

Όμιλος Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν
Ετήσια Οικονομική Έκθεση
(1 Ιανουαρίου – 31 Δεκεμβρίου 2015)

Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων Τιτάν

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ: 224301000 , Πρώην ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ Α.Ε.: 6013/06/Β/86/90

Χαλκίδος 22Α - 111 43 Αθήνα

Περιεχόμενα

	Σελίδες
1) Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	1
2) Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	2
3) Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	15
4) Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	20
5) Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	61
6) Βασικές Οικονομικές Καταστάσεις	63
7) Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	69
8) Παράρτημα I: Έκθεση συναλλαγών της Εταιρίας με τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ.4 του Νόμου 3016/2002	154
9) Παράρτημα II: Πληροφορίες άρθρου 10 του Νόμου 3401/2005	157
10) Στοιχεία και Πληροφορίες	158

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας από τις σελίδες 1 έως και 60 και 63 έως και 158 εγκρίθηκαν κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 10 Μαρτίου 2016.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

ΑΝΔΡΕΑΣ Λ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ500997

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ031353

Ο Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου

ΜΙΧΑΗΛ ΗΡ. ΚΟΛΑΚΙΔΗΣ
Αρ. Διαβ. Ε152969

Ο Οικονομικός Διευθυντής
Ελλάδος

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Δ. ΔΙΚΑΙΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ291692
Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/64870

Ο Διευθυντής Ενοποίησης

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Σ. ΝΤΑΝΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ006812
Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/15068

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007)

Τα κατωτέρω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ :

1. Ανδρέας Κανελλόπουλος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
2. Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος και
3. Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενοπούλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ορισθείς προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο,

Υπό την ανωτέρω ιδιότητά μας, δηλώνουμε με την παρούσα, ότι εξ όσων γνωρίζουμε :

Α) οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ για τη χρήση 1.1.2015 έως 31.12.2015, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

Β) Η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 10 Μαρτίου 2016

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Μέλος Δ.Σ.

ΑΝΔΡΕΑΣ Λ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ-
ΜΠΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1.1.2015 - 31.12.2015

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Το 2015 οι πωλήσεις του Ομίλου ΤΙΤΑΝ σημείωσαν δυναμική ανάπτυξη, κυρίως λόγω της ανόδου της αγοράς στις ΗΠΑ. Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε €1.398 εκ., παρουσιάζοντας αύξηση 20,7% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2014. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων αυξήθηκαν κατά 19,2% και ανήλθαν σε €216 εκ. Τα καθαρά κέρδη μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους αυξήθηκαν κατά 9.1% και ανήλθαν σε €34 εκ., σε σύγκριση με κέρδη €31 εκ. την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Σημειώνεται ότι το 2015 τα αποτελέσματα του Ομίλου ενισχύθηκαν σημαντικά - αν και σε μικρότερο βαθμό από το 2014 - από την ενδυνάμωση του δολαρίου έναντι του ευρώ ενώ αντιθέτως επηρεάστηκαν αρνητικά από αυξημένες προβλέψεις.

Στις 31.12.2015 ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου διαμορφώθηκε στα €621 εκ., υψηλότερος κατά €81 εκ. σε σύγκριση με τις 31.12.2014 αντικατοπτρίζοντας τις σημαντικά αυξημένες επενδύσεις καθώς και την εξαγορά μειοψηφικής συμμετοχής στην Anteα στην Αλβανία. Ειδικότερα, οι επενδυτικές δαπάνες το 2015 ήταν υπερδιπλάσιες αυτών του 2014 και ανήλθαν σε €173 εκ., απορροφώντας το μεγαλύτερο μέρος των λειτουργικών κερδών (EBITDA). Ως αποτέλεσμα της αύξησης των κεφαλαιακών επενδύσεων που έχουν στόχο την ανταπόκριση του Ομίλου στη ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά των ΗΠΑ καθώς επίσης την υποστήριξη του εκτενούς προγράμματος ενεργειακής μετατροπής των εργοστασίων στην Αίγυπτο, οι θετικές ελεύθερες ταμειακές ροές του Ομίλου ανήλθαν σε €64 εκ. σε σύγκριση με €90 εκ. πέρυσι.

Στις 29 Ιουνίου του 2015, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor's επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του Τιτάνα ως «BB» και βελτίωσε την προοπτική του από σταθερή σε θετική.

Η μετοχή της Εταιρίας έκλεισε στις 31.12.2015 στα €17,61 καταγράφοντας πτώση 8,1% από τις 31.12.2014. Κατά την αντίστοιχη περίοδο, ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) μειώθηκε κατά 23,6%.

Ανασκόπηση Αγορών

Στην Ελλάδα ο κλάδος κατασκευών εξακολουθεί να βρίσκεται σε βαθιά κρίση. Τα σημάδια ήπιας βελτίωσης που εμφανίστηκαν στις αρχές του 2015, επιδεινώθηκαν ραγδαία μετά το καλοκαίρι, λόγω των capital controls και της περαιτέρω συρρίκνωσης κάθε οικονομικής δραστηριότητας, τόσο στις ιδιωτικές κατασκευές όσο και στα δημόσια έργα, τα οποία υπολειτούργησαν.

Ενδεικτική της κατάστασης του κλάδου κατασκευών είναι η ζήτηση τιμέντου στην Ελλάδα, η οποία εκτιμάται ότι το 2015 κινήθηκε στα επίπεδα του 1962, δηλαδή σε επίπεδα χαμηλότερα κατά 65% του μέσου όρου των τελευταίων 50 ετών. Τη βαθύτατη κρίση στην Ελλάδα επιβεβαιώνουν και πρόσφατα στοιχεία της Eurostat που δείχνουν ότι οι επενδύσεις σε κατοικίες έχουν περιοριστεί από το 10,8% του ΑΕΠ το 2007 σε 1% το 2014, ενώ στην Ευρωζώνη η κάμψη είναι πολύ πιο περιορισμένη, από 6% το 2007 σε περίπου 5,5% του ΑΕΠ το 2014.

Ο Όμιλος, για να αντιμετωπίσει την κρίση στην εγχώρια αγορά τα τελευταία χρόνια στράφηκε έντονα στις εξαγωγές και παρά τις συνθήκες υψηλού ανταγωνισμού, κατόρθωσε να πραγματοποιήσει σημαντικό όγκο εξαγωγικών πωλήσεων, χάρη στις υψηλές επιδόσεις των εργοστασίων του. Σημειώνεται πάντως ότι το 2015 οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά αντιπροσώπευσαν μόλις το 6,5% του συνολικού όγκου πωλήσεων του Ομίλου.

Συνολικά, ο κύκλος εργασιών του Τομέα Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης το 2015 ήταν χαμηλότερος κατά 5,6% από την προηγούμενη χρονιά και ανήλθε σε €269 εκ.. Αντιθέτως, τα λειτουργικά κέρδη αυξήθηκαν σε €45 εκ., από €37 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2014 μετά την αναθεώρηση της λογιστικής μεθοδολογίας που αφορά την κατανομή δαπανών επιτελικού κέντρου, σύμφωνα με οδηγίες του ΟΟΣΑ και είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λειτουργικών κερδών κατά €7 εκ.

Η ανάκαμψη της Αμερικανικής αγοράς αποτέλεσε κύριο μοχλό ανάπτυξης για τον Όμιλο. Ιδιαίτερα δυναμική πορεία κατέγραψε η πολιτεία της Φλόριντα, όπου βρίσκεται σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων του Τιτάν και όπου η ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων τροφοδοτεί τη ζήτηση δομικών υλικών. Θετικά επέδρασαν επίσης τα αποτελέσματα και στην ανάπτυξη των εργασιών το εκτεταμένο πρόγραμμα επενδύσεων που πραγματοποιεί ο Όμιλος και το οποίο αθροιστικά το 2014 και 2015 στις ΗΠΑ έφθασε τα €125 εκ. Επίσης θετικά συνεισέφερε και η ενδυνάμωση του δολαρίου.

Συνολικά το 2015, ο κύκλος εργασιών στις ΗΠΑ παρουσίασε αύξηση κατά 45% (19% αύξηση σε \$) και ανήλθε σε €680 εκ., ενώ τα λειτουργικά κέρδη υπερδιπλασιάστηκαν και ανήλθαν σε €101 εκ., έναντι €46 εκ. πέρυσι.

Στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης η κατασκευαστική δραστηριότητα δεν σημείωσε αξιόλογη μεταβολή καθώς η ζήτηση παρέμεινε σε σχετικά χαμηλά επίπεδα.

Συνολικά το 2015, ο κύκλος εργασιών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη παρουσίασε μικρή βελτίωση 0,4% και διαμορφώθηκε στα €209 εκ. ενώ τα λειτουργικά κέρδη λόγω του έντονου ανταγωνισμού περιορίστηκαν σε €56 εκ. εμφανίζοντας μείωση 17,3%.

Στην Αίγυπτο, η ζήτηση τσιμέντου αυξήθηκε κατά 5% περίπου. Η παραγωγή των εργοστασίων από το καλοκαίρι και μετά επανήλθε σε υψηλά επίπεδα, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης που επέτρεψε τη λειτουργία της μίας γραμμής παραγωγής του εργοστασίου του Beni Suef με στερεά καύσιμα και την εξασφάλιση επαρκών, καυσίμων, με υψηλό όμως κόστος, για τις υπόλοιπες γραμμές παραγωγής. Ωστόσο, οι χαμηλότερες τιμές που επικράτησαν στην αγορά στο 2ο εξάμηνο σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος των καυσίμων οδήγησαν σε περαιτέρω περιορισμό της κερδοφορίας.

Συνολικά το 2015, ο κύκλος εργασιών στην Αίγυπτο αυξήθηκε κατά 22,3% στα €241 εκ. ενώ τα λειτουργικά αποτελέσματα μειώθηκαν σε €15 εκ. από €31 εκ. το 2014.

Επισημαίνεται πάντως ότι εντός του Μαρτίου 2016 τίθεται σε λειτουργία και η δεύτερη γραμμή παραγωγής του εργοστασίου του Beni Suef με στερεά καύσιμα, γεγονός που θα δώσει δυνατότητα στον Όμιλο το 2016, λόγω του ανταγωνιστικού κόστους παραγωγής, να αξιοποιήσει αποτελεσματικότερα την αυξανόμενη ζήτηση της αγοράς.

Στην Τουρκία, η κοινοπραξία ADOCIM, στην οποία συμμετέχει ο Όμιλος TITAN με ποσοστό 50% επωφελήθηκε της υψηλής ζήτησης δημοσίων και ιδιωτικών έργων στη χώρα και παρουσίασε θετικά αποτελέσματα.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΟΙΗΣΕΙΣ

Τον Φεβρουάριο του 2015, η θυγατρική του Ομίλου Alvacim Ltd εξαγόρασε το 20% των μετοχών της θυγατρικής του Ομίλου στην Αλβανία ANTEA CEMENT SHA (ANTEA), ποσοστό που κατείχε η European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Έτσι, η συμμετοχή του Ομίλου TITAN στο μετοχικό κεφάλαιο της ANTEA ανέρχεται σήμερα σε ποσοστό 80% ενώ το υπόλοιπο 20% διατηρεί η International Finance Corporation (IFC).

Οι επενδυτικές δαπάνες του Ομίλου το 2015, εξαιρουμένων των εξαγορών και των ασωμάτων ακινητοποιήσεων, ανήλθαν σε €173 εκατ., και ήταν κατά €91 εκατ. υψηλότερες από αυτές της αντίστοιχης περσινής περιόδου. Η αύξηση, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, οφείλεται κυρίως στις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν για την επέκταση και ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου στις ΗΠΑ και για τη διασφάλιση της ενεργειακής επάρκειας των εργοστασίων στην Αίγυπτο.

Το 2015, ο Όμιλος πραγματοποίησε εκποιήσεις παγίων αναπόσβεστης αξίας €3 εκατ., έναντι €2 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Σημειώνεται ότι η θυγατρική του Ομίλου στις ΗΠΑ Titan America LLC, αποφάσισε την αναστολή της επένδυσης που αφορούσε την κατασκευή νέου εργοστασίου τσιμέντου στη Βόρεια Καρολίνα. Η εταιρία πήρε την παραπάνω απόφαση λαμβάνοντας υπόψη το χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης της ζήτησης στη συγκεκριμένη αγορά καθώς και το ιδιαίτερα υψηλό κόστος κατασκευής ενός νέου εργοστασίου τσιμέντου στις ΗΠΑ το οποίο έχει αυξηθεί περεταίρω τα τελευταία χρόνια. Επίσης, οι κίνδυνοι της αγοράς στην περιοχή έχουν αυξηθεί εξαιτίας της πλεονάζουσας παγκόσμιας παραγωγής τσιμέντου, των χαμηλών τιμών των ναύλων και της ενίσχυσης του δολαρίου. Ως αποτέλεσμα της απόφασης αναστολής των επενδυτικών της δραστηριοτήτων στη περιοχή Castle Hayne, η Titan America το 2015 κατέγραψε πρόβλεψη για δαπάνη απομείωσης ύψους €12,4 εκ. (€8,3 εκ. η επίδραση στα καθαρά κέρδη).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Το 2015 ο κύκλος εργασιών της «Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ» αυξήθηκε κατά 3,5% στα €273 εκ., ενώ τα λειτουργικά κέρδη ανήλθαν σε €44 εκ. από €31 εκ.. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους (NPAT) ανήλθαν το 2015 σε €60 εκ. έναντι €92 εκ. το 2014. Τα καθαρά κέρδη (NPAT) το 2015 συμπεριλαμβάνουν μερίσματα €55 εκ. από θυγατρικές εταιρείες του εξωτερικού ενώ το 2014 το αντίστοιχο ποσό ήταν €112 εκ.

Στις 19.6.2015, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €12.695 χιλ. ήτοι €0,15 ανά μετοχή. Επιπλέον, ενέκρινε τη διανομή ειδικών αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων, συνολικού ποσού €12.695 χιλ. ήτοι €0,15 ανά μετοχή. Λόγω της τραπεζικής αργίας που αποφασίστηκε με την από 28.6.2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, η έναρξη πληρωμής στους Μετόχους των ανωτέρω ποσών, η οποία είχε ορισθεί για την 1η Ιουλίου 2015 αναβλήθηκε για δύο εβδομάδες και οι σχετικές καταβολές άρχισαν να πραγματοποιούνται από τις 15 Ιουλίου 2015 από την τράπεζα ALPHA BANK CYPRUS LIMITED.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που έχει προγραμματιστεί για την 17.6.2016, τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €25.390 χιλ. ήτοι €0,30 ανά μετοχή. Σύμφωνα με την περίπτωση β παράγραφος 8 του άρθρου 16 του νόμου

2190/1920, τα τελικά ποσά που θα διανεμηθούν ανά μετοχή θα προσαυξηθούν με το μέρος που αντιστοιχεί στις ίδιες μετοχές της Εταιρίας.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2015 γεγονότα που να αφορούν τον Όμιλο και την Εταιρία και τα οποία να έχουν σημαντική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2016

Οι προοπτικές του Ομίλου για το 2016 διαγράφονται θετικές, παρά τις σημαντικές αβεβαιότητες και προκλήσεις. Στην παρούσα συγκυρία, κινητήρια δύναμη για τον Όμιλο συνιστά η ανακάμπτουσα αγορά των ΗΠΑ. Το 2015, ο Τομέας Αμερικής αντιπροσώπευσε το 49% των πωλήσεων του Ομίλου και το 47% της λειτουργικής κερδοφορίας του.

Η ανάκαμψη του κλάδου κατασκευών στις ΗΠΑ αναμένεται να συνεχιστεί, με κινητήρια δύναμη τα ακίνητα οικιστικής χρήσης, τα εμπορικά ακίνητα και, σε μικρότερο βαθμό, τα δημόσια έργα. Με βάση την ανάπτυξη που παρουσιάζει η αγορά και τις θετικές προοπτικές, ο Όμιλος προγραμματίζει και για το 2016 εκτεταμένες επενδύσεις στις ΗΠΑ με στόχο την ισχυροποίηση της θέσης του και τη βελτίωση της απόδοσης των δραστηριοτήτων του.

Στην Αίγυπτο, εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί η ανοδική πορεία στη ζήτηση δομικών υλικών, γεγονός που εκτιμάται ότι μεσοπρόθεσμα θα οδηγήσει σε σταθερότερη ισορροπία μεταξύ των τάσεων προσφοράς και ζήτησης τσιμέντου στην αγορά. Ο Όμιλος συνεχίζει την πραγματοποίηση επενδύσεων για τη λειτουργία των γραμμών παραγωγής με στερεά και εναλλακτικά καύσιμα, προκειμένου να εξασφαλίσει την ενεργειακή επάρκεια και να βελτιώσει τα κοστολόγια των εργοστασίων του. Η ολοκλήρωση της λειτουργίας του εργοστασίου του Beni Suef με σταθερά καύσιμα αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 1ου τριμήνου 2016 και του εργοστασίου της Αλεξάνδρειας στα τέλη του 2016.

Η κατασκευαστική δραστηριότητα στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης όπου έχει παρουσία ο Όμιλος εκτιμάται ότι θα παραμείνει υποτονική, πιθανώς σε επίπεδα ελαφρώς χαμηλότερα του προηγούμενου έτους. Η περιοχή εξακολουθεί να επηρεάζεται από την οικονομική αδυναμία των γειτονικών χωρών της Ευρωζώνης, σημειώνοντας χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι η ζήτηση θα βελτιωθεί οριακά χάρη στην υλοποίηση δημοσίων έργων αλλά θα παραμείνει σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. Οι τρέχουσες συνθήκες δεν οδηγούν σε αισιόδοξες προοπτικές εξέλιξης, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, καθώς η ανάκαμψη του κλάδου εξαρτάται άμεσα από την οικονομική ανάπτυξη και την επακόλουθη ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, την άνοδο της απασχόλησης και τη βελτίωση της τραπεζικής χρηματοδότησης. Ο Όμιλος έχει λάβει σειρά μέτρων προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία των εργοστασίων του, των οποίων η παραγωγή και το 2016 αναμένεται να διοχετευτεί κατά τα ¾ σε εξαγωγικούς προορισμούς και σε συνθήκες πολύ έντονου ανταγωνισμού.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, η θυγατρική του Ομίλου Titan America, είχε μη αναγνωρισμένες στον ισολογισμό αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συνολικού ύψους περίπου \$101 εκ. που

προέκυψαν από μεταφερόμενες καθαρές ζημιές και τις μεταφερόμενες δαπάνες τόκων. Ο καθορισμός του ποσού της μεταφερόμενης φορολογικής απαλλαγής που μπορεί να αναγνωρισθεί στον ισολογισμό απαιτεί την κρίση της εταιρίας ως προς την εκτίμηση της μελλοντικής κερδοφορίας καθώς και τον αντίστοιχο βαθμό ανάκτησης των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών. Ενώ η Titan America είχε φορολογικές ζημιές το 2015 (και σωρευτικά από 2013 – 2015), οι φορολογικές ζημιές για το 2015 ήταν χαμηλότερες από τα δύο προηγούμενα χρόνια και η λειτουργική κερδοφορία της Titan America βελτιώνεται συνεχόμενα κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο ετών.

Το 2016, Ο Όμιλος θα επανεξετάσει το ποσό των μη αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και ανάλογα με την τάση της κερδοφορίας της Titan America, ένα μέρος η το σύνολο της παρελθούσας μη αναγνωρισμένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης μπορεί να αναγνωρισθεί το 2016, με το αντίστοιχο όφελος στην φορολογική δαπάνη και κατ'επέκταση στα καθαρά κέρδη.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η ενίσχυση και επέκταση της συμμετοχικής δράσης με σκοπό την αντιμετώπιση των συνεχώς εντεινόμενων κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων αναγνωρίσθηκε, τον Σεπτέμβριο του 2015, από τη διεθνή κοινότητα και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ως αναγκαία συνθήκη για την επίτευξη των στόχων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη το 2030.

Για τον Όμιλο TITAN, η συμμετοχική δράση αποτελεί βασικό συστατικό της στρατηγικής του ήδη από το 2000. Ξεκινώντας από την Ελλάδα και προχωρώντας με συστηματικά βήματα σε όλες τις άλλες χώρες όπου λειτουργεί σήμερα, ο TITAN πρωτοστατεί σε πρωτοβουλίες δικτύωσης και συνεργασίας με συμμετόχους που αποσκοπούν στην προαγωγή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Το 2015 επεκτείναμε την προσπάθεια αυτή ενώνοντας τις δυνάμεις μας με 10.000 επιχειρήσεις από όλη την Ευρώπη υποστηρίζοντας την Επιχειρηματική Διακήρυξη για την Ευρώπη του μέλλοντος και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία, δύο πρωτοβουλίες συμπληρωματικές που βρίσκονται σε πλήρη αρμονία και με τις προτεραιότητες που έχουμε θέσει για τα επόμενα χρόνια. Επιπρόσθετα συνεχίσαμε να προσπαθούμε στους τρεις τομείς που έχουμε αναγνωρίσει ως πιο ουσιώδεις και σημαντικούς για τις δραστηριότητές μας διεθνώς: υγεία και ασφάλεια, προστασία περιβάλλοντος και σύμπραξη με τους συμμετόχους.

Στον τομέα της ασφάλειας, παρ' όλη την προσπάθεια που καταβάλαμε, παρατηρήθηκε κάμψη των επιδόσεων του Ομίλου το 2015. Ειδικότερα, σημειώθηκαν δύο θανατηφόρα ατυχήματα στην Αίγυπτο που αφορούσαν το ένα εξ αυτών εργαζόμενό μας και το άλλο εργαζόμενο σε εργολαβική εταιρία. Με τον τρόπο αυτό επιβεβαιώθηκε για άλλη μία φορά η ανάγκη για συνεχή εγρήγορση αλλά και ευρύτερη συνειδητοποίηση των κινδύνων στους χώρους εργασίας σε κάθε επίπεδο.

Σε σχέση με τις νέες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής μας για την προστασία του περιβάλλοντος, συνεχίσαμε να ενδυναμώνουμε συνολικά την αποτελεσματικότητά μας σε ό, τι αφορά τον έλεγχο και τον περιορισμό των εκπομπών αερίων ρύπων και σκόνης ενώ προχωρήσαμε περαιτέρω στην δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την αξιοποίηση δευτερογενών και εναλλακτικών καυσίμων στην Αίγυπτο.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία του να σκέφτεσαι και να αντιλαμβάνεσαι την παγκόσμια κατάσταση αλλά να αναλαμβάνεις δράση στο τοπικό επίπεδο, ο Όμιλος το 2015 μεταξύ άλλων επεξέτεινε τις δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης στην Ελλάδα ώστε να συμβάλει ενεργά στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης και ενίσχυσε περαιτέρω την προσπάθεια για διάλογο με τους συμμετόχους στην Αίγυπτο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ (BUSINESS MODEL)

Η Εταιρική Στρατηγική, στη βάση της οποίας επιδιώκονται μακροπρόθεσμα οι στόχοι και οι επιδιώξεις του Ομίλου TITAN είναι σταθερά προσηλωμένη στις εξής αρχές και προτεραιότητες:

- Γεωγραφική διαφοροποίηση
- Συνεχής βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- Καθετοποίηση των δραστηριοτήτων
- Επικέντρωση στο ανθρώπινο δυναμικό και στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η κύρια δραστηριότητα του Ομίλου TITAN είναι η παραγωγή και εμπορία τιμέντου, έτοιμου σκυροδέματος, αδρανών υλικών και άλλων δομικών υλικών.

Ο Όμιλος TITAN δραστηριοποιείται σε 14 χώρες στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική και την Ανατολική Μεσόγειο και είναι οργανωμένος στους εξής τέσσερις λειτουργικούς (γεωγραφικούς) τομείς:

- Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη
- Βόρεια Αμερική
- Νοτιανατολική Ευρώπη
- Ανατολική Μεσόγειος

Ο κάθε τομέας αποτελείται από ένα σύνολο χωρών. Η ομαδοποίηση των εταιριών του Ομίλου στους λειτουργικούς τομείς γίνεται με βάση τη γεωγραφική τους θέση.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Ο Όμιλος, λόγω της φύσης και της γεωγραφικής διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων του, εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Τους παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου του Ομίλου διαχειρίζονται τα τμήματα της Οικονομικής Διεύθυνσης και της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου, με στόχο την ελαχιστοποίηση των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεών τους στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητές του.

Κίνδυνος ρευστότητας:

Ο Όμιλος, επιπλέον των λειτουργικών του ταμειακών ροών, διατηρεί επαρκή μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία καθώς επίσης εκτενείς πιστωτικές γραμμές σε διεθνείς τράπεζες, για να διασφαλίσει την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων.

Επιπλέον, η αξιόπιστη πιστοληπτική ικανότητα του Ομίλου του επιτρέπει να χρησιμοποιεί αποδοτικά τις διεθνείς χρηματαγορές για χρηματοδοτικούς σκοπούς.

Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου ελέγχει την χρηματοδότηση του Ομίλου καθώς και τη διαχείριση των ρευστών περιουσιακών στοιχείων.

Κίνδυνος επιτοκίου:

Η σχέση σταθερών προς κυμαινόμενων επιτοκίων του συνολικού δανεισμού του Ομίλου διαμορφώνεται σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς, τη στρατηγική και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου. Υπάρχει δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν, περιστασιακά, παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου, για να μετριασθεί ο σχετικός κίνδυνος και για να εξισορροπηθεί ο συνδυασμός των σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων του δανεισμού του Ομίλου.

Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, το ποσοστό της σχέσης σταθερού προς κυμαινόμενου επιτοκίου του συνολικού δανεισμού του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη εκκρεμούσες συμβάσεις παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων, ανήλθε σε 43%/ 57% (31.12.2014: 47% / 53%).

(Για περισσότερη ανάλυση αυτού του λόγου σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων.)

Ανάλυση ευαισθησίας των δανείων του Ομίλου σε μεταβολές επιτοκίων:

Η ανάλυση ευαισθησίας των μεταβαλλόμενων επιτοκίων έχει προσδιορισθεί βάσει της έκθεσης των υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίων του Ομίλου. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, μία ± 1 ποσοστιαία μονάδα αλλαγής στα επιτόκια, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, θα είχε ως αποτέλεσμα μία αύξηση/μείωση των εξόδων χρηματοοικονομικής λειτουργίας προ φόρων κατά περίπου €4,7 εκατ. (2014: €3,8 εκατ.). Η ευαισθησία του Ομίλου στις μεταβολές των επιτοκίων είναι μεγαλύτερη από πέρσι κυρίως λόγω του υψηλότερου κυμαινόμενου δανεισμού του Ομίλου σε απόλυτο ποσό.

(Για περισσότερα στοιχεία της ανάλυσης ευαισθησίας των μεταβαλλόμενων επιτοκίων σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων.)

Συναλλαγματικός κίνδυνος:

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμιακές ροές σε ξένο νόμισμα πλην του Ευρώ (εισαγωγές/ εξαγωγές) καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού.

Η διαχείριση των συναλλαγματικών κινδύνων αντιμετωπίζεται με τη χρήση φυσικών αντισταθμιστικών μέσων, με παράγωγα σε συνάλλαγμα/ ανταλλαγή νομισμάτων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα. Για επενδύσεις σε θυγατρικές εξωτερικού, που είναι εκτεθειμένες σε συναλλαγματικό κίνδυνο μετατροπής, χρησιμοποιείται ως φυσικό αντισταθμιστικό μέσο ο δανεισμός στο αντίστοιχο νόμισμα των περιουσιακών στοιχείων που χρηματοδοτούνται.

Μέρος της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του Ομίλου σε Η.Π.Α., Αίγυπτο και Αλβανία, είναι σε νόμισμα διαφορετικό (Ευρώ) από το νόμισμα λειτουργίας τους. Το θέμα αναχρηματοδότησής τους σε τοπικό νόμισμα εξετάζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(Για περισσότερα ανάλυση της αντισταθμιστικής θέσης του Ομίλου σε συνάλλαγμα σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων.)

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος:

Η ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος έχει προσδιορισθεί βάση της έκθεσης του Ομίλου που προκύπτει σε περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα πλην του λειτουργικού νομίσματος του Ομίλου. Ο καθαρός συναλλαγματικός κίνδυνος του Ομίλου προκύπτει κυρίως από τα Δολάρια ΗΠΑ, Λίρα Αιγύπτου, Δηνάριο Σερβίας, Λεκ Αλβανίας, Λίρα Αγγλίας και Λίρα Τουρκίας.

Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, μία ± 5 ποσοστιαίες μονάδες αλλαγής στα ξένα νομίσματα, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, θα είχαν ως αποτέλεσμα μία αύξηση/μείωση των καθαρών κερδών/ζημιών από συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά περίπου €0,5 εκατ. (2014: €1,5 εκατ.).

(Για περισσότερα στοιχεία της ανάλυσης ευαισθησίας του Ομίλου σε μεταβολές συναλλάγματος σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων.)

Πιστωτικός κίνδυνος:

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη και ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρίες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Για ειδικούς πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για ζημίες από απαξίωση.

Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, δεν υπάρχει κανένας χρεωστικός ουσιαστικός επισφαλής πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια πρόβλεψη επισφαλούς απαιτήσεως.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις, τις επενδύσεις και τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων, μετριάζεται κάνοντας χρήση προ-εγκεκριμένων ορίων στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Αυτά τα προ-εγκεκριμένα όρια καθορίζονται από τις πολιτικές της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου.

Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, η πλειονότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου καθώς και των χρηματοοικονομικών παραγώγων, είχαν συναφθεί με χρηματοοικονομικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Κίνδυνοι από το κλίμα και φυσικές καταστροφές:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε περιοχές, όπως η Ελλάδα, η Αίγυπτος, η Τουρκία και η Φλόριντα (ΗΠΑ), οι οποίες είναι περιοχές με έκθεση σε κινδύνους από φυσικά (κλιματικά και γεωλογικά) φαινόμενα, όπως τυφώνες, αμμοθύελλες, σεισμούς κλπ.. Για την αποφυγή των καταστροφικών συνεπειών από ανάλογα φαινόμενα, έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται σχεδιαστικοί κανόνες (designing standards), οι οποίοι είναι αυστηρότεροι από όσα προβλέπονται σχετικώς από την

εκάστοτε νομοθεσία. Επιπλέον, υφίστανται σχέδια έκτακτης ανάγκης, τα οποία αποσκοπούν στη διαφύλαξη της ακεραιότητας των υποδομών του και στην προστασία της ζωής των εργαζομένων.

Πολιτικοί κίνδυνοι:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται και σε περιοχές, όπου κατά καιρούς επικρατούν συνθήκες έντονης πολιτικής αστάθειας, ταραχών και εξεγέρσεων και γενικά καταστάσεις που χαρακτηρίζονται από μεγάλη μεταβλητότητα και ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για τον έλεγχο, την ομαλή λειτουργία και την απόδοση των επενδύσεών του. Η διαχείριση των εν λόγω πολιτικών κινδύνων υλοποιείται με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων σε κάθε περίπτωση, με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή θωράκιση των τοπικών επενδύσεων του Τιτάνα.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 28.06.2015, οι Ελληνικές τράπεζες τέθηκαν σε αργία ενώ ταυτόχρονα επιβλήθηκαν έλεγχοι στις μετακινήσεις κεφαλαίων σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών. Η τραπεζική αργία έληξε στις 20.07.2015, ενώ οι έλεγχοι κεφαλαίων παραμένουν σε ισχύ.

Οι παραπάνω εξελίξεις είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην Ελληνική οικονομία με αποτέλεσμα τη περαιτέρω επιβράδυνση της οικοδομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, οι κίνδυνοι από την έκθεση του Τιτάνα στην Ελλάδα είναι περιορισμένοι.

Όσον αφορά τη ρευστότητα, ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά αποθέματα μετρητών (€122 εκ. στις 31.12.2015) και σε καταθέσεις σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος. Επιπλέον, οι πηγές χρηματοδότησης του Ομίλου είναι διαφοροποιημένες έτσι ώστε πάνω από το 85% του δανεισμού του να προέρχεται από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και χρηματαγορές.

Η γεωγραφική διασπορά και επέκταση του Ομίλου, η οποία ξεκίνησε από το 2000 και επιτεύχθηκε μέσω επενδύσεων που ξεπερνούν συνολικά τα €3 δις, έχει διευρύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα του Τιτάνα και τον έχει ισχυροποιήσει με αποτέλεσμα να αποσυνδέει τον Όμιλο από τον κίνδυνο της Ελλάδας. Σημειώνουμε ότι στις 29.06.2015, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor’s επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του Τιτάνα ως «BB» και βελτίωσε την προοπτική του από σταθερή σε θετική. Ο Όμιλος συνεχώς αξιολογεί το οικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας για να εκτιμήσει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του στην χώρα, έτσι ώστε να προβαίνει εγκαίρως στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις των εν λόγω κινδύνων.

Κίνδυνοι σχετιζόμενοι με το κόστος παραγωγής:

Η κατανάλωση θερμικής ενέργειας, ηλεκτρικής ενέργειας και πρώτων υλών αποτελούν τους σημαντικότερους συντελεστές κόστους. Η μεταβλητότητα των τιμών των ορυκτών καυσίμων αποτελεί κίνδυνο που επηρεάζει το κόστος παραγωγής σε σημαντικό βαθμό.

Προκειμένου να μετριαστούν οι συνέπειες από αυτούς τους κινδύνους, ο Τιτάνας επενδύει και θα εξακολουθήσει να επενδύει σε εξοπλισμό χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και στην υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων από εναλλακτικά καύσιμα.

Εξ άλλου, η εξασφάλιση πρόσβασης στην απαιτούμενη ποσότητα και ποιότητα πρώτων υλών αποτελεί πρόσθετη προτεραιότητα κατά το σχεδιασμό των νέων επενδύσεων του Ομίλου.

Ως προς τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις, λαμβάνεται μέριμνα για την εξασφάλιση επάρκειας κοιτασμάτων πρώτων υλών για όλη τη διάρκεια ζωής των εγκαταστάσεων του Ομίλου.

Επίσης, θα συνεχιστούν οι επενδύσεις στη χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών με στόχο το σταδιακό περιορισμό της εξάρτησης από τις φυσικές πρώτες ύλες. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Τιτάνας έχει θέσει συγκεκριμένους στόχους για την ποσοστιαία υποκατάσταση των φυσικών πρώτων υλών από εναλλακτικές ύλες (απόβλητα) και παρακολουθεί στενά την εξέλιξη αυτού του στόχου.

Κίνδυνοι σχετικοί με την ασφάλεια στην εργασία:

Η ασφάλεια στην εργασία για τους εργαζομένους του Τιτάνα αποτελεί κυρίαρχη προτεραιότητα.

Η συστηματική προσπάθεια βελτίωσης της ασφάλειας σε όλες τις λειτουργίες του Ομίλου, μεταξύ άλλων, προβλέπει τη στελέχωση των παραγωγικών μονάδων με ικανό αριθμό μηχανικών ασφαλείας. Ο σχετικός σχεδιασμός περιλαμβάνει ευρύτατα εκπαιδευτικά προγράμματα για τη συστηματική σχετική εκπαίδευση και επιμόρφωση των εργαζομένων και αυστηρή εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών, που σχεδιάζονται και ελέγχονται από τη Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας της Εταιρίας.

Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι:

Η προστασία του περιβάλλοντος και η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελούν σταθερές προτεραιότητες για τον Τιτάνα. Για το λόγο αυτό, θα συνεχιστούν οι προσπάθειες μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα του Ομίλου, με στόχο την επίτευξη συνολικής μείωσης κατά 22% το 2015 σε σχέση με το έτος 1990.

Επίσης, προκειμένου να περιορίσει το ενδεχόμενο περιβαλλοντικών κινδύνων, ο Τιτάνας θα εξακολουθήσει να επενδύει συστηματικά στις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές (Best Available Techniques) για την προστασία του περιβάλλοντος.

Παράλληλα, παρακολουθεί στενά τις δρομολογούμενες αλλαγές στη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος, και φροντίζει να λαμβάνει εκ των προτέρων τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος μη έγκαιρης συμμόρφωσης με νέα νομοθεσία, μόλις αυτή τεθεί σε ισχύ.

Κίνδυνος διαφθοράς

Σύμφωνα με τον δείκτη αντίληψης για τη διαφθορά της Διεθνούς Διαφάνειας, ο κίνδυνος διαφθοράς σε πολλές από τις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος βαίνει αυξανόμενος.

Ο δείκτης αυτός και οι σχετικές αναφορές ανά χώρα παρακολουθούνται συστηματικά τόσο από την κατά τόπους διοίκηση όσο και σε επίπεδο Ομίλου από την Επιτροπή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ώστε να γίνεται ο κατάλληλος σχεδιασμός των αναγκαίων πολιτικών και να λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του σχετικού κινδύνου.

Οι ρητές σχετικές διατάξεις που έχουν συμπεριληφθεί στον Κώδικα Δεοντολογίας του Ομίλου, η λειτουργία των γραμμών άμεσης επικοινωνίας (hotlines) στις οποίες ενθαρρύνονται οι εργαζόμενοι να καταγγέλλουν περιπτώσεις διαφθοράς που υποπίπτουν στην αντίληψή τους, ο συστηματικός σχεδιασμός ελέγχων από την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου σε λειτουργίες με μεγαλύτερη έκθεση στη δωροδοκία και τη διαφθορά είναι μεταξύ των πολιτικών που εφαρμόζονται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Οι συναλλαγές της Εταιρίας με συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 (συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 42ε του Κ.Ν. 2190/20) πραγματοποιήθηκαν υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών το 2015 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στις 31.12.2015 για τον Όμιλο και την Εταιρία, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη εμφανίζονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1.537	-	223
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	35	-
	-	1.537	35	223

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Αιολική Ν.Ε.	1	-	-	257
Αλμπασέμ Α.Ε.	2	-	-	350
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	20.222	5.025	7.050	755
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	5.550	-	750	-
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	3	-	1	-
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	38	-	-	-
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2	-	-	-
Fintitan S.R.L.	8.425	-	3.681	-
Cementi Crotone S.R.L.	420	-	-	-
Titan Cement U.K. Ltd	18.015	53	3	-
Usje Cementarnica AD	7.794	-	852	-
Beni Suef Cement Co.S.A.E.	1.869	-	2.758	-
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	1.036	10	1.191	-
Cementara Kosjeric DOO	973	4	312	-
Zlatna Panega Cement AD	1.110	-	1.074	-
Titan America LLC	4.621	7	1.506	-
Essex Cement Co. LLC	37.240	57	2.341	-
ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε.	-	2	-	2
Antea Cement SHA	1.550	3	284	-
Titan Global Finance PLC	-	22.301	-	307.105
SharrCem Sh.P.K	1.327	-	403	-
Λουτές θυγατρικές	34	-	126	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1.537	-	223
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	35	-
	110.232	28.999	22.367	308.692

Αναλυτικότερα σε σχέση με τις ανωτέρω συναλλαγές διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

Τα έσοδα που εμφανίζονται στον πίνακα αφορούν πωλήσεις ετοιμών προϊόντων της Εταιρίας και υπηρεσιών προς τις ανωτέρω θυγατρικές της, ενώ οι αγορές αφορούν αγορές πρώτων υλών και υπηρεσιών που πραγματοποίησε η Εταιρία από τις ανωτέρω θυγατρικές της.

Οι υποχρεώσεις της Εταιρίας αφορούν κυρίως μία δανειακή σύμβαση κυμαινόμενου επιτοκίου ανεξόφλητου κεφαλαίου €96,81 εκ. με λήξη το 2018, με επιτόκιο βασισμένο στο Euribor πλέον περιθωρίου 3,80% ετησίως, και άλλες δύο δανειακές συμβάσεις σταθερού επιτοκίου, α) ανεξόφλητου κεφαλαίου €97 εκ. με λήξη το 2017 και σταθερό επιτόκιο 8,80% ετησίως έως τη λήξη, και β) ανεξόφλητου κεφαλαίου €110,17 εκ. με λήξη το 2019 και σταθερό επιτόκιο 4,30% ετησίως έως τη λήξη, συναφθείσες με τη θυγατρική εταιρία «TITAN GLOBAL FINANCE PLC», που εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Τέλος, οι συνολικές αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης του Ομίλου ανήλθαν σε €5,8 εκ. σε σύγκριση με €4,9 εκ. το προηγούμενο έτος.

ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Πώληση ιδίων μετοχών στα πλαίσια Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Τον Μάιο του 2015, η μητρική Εταιρία προέβη στη διάθεση (εξωχρηματιστηριακή πώληση) 146.958 ιδίων κοινών μετοχών της, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,2% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της, σε 67 στελέχη του Ομίλου TITAN, με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 4 ευρώ ανά μετοχή, και συνολικό τίμημα 587.832 ευρώ.

Τον Νοέμβριο του 2015, η μητρική Εταιρεία προέβη στη διάθεση (εξωχρηματιστηριακή πώληση) 12.361 κοινών μετοχών της, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,02% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της, σε 5 στελέχη του Ομίλου TITAN, που άσκησαν το σχετικό δικαίωμά τους, με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 4 ευρώ ανά μετοχή, και συνολικό τίμημα 49.444 ευρώ.

ΔΡΩΣΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ (GOING CONCERN):

Σύμφωνα με τη διάταξη C.1.3. του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου όπως ισχύει σήμερα μετά την αναθεώρησή του το Σεπτέμβριο του 2014, τον οποίο εφαρμόζει η Εταιρία, το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπ' όψιν:

- Την οικονομική κατάσταση της Εταιρίας
- Τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρία που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρίας και στην κεφαλαιακή της επάρκεια
- Και το γεγονός ότι δεν εντοπίζονται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει λειτουργεί ως «δρώσα οικονομική μονάδα» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων

δηλώνει ότι εξακολουθεί να θεωρεί ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» και ότι δεν υφίστανται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει να εφαρμόζει ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Σύμφωνα με τη διάταξη C.2.2. του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, το Διοικητικό Συμβούλιο, δηλώνει ότι έχει αξιολογήσει τις προοπτικές της Εταιρίας λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα κατάστασή της και τους κυριότερους κινδύνους που αντιμετωπίζει σε βάθος πενταετίας, χρονικό διάστημα το οποίο κρίνει κατάλληλο για την εξαγωγή των σχετικών συμπερασμάτων. Συνεπώς, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την εύλογη προσδοκία ότι η Εταιρία θα είναι σε θέση να συνεχίσει να λειτουργεί και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της, όταν αυτές καθίστανται απαιτητές κατά τη διάρκεια της ανωτέρω περιόδου.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ 2015

Το Διοικητικό Συμβούλιο δηλώνει ότι η Ετήσια Έκθεση του Δ.Σ. και οι Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2015, λαμβανόμενες ως ενιαίο σύνολο, είναι αντικειμενικές, ισορροπημένες και κατανοητές και παρέχουν την απαιτούμενη πληροφόρηση στους μετόχους, για να εκτιμήσουν τις επιδόσεις, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Εταιρίας.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007)

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανέρχεται σε 338.530.112 ευρώ και διαιρείται σε 84.632.528 μετοχές, ονομαστικής αξίας 4 ευρώ εκάστης, από τις οποίες, 77.063.568 μετοχές είναι κοινές και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 91,057% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και 7.568.960 είναι προνομιούχες μετοχές χωρίς ψήφο και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 8,943% περίπου του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου.

Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών (Κατηγορία «Μεγάλης Κεφαλαιοποίησης») του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που ορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρίας. Η κυριότητα της μετοχής συνεπάγεται αυτοδικαίως και αποδοχή του Καταστατικού της Εταιρίας και των αποφάσεων που έχουν ληφθεί, σύμφωνα με το Καταστατικό, από τα διάφορα όργανα της Εταιρίας.

Κάθε κοινή μετοχή παρέχει το δικαίωμα μιας ψήφου. Οι προνομιούχες μετοχές δεν παρέχουν δικαίωμα ψήφου.

Σύμφωνα με την από 27.6.1990 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που είχε αποφασίσει την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρίας με την έκδοση προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, τα προνόμια των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών συνίστανται:

Α. Στην απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, πρώτου μερίσματος από τα κέρδη χρήσης, σε περίπτωση δε μη διανομής μερίσματος ή διανομής μερίσματος μικρότερου του πρώτου, κατά μια ή περισσότερες χρήσεις, στην προνομιακή καταβολή του πρώτου αυτού μερίσματος σωρευτικά και για τις χρήσεις αυτές, από τα κέρδη των επομένων χρήσεων. Σε περίπτωση δε διανομής πρόσθετου μερίσματος με οποιαδήποτε μορφή, οι προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές δικαιούνται, ισότιμα προς τις κοινές μετοχές, σε απόληψη πρόσθετου μερίσματος. Σημειωτέον πάντως ότι, μετά την τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 8 του Ν. 3604/2007 των διατάξεων της παρ.2 του άρθρου 45 του ΚΝ 2190/20 περί διανεμομένων κερδών ανωνύμων εταιριών, την κατάργηση της υποχρέωσης διανομής ελάχιστου υποχρεωτικού μερίσματος 6% επί του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου και τη θέσπιση υποχρεωτικής πλέον διανομής του 35% των καθαρών κερδών εκάστης χρήσης, το ανωτέρω προνόμιο καταβολής πρώτου μερίσματος στους προνομιούχους χωρίς ψήφο μετόχους έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.

Β. Στην προνομιακή απόδοση του κεφαλαίου που έχει καταβληθεί από τους μετόχους των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, από το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας σε περίπτωση λύσης της Εταιρίας. Οι κάτοχοι των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών δικαιούνται ισότιμα προς τους κατόχους κοινών μετοχών και περαιτέρω

συμμετοχής, αναλογικά, στο προϊόν της εκκαθάρισης, εάν αυτό είναι ανώτερο από το συνολικά καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.

Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και μεταβιβάζονται όπως ορίζει ο Νόμος. Το Καταστατικό της Εταιρίας δεν προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβασή τους.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του ν. 3556/2007

Την 31.12.2015 οι κατωτέρω μέτοχοι κατείχαν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων ψήφου που αντιστοιχούν σε μετοχές των οποίων είναι συγκύριοι και περιέχονται σε κοινή επενδυτική μερίδα:

Η εταιρία ΕΔΥΒΕΜ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ (ΕΔΥΒΕΜ), ποσοστό 11,16% των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας

Ο κ. Ανδρέας Λ. Κανελλόπουλος, ποσοστό 10,72% των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας.

Το ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ 9,93%, των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας και

Ο κ. Λεωνίδα Α. Κανελλόπουλος, ποσοστό 6,25% των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας

Την 10.3.2016, οι μέτοχοι οι οποίοι κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας είναι οι ίδιοι ανωτέρω.

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρίας παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Με την εξαίρεση των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρίας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μετόχων της Εταιρίας

Η Εταιρία τελεί εν γνώσει της ύπαρξης της δημόσιας Κυπριακής εταιρίας με την επωνυμία ΕΔΥΒΕΜ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΠΙΚΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ (ΕΔΥΒΕΜ), η οποία κατέχει συνολικά 8.600.000 κοινές μετοχές της Εταιρίας, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 11,16% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου αυτής και οι οποίες έχουν εισφερθεί στην ΕΔΥΒΕΜ από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κ.κ. Ανδρέα Κανελλόπουλο, Δημήτριο Παπαλεξόπουλο, Νέλλο Κανελλόπουλο, Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενεπούλου και Παναγιώτη (Τάκη) Κανελλόπουλο και λοιπούς μετόχους της Εταιρίας. Το Καταστατικό της ΕΔΥΒΕΜ προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρίας που κατέχονται από αυτήν.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/20

Το Καταστατικό της Εταιρίας (άρθρο 25) , στα πλαίσια των δυνατοτήτων που παρέχονται από τον κ.ν. 2190/20, όπως ισχύει μετά το ν. 3604/2007, προβλέπει για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τα εξής :

α. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να εκλέγει μέλη αυτού σε αντικατάσταση μελών που παραιτήθηκαν, απέθαναν ή απώλεσαν την ιδιότητά τους με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, με την προϋπόθεση ότι η αναπλήρωση των παραπάνω μελών δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση. Η ανωτέρω εκλογή από το Διοικητικό Συμβούλιο γίνεται με απόφαση των απομενόντων μελών, εάν είναι τουλάχιστον επτά (7), και ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται.

β. Τα υπόλοιπα μέλη μπορούν να συνεχίσουν τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της Εταιρίας και χωρίς την αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός αυτών υπερβαίνει το ήμισυ των μελών, όπως είχαν πριν από την επέλευση των ανωτέρω γεγονότων.

γ. Σε κάθε περίπτωση, τα απομένοντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρίας για την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20.

8. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών της Εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/20

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 3 του Καταστατικού της Εταιρίας , η Γενική Συνέλευση, με απόφασή της που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 20 του Καταστατικού, μπορεί να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εξουσία να αυξάνει με απόφασή του το μετοχικό κεφάλαιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 1 εδ. γ του Κ.Ν. 2190/20 και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4 του ίδιου άρθρου.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/20, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Εταιρίας, καθώς και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης (options) απόκτησης μετοχών, κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής , περίληψη της οποίας υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/20. Η ονομαστική αξία των μετοχών που διατίθενται δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου κατά την ημερομηνία της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφασή του, αποφασίζει κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, που δεν ρυθμίζεται διαφορετικά από τη Γενική Συνέλευση και, ανάλογα με τον αριθμό των δικαιούχων που άσκησαν το δικαίωμά

τους, αποφασίζει την αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας και την έκδοση νέων μετοχών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/20, μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, η Εταιρία μπορεί να αποκτήσει δικές της μετοχές, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου, με την προϋπόθεση ότι η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτώνται, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που έχει αποκτήσει η Εταιρία προηγουμένως και διατηρεί, δεν υπερβαίνει το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να ορίζει επίσης τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπομένων αποκτήσεων, τον ανώτατο αριθμό των μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια της χορηγούμενης έγκρισης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία, τα κατώτατα και ανώτατα όρια της αξίας απόκτησης.

Στα πλαίσια των ανωτέρω διατάξεων, δυνάμει της από 20.6.2014 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρίας, έχει χορηγηθεί άδεια για την αγορά από την Εταιρία, αμέσως ή εμμέσως, ιδίων μετοχών της, κοινών και προνομιούχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Κ.Ν. 2190/1920, μέχρι ποσοστού 10% του εκάστοτε καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου, εντός χρονικού διαστήματος 24 μηνών από τη λήψη της ανωτέρω απόφασης, δηλαδή έως την 20.6.2016, με κατώτατη τιμή αγοράς ευρώ 4 ανά μετοχή και ανώτατη τιμή αγοράς 40 ευρώ ανά μετοχή. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η πραγματοποίηση αγορών ιδίων μετοχών αποφασίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο εφόσον οι εν λόγω αγορές κρίνονται συμφέρουσες και εφόσον το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρίας. Η Εταιρία δεν έχει προβεί σε αγορά ιδίων μετοχών της κατ' εφαρμογήν της ανωτέρω από 20.6.2014 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

Ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που κατέχει σήμερα η Εταιρία κατ' εφαρμογήν παλαιότερων σχετικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης ανέρχεται σε 2.760.593 κοινές και 5.919 προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 3,27 % του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν σημαντικές συμφωνίες της Εταιρίας, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν αποκλειστικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Υπάρχουν όμως δανειακές και άλλες συμβάσεις, οι οποίες προβλέπουν, ως είθισται σε ανάλογες συμβάσεις, σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας, δικαίωμα των δανειστριών τραπεζών ή των ομολογιούχων δανειστών ή των αντισυμβαλλομένων της Εταιρίας, να ζητήσουν, υπό προϋποθέσεις, την άμεση αποπληρωμή των δανείων/ομολογιών ή την έξοδό τους από τις εταιρίες του Ομίλου, όπου συμμετέχουν, πριν από τη λήξη της διάρκειας των σχετικών συμβάσεων, χωρίς όμως το εν λόγω δικαίωμα να παρέχεται ειδικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης. Οι σημαντικότερες σχετικές συμφωνίες είναι:

Α. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Multicurrency Revolving Facility Agreement) μέχρι ποσού 300 εκ Ευρώ μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Titan Global Finance Plc, κοινοπραξίας δανειστριών τραπεζών και της Εταιρίας ως εγγυήτριας.

Β. Η έκδοση Ευρωπαϊκών Ομολογιών αρχικής ονομαστικής αξίας 200 εκ. ευρώ (υπολοίπου την 31.12.2015 197 εκ. ευρώ) από την εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance Plc με την εγγύηση της Εταιρίας.

Γ. Η έκδοση Ευρωπαϊκών Ομολογιών αρχικής ονομαστικής αξίας 300 εκ. ευρώ (υπολοίπου την 31.12.2015 287,17 εκ. ευρώ) από την εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance Plc με την εγγύηση της Εταιρίας .

Δ. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι ποσού 50 εκ Δολαρίων ΗΠΑ μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Titan America LLC, της Τράπεζας HSBC και της Εταιρίας ως εγγυήτριας

Ε. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Multicurrency Revolving Facility Agreement) μέχρι ποσού 670 εκ. Αιγυπτιακών Λιρών μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου BENI SUEF CEMENT COMPANY S.A., κοινοπραξίας δανειστριών τραπεζών και της Εταιρίας ως εγγυήτριας

Στ. Συμφωνία Μετόχων μεταξύ της Εταιρίας, των εταιριών του Ομίλου Titan Egyptian Investments Limited και Alexandria Development Limited και της International Finance Corporation (IFC) σχετικά με τη συμμετοχή της τελευταίας με μειοψηφικό ποσοστό στην επένδυση του Τιτάνα στην Αίγυπτο και

Ζ. Συμφωνία Μετόχων μεταξύ της Εταιρίας, των εταιριών του Ομίλου Titan Cement Cyprus Limited και Aemos Cement Limited και της International Finance Corporation (IFC) σχετικά με τη συμμετοχή της τελευταίας με μειοψηφικό ποσοστό στις επενδύσεις του Τιτάνα στη Σερβία, ΠΔΓΜ και Κόσσοβο.

10. Σημαντικές συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ. ή το προσωπικό της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρίας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξ αιτίας δημόσιας πρότασης.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

I. Αναφορά στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, στον οποίο υπάγεται η Εταιρία και στον τόπο όπου ο Κώδικας αυτός είναι διαθέσιμος προς το κοινό

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ (εφεξής «η Εταιρία»), είναι ανώνυμη εταιρία, οι μετοχές της οποίας (κοινές και προνομιούχες) είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν.3873/2010.

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, με την από 16.12.2010 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου έχει υπαχθεί επισήμως στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (the UK Corporate Governance Code), τον οποίο εφαρμόζει σήμερα όπως έχει διαμορφωθεί μετά την από Σεπτεμβρίου 2014 αναθεώρησή του και ο οποίος ευρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο του UK Financial Reporting Council www.frc.org.uk. Μετάφραση αυτού στην Ελληνική Γλώσσα έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας www.titan.gr στη διεύθυνση <http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=article.etairiki.diakubernisi>

Η Εταιρία εφαρμόζει τον ανωτέρω Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου με τις αποκλίσεις που αναφέρονται κατωτέρω στο Τμήμα VIII της παρούσας δήλωσης, όπου και παρέχεται αιτιολόγηση των σχετικών αποκλίσεων.

II. Αναφορά στις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου και παραπομπή στον τόπο όπου τις έχει δημοσιοποιήσει.

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, επιπλέον των προβλέψεων της ελληνικής νομοθεσίας, που περιλαμβάνονται στους Νόμους 2190/1920, 3016/2002, 3693/2008, 3884/2010 και 3873/2010, εφαρμόζει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που προβλέπει ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (UK Corporate Governance Code), εφεξής «ο Κώδικας».

Η Εταιρία πέραν των κριτηρίων που θέτουν η ελληνική νομοθεσία και ο Κώδικας όσον αφορά τα κριτήρια ανεξαρτησίας που πρέπει να πληρούν τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εφαρμόζει τα πρόσθετα κριτήρια που αναφέρονται κατωτέρω στην παράγραφο «Ανάδειξη υποψηφίων μελών Διοικητικού Συμβουλίου» του τμήματος III της παρούσας δήλωσης και ευρίσκονται αναρτημένα στον ιστότοπο της Εταιρίας www.titan.gr στη διεύθυνση <http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=article.etairiki.diakubernisi>

ΠΙ. Αναφορά στη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου και των άλλων διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων ή επιτροπών της Εταιρίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε το 1940.

Μη Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 1.3.2006

Μέλος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Πρόεδρος του Δ.Σ. από το 1996 ενώ από το 1983 μέχρι το 1996 υπηρέτησε ως Διευθύνων Σύμβουλος. Είναι μέλος του Δ.Σ. από το 1971.

Επίσης είναι μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και έχει διατελέσει Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της ALPHA BANK (1995-2006) και Πρόεδρος του Σ.Ε.Β (1994-2000).

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ΤΑΚΗΣ) ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

Γεννήθηκε το 1951.

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 18.5.2010 (2^η θητεία)

Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών

Έχει διατελέσει ανώτατο στέλεχος διεθνών επενδυτικών τραπεζών στο Λονδίνο (1977-1991) και έχει διευθύνει ελληνικές τράπεζες και θυγατρικές ξένων τραπεζών στην Ελλάδα (1991-2000). Υπήρξε Διευθύνων Σύμβουλος και Global Head of the Banks and Securities Industry για τη CITIGROUP στο Λονδίνο (1999- 2004) και Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (2004-2009). Εξελέγη επίσης Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (2005-2009). Διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος εμπορικής τραπεζικής και εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. του επενδυτικού ομίλου EFG Hermes Holding (2010-2013).

Είναι Πρόεδρος και μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της ναυτιλιακής εταιρίας Tsakos Energy Navigation (TEN) Limited, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της EFG Hermes Holding SAE, εισηγμένης στα χρηματιστήρια Καΐρου και Λονδίνου, της Credit Libanais SAL και της Bank Alfalah, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο του Καράτσι, εκπροσωπώντας την International Finance Corporation (IFC).

Είναι κάτοχος πτυχίων Μαθηματικών, Ναυπηγικής και Διοίκησης από ελληνικά και βρετανικά πανεπιστήμια

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε το 1962.

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 24.6.1992

Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρίας από το 1996 και στέλεχος από το 1989.

Προηγουμένως εργάστηκε ως σύμβουλος επιχειρήσεων στη McKinsey & Company Inc στις ΗΠΑ και στη Γερμανία.

Είναι Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και του Συμβουλίου του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΕΒ BIAN) και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και της Ευρωπαϊκής Στρογγυλής Τράπεζας Βιομηχάνων (ERT).

Σπούδασε Ηλεκτρολόγος-Μηχανικός (Dipl. EL-Ing. ETH, 1985) στο Ομοσπονδιακό Πολυτεχνείο της Ζυρίχης και Διοίκηση Επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο HARVARD (M.B.A., 1987).

ΜΕΛΗ

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

Γεννήθηκε το 1967.

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 10.5.2007 (3^η θητεία).

Μέλος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και της Επιτροπής Αμοιβών.

Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της AUTOHELLAS S.A. (HERTZ), Αντιπρόεδρος της AEGEAN AIRLINES και OLYMPIC AIR και μέλος του Δ.Σ. της FOURLIS A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ και της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Είναι επίσης Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε) και μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ.

Σπούδασε Οικονομικά στο πανεπιστήμιο YALE UNIVERSITY και Διοίκηση Επιχειρήσεων στο COLUMBIA BUSINESS SCHOOL OF NEW YORK (M.B.A.)

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ

Γεννήθηκε το 1954.

Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 15.6.2011.

Σύμβουλος Ομίλου επί θεμάτων Στρατηγικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Από το 2004 μέχρι την 15.6.2011 υπήρξε Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

Είχε οριστεί Διαπραγματευτής από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου στις διαπραγματεύσεις για την επανεκκίνηση των Συμβάσεων Παραχώρησης των αυτοκινητοδρόμων (2012-2013), οι οποίες ολοκληρώθηκαν επιτυχώς. Υπήρξε Διευθύνων Σύμβουλος (2001 - 2011) και Εντεταλμένος Σύμβουλος / COO (1998 - 2001) της εταιρίας S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. και μέλος του Δ.Σ. για 15 χρόνια. Από το 1981 έως το 1998 εργάστηκε στην εταιρία OWENS CORNING στις Η.Π.Α. και από το 1994 έως το 1998 ήταν διαδοχικά Πρόεδρος των Παγκόσμιων Δραστηριοτήτων Συνθετικών Υλικών (Composites) και Μονωτικών Υλικών.

Είναι Γενικός Γραμματέας του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και Πρόεδρος του Συμβουλίου του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, ενώ διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.) από το 2005 μέχρι το 2009. Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της ALPHA BANK και της Future Pipe Industries του Ντουμπάι.

Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες (BA) και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Πανεπιστήμιο HARVARD.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΡΚΑΛΗΣ

Γεννήθηκε το 1961

Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14.6.2013.

Διευθυντής Τομέα ΗΠΑ.

Υπήρξε Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου TITAN από το 2010 μέχρι τον Μάιο 2014 και Εκτελεστικός Διευθυντής Επιχειρηματικής Ανάπτυξης και Στρατηγικού Σχεδιασμού Ομίλου από το 2008 μέχρι το 2010.

Προηγουμένως επί 18 χρόνια εργάστηκε στην Dow Chemical Co, όπου κατείχε διάφορες διευθυντικές θέσεις με έδρα κυρίως στις ΗΠΑ και την Ελβετία. Μεταξύ άλλων, υπήρξε Αντιπρόεδρος της Dow Automotive, Διευθυντής τομέως Specialty Plastics & Elastomers, Διευθυντής Synthetic Latex, κλπ.

Είναι απόφοιτος της Σχολής Χημικών Μηχανικών του Μετσοβείου Πολυτεχνείου και κάτοχος Masters (Msc) του State University of Pennsylvania, ΗΠΑ.

ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε το 1964.

Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 24.6.1992.

Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων Ομίλου TITAN από το 1996.

Προηγούμενος ήταν στέλεχος της Διεύθυνσης Πωλήσεων της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ (1990-1996) και στέλεχος της ΙΩΝΙΑ Α.Β.Ε.Ε. (1989-1990).

Είναι Πρόεδρος του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδος .

ΤΑΚΗΣ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε το 1968.

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 10.5.2007.

Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων Ομίλου ΤΙΤΑΝ από το 2001.

Κατά την περίοδο 1995-2001 ήταν στέλεχος της Οικονομικής Διεύθυνσης του Ομίλου και προηγούμενος είχε εργασθεί ως οικονομικός αναλυτής στην ΑΙΓ και στη Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων της ΕFG EUROBANK.

Είναι, επίσης, μέλος Δ.Σ. των εταιριών ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑΔΗΣ Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις (ΑΙΓ ΕΛΛΑΣ) και GRIVALIA PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της Ένωσης Εισηγμένων Εταιριών (ΕΝΕΙΣΕΤ)

Σπούδασε Οικονομικά (Β.Α.) στο BROWN UNIVERSITY και Διοίκηση Επιχειρήσεων (Μ.Β.Α.) στο NEW YORK UNIVERSITY –Stern School of Business.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΛΑΚΙΔΗΣ

Γεννήθηκε το 1954

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 12.1.2016.

Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου από το 2014 και Ανώτερος Σύμβουλος Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Ξεκίνησε την καριέρα του ως Υπεύθυνος του Corporate Finance και Corporate Banking στη Citibank Ελλάδα (1979-1993). Το 1993 διετέλεσε Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αντιπρόεδρος της ΕΤΕΒΑ .

Την περίοδο 1994 – 2000 υπήρξε Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου ΤΙΤΑΝ, και υπεύθυνος εξαγορών στη Ν.Α. Ευρώπη και την Αμερική. Κατά την περίοδο 1998-2001 υπήρξε επίσης εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ .

Στη συνέχεια διετέλεσε Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς και υπεύθυνος για την Επιχειρηματική και Λιανική Τραπεζική και για τις Διεθνείς Δραστηριότητες

(2000-2007) και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και Διευθυντής Risk Management του Ομίλου EUROBANK S.A. (2007-2013).

Είναι, επίσης, μέλος του Δ.Σ. της EUROBANK CYPRUS Ltd.

Σπούδασε Οικονομικά στο London School of Economics και είναι κάτοχος MBA από το London Business School.

ΛΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Γεννήθηκε το 1950.

**Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14.6.2013 (1^η θητεία).
Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής.**

Είναι μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ της Frigoglass S.A.I.C. και μέλος της Ελεγκτικής Επιτροπής. Υπήρξε Διευθύνων Σύμβουλος του ομίλου της Coca-Cola Hellenic (2003-2011) και της Frigoglass S.A.I.C. (2001-2003). Ξεκίνησε την καριέρα του στην Price Waterhouse (1975-1985) και στη συνέχεια εντάχθηκε στη διοικητική ομάδα της Ελληνικής Εταιρείας Εμφιαλώσεως (3Ε), όπου ανέλαβε Οικονομικός Διευθυντής του Βιομηχανικού κλάδου του Ομίλου (1992-1995) και στη συνέχεια Αναπληρωτής Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου (1995-1996) και Οικονομικός Διευθυντής (1996- 2000).

Σπούδασε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, από όπου αποφοίτησε το 1974 με ειδίκευση στη Διοίκηση Επιχειρήσεων.

ΔΟΜΝΑ ΜΙΡΑΣΓΕΖΗ - ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ

Γεννήθηκε το 1960.

**Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14.6.2013 (1^η θητεία)
Πρόεδρος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης**

Είναι Δικηγόρος Αθηνών και Εταίρος του Δικηγορικού Γραφείου Μ. & Π. Μπερνίτσα. Έχει εργασθεί ως επιστημονική συνεργάτις στην Ειδική Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (1986-1987) και στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών (1985-1990). Είναι επίσης Μέλος του Δ.Σ. του St. Catherine's British School.

Φοίτησε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (LLM) στο ευρωπαϊκό δίκαιο από το London School of Economics.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΠΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Γεννήθηκε το 1966.

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 23.6.1995.

Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού του Ομίλου ΤΙΤΑΝ από το 1997.

Από το 1992 μέχρι το 1997 ήταν στέλεχος της Διεύθυνσης Εξαγωγών του Ομίλου.

Προηγουμένως εργάστηκε στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και στην εταιρία συμβούλων BOOZ, ALLEN & HAMILTON στο Παρίσι.

Είναι μέλος του Δ.Σ. και Ταμίας του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και μέλος του Δ.Σ. του Σωματείου ALBA Κολλέγιο Διοίκησης Επιχειρήσεων. Από τον Ιούνιο του 2015 είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της εταιρίας COCA- COLA HBC AG.

Διετέλεσε μέλος του Δ.Σ. της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (2010 – Ιούλιος 2015), της εταιρίας FRIGOGLASS A.B.E.E. (2003- Φεβρουάριος 2015) και της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (2007-2009).

Σπούδασε Οικονομικά στο Swarthmore College στις ΗΠΑ και Διοίκηση Επιχειρήσεων στο INSEAD (Fontainebleau).

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΗΣ

Γεννήθηκε το 1964.

**Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14.6.2013 (1^η θητεία).
Μέλος της Ελεγκτικής Επιτροπής.**

Είναι Καθηγητής Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Υπήρξε Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (2008-2012) και προηγουμένως Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομών στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εκπρόσωπος της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αναπληρωτής του Υπουργού Οικονομικών στα Συμβούλια του Eurogroup και του ECOFIN και Αναπληρωτής Διοικητής της Παγκόσμιας Τράπεζας για την Ελλάδα. Επίσης, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ και του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους.

Δίδαξε στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Maryland, ΗΠΑ και σε άλλα Πανεπιστήμια και έχει εργασθεί ως Οικονομολόγος στην Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (Board of Governors of the Federal Reserve System) και ως Επισκέπτης Εμπειρογνομών στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Brandeis, ΗΠΑ (Β.Α. στα Οικονομικά και Πληροφορική) και έκανε διδακτορικό (ΡΗ.Δ.) στα Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Yale.

ΠΕΤΡΟΣ ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ

Γεννήθηκε το 1946.

**Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 10.5.2010 (2^η θητεία)
Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών.**

Από το 2010 είναι μέλος του Δ.Σ. της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Υπήρξε (1999-2004) Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Citigroup Inc., μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και Διευθυντής των Citicorp και Citibank,N.A. Από το 1992 έως το 1997 ήταν επικεφαλής των θυγατρικών παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών του ομίλου American International Group, των υπηρεσιών διαχείρισης διαθεσίμων του ομίλου και των εργασιών διαχείρισης κινδύνων αγοράς και πιστωτικού κινδύνου. Διετέλεσε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής και εταίρος της C.V. Starr και έχει επίσης εργασθεί στην Chemical Bank (νυν JPMorgan Chase). Επίσης, έχει διατελέσει Πρόεδρος της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης Plan International and Childreach, Επίτροπος του Κολλεγίου Αθηνών και διευθυντής της Γενναδείου Βιβλιοθήκης.

Διαθέτει τρεις τίτλους σπουδών από το Columbia University: πτυχίο (BSc), μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) και διδακτορικό στα Οικονομικά.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΙΓΑΛΑΣ

Γεννήθηκε το 1949.

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 28.7. 1998 μέχρι την 12.1.2016.

Διετέλεσε Διευθυντής των Τομέων Ανατολικής Μεσογείου, Νοτιοανατολικής Ευρώπης και του Κλάδου Διεθνούς Εμπορίας του Ομίλου και Διευθυντής Εξαγωγών και Διεθνούς Εμπορίας.

Εργάστηκε στον Καναδά στην εταιρία PRESTCOLD NORTH AMERICA LTD (1973-1979) και στη συνέχεια (1980 – 1985) στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (Ε.Α.Β), της οποίας υπήρξε εμπορικός διευθυντής από το 1983 μέχρι το 1985.

Σπούδασε μηχανολόγος – μηχανικός στο Πανεπιστήμιο Concordia του Καναδά

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΡΛΗΣ

Γεννήθηκε το 1960.

**Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 10.5.2007 (3^η θητεία).
Μέλος της Ελεγκτικής Επιτροπής.**

Είναι Πρόεδρος της εταιρίας FOURLIS A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ και μέλος του Δ.Σ. των εταιριών HOUSE MARKET A.E. (IKEA) και FRIGOGLASS A.B.E.E. και της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ και του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο BERKELEY της Καλιφόρνια (Masters Degree in Economic Development and Regional Planning) και στο BOSTON UNIVERSITY/BRUSSELS (Masters Degree in International Business).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΠΑΝΟΥ

Δικηγόρος

Διευθύντρια Νομικών Υπηρεσιών

Ρόλος και Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου:

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρίας, το οποίο είναι αποκλειστικά αρμόδιο για τη χάραξη της στρατηγικής στόχευσης της Εταιρίας. Η δημιουργία μακροχρόνιας αξίας, η διασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων, ο προσδιορισμός των εταιρικών αρχών και αξιών, η καθιέρωση της εταιρικής κουλτούρας και ηθικής και η διασφάλιση της ενσωμάτωσής τους στο σύνολο των λειτουργιών και δραστηριοτήτων του Τιτάνα, η διασφάλιση της ύπαρξης και λειτουργίας επαρκών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, η παρακολούθηση και επίλυση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικών στελεχών με τα συμφέροντα της Εταιρίας, ο έλεγχος της απόδοσης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου και η διασφάλιση ότι οι αμοιβές των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανωτάτων στελεχών συνάδουν με τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας, αποτελούν συλλογικό καθήκον του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη λήψη αποφάσεων επί σημαντικών θεμάτων όπως, η έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας, η έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο και το Καταστατικό, η έκδοση ομολογιακών δανείων παράλληλα με την αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης και με την επιφύλαξη των άρθρων 8 και 9 του Ν. 3156/2003, η σύγκληση Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων, η εισήγηση επί των θεμάτων της Γενικής Συνέλευσης, η σύνταξη της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης και των λοιπών προβλεπομένων από την κείμενη νομοθεσία Εκθέσεων, ο ορισμός των εσωτερικών ελεγκτών της Εταιρίας και ο καθορισμός των νομίμων εκπροσώπων και των ειδικών εκπροσώπων και υπευθύνων της Εταιρίας.

Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τον καθορισμό των αποδοχών και λοιπών αμοιβών του Διευθύνοντος Συμβούλου και των ανωτάτων στελεχών της Εταιρίας και του Ομίλου και την εισήγηση προς ψήφιση από τη Γενική Συνέλευση προγραμμάτων παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών σε εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στο προσωπικό της Εταιρίας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών κλπ.

Τα καθήκοντα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και αυτά του Διευθύνοντος Συμβούλου ασκούνται από διαφορετικά πρόσωπα, οι δε αρμοδιότητές τους είναι διακριτές και ορίζονται ρητά στο Καταστατικό και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρίας.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας και με την εξαίρεση περιπτώσεων, όπως οι ανωτέρω, για τις οποίες απαιτείται απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να μεταβιβάζει και να αναθέτει με απόφασή του και όρους που εγκρίνει, εξουσίες διαχείρισης και εκπροσώπησης, προς ένα ή περισσότερα μέλη του και προς διευθυντές και στελέχη της Εταιρίας. Επίσης, μπορεί να μεταβιβάσει μέρος των εξουσιών στη Διευθύνουσα Επιτροπή, οι όροι λειτουργίας και το αντικείμενο της οποίας αναφέρονται κατωτέρω

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 8.6.2012 είναι ασφαλισμένα για αστική ευθύνη έναντι τρίτων από την ασφαλιστική εταιρία AIG Europe Limited , όπως νομίμως αντιπροσωπεύεται από την AIG ΕΛΛΑΣ Α.Ε.

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου:

Το σημερινό Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, η θητεία του οποίου λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2016 αποτελείται από δέκα πέντε (15) μέλη. Δέκα τέσσερα (14) μέλη του έχουν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 14.6.2013 και ένα εξελέγη από το Διοικητικό Συμβούλιο της 12.1.2016 σε αντικατάσταση παραιτηθέντος λόγω συνταξιοδότησης εκτελεστικού μέλους.

Ανεξάρτητα μέλη Δ.Σ.

Επτά (7) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, δηλαδή πρόσωπα που δεν βρίσκονται σε οποιαδήποτε σχέση εξάρτησης με την Εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα και πληρούν όλες τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας που έχει θέσει ο νόμος 3016/2002 και ο Κώδικας στο άρθρο του Β.1.1, καθώς επίσης το πρόσθετο κριτήριο ανεξαρτησίας που έχει θέσει η Εταιρία, σύμφωνα με το οποίο, τα

ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν πρέπει να κατέχουν μετοχές σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας. Πρόκειται για τους κ.κ. Ευστράτιο – Γεώργιο (Τάκη) Αράπογλου, Ευτύχιο Βασιλάκη, Δώρο Κωνσταντίνου, Δόμνα Μιράσγεζη- Μπερνίτσα, Πλούταρχο Σακελλάρη, Πέτρο Σαμπατακάκη και Βασίλειο Φουρλή. Οι ανωτέρω εξελέγησαν ως ανεξάρτητα μέλη από τη Γενική Συνέλευση της 14.6.2013, μετά από σχετική εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και προηγούμενη πρόταση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, τον Κώδικα και το επί πλέον κριτήριο που εφαρμόζει η Εταιρία, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει:

1. να είναι ανεξάρτητα στον χαρακτήρα και στην κρίση τους και να μην συντρέχουν περιστάσεις που θα μπορούσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία τους.
2. να μην κατέχουν αμέσως ή εμμέσως μετοχές που να αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας και να μην έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα.
3. να μην είναι ή να μην έχουν υπάρξει Πρόεδρος ή Διευθύνων Σύμβουλος ή εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή στελέχη ή υπάλληλοι της Εταιρίας ή του Ομίλου κατά τα τελευταία πέντε έτη.
4. να μη διατηρούν ή να μη διατηρούσαν κατά τα τελευταία τρία έτη, οποιαδήποτε ουσιώδη επιχειρηματική ή επαγγελματική σχέση, αμέσως ή εμμέσως, με την Εταιρία.
5. να μην έχουν λάβει ή να μη λαμβάνουν οποιαδήποτε πρόσθετη οικονομική παροχή από την Εταιρία πέραν της αμοιβής τους ως μελών του Δ.Σ.
6. να μην έχουν στενούς συγγενικούς δεσμούς με οποιοδήποτε από τα παραπάνω πρόσωπα.
7. να μη συμμετέχουν ως εκτελεστικά μέλη σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών, στα οποία μετέχουν εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας ως ανεξάρτητα και εν γένει να μη διατηρούν σημαντικούς δεσμούς με άλλα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μέσω κοινής ενασχόλησης σε άλλες εταιρίες ή όργανα.
8. να μην είναι εκπρόσωποι σημαντικών μετόχων.
9. να μην έχουν υπηρετήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερο από εννέα έτη από την ημερομηνία της πρώτης εκλογής τους.

Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν ασκούν εκτελεστικά ή διαχειριστικά καθήκοντα, αλλά συμβάλλουν με τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του, στη χάραξη της στρατηγικής της Εταιρίας, στην εποπτεία της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας των ανώτατων διοικητικών στελεχών, του εσωτερικού ελέγχου και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, στον καθορισμό του επιπέδου αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, στην επιλογή καταλλήλων νέων υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και στην ύπαρξη σχεδίου διαδοχής.

Τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να συνεδριάζουν, χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών ή του Προέδρου, σε κάθε περίπτωση που αυτά κρίνουν ότι υπάρχει ανάγκη.

Επίσης συνεδριάζουν, όπως προβλέπεται στον Κώδικα, μία φορά το έτος υπό τον Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο, χωρίς την παρουσία του Προέδρου και των εκτελεστικών μελών, για την αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και μία φορά το έτος υπό τον Πρόεδρο, χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών. Τέτοιες συνεδριάσεις των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπό τον Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο και υπό τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου πραγματοποιήθηκαν στις 18.12.2015.

Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ. – Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.

Η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτοι οκτώ (8) μέλη επί συνόλου δεκαπέντε (15), αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι οι κ.κ. Ευστράτιος – Γεώργιος (Τάκης) Αράπογλου, Ευτύχιος Βασιλάκης, Δώρος Κωνσταντίνου, Δόμνα Μιράσγεξη-Μπερνίτσα, Ανδρέας Κανελλόπουλος, Πλούταρχος Σακελλάρης, Πέτρος Σαμπατακάκης και Βασίλειος Φουρλής.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης της Εταιρίας αλλά είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τη σχετική διάταξη Β.1.1. του Κώδικα, προσδιορίζει τα κατωτέρω επτά (7) από τα συνολικά οκτώ (8) μη εκτελεστικά μέλη του ως ανεξάρτητα, ήτοι τους κ.κ. Τάκη Αράπογλου, Ευτύχιο Βασιλάκη, Δώρο Κωνσταντίνου, Δόμνα Μιράσγεξη-Μπερνίτσα, Πλούταρχο Σακελλάρη, Πέτρο Σαμπατακάκη και Βασίλειο Φουρλή. Όλοι οι ανωτέρω έχουν ορισθεί ως ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 14.6.2013.

Τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι επτά (7) ήτοι οι κ.κ. Ευθύμιος Βιδάλης, Βασίλειος Ζαρκαλής, Νέλλος Κανελλόπουλος, Τάκης Κανελλόπουλος, Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου και Μιχάλης Κολακίδης, ο οποίος εξελέγη από το Διοικητικό Συμβούλιο την 12.1.2016 σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού συμβούλου κ. Μιχάλη Σιγάλα και για το υπόλοιπο της θητείας αυτού, ήτοι μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2016.

Έξι (6) από τα εν συνόλω επτά (7) εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μεταξύ των οποίων και ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, προέρχονται από τον μετοχικό πυρήνα και το ανώτατο στελεχειακό δυναμικό της Εταιρίας και παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Πρόεδρος Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, κ. Ανδρέας Κανελλόπουλος, εκ των κυρίων μετόχων της Εταιρίας, υπήρξε Διευθύνων Σύμβουλος από το 1983 μέχρι το 1996. **Από το 2006, δεν ασκεί εκτελεστικά και διαχειριστικά καθήκοντα και ασχολείται αποκλειστικά με την άσκηση των καθηκόντων του ως Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, με κύριο μέλημα τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, της αρμονικής συνεργασίας των μελών του και της λήψης**

αποφάσεων που ανταποκρίνονται στο σύστημα αρχών και αξιών που έχει θεσπίσει η Εταιρία.

Ο Πρόεδρος προεδρεύει των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων, την έγκαιρη αποστολή της στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μαζί με την αναγκαία πληροφόρηση και υλικό, την εξασφάλιση διαρκούς και πλήρους πληροφόρησης των ανεξαρτήτων και μη εκτελεστικών μελών του, ώστε να ασκούν αποτελεσματικά το εποπτικό και αποφασιστικό τους έργο, και τη διευκόλυνση της επικοινωνίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με τους μετόχους.

Μετέχει, επίσης, ως μέλος, στην Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχει συσταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος, δεν έχει άλλες επαγγελματικές υποχρεώσεις, ούτε συμμετέχει ως μέλος σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών, πλην του διοικητικού συμβουλίου του κοινωφελούς ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, το οποίο είναι εκ των κυρίων μετόχων της Εταιρίας.

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.

Με την από 14.6.2013 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. ορίστηκε το Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό μέλος του κ. Ευστράτιος - Γεώργιος (Τάκης) Αράπογλου.

Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Τάκης Αράπογλου έχει επίσης οριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τη σχετική διάταξη Α.4.1 του Κώδικα, ως Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος (Senior Independent Director). Υπό αυτή του την ιδιότητα υποχρεούται εφόσον παραστεί ανάγκη να συνεπικουρεί τον Πρόεδρο στο έργο του και να λειτουργεί ως διαμεσολαβητής των υπολοίπων μελών και να είναι στη διάθεση μετόχων για την επίλυση προβλημάτων, τα οποία δεν έχουν επιλυθεί μέσω της επικοινωνίας τους με τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο ή άλλα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή για την επίλυση των οποίων δεν εκδεικνύται η επικοινωνία των μετόχων με τους ανωτέρω.

Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ορίσει ως Γραμματέα τη δικηγόρο της Εταιρίας Ελένη Παπαπάνου, η οποία παρέχει νομική υποστήριξη στον Πρόεδρο και στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων. Η Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την άσκηση των καθηκόντων της αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και δεν υπάγεται ιεραρχικά σε άλλη Υπηρεσία της Εταιρίας.

Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όσο συχνά απαιτείται για την αποτελεσματική λειτουργία του και την εκτέλεση του ρόλου του. Οι ημερομηνίες των προγραμματισμένων συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, καθορίζονται κατά τους τελευταίους μήνες του προηγούμενου χρόνου, με στόχο την εξασφάλιση στις συνεδριάσεις του της μέγιστης δυνατής απαρτίας.

Για τη λήψη αποφάσεων απαιτείται αυτοπρόσωπη ή δι' αντιπροσώπου παρουσία των μισών πλέον ενός συμβούλων και απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων συμβούλων. Σε κάθε περίπτωση πάντως απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία τριών κατ'ελάχιστον συμβούλων.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που απουσιάζουν ή κωλύονται να παραστούν στη συνεδρίαση για οποιοδήποτε λόγο, δικαιούνται να αντιπροσωπεύονται από άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο ψηφίζει στο όνομά τους.

Κάθε μέλος δικαιούται να εκπροσωπήσει ένα μόνο μέλος και να ψηφίσει στο όνομά του.

Τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αντιπροσωπεύονται από άλλα ανεξάρτητα μέλη. Μόνο ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, σε περίπτωση κωλύματός του, μπορεί να αντιπροσωπευθεί και από τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να παρίστανται χωρίς δικαίωμα ψήφου και μετά από πρόσκληση του Προέδρου, στελέχη της Εταιρίας ή και συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/20, εφόσον συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων καταρτίζεται από τον Πρόεδρο και αποστέλλεται εγκαίρως στα μέλη, μαζί με το αναγκαίο υλικό για τη συζήτηση των θεμάτων και τη λήψη αποφάσεων από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε κάθε συνεδρίαση υπογράφονται τα πρακτικά της προηγούμενης συνεδρίασης, τα οποία τηρεί ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και στα οποία καταγράφονται, περιληπτικά, οι συζητήσεις και οι απόψεις που διατυπώνουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι λαμβανόμενες αποφάσεις.

Ανάδειξη υποψηφίων μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Η υπόδειξη κατάλληλων υποψηφίων και ο σχεδιασμός της σταδιακής ανανέωσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανώτατων διοικητικών στελεχών είναι έργο της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης. Βασικό μέλημα της Επιτροπής αυτής, είναι, επίσης, η διασφάλιση του κατάλληλου συνδυασμού εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών και της απαιτούμενης ισορροπίας ικανοτήτων, γνώσεων και εμπειρίας μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με στόχο τη μέγιστη δυνατή συνεισφορά στις εργασίες και την απόδοση του Διοικητικού Συμβουλίου. **Επίσης, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα μπορούν να αφιερώνουν το χρόνο που απαιτείται για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.**

Για την επιλογή καταλλήλων υποψηφίων, η Επιτροπή δικαιούται, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες ειδικών συμβούλων ή να καταφύγει σε δημοσίευση αγγελιών.

Με την ανάληψη των καθηκόντων τους, τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν επίσημη εισαγωγική ενημέρωση. Παράλληλα και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους, ο Πρόεδρος μεριμνά για τη συνεχή διεύρυνση των γνώσεών τους σε θέματα που αφορούν την Εταιρία και την εξοικειώσή τους με την Εταιρία και τα στελέχη της, ώστε να μπορούν να συνεισφέρουν αποτελεσματικότερα στις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του.

Μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και σύμφωνα με την από 17.3.2011 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η ανάδειξη υποψηφιοτήτων και η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

A. Τα μισά τουλάχιστον μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μη υπολογιζομένου του Προέδρου, θα πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, δηλαδή να πληρούν τόσο τα κριτήρια ανεξαρτησίας της ελληνικής νομοθεσίας, όσο και αυτά του Κώδικα. Επί πλέον των ανωτέρω κριτηρίων, θα πρέπει να μην κατέχουν αμέσως ή εμμέσως μετοχές της Εταιρίας σε ποσοστό πλέον του 0,1% του μετοχικού της κεφαλαίου.

B. Ο ανώτατος αριθμός θητειών των ανεξαρτήτων μελών είναι τρεις, ήτοι εννέα εν συνόλω έτη θητείας.

Γ. Ο Πρόεδρος και ένας τουλάχιστον Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να προέρχονται από τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ένας τουλάχιστον από αυτούς θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Υποχρεώσεις μελών Δ.Σ.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν την υποχρέωση να συμμετέχουν στις προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών στις οποίες συμμετέχουν και να αφιερώνουν το χρόνο που απαιτείται για την ικανοποιητική εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Για το σκοπό αυτό, οφείλουν να γνωστοποιούν στο Διοικητικό Συμβούλιο, πριν την εκλογή τους, τις λοιπές σημαντικές επαγγελματικές υποχρεώσεις τους και τις συμμετοχές τους σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών, όπως και να ενημερώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο για κάθε μεταβολή στις ως άνω επαγγελματικές υποχρεώσεις και συμμετοχές τους. Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, τα εκτελεστικά μέλη του, τα οποία συνδέονται με την Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή εντολής, δεν μπορούν να συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια περισσότερων των δύο άλλων εισηγμένων εταιριών.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να γνωστοποιούν έγκαιρα στον Πρόεδρο του Δ.Σ. οποιοδήποτε γεγονός θα μπορούσε να προκαλέσει μεταβολή της ιδιότητάς τους ως μη εκτελεστικών ή ανεξαρτήτων μελών του Δ.Σ.

Σύγκρουση συμφερόντων

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να αποκαλύπτουν αμέσως στο Διοικητικό Συμβούλιο τα ίδια συμφέροντά τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρίας, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρίας ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων της Εταιρίας. Δεδομένου δε ότι έχουν πρόσβαση σε προνομιακή πληροφόρηση, υποχρεούνται να μην χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές για την αγορά ή διάθεση, αμέσως ή εμμέσως, για τους ίδιους ή για μέλη της οικογενείας τους,

μετοχών της Εταιρίας ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων της Εταιρίας που είναι υπό διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά. Υποχρεούνται, επίσης, να μην ανακοινώνουν τις πληροφορίες αυτές σε άλλα πρόσωπα ούτε να παρακινούν τρίτους, με βάση τις εν λόγω προνομιακές πληροφορίες, να προβούν σε αγορές ή πωλήσεις μετοχών της Εταιρίας ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων της Εταιρίας που είναι υπό διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να μην αποκτούν την ιδιότητα μέλους Δ.Σ., στελέχους ή υπαλλήλου σε οικονομικές οντότητες που λειτουργούν ανταγωνιστικά προς την Εταιρία και γενικά να μην ενεργούν, χωρίς άδεια της Γενικής Συνέλευσης, για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων πράξεις που υπάγονται σε κάποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει η Εταιρία. Σε περίπτωση που αποκτήσουν μία από τις ανωτέρω ιδιότητες, θα πρέπει αμέσως να ενημερώσουν τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και να υποβάλουν την παραίτησή τους από το Δ.Σ. της Εταιρίας.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το έργο του Διοικητικού Συμβουλίου συνεπικουρούν οι ακόλουθες Επιτροπές, οι οποίες έχουν συσταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και αποτελούνται εξ ολοκλήρου από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του, με την εξαίρεση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπου μετέχει ως μέλος και ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλες οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ειδικούς τεχνικούς, οικονομικούς, νομικούς και λοιπούς συμβούλους.

Επιτροπή Ελέγχου

Πρόεδρος: Δώρος Κωνσταντίνου, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Μέλη: Πλούταρχος Σακελλάρης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Βασίλειος Φουρλής, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Αναπληρωματικά Μέλη: Ευτύχιος Βασιλάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Πέτρος Σαμπατακάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή Ελέγχου συγκροτείται αποκλειστικά από ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με μεγάλη διοικητική, λογιστική και ελεγκτική γνώση και εμπειρία. Τα μέλη της (τακτικά και αναπληρωματικά) εξελέγησαν από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 14.6.2013.

Στις ευρύτερες ελεγκτικές της δικαιοδοσίες περιλαμβάνονται, η άσκηση εποπτείας επί των εργασιών της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, η οποία υπάγεται λειτουργικά σε αυτήν και η παρακολούθηση της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, η παρακολούθηση των οικονομικών καταστάσεων, πριν από την υποβολή τους για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο, η υπόδειξη των ορκωτών ελεγκτών που προτείνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και η παρακολούθηση θεμάτων συναφών με τη διατήρηση της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητάς τους, καθώς επίσης η

παρακολούθηση της εφαρμοζόμενης από την Εταιρία διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου έχει την ευθύνη της εποπτείας και παρακολούθησης της εφαρμογής της διαδικασίας εμπιστευτικής αναφοράς των εργαζομένων προς τη Διοίκηση τυχόν παραβάσεων των Εταιρικών Αξιών ή του Κώδικα Δεοντολογίας της Εταιρίας, μέσω της τηλεφωνικής «γραμμής άμεσης επικοινωνίας» (Hotline) που έχει τεθεί σε λειτουργία.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας www.titan.gr στη σελίδα <http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=article.etairiki.diakubernisi>

Η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποιεί τουλάχιστον 4 τακτικές συνεδριάσεις ετησίως για την παρακολούθηση μεταξύ άλλων της πορείας του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων Α΄ τριμήνου, εξαμήνου, εννεαμήνου και έτους και την παρακολούθηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρίας. Πραγματοποιεί επίσης έκτακτες συνεδριάσεις, όποτε κρίνεται αναγκαίο.

Το 2015 η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποίησε 4 συνεδριάσεις, στις 3/3, 5/5, 29/7 και 3/11.

Η Επιτροπή στις ανωτέρω συνεδριάσεις της ασχολήθηκε με όλα τα θέματα αρμοδιότητάς της, με κυριότερα των οποίων:

- α. την παρακολούθηση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας ως προς την πληρότητα και αξιοπιστία της παρεχόμενης με αυτές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,
- β. τον έλεγχο και την αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων της Εταιρίας και του Ομίλου,
- γ. τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών και την εισήγηση για την επιλογή ορκωτών ελεγκτών για την επισκόπηση και τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2016.
- δ. την παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, την έγκριση μεταβολών όσον αφορά τη στελέχωση των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου και την αξιολόγηση και εισήγηση επί των ετησίων αποδοχών της Διευθύντριας Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου

Κατά τη διάρκεια του 2015, η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποίησε επίσης δύο συναντήσεις (3/3 και 29/7/2015) με τους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές της Εταιρίας, χωρίς την παρουσία μελών της διοίκησης της Εταιρίας. Κατά τις ανωτέρω συναντήσεις αλλά και κατά τη διάρκεια των συναντήσεών της με την παρουσία των αρμοδίων στελεχών της Εταιρίας, η Επιτροπή Ελέγχου διαπίστωσε την αποτελεσματικότητα της ελεγκτικής διαδικασίας.

Η εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου για την ελεγκτική εταιρία που θα αναλάμβανε τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας κατά τη χρήση 2015 και η οποία έγινε ομόφωνα δεκτή από το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν να ανατεθεί στην Ελεγκτική Εταιρία PwC.

Έτσι, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου η Τακτική Γενική Συνέλευση της 19.6.2015 εξέλεξε για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και των ενοποιημένων κατά την εταιρική χρήση 2015 καθώς επίσης για τον έλεγχο της Εταιρίας ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων και την έκδοση του ετήσιου φορολογικού πιστοποιητικού σύμφωνα με το άρθρο 65^A του Ν. 4174/2013(

κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας) τους ορκωτούς ελεγκτές της εταιρίας PriceWaterhouseCoopers Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία κ.κ. Μάριο Ψάλλη (ως τακτικό) και Δημήτριο Σούρμπη (ως αναπληρωματικό).

Το ύψος της αμοιβής των τακτικών ελεγκτών για τη χρήση 2015 αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση της 19.6.2015 ως εξής:

- Για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας μέχρι ποσού ευρώ 100.000 πλέον ΦΠΑ
- Για τον τακτικό έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων μέχρι ποσού ευρώ 100.000 πλέον ΦΠΑ και
- Για τον φορολογικό έλεγχο της Εταιρίας μέχρι ποσού ευρώ 70.000 πλέον ΦΠΑ

Η PwC ανέλαβε επίσης τον τακτικό έλεγχο κατά τη χρήση 2015 των οικονομικών καταστάσεων 45 θυγατρικών θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η συνολική δαπάνη για τη διενέργεια του τακτικού ελέγχου της Εταιρίας και 45 εταιριών του Ομίλου στην Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς επίσης για τον τακτικό φορολογικό έλεγχο της Εταιρίας και θυγατρικών της στην Ελλάδα το 2015 ανήλθε σε ποσό ευρώ 1.220.000 έναντι ποσού ευρώ 1.179.243 στο οποίο ανήλθε η αντίστοιχη δαπάνη κατά το 2014.

Κατά τη χρήση 2015, μετά από προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής Ελέγχου, ανατέθηκε στην PwC, πλην του τακτικού ελέγχου, και η διενέργεια πρόσθετων εργασιών, συνολικού ποσού ευρώ 156.505 το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 12,83 % της συνολικής αμοιβής τους για τον τακτικό έλεγχο της Εταιρίας και των θυγατρικών του Ομίλου. Οι εργασίες αυτές αφορούσαν φορολογικές και λογιστικές υπηρεσίες προς την Εταιρία και θυγατρικές της για την κάλυψη υποχρεώσεων της χρήσης 2014, κατά την οποία ο τακτικός έλεγχος της Εταιρίας και του Ομίλου διενεργείτο από την ERNST & YOUNG και του α΄ τριμήνου 2015, οι οποίες κρίθηκε ότι για πρακτικούς λόγους, θα έπρεπε να διενεργηθούν από την PwC. Ήδη, από το β΄ τρίμηνο του 2015, οι σχετικές υπηρεσίες έχουν ανατεθεί σε νέους παρόχους. Το 2014 το συνολικό ποσό που είχε καταβληθεί στους τακτικούς ελεγκτές ERNST & YOUNG για επιπλέον ελεγκτικές και συμβουλευτικές εργασίες είχε ανέλθει σε ευρώ 124.165.

Λαμβάνοντας υπ΄ όψιν όλα τα ανωτέρω, η Επιτροπή Ελέγχου έκρινε ότι η αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών κατά τη χρήση 2015 διασφαλίστηκε πλήρως. Η ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών βεβαιώθηκε επίσης γραπτώς από την ίδια την ελεγκτική εταιρία με επιστολή της προς την Επιτροπή Ελέγχου.

Επιτροπή Αμοιβών

Πρόεδρος: Τάκης Αράπογλου, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Μέλη: Ευτύχιος Βασιλάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Πέτρος Σαμπατακάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή Αμοιβών συγκροτείται αποκλειστικά από ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η σημερινή σύνθεση της Επιτροπής Αμοιβών αποφασίστηκε με την από 14.6.2013 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Έργο της Επιτροπής είναι η μελέτη και η υποβολή προτάσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο για τον καθορισμό των αποζημιώσεων σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των πάσης φύσης ετησίων αποδοχών και αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανώτατων διευθυντικών στελεχών και η ανασκόπηση σε τακτική βάση της εφαρμοζόμενης από την Εταιρία πολιτικής αμοιβών βάσει των τάσεων που επικρατούν στην αγορά σχετικά με τις αμοιβές και τη διαχείριση ανθρωπίνων πόρων.

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή Αμοιβών, συνεδρίασε δύο φορές και ειδικότερα στις 14.4.2015 και 29.9.2015.

Κύριο θέμα των εν λόγω συνεδριάσεων αποτέλεσε η πολιτική χορήγησης μισθών, μεταβλητών αμοιβών και παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών στα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα λοιπά ανώτατα διευθυντικά στελέχη της Εταιρίας για το έτος 2015, η οποία στη συνέχεια υποβλήθηκε προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ειδικότερα, η Επιτροπή προέβη σε εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με το ύψος των ετήσιων αποδοχών και των πρόσθετων μεταβλητών αμοιβών για το 2015 του Διευθύνοντος Συμβούλου, των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που παρέχουν τις υπηρεσίες τους προς την Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας καθώς επίσης των ανωτάτων στελεχών κλιμακίου Ε και της διευθύντριας Εσωτερικού Ελέγχου, με βάση την απόδοσή τους το 2014, όπως αυτή διαπιστώθηκε κατά την ετήσια διαδικασία αξιολόγησής τους. Με βάση την ετήσια αξιολόγηση των ανωτέρω η Επιτροπή εισηγήθηκε επίσης στο Διοικητικό Συμβούλιο τον αριθμό δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών που θα πρέπει να χορηγηθεί σε αυτούς στα πλαίσια του σχετικού Προγράμματος του 2014 καθώς επίσης τα ποσά που θα πρέπει να καταβληθούν για λογαριασμό τους στα Συνταξιοδοτικά Προγράμματα που παρέχει οικειοθελώς η Εταιρία.

Η Επιτροπή Αμοιβών εισηγήθηκε επίσης να μην αυξηθεί το ύψος των αποζημιώσεων που καταβάλλονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2015 σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του κ.ν. 2190/20 για τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, και να παραμείνουν ίδιες με αυτές του 2014. Η σχετική εισήγηση έγινε δεκτή τόσο από το Διοικητικό Συμβούλιο, όσο και από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 19.6.2015.

Τέλος, η Επιτροπή Αμοιβών ενέκρινε το πακέτο αποδοχών νεοπροσλαμβανόμενων ανωτάτων στελεχών καθώς επίσης την αποζημίωση ανωτάτου στελέχους και εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, του οποίου η σύμβαση εργασίας έληξε λόγω συνταξιοδότησης.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Αμοιβών και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας www.titan.gr στη διεύθυνση <http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=article.etairiki.diakubernisi>

Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Πρόεδρος: Δόμνα Μιράσγεζη - Μπερνίτσα, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
Μέλη: Ευτύχιος Βασιλάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
Ανδρέας Κανελλόπουλος, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή συγκροτείται από τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, από τα οποία δύο είναι ανεξάρτητα. Ως τρίτο μέλος της μετέχει ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η σημερινή σύνθεση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης αποφασίστηκε με την από 14.6.2013 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής έχουν μεγάλη εμπειρία στον τομέα της διοίκησης επιχειρήσεων και της εταιρικής διακυβέρνησης.

Έργο της Επιτροπής είναι η υπόδειξη κατάλληλων υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ο σχεδιασμός της διαδοχής και συνέχειας της ανώτατης διοίκησης της Εταιρίας και η γνωμοδότηση ως προς την ορθή εφαρμογή των Αρχών Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχει θεσμοθετήσει η Εταιρία και των σχετικών διατάξεων της Ελληνικής νομοθεσίας, τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης στον οποίο υπάγεται η Εταιρία.

Η Επιτροπή συνεδρίασε το 2015 μία φορά και ειδικότερα στις 27.2.2015.

Στη συνεδρίασή της η Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης ασχολήθηκε με :

- α. την εξαγωγή συμπερασμάτων από τις απαντήσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επί του ερωτηματολογίου για την αξιολόγηση της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του το 2014 και την υποβολή σχετικής αναφοράς στο Διοικητικό Συμβούλιο
- β. το περιεχόμενο της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που αποτέλεσε μέρος της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2014 και τις αποκλίσεις της Εταιρίας από τις βέλτιστες πρακτικές που προτείνει ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, στον οποίον έχει υπαχθεί η Εταιρία.
- γ. το θέμα της έγκαιρης αναζήτησης και της διαδικασίας επιλογής καταλλήλων υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η θητεία του οποίου λήγει τον Ιούνιο του 2016, δεδομένου ότι θα υπάρξει ανάγκη αντικατάστασης κατ'ελάχιστον δύο ανεξαρτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω συμπλήρωσης τριών τριετών θητειών, που αποτελούν το ανώτατο όριο θητειών που συνιστά ως βέλτιστη πρακτική ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου που εφαρμόζει η Εταιρία και
- δ. την εξέταση των υφισταμένων σχεδίων διαδοχής του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και των ανωτάτων στελεχών της Εταιρίας.

Η Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσίασε στο Διοικητικό Συμβούλιο τα εξαχθέντα συμπεράσματα από τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις για την περαιτέρω βελτίωση της λειτουργίας και της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών.

Η Επιτροπή αναγνώρισε τη σημασία της προώθησης της διαφορετικότητας και ειδικότερα της επιδίωξης της συμμετοχής περισσότερων γυναικών και ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο στην επόμενη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς

πιστεύει ότι η διαφορετικότητα και ο πλουραλισμός προσθέτουν αξία στο Διοικητικό Συμβούλιο και κατ'έπекταση προάγουν το συμφέρον της Εταιρίας. Κατά την άποψη όμως της Επιτροπής, την οποία αποδέχτηκε και το Διοικητικό Συμβούλιο, η επίτευξη συγκεκριμένων αριθμητικών στόχων δεν θα πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό αλλά, αντιθέτως, πρώτιστο μέλημα σε σχέση με την επιλογή των υποψηφίων θα πρέπει να είναι να διαθέτουν τα υποψήφια μέλη τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο του Διοικητικού Συμβουλίου και να προσθέσουν αξία στην Εταιρία.

Με στόχο την έγκαιρη ανάδειξη υποψηφίων μελών για τη νέα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου που θα αποφασιστεί το 2016, η Επιτροπή προγραμματίσει σειρά συναντήσεων και επαφών των μελών της εντός των πρώτων μηνών του 2016 και αποφάσισε την συνολική διαδικασία που θα ακολουθηθεί.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας www.titan.gr στη διεύθυνση

<http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=article.etairiki.diakubernisi>

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Επιπλέον των τριών ανωτέρω Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει συστήσει τις πιο κάτω Επιτροπές οι οποίες συγκροτούνται από εκτελεστικά μέλη του και αρμόδια στελέχη του Ομίλου.

Διευθύνουσα Επιτροπή

Η σύνθεση της Διευθύνουσας Επιτροπής κατά τη χρήση 2015 ήταν η εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος

ΜΕΛΗ :

Ευθύμιος Βιδάλης, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Βασίλειος Ζαρκαλής, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Νέλλος Κανελλόπουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μιχαήλ Κολακίδης, Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου

Σωκράτης Μπαλτζής, Γενικός Διευθυντής Τομέα Ελλάδος

Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενεπούλου, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μιχαήλ Σιγάλας, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Διευθύνουσα Επιτροπή είναι αρμόδια για την εποπτεία της λειτουργίας των διαφόρων Τομέων και Διευθύνσεων του Ομίλου και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων τους.

Επιτροπή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Η σύνθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Ευθύνης κατά τη χρήση 2015 ήταν η εξής:

Πρόεδρος: Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος

Αντιπρόεδρος : Νέλλος Κανελλόπουλος, εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Μέλη

Μαρία Αλεξίου, Διευθύντρια Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης Ομίλου
Ευθύμιος Βιδάλης, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Λυδία Γιαννακοπούλου, Διευθύντρια Εταιρικής Επικοινωνίας Ομίλου
Βασίλειος Ζαρκαλής , Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μιχαήλ Κολακίδης, Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου

Γιάννης Κόλλας, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου

Σωκράτης Μπαλτζής, Γενικός Διευθυντής Τομέα Ελλάδος

Φωκίων Τασούλας , Διευθυντής Τεχνολογικής Διεύθυνσης Ομίλου

Η Επιτροπή έχει ως σκοπό την παροχή συμβουλών και υποστήριξης προς τη Διοίκηση της Εταιρίας για το σχεδιασμό της στρατηγικής της Εταιρίας και το συντονισμό των δραστηριοτήτων του εταιριών του Ομίλου επί θεμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Στόχος της είναι η συνεχής βελτίωση των επιδόσεων της Εταιρίας και των θυγατρικών εταιριών σε τρεις βασικούς άξονες: Την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, την προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και τη σύμπραξη με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Μεταξύ των δραστηριοτήτων της περιλαμβάνονται η θεσμοθέτηση των Αρχών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης και η ενσωμάτωσή τους σε όλους τους τομείς και τις δραστηριότητες του Ομίλου, η παροχή συμβουλών και υποστήριξης για τη συνεχή βελτίωση των σχετικών επιδόσεων της Εταιρίας και των εταιριών του Ομίλου, η περιοδική μέτρηση και εκτίμηση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων των σημαντικών επενδύσεων της Εταιρίας και η τακτική σχετική ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου και η ενεργή συμμετοχή της Εταιρίας σε ελληνικούς και διεθνείς οργανισμούς, που έχουν ως αντικείμενο την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Παρουσιολόγιο Δ.Σ. και Επιτροπών κατά το 2015

Το 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας πραγματοποίησε οκτώ (8) τακτικές συνεδριάσεις (2/2, 5/3, 5/5, 7/5, 19/6, 30/7, 5/11, και 18/12) και δύο έκτακτες (30/6, 13/7).

Πίνακας με τις παρουσίες των μελών στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του κατά τη διάρκεια του 2015 παρατίθεται κατωτέρω:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	10 συνεδριάσεις Δ.Σ.	4 συνεδριάσεις Ελεγκτικής Επιτροπής	1 συνεδρίαση Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης	2 συνεδριάσει ς Επιτροπής Αμοιβών
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ	10/10		1/1	
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ΤΑΚΗΣ) ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ	9/10			2/2
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ	10/10			
ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ	7/10		1/1	2/2
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ	10/10			
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΡΚΑΛΗΣ	7/10			
ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ	10/10			
ΤΑΚΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ	10/10			
ΔΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	10/10	4/4		
ΔΟΜΝΑ ΜΙΡΑΣΓΕΖΗ - ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ	10/10		1/1	
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ- ΜΠΕΝΟΠΟΥΛΟΥ	10/10			
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΗΣ	9/10	2/4		
ΠΕΤΡΟΣ ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ	3/10			2/2
ΜΙΧΑΗΛ ΣΙΓΑΛΑΣ	10/10			
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΡΛΗΣ	5/10	4/4		

Αξιολόγηση της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2015

Η λειτουργία κατά το 2015 του Διοικητικού Συμβουλίου, της Ελεγκτικής Επιτροπής, της Επιτροπής Αμοιβών και της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και η ατομική συνεισφορά κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στο έργο τους αξιολογήθηκε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με τη συμπλήρωση ειδικού αναλυτικού ερωτηματολογίου, το οποίο έχει καταρτίσει η Γραμματεάς του Διοικητικού Συμβουλίου. Το ερωτηματολόγιο είναι κατανοημένο σε οκτώ (8) ενότητες (Ηγεσία, Σύνθεση-Αποτελεσματικότητα, Λειτουργία-Εργασίες Δ.Σ, Χρηματοοικονομική

Πληροφόρηση-Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων-Επικοινωνία με Μετόχους, Αμοιβές, Λειτουργία Επιτροπών, Παρουσιολόγιο μελών σε συνεδριάσεις ΔΣ και ΓΣ και Ατομική Αξιολόγηση Μελών). Η συνεισφορά κάθε μέλους στο έργο του Διοικητικού Συμβουλίου βαθμολογείται, με βαθμό από 1 μέχρι 4, που αντιστοιχεί σε μικρή, μέτρια, μεγάλη και εξαιρετική συνεισφορά.

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται ανωνύμως και αποστέλλεται στην Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2015 – Πολιτική Αμοιβών

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της 19.6.2015 έχει προεγκρίνει την καταβολή στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του αποζημιώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, για τη χρήση 2015. Οι σχετικές αποζημιώσεις, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου, παρέμειναν ίδιες με αυτές της χρήσης 2014 και ανήλθαν συνολικό μικτό ποσό 464.000 ευρώ πλέον χαρτοσήμου, και αναλυτικά σε:

- Συνολικό μικτό ποσό ευρώ 360.000 ως αποζημίωση για τη συμμετοχή των μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο, ήτοι μικτό ποσό ευρώ 24.000 για κάθε μέλος.
- Συνολικό μικτό ποσό ευρώ 52.000 για τα τρία μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής, ήτοι μικτό ποσό ευρώ 20.000 για τον Πρόεδρο και μικτό ποσό ευρώ 16.000 για κάθε μέλος
- Συνολικό μικτό ποσό 26.000 για τα τρία μέλη της Επιτροπής Αμοιβών, ήτοι μικτό ποσό ευρώ 10.000 για τον Πρόεδρο και μικτό ποσό ευρώ 8.000 για κάθε μέλος και
- Συνολικό μικτό ποσό ευρώ 26.000 για τα τρία μέλη της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης, ήτοι μικτό ποσό ευρώ 10.000 για τον Πρόεδρο και μικτό ποσό ευρώ 8.000 για κάθε μέλος.

Η Γενική Συνέλευση της 19.6.2015 προενέκρινε επίσης την καταβολή πρόσθετης μикτής αποζημίωσης σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20 ποσού ευρώ 135.000 πλέον χαρτοσήμου προς ένα εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο δεν έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας ή εντολής με το Διοικητικό Συμβούλιο, για τα αυξημένα καθήκοντα που έχει αναλάβει στους τομείς της βιώσιμης ανάπτυξης και της στρατηγικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, οι ανωτέρω αποζημιώσεις θα υποβληθούν προς τελική έγκριση, στην Τακτική Γενική Συνέλευση για τη χρήση 2015.

Οι ετήσιοι μισθοί και οι πάσης φύσης ετήσιες αποδοχές του Διευθύνοντος Συμβούλου και των λοιπών εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Διευθυντών των Γεωγραφικών Τομέων, του Οικονομικού Διευθυντή Ομίλου και της Διευθύντριας Εσωτερικού Ελέγχου αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αμοιβών, με βάση την απόδοσή τους και την επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρησιακών στόχων κατά το προηγούμενο έτος.

Οι ετήσιες αποδοχές του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, αποφασίστηκαν, επίσης, από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αμοιβών και αφού προηγουμένως είχε αξιολογηθεί η απόδοσή του κατά την εκτέλεση του έργου του από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι ετήσιες αμοιβές των ανωτέρω καθώς επίσης όλων των Διευθυντικών στελεχών προσδιορίζονται με βάση τη βαρύτητα της θέσης τους, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές

τους, την επίδοσή τους σε σχέση με προκαθορισμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους και το ύψος των αμοιβών σε παρόμοιες, ομοειδείς εταιρίες .

Οι ανωτέρω αμοιβές αποτελούνται από ένα τμήμα σταθερό, δηλαδή το μισθό, ο οποίος καθορίζεται με βάση το εφαρμοζόμενο μισθολογικό σύστημα και την ετήσια αξιολόγηση απόδοσης του στελέχους και από ένα τμήμα μεταβλητό, που εξαρτάται από την επίτευξη των ατομικών και εταιρικών στόχων. Οι εταιρικοί στόχοι συνδέονται με τις οικονομικές επιδόσεις (EBITDA και ROACE) σε επίπεδο Ομίλου αλλά και Γεωγραφικών Τομέων καθώς επίσης με επιδόσεις σε άλλους τομείς όπως η ασφάλεια εργασίας ενώ οι ατομικοί στόχοι είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την θέση που καλύπτει κάθε στέλεχος.

Το μεταβλητό τμήμα των ετησίων αποδοχών, αυξάνεται ανάλογα με τη βαρύτητα της θέσης κάθε στελέχους και δεν μπορεί να υπερβεί:

A. σε περίπτωση πλήρους επίτευξης των τεθέντων στόχων το 80% του σταθερού τμήματος των ετησίων αποδοχών του και

B. σε περίπτωση υπεραπόδοσης έναντι των τεθέντων στόχων το 105% του σταθερού τμήματος των ετησίων αποδοχών του.

Η αξιολόγηση της απόδοσης των εκτελεστικών μελών γίνεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και η αξιολόγηση της απόδοσης του Διευθύνοντος Συμβούλου από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Διευκρινίζεται ότι κανένα εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συμμετέχει στη συζήτηση που αφορά τον καθορισμό των ατομικών του αποδοχών.

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού παρέχει στην Επιτροπή Αμοιβών, σε ετήσια βάση, στοιχεία από την αγορά εργασίας , ώστε να προσαρμόζεται ανάλογα το επίπεδο των αμοιβών ή/και τα προγράμματα μεταβλητών αμοιβών. Στόχος είναι η προσέλκυση και η παραμονή στον Τιτάνα υψηλής ποιότητας στελεχών, που με τις γνώσεις, την ικανότητα και το ήθος τους προσθέτουν αξία στην Εταιρία .

Παρέχονται επίσης στα Διευθυντικά Στελέχη του Ομίλου, μακροπρόθεσμα κίνητρα με τη μορφή προγραμμάτων παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών με βάση την απόδοση, που αποφασίζονται από την Γενική Συνέλευση της Εταιρίας και ωριμάζουν μετά πάροδο τριετίας και υπό τον όρο επίτευξης συγκεκριμένων στόχων , καθώς επίσης συνταξιοδοτικά-αποταμιευτικά προγράμματα και άλλες πρόσθετες οικειοθελείς παροχές, οι οποίες μπορούν να ανακληθούν ή τροποποιηθούν οποτεδήποτε κατά την κρίση της Εταιρίας.

Η Εταιρία παρέχει στα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας με την Εταιρία, πρόσθετα συνταξιοδοτικά-αποταμιευτικά προγράμματα βάσει της πρακτικής των αντίστοιχων αγορών όπου λειτουργεί.

Το 2015, οι μισθοί και οι πάσης φύσης ακαθάριστες αποδοχές και αποζημιώσεις του Προέδρου και των έξι εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που παρείχαν τις υπηρεσίες τους προς την Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας, ανήλθαν σε συνολικό μικτό ποσό ευρώ 3.422.000 έναντι συνολικού μικτού ποσού ευρώ 2.921.360 το 2014.

Για τα συνταξιοδοτικά- αποταμιευτικά προγράμματα των έξι εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που είχαν σχέση εξαρτημένης εργασίας με την Εταιρία κατά το 2015 καταβλήθηκε συνολικό ποσό 520.000 ευρώ.

Στα κατωτέρω εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχει επιτραπεί από την Εταιρία η συμμετοχή τους, ως μη εκτελεστικά μέλη σε Διοικητικά Συμβούλια άλλων εταιριών και η διατήρηση από αυτούς των αμοιβών/ αποζημιώσεων που έλαβαν λόγω της σχετικής ιδιότητάς τους .

Ειδικότερα το 2015:

Η κ. Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενοπούλου έλαβε μικτό ποσό ευρώ 22.500 ως αποζημίωση για τη συμμετοχή της στο Δ.Σ. της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, μικτό ποσό ευρώ 2.840,89 για τη συμμετοχή της στο Δ.Σ. της εταιρίας FRIGOGLOSS A.B.E.E και μικτό ποσό 37.500 για τη συμμετοχή της στο Δ.Σ. της COCA- COLA HBC AG

Ο κ. Τάκης – Παναγιώτης Κανελλόπουλος έλαβε μικτό ποσό ευρώ 10.000 ως αποζημίωση για τη συμμετοχή του στο Δ.Σ. της εταιρίας GRIVALIA PROPERTIES A.E.E.A.Π.

Ο κ. Ευθύμιος Βιδάλης έλαβε μικτό ποσό ευρώ 42.000 ως αποζημίωση για τη συμμετοχή του στο Δ.Σ. της ALPHA BANK.

IV. Προγράμματα διάθεσης μετοχών σε εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και του Ομίλου με τη μορφή παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών.

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, με στόχο την ταύτιση των μακροπρόθεσμων προσωπικών επιδιώξεων των ανωτέρων στελεχών της με τα συμφέροντα της Εταιρίας και των Μετόχων της, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει από το 2000 και μέχρι σήμερα προγράμματα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (Stock Option Plans). **Όλα τα σχετικά προγράμματα (Πρόγραμμα 2000, 2004, 2007, 2010 και 2014) έχουν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, είχαν τριετή περίοδο ωρίμανσης και δικαιούχους ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και εταιριών του Ομίλου και εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της Εταιρίας που παρείχαν τις υπηρεσίες τους στην Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας.**

Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούνται να συμμετέχουν σε σχετικά Προγράμματα.

Μέχρι σήμερα, στα πλαίσια των ανωτέρω Προγραμμάτων, έχουν αποκτηθεί από τους δικαιούχους συνολικά 1.169.978 κοινές μετοχές, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 1,38 % του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

Ειδικότερα:

Κατ' εφαρμογή του Προγράμματος 2000, ασκήθηκαν συνολικά από 48 δικαιούχους δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 119.200 κοινών μετοχών, με τιμή διάθεσης 29,35 ευρώ ανά μετοχή και δικαιώματα προαίρεσης 451.900 κοινών μετοχών, με τιμή διάθεσης 14,68 ευρώ ανά μετοχή.

Κατ' εφαρμογή του Προγράμματος 2004 ασκήθηκαν συνολικά από 63 δικαιούχους δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 186.000 κοινών μετοχών, με τιμή αγοράς ίση με την ονομαστική αξία της μετοχής.

Κατ' εφαρμογή του Προγράμματος 2007 ασκήθηκαν συνολικά από 103 δικαιούχους δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 61.804 κοινών μετοχών της Εταιρίας, με τίμημα ίσο με την ονομαστική αξία κάθε μετοχής, ήτοι τέσσερα (4) ευρώ ανά μετοχή.

Σήμερα βρίσκονται σε εξέλιξη τα πιο κάτω αναλυτικά περιγραφόμενα Προγράμματα 2010 και 2014:

Το Πρόγραμμα 2010 εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της 3.6.2010, είχε τριετή διάρκεια (2010-2012), **τριετή χρόνο ωρίμανσης** και επι πλέον αυστηρές προϋποθέσεις, καταληκτικό χρόνο άσκησης το 2016, τιμή άσκησης ίση με την ονομαστική αξία της μετοχής και δικαιούχους 109 ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και εταιριών του Ομίλου συμπεριλαμβανομένων 6 εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας.

Κατ'εφαρμογήν του Προγράμματος 2010 χορηγήθηκαν, κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς συνολικά 945.210 ιδίων κοινών μετοχών της Εταιρίας, από τα οποία, μέχρι τον Δεκέμβριο 2015, ασκήθηκαν 351.074 και απομένουν ακόμα 147.233, τα οποία εφόσον δεν ασκηθούν από τους δικαιούχους τους τον Απρίλιο και Οκτώβριο του 2016, χάνονται.

Τέλος, το Πρόγραμμα 2014 εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της 20.6.2014, έχει τριετή διάρκεια (2014-2016), τριετή χρόνο ωρίμανσης, καταληκτικό χρόνο άσκησης το 2022, τιμή άσκησης δέκα (10) ευρώ ανά μετοχή και δικαιούχους 110 περίπου ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και εταιριών του Ομίλου συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας.

Κατ'εφαρμογήν του Προγράμματος 2014, χορηγήθηκαν το έτος 2014 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 250.190 ιδίων κοινών μετοχών της Εταιρίας σε 108 δικαιούχους και το έτος 2015 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 313.080 ιδίων κοινών μετοχών της Εταιρίας σε 113 δικαιούχους. Δικαιώματα θα χορηγηθούν επίσης κατά το έτος 2016.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, ανάλογα με τον βαθμό επίτευξης των προϋποθέσεων του Προγράμματος, θα προσδιορίσει τον Μάρτιο των ετών 2017, 2018 και 2019 τον τελικό αριθμό δικαιωμάτων που θα δικαιούται να ασκήσει κάθε δικαιούχος. Οι δικαιούχοι θα δικαιούνται να ασκήσουν δικαιωμάτα τους, εν όλω ή εν μέρει, εντός των πέντε πρώτων ημερών κάθε μήνα, καταβάλλοντας στην Εταιρία τα ανάλογα ποσά, μέχρι την ημερομηνία απόσβεσης των δικαιωμάτων, ήτοι μέχρι τον Δεκέμβριο του τρίτου έτους μετά το έτος τελικού προσδιορισμού τους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το Πρόγραμμα, μετά την πάροδο του τριετούς χρόνου ωρίμανσης (τα σχετικά δικαιώματα καθίστανται ώριμα τον Δεκέμβριο των ετών 2016, 2017 και 2018), ο τελικός αριθμός δικαιωμάτων που θα μπορούν να ασκήσουν οι δικαιούχοι θα εξαρτάται:

A. κατά το ήμισυ, ανάλογα με τον μέσο όρο ROACE τριετίας σε σχέση με τον στόχο της κάθε τριετίας, όπως αυτός θα έχει καθοριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από τη χορήγηση των σχετικών δικαιωμάτων. Ως μέσος όρος ROACE ορίζεται ο αριθμητικός μέσος όρος του δείκτη ROACE εκάστου έτους από το έτος χορήγησης των δικαιωμάτων έως και το έτος ωρίμανσης. Ο δείκτης ROACE κάθε έτους ορίζεται ως το πηλίκο των καθαρών κερδών προ τόκων και φόρων (EBIT) του έτους διαιρεμένο δια του μέσου όρου των απασχολούμενων κεφαλαίων (ίδια κεφάλαια συν τραπεζικός ή ισοδύναμος δανεισμός) αρχής και τέλους του έτους

και

B. κατά το υπόλοιπο ήμισυ, ανάλογα με τη συνολική απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με τον μέσο όρο της συνολικής απόδοσης των μετοχών των δέκα ομοειδών εταιριών (Peer Index).

Το Πρόγραμμα 2014 προβλέπει έξι κατηγορίες απόδοσης που θα προκύπτουν από τη σύγκριση αφενός του μέσου ROACE τριετίας με τον αντίστοιχο στόχο της περιόδου και αφετέρου του μέσου όρου της συνολικής απόδοσης τριετίας της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με τον μέσο όρο της συνολικής απόδοσης τριετίας των μετοχών του Peer Index, οπότε και θα παρέχεται η δυνατότητα άσκησης ανάλογου ποσοστού του αριθμού των χορηγηθέντων δικαιωμάτων.

Επισημαίνεται ότι αμφότερα τα τρέχοντα Προγράμματα 2010 και 2014 εννοούν τη μακροχρόνια διακράτηση ενός σημαντικού αριθμού μετοχών από τα στελέχη, προβλέποντας όρο διατήρησης ενός ελάχιστου αριθμού μετοχών ανάλογα με το ιεραρχικό επίπεδο των στελεχών, η δε παράβαση του ορίου έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση μειωμένου αριθμού δικαιωμάτων κατά την επόμενη περίοδο χορήγησης.

Επισημαίνεται επίσης ότι όλα τα ανωτέρω Προγράμματα έχουν σχεδιασθεί ώστε να λειτουργούν αποτρεπτικά στην ανάληψη υπέρμετρων κινδύνων από τους δικαιούχους-εκτελεστικά μέλη και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας, που σε περίπτωση ατυχούς έκβασης, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κατακρήμνιση της τιμής της μετοχής. Προϋποθέτουν συνεπώς όλα ελκυστική τιμή άσκησης δικαιωμάτων σε σχέση με την τιμή διαπραγματεύσεως κατά τη χορήγησή τους.

Λεπτομερής περιγραφή όλων των ανωτέρω Προγραμμάτων παρατίθεται στον ιστότοπο της Εταιρίας www.titan.gr στη σελίδα <http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=programma.paroaxis.dikaiomaton.proairesis.metoxon>

V. Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρίας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Εσωτερικός Έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος ασκείται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, η οποία είναι ανεξάρτητη υπηρεσία, με γραπτό κανονισμό λειτουργίας, και αναφέρεται λειτουργικά στην Ελεγκτική Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το έργο του εσωτερικού ελέγχου διενεργήθηκε κατά τη χρήση 2015 από 18 στελέχη, με την απαιτούμενη κατάρτιση και εμπειρία για την άρτια επιτέλεση του έργου τους.

Ο πρωταρχικός ρόλος του Εσωτερικού Ελέγχου είναι η αξιολόγηση των ασφαλιστικών δικλείδων που υπάρχουν σε όλο το εύρος των λειτουργιών του Ομίλου ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά τους. Στις αρμοδιότητες του εσωτερικού ελέγχου συμπεριλαμβάνονται επίσης:

- Η παρακολούθηση της εφαρμογής και της τήρησης Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, του Κώδικα Δεοντολογίας και του Καταστατικού της Εταιρίας και των νόμων εν γένει, οπουδήποτε λειτουργεί και έχει δραστηριότητες ο Όμιλος.

- Η αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας περιπτώσεων σύγκρουσης των συμφερόντων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των διευθυντικών στελεχών με τα συμφέροντα της Εταιρίας, τις οποίες διαπιστώνει κατά την άσκηση των καθηκόντων του

- Ο έλεγχος των σχέσεων και συναλλαγών της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα με αυτή μέρη, κατά την έννοια του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24, όπως ισχύει και των σχέσεων της Εταιρίας με εταιρίες στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν με ποσοστό τουλάχιστον 10% μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή μέτοχοι της Εταιρίας με ποσοστό τουλάχιστον 10%.

Κατά τη διάρκεια του 2015, υποβλήθηκαν στην Ελεγκτική Επιτροπή και μέσω αυτής στο Διοικητικό Συμβούλιο 37 έγγραφες εκθέσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, σχετικά με όλους τους διενεργηθέντες ελέγχους των λειτουργιών του Ομίλου. Από τους διενεργηθέντες ελέγχους, 22 ήταν προγραμματισμένοι, 2 ήταν ειδικοί και 13 ήταν επαναληπτικοί.

Στην Ελεγκτική Επιτροπή υποβλήθηκαν επίσης τριμηνιαίες αναφορές προοόδου καθώς και ο ετήσιος απολογισμός του έργου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, με συγκεντρωτική αναφορά στα σημαντικότερα ευρήματα των ελέγχων.

Κατά τη διάρκεια του 2015 η Ελεγκτική Επιτροπή είχε τακτικές κατ' ιδίαν συναντήσεις με τη Διευθύντρια Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, κατά τις οποίες συζητήθηκαν λειτουργικά και οργανωτικά θέματα και παρασχέθηκαν όλες οι ζητηθείσες πληροφορίες και ενημέρωση σχετικά με τα εφαρμοζόμενα συστήματα ελέγχου, την αποτελεσματικότητά τους και την πορεία των ελέγχων. Μετά από σχετική αναφορά της Ελεγκτικής Επιτροπής, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τον σχεδιασμό ελέγχων για το 2016 και προσδιόρισε τις λειτουργίες και τα σημεία στα οποία θα πρέπει να επικεντρωθεί ο εσωτερικός έλεγχος.

Εσωτερικά συστήματα ελέγχων και διαχείρισης κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την τελική ευθύνη για τα εσωτερικά συστήματα ελέγχου και τη διαχείριση κινδύνων της Εταιρίας και του Ομίλου.

Βασικό καθήκον του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να γνωρίζει τους σημαντικότερους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρία και να διασφαλίζει ότι η Εταιρία διαθέτει επαρκή συστήματα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.

Εξ άλλου, η παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων εμπίπτει και στις εκ του νόμου (3693/2008) υποχρεώσεις της Επιτροπής Ελέγχου.

Για τον λόγο αυτό, το Διοικητικό Συμβούλιο αφιερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα και ειδικότερα τουλάχιστον δύο φορές κατ'έτος, τον αναγκαίο χρόνο για την ενημέρωση της Ελεγκτικής Επιτροπής και του Διοικητικού Συμβουλίου από τον Οικονομικό Διευθυντή Ομίλου και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο για τις εφαρμοζόμενες πολιτικές διαχείρισης των κυριότερων χρηματοοικονομικών κινδύνων και λειτουργικών κινδύνων αντίστοιχα. Πρόσθετος στόχος των εν λόγω συνεδριάσεων είναι επίσης η ανταλλαγή απόψεων όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων πολιτικών και των υφισταμένων συστημάτων ελέγχου, ώστε εφόσον διαπιστώνεται ανάγκη να καλούνται τα αρμόδια στελέχη της Εταιρίας να προβούν στον αναγκαίο επανασχεδιασμό και τροποποίηση των εφαρμοζομένων πολιτικών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε εντός του 2015 εκτενείς σχετικές συνεδριάσεις κατά τις οποίες είχε την δυνατότητα να προβεί σε ενδελεχή αξιολόγηση

των κυριότερων στρατηγικών, λειτουργικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων, στους οποίους από την φύση του και λόγω της γεωγραφικής του διαφοροποίησης έχει έκθεση ο Τίτανας και οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν ουσιαστικά τη λειτουργία και τα αποτελέσματα του Ομίλου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω των αποφάσεων του, έχει καθορίσει με σαφήνεια τα όρια και την φύση των κινδύνων που θα μπορεί να είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο Όμιλος για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του.

Οι κύριοι στρατηγικοί κίνδυνοι (μακροοικονομική αστάθεια των χωρών δραστηριοποίησης, πολιτικοί κίνδυνοι, συνθήκες και προοπτικές αγορών, συγχωνεύσεις και αποκτήσεις κλπ) παρακολουθούνται στενά σε επίπεδο Ομίλου και η διαχείρισή τους γίνεται στα πλαίσια κανόνων, διαδικασιών και κατευθυντηρίων γραμμών που δίνονται από τη Διευθύνουσα Επιτροπή, την Οικονομική Διεύθυνση και τους Τομείς του Ομίλου. Το ίδιο ισχύει επίσης όσον αφορά τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των πολιτικών των οποίων γίνεται από την Οικονομική Διεύθυνση Ομίλου.

Η πολιτική που συνειδητά εφαρμόζει μέχρι σήμερα η Εταιρία όσον αφορά τον τρόπο και το επίπεδο στο οποίο γίνεται η διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων είναι η ένταξη της διαχείρισης κινδύνων στην καθημερινή διαχείριση, η καλλιέργεια κουλτούρας υπευθυνότητας σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα του οργανισμού, η σαφής περιγραφή ρόλων και αρμοδιοτήτων και η εμπέδωση στον μέγιστο δυνατό βαθμό από το ανθρώπινο δυναμικό των αρχών και αξιών της Εταιρίας και του Ομίλου. Παράλληλα, ελέγχεται συστηματικά σε επίπεδο Ομίλου (μέσω των αρμόδιων διευθύνσεων και του Εσωτερικού Ελέγχου) η αποτελεσματικότητα των εφαρμοζομένων συστημάτων και πολιτικών συμπεριλαμβανομένης της κανονιστικής συμμόρφωσης της Εταιρίας και του Ομίλου και όπου διαπιστώνεται ανεπάρκεια, λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα.

Στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου στο κεφάλαιο «Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες» γίνεται εκτενής αναφορά στους κυριότερους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και στις εφαρμοζόμενες πολιτικές αντιμετώπισής τους που και αυτές παρουσιάζονται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Βασικό μέλημα της διοίκησης του Ομίλου είναι η διασφάλιση ότι μέσω της εφαρμογής των κατάλληλων συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων όλη η οργάνωση του Ομίλου έχει την ικανότητα να αντιμετωπίζει με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα τους κινδύνους εν τη γενέσει τους και σε κάθε περίπτωση να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την κατά το δυνατόν άμβλυνση των συνεπειών τους.

Για το σκοπό αυτό τα συστήματα που εφαρμόζει ο Όμιλος προβλέπουν συγκεκριμένες διαδικασίες και εφαρμογή ειδικών πολιτικών και προτύπων και καθορίζουν με σαφήνεια τους υπεύθυνους κάθε επιπέδου για τη διαχείριση των κινδύνων και τα όρια εξουσίας τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι η Εταιρία διαθέτει συστήματα εσωτερικού ελέγχου και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων και ενημερώθηκε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα αρμόδια στελέχη του Ομίλου για την αποτελεσματικότητά τους.

Επισημαίνεται πάντως ότι τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων παρέχουν λελογισμένη και όχι απόλυτη ασφάλεια, διότι είναι σχεδιασμένα ώστε να περιορίζουν μεν την πιθανότητα επέλευσης των σχετικών κινδύνων και να αμβλύνουν τις επιπτώσεις τους, χωρίς ωστόσο να μπορούν να τους αποκλείσουν.

Ειδικότερα όσον αφορά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα κύρια χαρακτηριστικά των συστημάτων και διαδικασιών που ακολουθούνται, με στόχο την αποφυγή σφαλμάτων και την παροχή αξιόπιστης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι τα εξής:

Οι μηχανισμοί διασφάλισης της ακεραιότητας των οικονομικών καταστάσεων απαρτίζονται από τον συνδυασμό των ενσωματωμένων διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων που αφορούν τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τις εφαρμοσμένες διαδικασίες ελέγχων και τα συναφή μηχανογραφικά συστήματα, καθώς και την οικονομική πληροφόρηση που παράγεται, δημοσιοποιείται και παρακολουθείται.

Η διοίκηση του Ομίλου, παρακολουθεί σε μηνιαία βάση τα ενοποιημένα οικονομικά αποτελέσματα, καθώς και τη διοικητική πληροφόρηση (Group Management Information – MI), πληροφορίες οι οποίες παράγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και συντάσσονται με τρόπο που να διευκολύνει την κατανόησή τους.

Η μηνιαία παρακολούθηση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και του Group MI, καθώς και η ανάλυσή τους από τα αρμόδια τμήματα, αποτελούν βασικό εργαλείο ελέγχου ποιότητας και ακεραιότητας των οικονομικών αποτελεσμάτων.

Για την ενοποίηση των αποτελεσμάτων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί ένα εξειδικευμένο λογισμικό ενοποίησης καθώς και ένα εξειδικευμένο λογισμικό για τις ενδοεταιρικές συναλλαγές. Τα παραπάνω εργαλεία έχουν ενσωματωμένους ελεγκτικούς μηχανισμούς και παραμέτρους σύμφωνα με τις ανάγκες του Ομίλου. Τέλος, τα παραπάνω εργαλεία υποδεικνύουν βέλτιστες διαδικασίες (best practices) ενοποίησης, τις οποίες ο Όμιλος έχει σε μεγάλο βαθμό υιοθετήσει.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές επισκοπούν τις εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας, του Ομίλου καθώς και των σημαντικών θυγατρικών, και ελέγχουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τις αντίστοιχες εταιρίες. Επίσης, οι εξωτερικοί ελεγκτές ενημερώνουν την Επιτροπή Ελέγχου σχετικά με την έκβαση των επισκοπήσεων και των ελέγχων που έχουν διενεργήσει.

Η Επιτροπή Ελέγχου κατά την έλεγχο των τριμηνιαίων, εξαμηνιαίων και ετησίων οικονομικών καταστάσεων ενημερώνεται επίσης για την πορεία του κεφαλαίου κίνησης και των ταμειακών ροών του Ομίλου καθώς και για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Στη συνέχεια ενημερώνει σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου δικαιούνται να ζητήσουν πρόσθετες πληροφορίες.

Οι οικονομικές καταστάσεις πριν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο ελέγχονται από την Επιτροπή Ελέγχου, στην οποία παρέχεται κάθε απαιτούμενη διευκρίνιση και πληροφορία για όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές από τα αρμόδια για την κατάρτισή τους στελέχη της Εταιρίας.

VI. Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου εμπεριέχονται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007 στην Επεξηγηματική Έκθεση, η οποία αποτελεί τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και παρατίθεται ανωτέρω.

VII. Πληροφοριακά στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και τις βασικές εξουσίες της, περιγραφή των δικαιωμάτων των μετόχων και του τρόπου άσκησής τους

Γενική Συνέλευση

Τρόπος Λειτουργίας Γενικής Συνέλευσης – Εξουσίες

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Καταστατικού της Εταιρίας, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρίας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρία.

Η Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για:

- α) Τροποποιήσεις του Καταστατικού εκτός από εκείνες που σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 11 παρ. 5, άρθρο 13 παρ. 2 και 13 και άρθρο 17β παρ. 4 του Κ.Ν. 2190/20) αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- β) Αυξήσεις ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εκείνες που, σύμφωνα με το Νόμο ή το Καταστατικό, η αρμοδιότητα ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και αυξήσεις ή μειώσεις που επιβάλλονται από διατάξεις άλλων νόμων.
- γ) Τη διάθεση των ετήσιων κερδών, εξαιρουμένης της περίπτωσης του εδ. στ παρ. 2 του άρθρου 34 του Κ.Ν. 2190/20
- δ) Την εκλογή μελών και αναπληρωματικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 25 Καταστατικού, που αφορούν την εκλογή μελών από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο σε αντικατάσταση μελών που παραιτήθηκαν, πέθαναν ή απώλεσαν την ιδιότητά τους, για το υπόλοιπο της θητείας των μελών που αντικαθίστανται και με την προϋπόθεση ότι η αντικατάσταση αυτών δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση.
- ε) Την έγκριση των ετήσιων λογαριασμών (ετήσιων οικονομικών καταστάσεων)
- στ) Την έκδοση ομολογιακών δανείων, εκ παραλλήλου με το σχετικό δικαίωμα του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού
- ζ) Την εκλογή των ελεγκτών
- η) Την παράταση της διάρκειας, τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση ή διάλυση της Εταιρίας
- θ) Το διορισμό εκκαθαριστών,
- ι) Για την άσκηση αγωγής κατά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για υπέρβαση εντολής τους ή για παράβαση του νόμου και του Καταστατικού και
- ια) Για κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την Εταιρία και καθορίζεται η αρμοδιότητά της από το νόμο ή από το Καταστατικό.

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται στην έδρα της Εταιρίας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου, εντός του νομού της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας, τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση και εντός έξι (6) το πολύ μηνών από τη λήξη της χρήσης αυτής. Μπορεί επίσης να συνέρχεται στην περιφέρεια του δήμου όπου ευρίσκεται η έδρα του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 26 του Κ.Ν. 2190/20 και δημοσιεύεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κ.Ν. 2190/20. Ειδικότερα, η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης περιέχει το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με σαφήνεια, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου και ιδίως τα έντυπα που χρησιμοποιεί η Εταιρία για το σκοπό αυτό.

Στο ελάχιστο περιεχόμενο της πρόσκλησης περιλαμβάνονται επίσης πληροφορίες για τα δικαιώματα μειοψηφίας και το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορούν να ασκηθούν, την ημερομηνία καταγραφής, με επισήμανση ότι μόνο τα πρόσωπα που είναι μέτοχοι κατά την ημερομηνία καταγραφής έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, γνωστοποίηση του τόπου στον οποίο είναι διαθέσιμο το πλήρες κείμενο εγγράφων και των σχεδίων αποφάσεων που προτείνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης και αναφορά στη διεύθυνση της ιστοσελίδας της Εταιρίας, όπου είναι διαθέσιμες όλες οι ανωτέρω πληροφορίες και τα έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την ψήφο μέσω αντιπροσώπου.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης δημοσιεύεται, ολόκληρη ή σε περίληψη (η οποία περιλαμβάνει οπωσδήποτε και ρητή αναφορά στη διεύθυνση της ιστοσελίδας, στην οποία διατίθενται το πλήρες κείμενο της πρόσκλησης και οι πληροφορίες που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 27 του κ.ν. 2190/20), στα έντυπα μέσα που ορίζει το άρθρο 26 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, στο τεύχος Α.Ε. και ΕΠΕ της Εφημερίδας της Κυβέρνησης και στην ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Εταιρίας.

Η πρόσκληση τακτικής Γενικής Συνέλευσης, τα σχέδια των αποφάσεων και όλα τα λοιπά σχετικά έγγραφα δημοσιεύονται σύμφωνα με την πιο πάνω παράγραφο τουλάχιστον είκοσι εργάσιμες ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Αντίστοιχα, η πρόσκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, τα σχέδια αποφάσεων και τα λοιπά σχετικά έγγραφα δημοσιεύονται δεκατέσσερις εργάσιμες μέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.

Το πλήρες κείμενο της πρόσκλησης δημοσιεύεται επίσης σε ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια, με στόχο την αποτελεσματική διάχυση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό και τη διασφάλιση της ταχείας και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης σε αυτήν.

Δικαίωμα Παράστασης στις Γενικές Συνελεύσεις

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούται να συμμετέχει κάθε μέτοχος.

Η ιδιότητα του μετόχου πρέπει να υφίσταται κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης (ημερομηνία καταγραφής).

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται με την προσκόμιση σχετικής έγγραφης βεβαίωσης από τα Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ ή, εναλλακτικά, με απευθείας ηλεκτρονική σύνδεση της Εταιρίας με τα αρχεία του παραπάνω φορέα.

Η σχετική έγγραφη βεβαίωση ή η ηλεκτρονική πιστοποίηση σχετικά με τη μετοχική ιδιότητα πρέπει να περιέλθει στην Εταιρία το αργότερο την τρίτη ημέρα πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης.

Πέραν των ανωτέρω, η άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου ούτε την τήρηση άλλης διαδικασίας, που να περιορίζει τη δυνατότητα πώλησης και μεταβίβασης των μετοχών κατά το χρονικό διάστημα ανάμεσα στην ημερομηνία καταγραφής και την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Μέτοχοι ή εκπρόσωποι μετόχων, που δεν έχουν συμμορφωθεί με τα ανωτέρω, μετέχουν στη Γενική Συνέλευση, μόνο μετά από άδειά της.

Οι μέτοχοι δικαιούνται να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ενός ή περισσοτέρων αντιπροσώπων, μετόχων ή μη. Κάθε μέτοχος μπορεί να διορίζει μέχρι τρεις (3) αντιπροσώπους. Ωστόσο, αν ο μέτοχος κατέχει μετοχές της Εταιρίας, οι οποίες εμφανίζονται σε περισσότερους του ενός λογαριασμούς αξιών, ο περιορισμός αυτός δεν εμποδίζει τον μέτοχο να ορίζει διαφορετικούς αντιπροσώπους για τις μετοχές που εμφανίζονται στον κάθε λογαριασμό αξιών .

Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

Νομικά πρόσωπα μετέχουν στη Γενική Συνέλευση ορίζοντας ως εκπροσώπους τους μέχρι τρία (3) φυσικά πρόσωπα.

Ο διορισμός και η ανάκληση αντιπροσώπου γίνεται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα, με την αποστολή του σχετικού εντύπου αντιπροσώπησης είτε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία που αποστέλλεται στην Εταιρία, τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Η Εταιρία αναρτά στην ιστοσελίδα της τα έντυπα που πρέπει να συμπληρώσει και κοινοποιήσει ο μέτοχος για τον ορισμό των αντιπροσώπων τους, **τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα στους μετόχους να εξουσιοδοτούν τους αντιπροσώπους τους να ψηφίσουν υπέρ, κατά ή αποχή από την ψηφοφορία ξεχωριστά για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης. Ψήφος αποχής από την ψηφοφορία ουδέποτε προσμετράται στο σχηματισμό του ποσοστού των ψήφων υπέρ ή κατά μιας απόφασης.**

Το Καταστατικό της Εταιρίας δεν προβλέπει δυνατότητα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση και άσκησης του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα ή δι' αλληλογραφίας.

Οι αντιπρόσωποι μετόχων υποχρεούνται να γνωστοποιούν την Εταιρία, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης κάθε γεγονός που θα είναι χρήσιμο να γνωρίζουν οι μέτοχοι, ώστε να μπορούν να αξιολογήσουν αν υπάρχει κίνδυνος εξυπηρέτησης άλλων συμφερόντων από τον αντιπρόσωπο πλην των δικών τους.

Σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να προκύπτει ιδίως αν ο αντιπρόσωπος :

- α. είναι μέτοχος που ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας ή άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα , η οποία ελέγχεται από τον μέτοχο αυτόν
- β. είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή της διοίκησης της Εταιρίας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας.
- γ. είναι υπάλληλος ή ορκωτός ελεγκτής της Εταιρίας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας
- δ. είναι σύζυγος ή συγγενής πρώτου βαθμού με ένα από τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται ανωτέρω.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου μεριμνά ώστε να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι πρόεδροι των επιτροπών του να είναι διαθέσιμοι για την απάντηση ερωτήσεων.

Απαρτία – Πλειοψηφία

Σύμφωνα με το νόμο και το Καταστατικό, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Εάν δεν συντελεστεί τέτοια απαρτία κατά την πρώτη συνεδρίασή της, η Συνέλευση συνέρχεται και πάλι μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, βρίσκεται δε τότε σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σ' αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της Εταιρίας, στη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης αυτής, στην επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που δεν προβλέπεται από το Καταστατικό, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/20, εκτός εάν επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, στη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου εκτός αν γίνεται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/20, στη μεταβολή του τρόπου της διάθεσης των κερδών, στη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύση της Εταιρίας, παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου , σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13, και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Μη συντελεσθείσης της ανωτέρω αυξημένης απαρτίας, η Γενική Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης

που ματαιώθηκε, βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης, όταν εκπροσωπείται σε αυτήν το ήμισυ (1/2) τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Εάν δεν συντελεστεί και η απαρτία αυτή, η Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες, βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα για τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, όταν εκπροσωπείται σ' αυτήν το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων εφόσον δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

Δικαιώματα Μετόχων:

Δικαίωμα Παράστασης στις Γενικές Συνελεύσεις

Όπως αναγράφεται αναλυτικά ανωτέρω, οι μέτοχοι δικαιούνται να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπων, μετόχων ή μη.

Δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις

Κάθε μετοχή, εκτός από τις προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές, παρέχει δικαίωμα μιας ψήφου.

Δικαιώματα προνομιούχων μετόχων

Σύμφωνα με την από 27.6.90 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρίας που είχε αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας με την έκδοση προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, τα προνόμια των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών συνίστανται:

A. Στην απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, πρώτου μερίσματος από τα κέρδη εκάστης χρήσης, σε περίπτωση δε μη διανομής μερίσματος ή διανομής μερίσματος μικρότερου του πρώτου, κατά μια ή περισσότερες χρήσεις, στην προνομιακή καταβολή του πρώτου αυτού μερίσματος σωρευτικά και για τις χρήσεις αυτές, από τα κέρδη των επομένων χρήσεων. Οι προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές δικαιούνται, ισότιμα προς τις κοινές μετοχές, σε απόληψη του πρόσθετου μερίσματος που τυχόν θα διανεμηθεί με οποιαδήποτε μορφή.

Σημειωτέον πάντως ότι, μετά την τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 8 του Ν 3604/2007 των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 45 του ΚΝ 2190/20, περί των διανεμομένων κερδών ανωνύμων εταιριών, καταργήθηκε η υποχρέωση διανομής ελάχιστου υποχρεωτικού πρώτου μερίσματος 6% επί του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου και ισχύει πλέον η υποχρεωτική διανομή του 35% των καθαρών κερδών,

B. Στην προνομιακή απόδοση του κεφαλαίου που έχει καταβληθεί από τους μετόχους των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, από το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής

περιουσίας σε περίπτωση λύσης της Εταιρίας. Οι κάτοχοι των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών δικαιούνται ισότιμα προς τους κατόχους κοινών μετοχών και περαιτέρω συμμετοχής, αναλογικά, στο προϊόν της εκκαθάρισης, εάν αυτό είναι ανώτερο από το συνολικά καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.

Δικαιώματα προτίμησης

Σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος ή έκδοσης ομολογίων με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές, παρέχεται δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο στους, κατά την εποχή της έκδοσης, μετόχους της Εταιρίας, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο.

Σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας με μετοχές μιας μόνο από τις κατηγορίες μετοχών που έχει εκδώσει η Εταιρία, το δικαίωμα προτίμησης παρέχεται στους μετόχους της άλλης κατηγορίας μόνο μετά τη μη άσκηση του δικαιώματος από τους μετόχους της κατηγορίας στην οποία ανήκουν οι νέες μετοχές .

Σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 10 του ν. 2190/1920, το δικαίωμα προτίμησης μπορεί να περιορισθεί ή καταργηθεί, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, σύμφωνα με διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2 του ν. 2190/1920.

Δικαίωμα λήψης αντιγράφου οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων Δ.Σ. και ελεγκτών

Δέκα (10) ημέρες πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση, κάθε Μέτοχος μπορεί να πάρει από την Εταιρία τις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της και τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών.

Δικαιώματα Μειοψηφίας

Μετά από αίτηση οποιουδήποτε Μετόχου, που υποβάλλεται στην Εταιρία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Εταιρίας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των παραπάνω πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3 ή 6 του άρθρου 18 Ν.2190/1920.

Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου:

Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση μέσα σε χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της σχετικής αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αίτηση πρέπει να περιέχει το

αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης της αιτούμενης Συνέλευσης. Εάν δεν συγκληθεί γενική συνέλευση από το διοικητικό συμβούλιο εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σύγκληση διενεργείται από τους αιτούντες μετόχους με δαπάνες της Εταιρίας, με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της Εταιρίας, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην απόφαση αυτή ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και η ημερήσια διάταξη.

Β. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει πρόσθετα θέματα στην ημερήσια διάταξη Γενικής Συνέλευσης που έχει ήδη συγκληθεί, εφόσον η σχετική αίτηση περιέλθει σε αυτό δέκα πέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Η αίτηση για την εγγραφή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη συνοδεύεται από αιτιολόγηση ή από σχέδιο απόφασης προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση και η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη δημοσιοποιείται με τον ίδιο τρόπο, όπως η προηγούμενη ημερήσια διάταξη, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης και ταυτόχρονα τίθεται στη διάθεση των μετόχων στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που έχει υποβληθεί από τους μετόχους.

Γ. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να θέσει στη διάθεση των μετόχων, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, σχέδια αποφάσεων για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβαίνει στην εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξη ούτε στη δημοσίευση ή γνωστοποίηση αυτών μαζί με αιτιολόγηση και σχέδια αποφάσεων που υποβάλλονται από τους μετόχους κατά τις δύο ανωτέρω παραγράφους, αν το περιεχόμενο αυτών έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη.

Δ. Ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης, αυτή που ορίζεται στην αίτησή τους, η οποία, όμως, δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα αναβολής. Η μετά από αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των μετόχων. Σε αυτήν μπορούν να μετέχουν και νέοι μέτοχοι, εφόσον τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους για τη συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση.

Ε. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώσει στην Τακτική Γενική Συνέλευση τα ποσά που κατά την τελευταία διετία καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους διευθυντές της Εταιρίας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά, από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Εταιρίας με αυτούς. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των παραπάνω πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3 ή 6 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/1920. Τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών, επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της Εταιρίας.

ΣΤ. Η λήψη απόφασης επί οιαδήποτε θέματος της ημερήσιας διάταξης Γενικής Συνέλευσης διενεργείται με ονομαστική κλήση.

Ζ. Επιπλέον, μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν τη διενέργεια ελέγχου της Εταιρίας από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της Εταιρίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 40 του Κ.Ν. 2190/1920. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου, πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης εντός της οποίας έγιναν οι καταγγελλόμενες πράξεις.

Με αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Εταιρία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Εταιρίας. Το Διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά.

Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3 ή 6 του άρθρου 18 του Κ.Ν.2190/1920, εφόσον τα αντίστοιχα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν λάβει τη σχετική πληροφόρηση κατά τρόπο επαρκή.

Τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών, επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της Εταιρίας.

Στις παραπάνω περιπτώσεις άσκησης των δικαιωμάτων τους, οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδεικνύουν τη μετοχική τους ιδιότητα και τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί και η προσκόμιση βεβαίωσης από τα Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ ή η πιστοποίηση της μετοχικής ιδιότητας με απευθείας ηλεκτρονική σύνδεση μεταξύ του παραπάνω φορέα και Εταιρίας.

Επίσης, Μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας της έδρας της Εταιρίας, τον έλεγχο της Εταιρίας, εφόσον από την όλη πορεία των εταιρικών υποθέσεων καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση αυτών δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διοίκηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 40 ΚΝ 2190/1920.

Δικαίωμα Μερισματος

Σύμφωνα με το Καταστατικό, το ελάχιστο μέρος που διατίθεται υποχρεωτικά ετησίως από την Εταιρία ισούται με το ελάχιστο ετήσιο μέρος που προβλέπεται από το νόμο (άρθρο 45 του κ.ν. 2190/20), το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 3 του Α.Ν. 148/1967 ανέρχεται σε ποσοστό 35% τουλάχιστον των καθαρών κερδών της Εταιρίας, μετά την απαιτούμενη κράτηση για τη δημιουργία τακτικού αποθεματικού.

Το μέρος πληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που εγκρίνει τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας.

Ο τόπος και ο τρόπος καταβολής ανακοινώνεται με δημοσιεύσεις στον τύπο, στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών και στην ιστοσελίδα του Χ.Α. και της Εταιρίας.

Τα μερίσματα που δεν έχουν ζητηθεί για μια πενταετία αφ'ότου κατέστησαν απαιτητά παραγράφονται υπέρ του Δημοσίου.

Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές αποδίδουν τις εισφορές των Μετόχων σύμφωνα με το Καταστατικό. Το κεφάλαιο των προνομιούχων χωρίς ψήφο Μετόχων αποδίδεται προνομιακά. Το υπόλοιπο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας διανέμεται σε όλους τους Μετόχους, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας.

Ευθύνη Μετόχων

Η ευθύνη των Μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

Αποκλειστική Αρμοδιότητα Δικαστηρίων – Εφαρμοστέο Δίκαιο

Κάθε Μέτοχος, οπουδήποτε και να κατοικεί, ως προς τις σχέσεις του με την Εταιρία, λογίζεται ότι έχει νόμιμη κατοικία την έδρα της Εταιρίας και υπόκειται στην Ελληνική νομοθεσία.

Κάθε διαφορά μεταξύ της Εταιρίας αφ' ενός και των Μετόχων ή οποιουδήποτε τρίτου αφ' ετέρου, υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Τακτικών Δικαστηρίων, η δε Εταιρία ενάγεται μόνον ενώπιον των Δικαστηρίων της Αθήνας.

Υπηρεσίες Ενημέρωσης και Εξυπηρέτησης των Μετόχων

Η ενημέρωση και η εξυπηρέτηση των Μετόχων έχει ανατεθεί στις ακόλουθες Υπηρεσίες:

Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων έχει την ευθύνη της παρακολούθησης των σχέσεων της Εταιρίας με τους Μετόχους της και το επενδυτικό κοινό και μεριμνά για την έγκαιρη, έγκυρη και ισότιμη ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με στόχο το κτίσιμο μακροχρόνιας σχέσης με την επενδυτική κοινότητα και τη διατήρηση της υψηλής αξιοπιστίας του Ομίλου.

Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων Ομίλου είναι ο κ. Τάκης Κανελλόπουλος, οδός Χαλκίδος 22α, Τ.Κ. 111 43 Αθήνα, τηλ. 210-2591163, fax. 210-2591106, e-mail. ir@titan.gr.

Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων

Η Υπηρεσία αυτή έχει ως αντικείμενο την άμεση και ισότιμη πληροφόρηση των Μετόχων και την εξυπηρέτησή τους σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους, με βάση το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρίας.

Υπεύθυνη της Υπηρεσίας Εξυπηρέτησης Μετόχων και της κατωτέρω Υπηρεσίας Εταιρικών Ανακοινώσεων είναι η κ. Νίτσα Κάλεση, οδός Χαλκίδος 22α, Τ.Κ. 111 43 Αθήνα, τηλ. 210-2591257, fax. 210-2591238, e-mail. kalesin@titan.gr.

Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων

Η Υπηρεσία αυτή έχει την αρμοδιότητα της επικοινωνίας της Εταιρίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και το Χρηματιστήριο Αθηνών, της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις υποχρεώσεις των νόμων 3340/2005 και 3556/2007, της τήρησης των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της αποστολής σε κάθε αρμόδια αρχή και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας των δημοσιευμένων εταιρικών εκδόσεων της Εταιρίας.

Η διεύθυνση της ιστοσελίδας της Εταιρίας είναι : www.titan-cement.com

ο κωδικός Reuters : TTNr.AT, TTNm.AT

και ο κωδικός Bloomberg : TITK GA, TITP GA.

VIII. Αναφορά στις αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3873/2010, το Διοικητικό Συμβούλιο δηλώνει ότι η Εταιρία τηρεί τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (the UK Corporate Governance Code), με την εξαίρεση των ακόλουθων αποκλίσεων:

1. Αξιολόγηση από εξωτερικό αξιολογητή (διάταξη B.6.2. του Κώδικα)

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέχρι σήμερα, δεν έχει αναθέσει την αξιολόγηση της απόδοσής του σε εξωτερικούς συμβούλους, διότι κρίνει ότι η εφαρμοζόμενη διαδικασία αξιολόγησης της λειτουργίας του από τα ίδια τα μέλη του συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της ατομικής απόδοσης ενός εκάστου, έχει λειτουργήσει ικανοποιητικά και έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει ότι η διαδικασία ανώνυμης αυτοαξιολόγησης επιτρέπει στα μέλη του να απαντήσουν με μεγαλύτερη ειλικρίνεια και να υποδείξουν χωρίς οποιαδήποτε αναστολή αδυναμίες και δυσλειτουργίες που διαπιστώνουν και να προτείνουν τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και της απόδοσης των μελών του. Παρά τις ανωτέρω διαπιστώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να αναθέσει σε επόμενη χρήση την αξιολόγηση της λειτουργίας του σε εξωτερικό αξιολογητή, ώστε να συγκρίνει στην πράξη την αποτελεσματικότητα των δύο μεθόδων.

2. Δεν υφίσταται συμβατική πρόβλεψη παρέχουσα δυνατότητα ανάκτησης μεταβλητών τμημάτων αποδοχών εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ούτε υποχρέωση διατήρησης μετοχών που απέκτησαν στο πλαίσιο προγραμμάτων διάθεσης για κάποιο διάστημα μετά από την αποχώρησή τους από την Εταιρία (διάταξη D.1.1 του Κώδικα)

Τα Προγράμματα Αμοιβών που εφαρμόζει η Εταιρία και βασίζονται στην ατομική επίδοση, δεν περιλαμβάνουν όρους που προβλέπουν τη δυνατότητα ανάκτησης από την Εταιρία ποσών που έχουν καταβληθεί σε εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή την παρακράτησή τους ούτε έχουν καθοριστεί προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Εταιρία δικαιούται να προβεί σε τέτοιες ενέργειες. Η Εταιρία κρίνει ότι αυτό δεν είναι αναγκαίο

διότι οι σχετικές αμοιβές καταβάλλονται **μετά την ατομική αξιολόγηση του κάθε εκτελεστικού μέλους** και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υπερβούν συγκεκριμένο ποσοστό επί των τακτικών ετησίων αποδοχών τους, όπως έχει αναφέρεται πιο πάνω στο κεφάλαιο « Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2015- Πολιτική Αμοιβών».

Τα Προγράμματα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών όπως αναλυτικά αναφέρονται στο τμήμα IV της παρούσας δήλωσης **προβλέπουν υποχρέωση διατήρησης ενός σημαντικού αριθμού μετοχών ανάλογα με το ιεραρχικό επίπεδο του δικαούχου** για όσο διάστημα το στέλεχος ή εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει στην Εταιρία, **η δε παράβαση του ορίου έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση μειωμένου αριθμού δικαιωμάτων κατά την επόμενη περίοδο χορήγησης**. Ανάλογη όμως υποχρέωση διακράτησης ενός αριθμού μετοχών δεν προβλέπεται μετά την αποχώρηση του εκτελεστικού μέλους από την Εταιρία.

Αυτό δεν κρίθηκε απαραίτητο διότι τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου είτε ταυτίζονται με τον μετοχικό πυρήνα της Εταιρίας είτε προέρχονται ως επί το πλείστον από το ανώτατο στελεχειακό δυναμικό του Ομίλου και εργάζονται στην Εταιρία επί πολλά έτη. **Επισημαίνεται επίσης ότι όλα τα σχετικά προγράμματα που έχει διαχρονικά εφαρμόσει η Εταιρία παρέχουν τα σχετικά δικαιώματα με περίσκεψη και φειδώ και προβλέπουν μακρά χρονική περίοδο και αυστηρές προϋποθέσεις για την ωρίμανση και τη δυνατότητα άσκησής τους.**

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Ανώνυμη Εταιρεία Τσιμέντων Τιτάν»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Ανώνυμη Εταιρεία Τσιμέντων Τιτάν», οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2015, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας «Ανώνυμη Εταιρεία Τιμέντων Τιτάν» και των θυγατρικών αυτής κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2015, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43^α (παρ.3δ) του κ.ν. 2190/1920.
- β) Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοιχία του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43^α (παρ.3^α), 108 και 37 του κ.ν. 2190/1920.

ΠραϊσγουώτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268,
153 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 10 Μαρτίου 2016
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Μάριος Ψάλτης
ΑΜ ΣΟΕΛ 38081

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	σημ.	Όμιλος		Εταιρία	
		Για το έτος που έληξε την 31/12		Για το έτος που έληξε την 31/12	
		2015	2014	2015	2014
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Κύκλος εργασιών	3	1.397.818	1.158.414	273.193	263.969
Κόστος πωλήσεων	5	-1.039.425	-863.906	-202.442	-208.026
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων και απομειώσεων		358.393	294.508	70.751	55.943
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	4	9.508	15.237	16.651	10.463
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	5	-114.169	-100.927	-37.048	-35.372
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	5	-21.236	-18.466	-128	-133
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	4	-16.074	-8.761	-6.458	-284
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων		216.422	181.591	43.768	30.617
Αποσβέσεις που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων	11,13,27	-107.442	-98.681	-12.285	-12.161
Αποσβέσεις που αναλογούν στα έξοδα διοικητικής λειτουργίας και διάθεσης (Απομειώσεις)/αντιστροφή απομειώσεων ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων	11,13,27	-6.208	-6.768	-1.256	-1.296
	11,13	-17.045	414	-	753
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		85.727	76.556	30.227	17.913
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων		1.565	-	55.246	112.000
Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων		-2.805	-1.609	-	-5.211
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	6.i	1.767	2.148	52	110
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	6.ii	-67.360	-66.275	-23.383	-43.365
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	6.iii	17.435	31.056	1.477	1.679
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	15	5.815	4.945	-	-
Κέρδη προ φόρων		42.144	46.821	63.619	83.126
(Μείον)/πλέον: Φόρος εισοδήματος	8	-6.848	-11.104	-3.477	8.598
Κέρδη μετά από φόρους		35.296	35.717	60.142	91.724
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε :					
Μετόχους της Εταιρίας		33.754	30.947		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		1.542	4.770		
		35.296	35.717		
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	9	0,4126	0,3790		
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - προσαρμοσμένα (σε €)	9	0,4103	0,3767		

Οι σημειώσεις στις σελίδες 69 έως και 153 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

	Όμιλος		Εταιρία	
	Για το έτος που έληξε την 31/12		Για το έτος που έληξε την 31/12	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Σημ.				
Κέρδη χρήσης	35.296	35.717	60.142	91.724
Λοιπά συνολικά εισοδήματα:				
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:</i>				
Επίδραση ισοτιμιών από την μετατροπή οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εταιριών σε ξένο νόμισμα	45.298	88.142	-	-
(Ζημίες)/κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	-79	-171	139	-
Αναξινόμηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	1.468	-	-	-
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	-40	-	-40	-
	1.349	-171	99	-
Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών	33	-	-	-
Αναξινόμηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	33	2.605	-	2.234
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	18	612	-	612
	-	3.217	-	2.846
Καθαρά λοιπά συνολικά εισοδήματα που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:	46.647	91.188	99	2.846
<i>Στοιχεία που δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:</i>				
Αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων	12	-	-	-
Προσαρμογή φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος		65	-	-
		-253	-253	-
		-253	-253	-
Επανεκτίμηση κερδών/(ζημιών) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	25	2.751	1.601	-2.414
Προσαρμογή φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος		-140	-140	-
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	18	-953	-464	628
		1.658	997	-1.786
Καθαρά λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες) που δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:	1.405	-3.896	744	-1.786
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	48.052	87.292	843	1.060
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων μετά από φόρους	83.348	123.009	60.985	92.784
Αναλογούν σε:				
Μετόχους της Εταιρίας	80.470	111.689		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.878	11.320		
	83.348	123.009		

Οι σημειώσεις στις σελίδες 69 έως και 153 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Σημ.	'Όμιλος		Εταιρία	
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Ενεργητικό					
Ενώματες ακινητοποιήσεις	11	1.807.709	1.677.282	239.413	236.468
Επενδυτικά ακίνητα	12	9.548	9.267	9.461	9.908
Ασώματες ακινητοποιήσεις	13	454.584	441.808	1.854	1.973
Συμμετοχές σε θυγατρικές	14	-	-	844.762	845.807
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	15	82.508	86.533	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	16	1.209	1.406	172	111
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	17	14.830	16.204	3.063	2.960
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	18	806	2.517	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		2.371.194	2.235.017	1.098.725	1.097.227
Αποθέματα	19	286.793	275.774	70.682	72.830
Απαιτήσεις και προπληρωμές	20	167.645	157.449	68.884	53.169
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	16	2.110	63	2.109	61
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	21	121.733	142.946	8.626	16.971
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		578.281	576.232	150.301	143.031
Σύνολο Ενεργητικού		2.949.475	2.811.249	1.249.026	1.240.258
Ίδια Κεφάλαια και Υποχρεώσεις					
Μετοχικό κεφάλαιο (84.632.528 μετοχές των € 4,00)	22	338.530	338.530	338.530	338.530
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	22	22.826	22.826	22.826	22.826
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	22	1.807	1.620	1.807	1.620
Ίδιες μετοχές	22	-79.077	-83.633	-79.077	-83.633
Λοιπά αποθεματικά	23	1.017.304	939.525	519.750	496.236
Κέρδη εις νέο		285.504	288.137	56.708	47.722
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν σε μετόχους της μητρικής Εταιρίας		1.586.894	1.507.005	860.544	823.301
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		118.391	120.590	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (α)		1.705.285	1.627.595	860.544	823.301
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	24	716.766	634.195	300.712	336.694
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	34	924	2.438	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	18	163.786	184.085	7.518	3.365
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	25	31.018	31.727	13.087	14.029
Προβλέψεις	26	21.481	15.922	2.221	2.293
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	27	6.803	30.053	4.236	4.446
Σύνολο μακροπροθέσμων υποχρεώσεων		940.778	898.420	327.774	360.827
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	24	26.313	49.522	9.324	95
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28	265.805	220.462	45.701	52.425
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	34	-	127	-	-
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		4.959	10.987	-	-
Προβλέψεις	26	6.335	4.136	5.683	3.610
Σύνολο βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων		303.412	285.234	60.708	56.130
Σύνολο υποχρεώσεων (β)		1.244.190	1.183.654	388.482	416.957
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων (α+β)		2.949.475	2.811.249	1.249.026	1.240.258

Οι σημειώσεις στις σελίδες 69 έως και 153 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρίας

Όμιλος	Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρίας									Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Προνομιούχες μετοχές	Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	Κοινές ίδιες μετοχές	Προνομιούχες ίδιες μετοχές	Λοιπά αποθεματικά (σημ.23)	Υπόλοιπο κερδών	Σύνολο		
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	308.254	22.826	30.276	3.971	-87.563	-117	293.299	845.181	1.416.127	122.683	1.538.810
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	30.947	30.947	4.770	35.717
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	-	-	80.742	-	80.742	6.550	87.292
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	80.742	30.947	111.689	11.320	123.009
Διανεμηθέντα έκτακτα αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10, 23)	-	-	-	-	-	-	-8.463	-	-8.463	-	-8.463
Διανεμηθέντα μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές (σημ. 15.3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-12.023	-12.023
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	4.047	-	-	-3.481	566	-	566
Μεταβίβαση μεριδίου θυγατρικής εταιρίας (σημ. 14)	-	-	-	-	-	-	-	-858	-858	858	-
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	746	-	-	-	-	746	-	746
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής και μεταφορά σε αποθεματικά (σημ. 27, 31)	-	-	-	-	-	-	-735	-	-735	308	-427
Προσαρμογή αναβαλλόμενου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος (σημ. 18)	-	-	-	-	-	-	-12.067	-	-12.067	-2.556	-14.623
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών (σημ. 23)	-	-	-	-3.097	-	-	586.749	-583.652	-	-	-
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2014	308.254	22.826	30.276	1.620	-83.516	-117	939.525	288.137	1.507.005	120.590	1.627.595
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2015	308.254	22.826	30.276	1.620	-83.516	-117	939.525	288.137	1.507.005	120.590	1.627.595
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	33.754	33.754	1.542	35.296
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	-	-	46.716	-	46.716	1.336	48.052
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	46.716	33.754	80.470	2.878	83.348
Διανεμηθέντα μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών (σημ. 10)	-	-	-	-	-	-	-	-12.695	-12.695	-	-12.695
Διανεμηθέντα ειδικά αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10, 23)	-	-	-	-	-	-	-12.695	-	-12.695	-	-12.695
Διανεμηθέντα μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές (σημ. 15.3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-9.156	-9.156
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	4.556	-	-	-3.918	638	-	638
Αναλογία της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην ίδρυση θυγατρικής εταιρίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	344	344
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	1.010	-	-	-	-	1.010	-	1.010
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής και μεταφορά σε αποθεματικά (σημ. 27, 31)	-	-	-	-	-	-	4.262	-	4.262	-656	3.606
Εξαγορά μη ελέγχουσας συμμετοχής	-	-	-	-	-	-	4.422	-3.643	779	551	1.330
Προσαρμογή αναβαλλόμενου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος (σημ. 18)	-	-	-	-	-	-	20.793	-2.673	18.120	3.840	21.960
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών (σημ. 23)	-	-	-	-823	-	-	14.281	-13.458	-	-	-
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2015	308.254	22.826	30.276	1.807	-78.960	-117	1.017.304	285.504	1.586.894	118.391	1.705.285

Οι σημειώσεις στις σελίδες 69 έως και 153 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Προνομιούχες μετοχές	Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	Κοινές ίδιες μετοχές	Προνομιούχες ίδιες μετοχές	Λοιπά αποθεματικά (σημ.23)	Υπόλοιπο κερδών	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	308.254	22.826	30.276	3.971	-87.563	-117	511.258	-51.237	737.668
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	91.724	91.724
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	-	-	1.060	-	1.060
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	1.060	91.724	92.784
Διανεμηθέντα έκτακτα αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10, 23)	-	-	-	-	-	-	-8.463	-	-8.463
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	4.047	-	-	-3.481	566
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	746	-	-	-	-	746
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-	-	-	-3.097	-	-	-7.619	10.716	-
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2014	308.254	22.826	30.276	1.620	-83.516	-117	496.236	47.722	823.301
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2015	308.254	22.826	30.276	1.620	-83.516	-117	496.236	47.722	823.301
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	60.142	60.142
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	-	-	843	-	843
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	843	60.142	60.985
Διανεμηθέντα μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών (σημ. 10)	-	-	-	-	-	-	-	-12.695	-12.695
Διανεμηθέντα ειδικά αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10, 23)	-	-	-	-	-	-	-12.695	-	-12.695
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	4.556	-	-	-3.918	638
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	1.010	-	-	-	-	1.010
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-	-	-	-823	-	-	35.366	-34.543	-
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2015	308.254	22.826	30.276	1.807	-78.960	-117	519.750	56.708	860.544

Οι σημειώσεις στις σελίδες 69 έως και 153 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

		Όμιλος		Εταιρία	
		Για το έτος που έληξε την 31/12		Για το έτος που έληξε την 31/12	
	Σημ.	2015	2014	2015	2014
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων					
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	29	237.641	174.278	29.357	27.494
Καταβεβλημένοι φόροι εισοδήματος		-18.128	-20.946	-798	-180
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		219.513	153.332	28.559	27.314
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων					
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων	11,12	-172.588	-81.536	-16.543	-13.472
Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων	13	-888	-566	-101	-335
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και επενδυτικών παγίων	29	1.305	181	356	183
Μερίσματα εισπραχθέντα		2.218	1.404	55.012	112.000
Απόκτηση θυγατρικών εταιριών	30	-	-2.741	-	-
Συμμετοχή σε ίδρυση συγγενούς εταιρίας		-400	-71	-	-
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		-	-	1.180	392.950
Καθαρές πληρωμές για την απόκτηση επενδυτικών τίτλων		-1.836	-	-1.836	-
Τόκοι εισπραχθέντες		1.767	2.148	52	110
Σύνολο (εκροών)/εισροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		-170.422	-81.181	38.120	491.436
Σύνολο ταμειακών ροών μετά από τις επενδυτικές δραστηριότητες (α)+(β)		49.091	72.151	66.679	518.750
Ταμειακές Ροές Χρηματοοικονομικές Δραστηριοτήτων					
Εισπραξη από την μη ελέγχουσα συμμετοχή λόγω ίδρυσης θυγατρικής εταιρίας		35	-	-	-
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	22	638	566	638	566
Εισπράξεις κρατικών επιχορηγήσεων		227	891	-	-
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		-56.318	-58.732	-22.441	-44.135
Παραγραφθέντα μερίσματα υπέρ Ελληνικού Δημοσίου		-36	-67	-36	-67
Μερίσματα και αποθεματικά πληρωθέντα σε μετόχους		-25.316	-8.438	-25.316	-8.438
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-5.635	-11.267	-	-
Απόκτηση μη ελέγχουσας συμ/χής		-10.591	-	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		396.812	1.057.652	93.421	177.900
Εξοφλήσεις δανείων		-370.366	-1.098.747	-121.862	-636.327
Σύνολο εκροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (γ)		-70.550	-118.142	-75.596	-510.501
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)		-21.459	-45.991	-8.917	8.249
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	21	142.946	184.257	16.971	8.780
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών		246	4.680	572	-58
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	21	121.733	142.946	8.626	16.971

Οι σημειώσεις στις σελίδες 69 έως και 153 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων

Περιεχόμενα των σημειώσεων επί των οικονομικών καταστάσεων

	Σελίδα
1. Γενικές πληροφορίες και σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών	71
1.1 Βάση κατάρτισης	71
1.2 Ενοποίηση	75
1.3 Μετατροπή ξένου νομίσματος	78
1.4 Ενσώματες ακινητοποιήσεις	80
1.5 Επενδυτικά ακίνητα	81
1.6 Ασώματες ακινητοποιήσεις	82
1.7 Δαπάνες απογύμνωσης λατομείων	83
1.8 Απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (εξαιρούμενης της υπεραξίας)	84
1.9 Μισθώσεις	84
1.10 Αποθέματα	85
1.11 Εμπορικές απαιτήσεις	85
1.12 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	85
1.13 Μετοχικό κεφάλαιο	85
1.14 Δανειακές υποχρεώσεις	86
1.15 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	86
1.16 Παροχές σε εργαζομένους	87
1.17 Κρατικές επιχορηγήσεις	89
1.18 Δικαιώματα εκπομπής ρύπων CO2	90
1.19 Προβλέψεις	90
1.20 Αποκατάσταση περιβάλλοντος χώρου/λατομείων και δαπάνες περιβαλλοντικής αποκατάστασης	90
1.21 Αναγνώριση εσόδων	91
1.22 Διανομή μερισμάτων	91
1.23 Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα	92
1.24 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	92
1.25 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	93
1.26 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	93
1.27 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου	94
1.28 Διαγραφή χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων	96
1.29 Κόστος δανεισμού	97
1.30 Εμπορικές υποχρεώσεις	97
1.31 Έκτακτα κονδύλια	97
2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	97
2.1 Απομείωση υπεραξίας και λοιπών μη χρηματοοικονομικών στοιχείων	98
2.2 Φόρος εισοδήματος	98
2.3 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	98
2.4 Ζωές ενσώματων ακινητοποιήσεων και υπολειμματικές αξίες	98
2.5 Πρόβλεψη καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας για αποθέματα	98
2.6 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	98
2.7 Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος	99
2.8 Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	99
2.9 Πρόβλεψη αναδιοργάνωσης	99
2.10 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	99
2.11 Συνενώσεις επιχειρήσεων	99
2.12 Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων	99
2.13 Εύλογη αξία των παροχών βάσει μετοχών	99
2.14 Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	100
2.15 Δικαίωμα προαίρεσης	100
2.16 Πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων	100
2.17 Δρώσα οικονομική μονάδα (going concern)	101

Περιεχόμενα των σημειώσεων επί των οικονομικών καταστάσεων (συνέχεια)

	Σελίδα
3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα	102
4. Άλλα έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης	105
5. Έξοδα ανά κατηγορία	105
6. Χρηματοοικονομικά έξοδα	106
7. Δαπάνες προσωπικού	106
8. Φόρος εισοδήματος	107
9. Κέρδη ανά μετοχή	108
10. Διανομή έκτακτων αποθεματικών & προτεινόμενα μερίσματα	108
11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	109
12. Επενδυτικά ακίνητα	112
13. Ασώματες ακινητοποιήσεις	113
14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	116
15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες	119
16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	122
17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	122
18. Αναβαλλόμενη φορολογία	122
19. Αποθέματα	126
20. Απαιτήσεις και προπληρωμές	126
21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	127
22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	127
23. Λοιπά αποθεματικά	131
24. Δανεισμός	133
25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	135
26. Προβλέψεις	138
27. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	139
28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	139
29. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	140
30. Συνενώσεις επιχειρήσεων και απόκτηση μη ελέγχουσας συμμετοχής	141
31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις	142
32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	144
33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου	147
34. Επιμέτρηση εύλογης αξίας	151
35. Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	153
36. Αναταξινομήσεις	153
37. Μεταγενέστερα γεγονότα	153

1. Γενικές πληροφορίες και σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών

Η Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων Τιτάν (εφεξής η Εταιρία) και οι θυγατρικές επιχειρήσεις της (συνολικά ο Όμιλος) δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, εμπορία και διανομή μιας μεγάλης ποικιλίας δομικών υλικών, όπως τσιμέντο, έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή, τσιμεντόλιθους, κονιάματα και ιπτάμενη τέφρα. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια, την Αίγυπτο, την Τουρκία και τις Η.Π.Α..

Πληροφορίες σχετικά με τη δομή του Ομίλου παρέχονται στη σημείωση 14, ενώ πληροφορίες για τις συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα μέρη παρέχονται στη σημείωση 32.

Η Εταιρία είναι Ελληνική Ανώνυμη Εταιρία με αριθμό Γενικού Εμπορικού Μητρώου: 224301000, (πρώην αριθμό μητρώου Α.Ε. 6013/06/Β/86/90), με έδρα την Αθήνα επί της οδού Χαλκίδος 22^Α Τ.Κ. 111 43 και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας (εφεξής οι οικονομικές καταστάσεις) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 10 Μαρτίου 2016.

Σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την κατάρτιση αυτών των οικονομικών καταστάσεων διατυπώνονται παρακάτω:

1.1. Βάση κατάρτισης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής ΔΠΧΑ) του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (εφεξής ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την αποτίμηση των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, των επενδυτικών ακινήτων και των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση για τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Οι τομείς που απαιτούν υψηλότερου βαθμού κρίση ή είναι εξαιρετικά πολύπλοκοι ή οι τομείς όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις, αναφέρονται στις Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις στη σημείωση 2.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσης, εκτός από την υιοθέτηση των νέων προτύπων και διερμηνειών, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 1 Ιανουαρίου 2015.

1.1.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο την 1^η Ιανουαρίου 2015 και δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας

ΕΔΔΠΧΑ 21 «Εισφορές»

Αυτή η διερμηνεία ορίζει τον λογιστικό χειρισμό μιας υποχρέωσης πληρωμής εισφοράς που έχει επιβληθεί από την κυβέρνηση και δεν είναι φόρος εισοδήματος. Η διερμηνεία διευκρινίζει πως το δεσμευτικό γεγονός βάσει του οποίου θα έπρεπε να σχηματιστεί η υποχρέωση καταβολής εισφοράς (ένα από τα κριτήρια για την αναγνώριση υποχρέωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 37) είναι η ενέργεια όπως περιγράφεται στη σχετική

νομοθεσία η οποία προκαλεί την πληρωμή της εισφοράς. Η διερμηνεία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση της υποχρέωσης αργότερα από ότι ισχύει σήμερα, ειδικότερα σε σχέση με εισφορές οι οποίες επιβάλλονται ως αποτέλεσμα συνθηκών που ισχύουν σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία.

Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2013

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υφίστανται σε τρία ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2011-13 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως το ΔΠΧΑ 3 δεν έχει εφαρμογή στην λογιστικοποίηση του σχηματισμού οποιασδήποτε από κοινού δραστηριότητας βάση του ΔΠΧΑ 11 στις οικονομικές καταστάσεις της ίδιας της από κοινού δραστηριότητας.

ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η εξαίρεση που παρέχει το ΔΠΧΑ 13 για ένα χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων ('portfolio exception') έχει εφαρμογή σε όλα τα συμβόλαια (συμπεριλαμβανομένων των μη χρηματοοικονομικών συμβολαίων) εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΛΠ 39/ΔΠΧΑ 9.

ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα»

Το πρότυπο τροποποιήθηκε προκειμένου να διευκρινιστεί πως το ΔΛΠ 40 και το ΔΠΧΑ 3 δεν είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα

1.1.2. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα από τον Όμιλο και την Εταιρία

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχων μοντέλο του ΔΛΠ 39. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές του καταστάσεις. Το ΔΠΧΑ 9 δεν μπορεί να εφαρμοστεί νωρίτερα από τον Όμιλο διότι δεν έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές του καταστάσεις. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 19 Αναθεωρημένο (Τροποποίηση) «Παροχές σε Εργαζομένους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Φεβρουαρίου 2015)

Η περιορισμένου σκοπού τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιεί την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάση ενός σταθερού ποσοστού του μισθού.

ΔΠΧΑ 11 (Τροποποίηση) «Από κοινού Συμφωνίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 (Τροποποιήσεις) «Διευκρίνιση των Επιτρεπτών Μεθόδων Απόσβεσης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ατομικές οικονομικές καταστάσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν την μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης ξεκαθαρίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις) "Γνωστοποιήσεις" (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, την δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) "Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης" (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις) “Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Φεβρουαρίου 2015)

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υφίστανται σε ορισμένα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση διευκρινίζει τον ορισμό της ‘προϋπόθεσης κατοχύρωσης’ και ορίζει διακριτά τον ‘όρο απόδοσης’ και τον ‘όρο υπηρεσίας’.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η υποχρέωση για ενδεχόμενο τίμημα το οποίο πληροί τον ορισμό του χρηματοοικονομικού στοιχείου ταξινομείται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως στοιχείο της καθαρής θέσης βάση των ορισμών του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση». Επίσης διευκρινίζει πως κάθε ενδεχόμενο τίμημα, χρηματοοικονομικό και μη χρηματοοικονομικό, που δεν είναι στοιχείο της καθαρής θέσης επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»

Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση των εκτιμήσεων της διοίκησης όσον αφορά την συνάθροιση των λειτουργικών τομέων.

ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το πρότυπο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της επιμέτρησης βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων στα ποσά των τιμολογίων σε περιπτώσεις όπου η επίπτωση της προεξόφλησης είναι ασήμαντη.

ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Και τα δύο πρότυπα τροποποιήθηκαν προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται η προ αποσβέσεων λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις όταν μια οικονομική οντότητα ακολουθεί τη μέθοδο της αναπροσαρμογής.

ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»

Το πρότυπο τροποποιήθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει ως συνδεδεμένο μέρος μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικού διοικητικού στελέχους στην οικονομική οντότητα ή στην μητρική εταιρεία της οικονομικής οντότητας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναταξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.

ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»

Η τροποποίηση προσθέτει συγκεκριμένες οδηγίες προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη και διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως, όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.

ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά»

Η τροποποίηση διευκρινίζει την έννοια του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

1.2. Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας και των θυγατρικών εταιριών της. Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρίες (συμπεριλαμβανομένου και των εταιριών ειδικού σκοπού) στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρία όταν εκτίθεται σε, ή έχει δικαιώματα σε, μεταβλητές αποδόσεις της εταιρίας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρία αυτή.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της εξαγοράς για τη λογιστικοποίηση της συνένωσης επιχειρήσεων. Το τίμημα της εξαγοράς για την απόκτηση μιας θυγατρικής εταιρίας υπολογίζεται ως το σύνολο των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται προς τους πρώην μετόχους και των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν από τον Όμιλο. Το τίμημα της εξαγοράς περιλαμβάνει επίσης την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που προκύπτουν από μια συμφωνία ενδεχόμενου ανταλλάγματος.

Σε μια συνένωση επιχειρήσεων οι συναφείς με την εξαγορά δαπάνες εξοδοποιούνται. Τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούνται, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μη ελέγχουσα συμμετοχή στην θυγατρική είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρίας.

Στην περίπτωση που μία απόκτηση πραγματοποιείται σε επιμέρους στάδια, η τρέχουσα αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρία επαναμετράται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία

της εξαγοράς. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την επαναμέτρηση της εύλογης αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Κάθε ενδεχόμενο τίμημα, που δίνεται από τον Όμιλο, αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του την ημερομηνία της εξαγοράς. Μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, που θεωρήθηκε στοιχείο του ενεργητικού ή υποχρέωση, αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στην κατάσταση των αποτελεσμάτων, είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Το ενδεχόμενο τίμημα που χαρακτηρίστηκε ως στοιχεία της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται ως την τελική τακτοποίησή του μέσω της καθαρής θέσης.

Η υπεραξία είναι το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος που καταβλήθηκε, του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Εφόσον η εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε είναι μεγαλύτερη του συνόλου του τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία το κέρδος από τη συναλλαγή αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση των αποτελεσμάτων (σημ. 1.6).

Τυχόν κέρδος ή ζημία καθώς και κάθε στοιχείο της κατάστασης συνολικού κατανέμεται στους μετόχους της μητρικής και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών και καταστεί αρνητικό.

Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρίας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Η αξία κτήσης προσαρμόζεται έτσι ώστε να ενσωματώνει τις αλλαγές στο τίμημα από τροποποιήσεις του ενδεχόμενου τιμήματος.

Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών συντάσσονται την ίδια ημερομηνία και χρησιμοποιούν τις ίδιες λογιστικές αρχές με την Μητρική Εταιρία. Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές, τα υπόλοιπα και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημίες στις συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται.

(β) Αλλαγές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες χωρίς μεταβολή στο καθεστώς ελέγχου

Οι συναλλαγές με τις μη ελέγχουσες συμμετοχές που έχουν ως αποτέλεσμα την διατήρηση του ελέγχου μιας θυγατρικής από τον Όμιλο θεωρούνται συναλλαγές μεταξύ των ιδιοκτητών. Η διαφορά μεταξύ του καταβληθέντος τιμήματος και του μέρους της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής εταιρίας που αποκτήθηκε αναγνωρίζεται επίσης, στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση σε κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση θυγατρικών εταιριών

Όταν ο Όμιλος παύει να έχει τον έλεγχο μιας θυγατρικής εταιρίας και εφόσον συνεχίζει να διατηρεί οποιαδήποτε συμμετοχή σε αυτήν, τότε η συμμετοχή επαναμετράται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία που παύει ο έλεγχος και οποιαδήποτε διαφορά σε σχέση με την τρέχουσα αξία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο αναγνωρίζεται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού στην εύλογη αυτή αξία. Επιπλέον, κάθε ποσό που αναγνωρίστηκε προηγουμένως στα λοιπά συνολικά εισοδήματα σχετικά με την εταιρία αυτή, λογιστικοποιείται με την ίδια μέθοδο που θα εφάρμοζε ο Όμιλος στη περίπτωση που θα εκποιούσε απευθείας τα στοιχεία του ενεργητικού της ή τις υποχρεώσεις της. Το γεγονός αυτό μπορεί να σημαίνει ότι τα ποσά που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

(δ) Από κοινού συμφωνίες

Πριν την 1 Ιανουαρίου 2014, ο Όμιλος ενοποιούσε τις από κοινού ελεγχόμενες εταιρίες με τη μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης. Η υιοθέτηση του ΔΧΠΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες» είχε ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να αλλάξει τη λογιστική αρχή του για τις από κοινού συμφωνίες. Βάσει του ΔΠΧΑ 11, οι επενδύσεις σε από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες, είτε ως κοινοπραξίες και η ταξινόμηση εξαρτάται από τα συμβατικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή. Ο Όμιλος αξιολόγησε τη φύση των επενδύσεών του σε από κοινού συμφωνίες και αποφάσισε ότι αποτελούν κοινοπραξίες. Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται βάσει τη μεθόδου της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μετά προσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη (ή τις ζημιές) και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημιές μιας κοινοπραξίας είναι ίσο ή υπερβαίνει τη συμμετοχή του σε αυτή την κοινοπραξία (η οποία περιλαμβάνει κάθε μακροπρόθεσμη συμμετοχή που, στην ουσία, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης του Ομίλου σε αυτή), ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάστηκε.

Οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν τροποποιηθεί, όποτε κρίθηκε απαραίτητο για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των κοινοπραξιών συμπίπτει με αυτή της Μητρικής Εταιρίας.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας, οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημιές απομείωσης, εφόσον υπάρχουν.

(ε) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς επιχειρήσεις αποκαλούνται οι νομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος έχει σημαντική επιρροή, αλλά δεν ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους και η συμμετοχή του Ομίλου, μετά δικαιωμάτων ψήφου, είναι συνήθως μεταξύ 20% και 50%. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις εμπεριέχουν την υπεραξία (καθαρή από οποιοδήποτε ζημιές από απαξίωση) που προέκυψε κατά την εξαγορά.

Σύμφωνα με την μέθοδο της καθαρής θέσης, η συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν μετά την εξαγορά των συγγενών εταιριών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και η συμμετοχή του Ομίλου επί των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα του Ομίλου με την ταυτόχρονη μεταβολή της λογιστικής αξίας της επένδυσης. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μιας συγγενούς επιχείρησης ισούται ή υπερβαίνει την αξία της επένδυσής του, τότε ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της εταιρίας αυτής.

Εάν το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε μία συγγενή εταιρία μειωθεί, αλλά συνεχίζει να διατηρεί σημαντική επιρροή, τότε από τα ποσά που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μόνο η αναλογία που αντιστοιχεί στο ποσοστό της μείωσης της συμμετοχής καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

Σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της συμμετοχής στη συγγενή εταιρία. Σε αυτή τη περίπτωση, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης της συμμετοχής του ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της και της τρέχουσας αξίας της. Η αξία απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στον λογαριασμό «συμμετοχή στα κέρδη/(ζημίες) συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών».

Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιριών, αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις μόνο κατά το ποσοστό που αναλογεί στο αντισυμβαλλόμενο μη συνδεδεμένο με τον Όμιλο μέρος. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις εταιρίες αυτές. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες απαλείφονται επίσης, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ένδειξη απομείωσης του στοιχείου ενεργητικού που μεταφέρθηκε.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί, όποτε κρίθηκε απαραίτητο, για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των συγγενών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρίας.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας, οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν.

στ) Δεσμεύσεις για την αγορά μεριδίων που κατέχει η μη ελέγχουσα συμμετοχή.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας απόκτησης ορισμένων θυγατρικών, ο Όμιλος έχει χορηγήσει στη μη ελέγχουσα συμμετοχή το δικαίωμα να απαιτήσει από τον Όμιλο την εξαγορά των μετοχών της βάση προκαθορισμένων όρων (δικαίωμα προαίρεσης για πώληση). Η μη ελέγχουσα συμμετοχή μπορεί να είναι είτε διεθνείς οργανισμοί, είτε ιδιώτες επενδυτές που είναι κυρίως οικονομικοί ή βιομηχανικοί επενδυτές ή πρώην μέτοχοι της εξαγορασθείσας εταιρίας (σημ. 27, 31).

Ο Όμιλος προκειμένου να αναγνωρίσει αυτά τα δικαιώματα εφαρμόζει την ακόλουθη πολιτική:

- Απόδοση στην μη ελέγχουσα συμμετοχή του μεριδίου της στα κέρδη ή τις ζημίες της περιόδου/χρήσης, καθώς και άλλων μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων.
- Σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης γίνεται αναταξινόμηση της αξίας καθαρής θέσης, που αναλογεί στην μη ελέγχουσα συμμετοχή, σαν να πραγματοποιήθηκε η εξαγορά την ημερομηνία αυτή.
- Οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας της υποχρέωσης, βάσει του δικαιώματος προαίρεσης, και της αναταξινομημένης αξίας της μη ελέγχουσας συμμετοχής λογίζεται στο τέλος της περιόδου/χρήσης, με βάση την πολιτική που εφαρμόζει ο Όμιλος για τις εξαγορές μη ελεγχουσών συμμετοχών.

Εφόσον το δικαίωμα ασκηθεί, το ποσό που αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση κατά την ημερομηνία αυτή θα εξαλειφθεί από την καταβολή της τιμής εξάσκησης. Εάν το δικαίωμα πώλησης λήξει χωρίς να εξασκηθεί, τότε οι λογαριασμοί θα αντιστραφούν καθώς η μη ελέγχουσα συμμετοχή θα επαναταξινομηθεί πίσω στα ίδια κεφάλαια και η χρηματοοικονομική υποχρέωση θα διαγραφεί.

1.3. Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου επιμετρούνται βάσει του τοπικού νομίσματος που ισχύει στη χώρα όπου δραστηριοποιούνται, το οποίο αποτελεί και το λειτουργικό τους νόμισμα. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα λογαριασμών

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημίες) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των νομισματικών στοιχείων («monetary items») από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν χαρακτηρίζονται ως μέσα αντιστάθμισης της καθαρής επένδυσης εκμετάλλευσης στο εξωτερικό, οπότε καταχωρούνται απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν η σχετική επένδυση εκποιείται, το σωρευτικό ποσό αναταξινομείται στα αποτελέσματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως ως μέρος των κερδών/ζημιών εύλογης αξίας. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, όπως τα διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

(γ) Εταιρίες του Ομίλου

Οι οικονομικές καταστάσεις όλων των εταιριών του Ομίλου (εκτός από εκείνες που λειτουργούν σε υπερπληθωριστικές οικονομίες οι οποίες έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου ως ακολούθως:

-Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού για κάθε κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της εκάστοτε κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

-Τα έσοδα και έξοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως της κάθε εταιρίας μετατρέπονται σύμφωνα με τις μέσες ισοτιμίες της εκάστοτε περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών).

-Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα παραπάνω καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και ακολούθως περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια και συγκεκριμένα στο αποθεματικό "συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής".

-Κατά την πώληση (μερική ή ολική) θυγατρικής εταιρίας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, οι αναλογούσες σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές που υπάρχουν στο αποθεματικό "συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής" των ιδίων κεφαλαίων, μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως και συμμετέχουν στο υπολογισμό του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση. Κατά τη μερική πώληση θυγατρικής εταιρίας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, αποδίδεται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή η αναλογία των συσσωρευμένων συναλλαγματικών διαφορών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση των δανείων των παραπάνω θυγατρικών εταιριών, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης των επενδύσεων του Ομίλου στο εξωτερικό, μεταφέρονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και περιλαμβάνονται στις "συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου" στα λοιπά αποθεματικά.

Η υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογη αξία που προκύπτουν κατά την εξαγορά θυγατρικών που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού/παθητικού της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας αναφοράς. Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

1.4. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις επιμετρούνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν ζημιών απομείωσης, εκτός από την κατηγορία "γήπεδα/οικοπέδα" (δεν περιλαμβάνονται τα λατομεία) που επιμετρούνται στο κόστος κτήσεως μείον τυχόν ζημίες απομείωσης.

Το κόστος κτήσης ενσώματων ακινητοποιήσεων συμπεριλαμβάνει όλες τις δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των ενσώματων παγίων στοιχείων και το κόστος περιβαλλοντικής αποκατάστασης, στο βαθμό που αυτό έχει καταχωρηθεί ως πρόβλεψη (βλέπε παράγραφο 1.20). Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται είτε στη λογιστική αξία του ενσώματου παγίου στοιχείου, ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό ενσώματο πάγιο στοιχείο μόνο στην περίπτωση όπου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ότι από το συγκεκριμένο ενσώματο πάγιο θα προκύψουν για την οικονομική οντότητα μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες και το κόστος τους μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Η αναπόσβεστη αξία του μέρους του ενσώματου παγίου που αντικαθίσταται παύει να αναγνωρίζεται. Οι επισκευές και οι συντηρήσεις χρεώνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, καθώς αυτές πραγματοποιούνται. Οι μεταγενέστερες δαπάνες, αποσβένονται στη μικρότερη χρονική διάρκεια που προκύπτει: μεταξύ της υπολειπόμενης ωφέλιμης ζωής του σχετικού περιουσιακού στοιχείου και του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη βελτίωση του ενσώματου παγίου.

Οι αποσβέσεις για όλες τις ενσώματες ακινητοποιήσεις, εκτός των λατομείων και των γηπέδων/οικοπέδων, υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη διάρκεια ωφέλιμης ζωής των σημαντικότερων κατηγοριών ενσώματων παγίων είναι ως ακολούθως:

Κτίρια	Μέχρι 50 έτη
Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχ/κος εξοπλισμός	Μέχρι 40 έτη
Μεταφορικά μέσα	5 με 20 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένου των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του σχετικού εξοπλισμού και το ενσωματωμένο λογισμικό για την λειτουργία του εξοπλισμού)	2 με 10 έτη
Μικρής αξίας πάγια	Μέχρι 2 έτη

Η απόσβεση των εκτάσεων/γηπέδων, όπου είναι εγκατεστημένα λατομεία, γίνεται σύμφωνα με την μέθοδο της μονάδας παραγωγής (ρυθμός εξάντλησης των αποθεμάτων). Η εξάντληση των αποθεμάτων καταγράφεται καθώς η διαδικασία εξόρυξης προχωρεί σύμφωνα με τη μέθοδο της ανά μονάδας παραγωγής. Τα υπόλοιπα γήπεδα δεν αποσβένονται.

Οι υπολειμματικές αξίες καθώς και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων επαναεξετάζονται και αναπροσαρμόζονται στο τέλος κάθε χρήσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο. Όταν η αναπόσβεστη αξία ενός ενσώματου παγίου είναι μεγαλύτερη από την ανακτήσιμη αξία, τότε η αξία του παγίου αναπροσαρμόζεται στο ύψος του ανακτήσιμου ποσού (περισσότερες πληροφορίες στην παράγραφο 1.8- απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (εξαιρουμένης της υπεραξίας).

Κάθε στοιχείο των ενσώματων ακινητοποιήσεων και κάθε σημαντικό μέρος αυτών που αρχικά αναγνωρίστηκε, αποαναγνωρίζεται κατά την πώλησή του, ή όταν κανένα μελλοντικό οικονομικό όφελος δεν αναμένεται από τη χρήση του ή την πώλησή του. Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από την πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων, προσδιορίζονται από τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ του εσόδου από την πώληση και της αναπόσβεστης αξίας, όπως αυτή εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία και συμπεριλαμβάνονται στο λειτουργικό αποτέλεσμα.

Οι τόκοι που προέρχονται από δάνεια που συνάφθηκαν ειδικά ή γενικά για την χρηματοδότηση της κατασκευής ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται στη χρήση στην οποία προκύπτουν, κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου των ενσώματων παγίων, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης (σημ. 1.29).

1.5. Επενδυτικά ακίνητα

Ως επενδυτικά ακίνητα ορίζονται τα ακίνητα που προορίζονται για μακροπρόθεσμες αποδόσεις ενοικίου ή για κεφαλαιουχικά κέρδη ή και για τα δύο και δεν χρησιμοποιούνται από καμία θυγατρική εταιρία του Ομίλου. Τα ακίνητα, που ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, αξιοποιούνται για τις παραγωγικές ή διοικητικές ανάγκες του και δεν θεωρούνται επενδυτικά ακίνητα. Αυτό αποτελεί και το κριτήριο διαχωρισμού των ακινήτων μεταξύ των επενδυτικών και των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων.

Τα επενδυτικά ακίνητα απεικονίζονται αρχικά στο ιστορικό κόστος κτήσεως, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών άμεσων δαπανών απόκτησης και των εξόδων δανεισμού, όπου αυτό είναι εφικτό (σημ. 1.29).

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα επενδυτικά ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία αντανακλά τις συνθήκες της αγοράς την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και καθορίζεται από τη Διοίκηση ή ανεξάρτητους εκτιμητές σε ετήσια βάση. Η καλύτερη ένδειξη της εύλογης αξίας ενός ακινήτου δίνεται από την τρέχουσα τιμή ομοειδών ακινήτων στην ίδια περιοχή και στην ίδια κατάσταση με το επενδυτικό ακίνητο, σε μία αγορά που οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με έντονο ρυθμό, ενώ ισχύουν ίδιοι όροι μίσθωσης και οι λοιπές συνθήκες (συγκρίσιμες συναλλαγές). Όταν δεν υπάρχουν ταυτόσημες συνθήκες, ο Όμιλος συνυπολογίζει και προσμετρά τις διαφορές από τα συγκρινόμενα ακίνητα, είτε αυτές εμφανίζονται στην περιοχή, τη φύση και την κατάσταση του ακινήτου, είτε στους συμβατικούς όρους μίσθωσης και στα λοιπά συμβόλαια που σχετίζονται με το ακίνητο.

Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στον λογαριασμό «Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης» ή «Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης» την περίοδο που πραγματοποιείται.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται στην λογιστική αξία, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με τις δαπάνες αυτές, θα εισέλθουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες για επισκευές και συντηρήσεις χρεώνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, καθώς πραγματοποιούνται. Όταν μέρος ενός επενδυτικού ακινήτου αντικαθίσταται, η τρέχουσα αξία του συγκεκριμένου μέρους παύει να αναγνωρίζεται.

Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων δεν αντανακλά τις μελλοντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες που θα βελτιώσουν ή θα ενισχύσουν τα ακίνητα αυτά, ενώ επίσης δεν αντανακλά τα συναφή μελλοντικά οφέλη από αυτές τις δαπάνες, πέρα από αυτές τις δαπάνες ή τα οφέλη που κάθε λογικός συμμετέχων στην αγορά θα λάμβανε υπόψη του, ώστε να προσδιορίσει την αξία του ακινήτων.

Όταν ο Όμιλος εκποιεί ένα ακίνητο στην εύλογη αξία του, σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν στην αγορά, η τρέχουσα αξία του ακινήτου προσαρμόζεται, αμέσως πριν από την εκποίηση, στην τιμή πώλησης και η διαφορά λογιστικοποιείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως καθαρό κέρδος /ζημία από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία του επενδυτικού ακινήτου.. Τα επενδυτικά ακίνητα παύουν να αναγνωρίζονται, όταν εκποιούνται.

Στην περίπτωση που ένα επενδυτικό ακίνητο ιδιοχρησιμοποιηθεί, αναταξινομείται ως ενσώματη ακινητοποίηση. Η εύλογη αξία του ακινήτου κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης αποτελεί το τεκμαρτό κόστος κτήσης για την περαιτέρω λογιστικοποίησή του.

Στην περίπτωση που μία ενσώματη ακινητοποίηση χαρακτηριστεί ως επενδυτικό ακίνητο, επειδή η χρήση του μεταβλήθηκε, εφαρμόζονται οι λογιστικές αρχές του ΔΛΠ 16 μέχρι και την ημερομηνία της μεταφοράς του σε επενδυτικό ακίνητο και έκτοτε υπολογίζεται στην εύλογη αξία του. Το επενδυτικό ακίνητο εκτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και το κέρδος ή η ζημία από την αναπροσαρμογή του στην εύλογη αξία, δηλαδή η διαφορά μεταξύ εύλογης και τρέχουσας αξίας, αναγνωρίζεται στα ίδια

κεφάλαια, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, ως επανεκτίμηση της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων. Το κέρδος της αποτίμησης αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, εκτός εάν υπάρχει προγενέστερη ζημία απομείωσης του ακινήτου. Στην περίπτωση αυτή, το κέρδος από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο βαθμό που αντισταθμίζει μια προγενέστερη ζημία απομείωσης και οποιοδήποτε επιπλέον κέρδος από την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ζημία από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως

1.6. Ασώματες ακινητοποιήσεις

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει από την απόκτηση θυγατρικής εταιρίας ορίζεται ως το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος εξαγοράς και του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία είναι μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Η υπεραξία απεικονίζει τις μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες από περιουσιακά στοιχεία δεν μπορούν μεμονωμένα να προσδιοριστούν και να αναγνωριστούν κατά τις συνενώσεις των επιχειρήσεων.

Η υπεραξία δεν υπόκειται σε απόσβεση. Μετά την αρχική αναγνώρισή της, αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις οποιοσδήποτε σωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Για τους σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών (ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών) που αναμένεται ότι θα επωφεληθεί από τις συνέργειες της συνένωσης. Κάθε μονάδα (ή ομάδα αυτών) στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία, αποτελεί το μικρότερο επίπεδο παρακολούθησης της υπεραξίας μέσα στην οικονομική οντότητα για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης. Η υπεραξία παρακολουθείται για λόγους εσωτερικής διαχείρισης σε επίπεδο λειτουργικού τομέα.

Ο επανέλεγχος της απομείωσης γίνεται ετησίως (ακόμα κι αν δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης), ή συχνότερα, εφόσον γεγονότα ή αλλαγές στις υπάρχουσες καταστάσεις υποδηλώνουν ενδεχόμενη απομείωση. Η τρέχουσα αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με το ανακτήσιμο ποσό, που είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης. Κάθε απομείωση αναγνωρίζεται απευθείας ως έξοδο και δεν αναστρέφεται μεταγενέστερα.

Στην περίπτωση που η υπεραξία κατανέμεται σε μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και μέρος της δραστηριότητας αυτής της μονάδας εκποιηθεί, η υπεραξία που σχετίζεται με το μέρος της δραστηριότητας που εκποιήθηκε συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία αυτής, όταν καθορίζεται το κέρδος ή η ζημία από την πώληση. Στην περίπτωση αυτή, η υπεραξία που εκποιήθηκε υπολογίζεται με βάση τις σχετικές αξίες της εκποιούμενης δραστηριότητας και του μέρους της μονάδας ταμειακών ροών που διατηρήθηκε.

(β) Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις που αποκτώνται ξεχωριστά καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος. Οι ασώματες ακινητοποιήσεις που αποκτήθηκαν ως μέρος επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι ασώματες ακινητοποιήσεις επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Εσωτερικά δημιουργημένα άυλα

περιουσιακά πάγια, εκτός των κεφαλαιοποιημένων δαπανών ανάπτυξης, δεν κεφαλαιοποιούνται και οι δαπάνες (σημείωση 1.7) καταχωρούνται στα αποτελέσματα της περιόδου/χρήσης, όπου αυτές πραγματοποιούνται.

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου έχουν πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή.

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους και αξιολογούνται για απομείωση, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποια άυλα περιουσιακά στοιχεία ενδέχεται να έχουν υποστεί απομείωση. Η ωφέλιμη ζωή και η μέθοδος απόσβεσης για τις ασώματες ακινητοποιήσεις με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή επανεξετάζονται τουλάχιστον κάθε περίοδο/χρήση κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Αλλαγές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή ή στον αναμενόμενο τρόπο ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από κάθε άυλο περιουσιακό στοιχείο αντιμετωπίζονται ως αλλαγή στις λογιστικές εκτιμήσεις. Η δαπάνη της απόσβεσης των ασώματων ακινητοποιήσεων με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αναγνωρίζεται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων στην κατηγορία του εξόδου, που συνάδει με τη λειτουργία του ασώματου αυτού παγίου.

Τα μηχανογραφικά λογισμικά προγράμματα και οι σχετικές άδειες που αποκτώνται ξεχωριστά κεφαλαιοποιούνται με βάση τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτηση και την εγκατάσταση των συγκεκριμένων λογιστικών, όταν αυτά αναμένεται να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη στον Όμιλο πέρα της μιας οικονομικής χρήσης. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο καθώς προκύπτουν.

Οι μέθοδοι απόσβεσης που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις ασώματες ακινητοποιήσεις συνοψίζονται ως εξής:

	Μέθοδος Απόσβεσης	Ωφέλιμη Ζωή
Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα και πελατειακές σχέσεις	Σταθερή	Μέχρι 20 έτη
Άδειες παραγωγής και εκμεταλλεύσεως (άδειες εξόρυξης)	Σταθερή/ μέθοδος της μονάδας παραγωγής	Μικρότερο των: περιόδου αδειάς και της εκτιμώμενης ζωής του υποκείμενου λατομείου ή της μεθόδου της μονάδας παραγωγής
Δαπάνες ανάπτυξης (λατομεία με σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης)	Σημείωση 1.7	Σημείωση. 1.7
Λογισμικό υπολογιστών	Σταθερή	3 με 7 έτη

Τα κέρδη ή οι ζημίες που προέρχονται από τη διαγραφή λόγω εκποίησης μιας ασώματης ακινητοποίησης, υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την εκποίηση και της τρέχουσας αξίας του παγίου, και καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.7. Δαπάνες απογύμνωσης λατομείων

Οι δαπάνες απογύμνωσης λατομείων περιλαμβάνουν την απομάκρυνση των υπερκείμενων και άλλων άχρηστων υλικών. Οι δαπάνες απογύμνωσης πραγματοποιούνται κατά την δημιουργία ενός λατομείου πριν αρχίσει η παραγωγική διαδικασία και κεφαλαιοποιούνται ως εξής:

Στην περίπτωση που οι σχετικές δαπάνες πραγματοποιούνται σε λατομείο ιδιοκτησίας του Ομίλου, οι δαπάνες απογύμνωσης συμπεριλαμβάνονται στην τρέχουσα αξία του σχετικού λατομείου, στην αντίστοιχη κατηγορία των ενσώματων ακινητοποιήσεων και ακολούθως αποσβένονται στη διάρκεια της ζωής του

λατομείου σύμφωνα με τη μέθοδο της μονάδας παραγωγής (ρυθμός εξάντλησης των αποθεμάτων). Στην περίπτωση που οι δαπάνες απογύμνωσης πραγματοποιούνται σε λατομείο το οποίο μισθώνεται από τον Όμιλο με σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης, οι δαπάνες απογύμνωσης περιλαμβάνονται στις «Δαπάνες ανάπτυξης» στην ομάδα των ασώματων ακινητοποιήσεων και αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της διάρκειας μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του λατομείου.

1.8. Απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (εξαιρούμενης της υπεραξίας)

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν απεριόριστη διάρκεια ζωής (π.χ. γη που δεν σχετίζεται με λατομεία) δεν υπόκεινται σε απόσβεση και ελέγχονται ετησίως για τυχόν απομείωση. Για τα ενσώματα και ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Όταν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων και ασώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, τότε το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης και καταχωρείται απευθείας ως έξοδο στα αποτελέσματα. Για τους σκοπούς του έλεγχου απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά). Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός της υπεραξίας, που έχουν υποστεί απομείωση επανεξετάζονται για πιθανό αντιλογισμό της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας χρήσης.

1.9. Μισθώσεις

i) Όταν εταιρία του Ομίλου είναι ο μισθωτής

Οι μισθώσεις, στις οποίες ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα ποσά που καταβάλλονται για την εξόφληση των δόσεων των ανωτέρω μισθώσεων (καθαρά από τυχόν κίνητρα που λαμβάνει ο μισθωτής) καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, με σταθερή μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Οι μισθώσεις που αφορούν ενσώματες ακινητοποιήσεις για τις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιαστικά όλες τις ωφέλειες και όλους τους κινδύνους της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζεται κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις χρεώνεται στα αποτελέσματα σε όλη τη διάρκεια μίσθωσης, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο για το υπόλοιπο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης σε κάθε περίοδο. Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις που αποκτήθηκαν με σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων ή της διάρκειας μίσθωσής τους.

Οι μισθώσεις ταξινομούνται σε χρηματοδοτικές ή λειτουργικές κατά την ημερομηνία σύναψης της μίσθωσης.

ii) Όταν εταιρία του Ομίλου είναι ο εκμισθωτής

Μισθώσεις στις οποίες μια εταιρία του Ομίλου δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας, χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Όταν τα περιουσιακά στοιχεία

εκμισθώνονται στα πλαίσια λειτουργικών μισθώσεων, παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης σύμφωνα με τη φύση του κάθε περιουσιακού στοιχείου.

Το έσοδο της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται κατά τη διαπραγμάτευση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα από μισθώματα.

Τα ενδεχόμενα μισθώματα αναγνωρίζονται ως έσοδο την περίοδο κατά την οποία κερδίζονται.

1.10. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης προσδιορίζεται με τη μέθοδο του σταθμικού μέσου όρου. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και της παραγωγής σε εξέλιξη αποτελείται από το κόστος των πρώτων υλών, το άμεσο εργατικό κόστος, τις λοιπές άμεσες δαπάνες και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα που συνδέονται με την παραγωγή (σύμφωνα με την κανονική παραγωγική δυναμικότητα) ενώ δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών, μειωμένη με το εκτιμώμενο κόστος ολοκλήρωσης της πώλησης και των εξόδων διάθεσης.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά αποθέματα. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημιές από αποθέματα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την περίοδο που εμφανίζονται.

1.11. Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι υπόλοιπα οφειλόμενα από τους πελάτες για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε αυτούς από τη συνήθη δραστηριότητα του Ομίλου. Εάν η είσπραξη των υπολοίπων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους ή και λιγότερο (ή και περισσότερο εάν αποτελεί το γεγονός αυτό μέρος του κανονικού λειτουργικού κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας), τότε οι απαιτήσεις ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Εάν όχι, τότε ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και ύστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

1.12. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Στην κατάσταση ταμειακών ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά, καταθέσεις όψεως, βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και υπεραναλήψεις από τραπεζικούς λογαριασμούς, αν αυτές υπάρχουν. Οι υπεραναλήψεις απεικονίζονται στο παθητικό στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Τα στοιχεία των διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων έχουν αμελητέο κίνδυνο μεταβολής στην αξία.

1.13. Μετοχικό κεφάλαιο

(α) Οι κοινές και προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου μετοχές εμφανίζονται στο μετοχικό κεφάλαιο στα ίδια κεφάλαια. Το μετοχικό κεφάλαιο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρίας που έχουν εκδοθεί και

είναι σε κυκλοφορία. Το τίμημα που καταβλήθηκε πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» στα ίδια κεφάλαια.

(β) Πρόσθετες δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με την έκδοση νέων μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά από το προϊόν της έκδοσης, καθαρά από φόρους.

(γ) Όταν η Εταιρία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας (ίδιες μετοχές), το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανόμενης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, μέχρι ακυρώσεως ή πώλησης των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές στη συνέχεια πωληθούν κάθε σχετικό κέρδος ή ζημία καθαρό από οποιαδήποτε άμεση για την συναλλαγή επιπρόσθετη δαπάνη και από φόρους, καταχωρείται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

1.14. Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, καθαρές από τα άμεσα έξοδα σύναψης τους (τραπεζικά έξοδα και προμήθειες). Στις περιόδους που ακολουθούν, οι δανειακές υποχρεώσεις αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Όποια διαφορά προκύψει μεταξύ των εισπράξεων (καθαρών από τα σχετικά έξοδα συναλλαγών) και της αξίας εξόφλησης, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια του δανεισμού, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Οι προμήθειες που πληρώνονται κατά την έναρξη της σύμβασης δανεισμού αναγνωρίζονται ως έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής όταν είναι πιθανό ότι ένα μέρος ή ολόκληρο το δάνειο θα εκταμιευθεί. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση της προμήθειας αναβάλλεται μέχρι την εκταμίευση του δανείου. Όταν δεν υπάρχει κάποια ένδειξη ότι η εκταμίευση μέρους ή ολόκληρου του δανείου είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί, η προμήθεια κεφαλαιοποιείται σαν προπληρωμή και αποσβένεται κατά τη διάρκεια του σχετικού δανεισμού. Οι δανειακές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες εκτός από τις περιπτώσεις που ο Όμιλος έχει το ανεπιφύλακτο δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς.

1.15. Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο φόρος της χρήσης αποτελείται από τον τρέχων φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις που αφορούν στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση. Στην περίπτωση αυτή, ο φόρος αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση, αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάση των φορολογικών νόμων που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαδώς θεσπιστεί κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων στις χώρες που η Εταιρία και οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου δραστηριοποιούνται και παράγουν φορολογητέο εισόδημα. Η διοίκηση αξιολογεί περιοδικά τις θέσεις που λαμβάνονται στις φορολογικές δηλώσεις, όταν η ισχύουσα φορολογική νομοθεσία υπόκειται σε ερμηνείες και δημιουργεί προβλέψεις, όπου χρειάζεται, με βάση τα ποσά που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με τη χρήση της μεθόδου της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και των αντίστοιχων ποσών που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Ωστόσο, δεν αναγνωρίζονται οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αν προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας. Εάν ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προκύπτει από την αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού, σε συναλλαγή άλλη εκτός από εκείνη της συνένωσης επιχειρήσεων και κατά την οποία συναλλαγή, δεν επηρεάζονται ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογητέα κέρδη και ζημίες, δεν καταχωρείται.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για προσωρινές φορολογητέες διαφορές, που προέρχονται από επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, εκτός εάν ο Όμιλος είναι σε θέση να ελέγξει την αντιστροφή των προσωρινών διαφορών και αναμένεται ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντιστραφούν στο προσεχές μέλλον. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις κατά την έκταση στην οποία αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά θα αναστραφεί στο μέλλον και θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς. Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος προσδιορίζεται με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών (και νόμων) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και οι οποίοι αναμένεται να εφαρμοστούν, όταν η σχετική αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα ανακτηθεί ή η σχετική αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σχετίζονται με φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή, είτε αφορά την ίδια φορολογητέα οντότητα, είτε διαφορετικές φορολογητέες οντότητες στις οποίες υπάρχει η πρόθεση να τακτοποιήσουν τα υπόλοιπα σε καθαρή βάση.

1.16. Παροχές σε εργαζομένους

(α) Συνταξιοδότηση και άλλες υποχρεώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος έχει διάφορα συνταξιοδοτικά και λοιπά προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων και προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και καθορισμένων εισφορών, σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που ισχύουν στις χώρες που ο Όμιλος δραστηριοποιείται. Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος καταβάλλει σταθερές εισφορές σε μία ξεχωριστή οντότητα. Ο Όμιλος δε θα έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση να καταβάλλει πρόσθετες εισφορές στην περίπτωση που οι πόροι του ταμείου δε θα είναι επαρκείς, ώστε να καταβάλλει στους εργαζομένους παροχές για την υπηρεσία τους που αφορά την τρέχουσα περίοδο καθώς και προηγούμενες περιόδους. Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης ή πρόγραμμα λοιπών παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία που δεν είναι πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών.

Τυπικά, τα προγράμματα καθορισμένων παροχών ορίζουν ένα συγκεκριμένο ποσό ως καταβολή σύνταξης/παροχής, το οποίο θα λάβει ένας υπάλληλος στην συνταξιοδότησή του. Συνήθως, το ποσό αυτό εξαρτάται από έναν ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και η αποζημίωση.

Η υποχρέωση σχετικά με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος. Η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή υπολογίζεται με την προεξόφληση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκρών χρησιμοποιώντας επιτόκια υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμα στο οποίο η παροχή θα πληρωθεί και που έχουν διάρκεια που προσεγγίζει τη διάρκεια της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Στις χώρες όπου δεν υπάρχει συγκροτημένη αγορά σε τέτοια ομόλογα, χρησιμοποιούνται τα επιτόκια της αγοράς των κρατικών ομολόγων.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης το νωρίτερο μεταξύ της:

- Ημερομηνίας πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της περικοπής
- Ημερομηνίας αναγνώρισης από τον Όμιλο του κόστους της σχετικής αναδιάρθρωσης

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Ο Όμιλος αναγνωρίζει στα παρακάτω κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων τις ακόλουθες μεταβολές στην υποχρέωση καθορισμένης παροχής:

- Κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από τρέχων κόστος υπηρεσίας και κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημίες περικοπών και μη συνηθισμένους διακανονισμούς στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης
- Καθαρά χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα

Επανεκτιμήσεις, που αποτελούνται από τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, την επίδραση του ανώτατου ορίου των περιουσιακών στοιχείων, εξαιρουμένων των καθαρών τόκων (δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο) και την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (εκτός τόκων), αναγνωρίζονται αμέσως στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με την ανάλογη χρέωση ή πίστωση των αποτελεσμάτων εις νέον μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων της περιόδου που πραγματοποιούνται. Οι επανεκτιμήσεις δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης σε μεταγενέστερες περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, ο Όμιλος καταβάλλει εισφορές σε δημόσια ή ιδιωτικά ασφαλιστικά ταμεία είτε υποχρεωτικά, είτε βάσει σύμβασης, είτε εθελοντικά. Από την στιγμή που οι εισφορές καταβληθούν, ο Όμιλος δεν έχει υποχρέωση πρόσθετης καταβολής εισφορών. Οι τακτικές εισφορές αναγνωρίζονται σαν κόστος παροχών σε εργαζομένους όταν αυτές καθίστανται πληρωτέες. Οι προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται σαν περιουσιακό στοιχείο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή επιστροφή χρημάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης καθίστανται καταβλητέες όταν η απασχόληση ενός εργαζομένου τερματιστεί από τον Όμιλο πριν την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης ή όταν ένας εργαζόμενος αποδέχεται την εθελουσία έξοδο με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές.

Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: α) όταν ο όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά για αυτές τις παροχές και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει έξοδα από αναδιοργάνωση που είναι στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 στα οποία περιλαμβάνεται η πληρωμή παροχών τερματισμού της απασχόλησης. Στην περίπτωση που γίνεται μια προσφορά ενθάρρυνσης εθελούσιας αποχώρησης, οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης υπολογίζονται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά το τέλος της ημερομηνίας κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων προεξοφλούνται στη παρούσα αξία τους.

(γ) Προγράμματα συμμετοχής των εργαζομένων στη διανομή των κερδών («profit sharing») και πρόσθετων αμοιβών λόγω απόδοσης («bonus»)

Η υποχρέωση για παροχές προς τους εργαζομένους με τη μορφή συμμετοχής στην διανομή των κερδών και πρόσθετων αμοιβών λόγω απόδοσης καταχωρείται στις λοιπές προβλέψεις όταν ισχύουν οι επόμενες συνθήκες:

- υπάρχει ένα επίσημο πρόγραμμα και τα καταβλητέα ποσά να έχουν προσδιοριστεί πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων, ή

- οι προηγούμενες πρακτικές έχουν δημιουργήσει την προσδοκία στους εργαζομένους ότι θα τους καταβληθεί επίδομα απόδοσης/συμμετοχής στα κέρδη και το ποσό μπορεί να προσδιοριστεί πριν από την δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

(δ) Παροχές δικαιωμάτων προαίρεσης

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών χορηγούνται σε συγκεκριμένα διευθυντικά στελέχη με έκπτωση σε σχέση με την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών, στις αντίστοιχες ημερομηνίες των χορηγήσεων και μπορούν να εξασκηθούν σε αυτές τις τιμές. Τα δικαιώματα πρέπει να εξασκηθούν μέσα σε δώδεκα μήνες από την αντίστοιχη περίοδο κατοχύρωσης. Τα προγράμματα έχουν συμβατική διάρκεια τριών ετών.

Η εύλογη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων, στους οποίους παρέχεται δικαίωμα προαίρεσης αγοράς μετοχών, αναγνωρίζεται ως δαπάνη στην διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης, που είναι η περίοδος κατά την οποία όλοι οι ειδικοί όροι κατοχύρωσης πρέπει να ικανοποιούνται. Το σύνολο της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παρέχονται προσδιορισμένη κατά την ημερομηνία χορήγησης:

- Λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς (για παράδειγμα, την τιμή της μετοχής)
- Εξαιρουμένης της επίδρασης, εφόσον υφίσταται, οποιωνδήποτε προϋποθέσεων κατοχύρωσης που δεν διέπονται από συνθήκες της αγοράς (για παράδειγμα, κερδοφορία, στόχοι πωλήσεων και παραμονή του προσωπικού για συγκεκριμένη περίοδο) και
- Συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης οποιωνδήποτε προϋποθέσεων που δεν αποτελούν προϋποθέσεις κατοχύρωσης (για παράδειγμα, η απαίτηση από το προσωπικό να φυλάσσει ή να διακρατεί για μια συγκεκριμένη περίοδο τις μετοχές)

Στο τέλος κάθε ημερομηνίας κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος επανεξετάζει τις εκτιμήσεις του για τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης που αναμένεται να κατοχυρωθούν με βάση τις προϋποθέσεις κατοχύρωσης που δεν διέπονται από συνθήκες της αγοράς καθώς και τις προϋποθέσεις υπηρεσίας και αναγνωρίζει τις τυχόν διαφορές από τις αρχικές εκτιμήσεις, στο κόστος πωλήσεων και στα διοικητικά έξοδα, στην κατάσταση αποτελεσμάτων με αντίστοιχη επίδραση σε ειδικό λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την εξάσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, η Εταιρία εκδίδει νέες μετοχές. Τα ποσά που εισπράττονται μειωμένα με τα έξοδα συναλλαγής καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

1.17. Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσωμάτων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως κρατικές επιχορηγήσεις επόμενων χρήσεων και μεταφέρονται ως έσοδα στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο σύμφωνα με την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

1.18. Δικαιώματα εκπομπής ρύπων CO₂

Οι εκπομπές CO₂ αναγνωρίζονται με βάση τη μέθοδο της καθαρής υποχρέωσης, σύμφωνα με την οποία, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρέωση από εκπομπές CO₂, όταν οι πραγματικές εκπομπές υπερβαίνουν τα καταναμημένα από την Ευρωπαϊκή Ένωση δικαιώματα εκπομπής. Ο Όμιλος επέλεξε να επιμετρά την καθαρή υποχρέωση στην βάση της χρονικής περιόδου για την οποία έχει το ανέκκλητο δικαίωμα επί των σωρευτικών δικαιωμάτων ρύπων που έχει λάβει. Τα δικαιώματα που αγοράζονται πλέον των απαιτούμενων για την κάλυψη των ελλειμμάτων, αναγνωρίζονται ως ασώματες ακινητοποιήσεις. Έσοδα που προκύπτουν από την πώληση επιχορηγούμενων δικαιωμάτων εκπομπής αναγνωρίζονται ως μείωση του κόστους πωλήσεων.

1.19. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις είναι υποχρεώσεις αβέβαιου χρόνου ή ποσού. Η αναγνώριση των προβλέψεων γίνεται όταν υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων, είναι πιθανό να απαιτηθεί μια εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Όταν ο Όμιλος αναμένει να αποζημιωθεί για μια πρόβλεψη, π.χ. από ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, και υπάρχει κατ' ουσία βεβαιότητα για την είσπραξή της αποζημίωσης, τότε η συγκεκριμένη αποζημίωση καταχωρείται ως ξεχωριστή απαίτηση. Η δαπάνη που σχετίζεται με κάθε πρόβλεψη παρουσιάζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων, καθαρή από κάθε αποζημίωση. Προβλέψεις δεν αναγνωρίζονται για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές. Ο Όμιλος δημιουργεί πρόβλεψη για επαχθείς συμβάσεις όταν η οικονομική ωφέλεια που αναμένεται να προκύψει από αυτές τις συμβάσεις, είναι μικρότερη από τα αναπόφευκτα έξοδα συμμόρφωσης προς τις συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν ποινές από πρόωρη λήξη μισθώσεων και πληρωμές τερματισμού απασχόλησης εργαζομένων, και καταχωρούνται στην περίοδο εκείνη που δημιουργείται για τον Όμιλο νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση της πληρωμής. Δαπάνες συνδεδεμένες με τις συνήθεις δραστηριότητες του Ομίλου, δε εγγράφονται ως προβλέψεις προκαταβολικά.

Όταν η επίδραση του χρόνου στην αξία του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις επιμετρώνται στην παρούσα αξία των δαπανών που αναμένεται να απαιτηθούν για τον διακανονισμό της υποχρέωσης, χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης ένα προ-φόρου επιτόκιο, που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους. Η αύξηση της πρόβλεψης από την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο.

1.20. Αποκατάσταση περιβάλλοντος χώρου/ λατομείων και δαπάνες περιβαλλοντικής αποκατάστασης

Οι εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τις λατομικές εκτάσεις και τις τοποθεσίες εξόρυξης που εκμεταλλεύτηκαν στο τέλος της παραγωγικής ζωής, σε αποδεκτή κατάσταση από τις αρμόδιες αρχές και με συνέπεια προς τις περιβαλλοντικές αρχές του Ομίλου. Οι προβλέψεις για την περιβαλλοντική αποκατάσταση αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων και υπάρχει η πιθανότητα να απαιτηθεί μια εκροή πόρων, η οποία μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, προκειμένου να γίνει η διακανονισμός της υποχρέωσης.

Οι προβλέψεις που σχετίζονται με περιβαλλοντικές καταστροφές αντιπροσωπεύουν τις εκτιμήσεις για τις μελλοντικές δαπάνες αποκατάστασης. Ο υπολογισμός των μελλοντικών δαπανών για αυτές τις υποχρεώσεις είναι περίπλοκος και απαιτεί από τη Διοίκηση να προβεί σε κρίσεις και εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις των δαπανών αυτών βασίζονται στην αξιολόγηση των τρεχουσών διαθέσιμων στοιχείων σε σχέση με καθεμία περιοχή και εκτιμούν παράγοντες όπως η υπάρχουσα τεχνολογία, η υφιστάμενη νομοθεσία και η προηγούμενη εμπειρία σε αποκατάσταση περιοχών. Εγγενείς αβεβαιότητες υπάρχουν σε τέτοιες εκτιμήσεις κυρίως λόγω αγνώστων συνθηκών, αλλαγών των κυβερνητικών κανονισμών και του νομικού

πλασίου σχετικά με την υποχρέωση, παράτασης στη διάρκεια αποκατάστασης και της απαιτούμενης τεχνολογίας. Οι προβλέψεις για αποκατάσταση του περιβάλλοντος αντανakλούν τη διαθέσιμη πληροφορία, που διαθέτει η διοίκηση την χρονική στιγμή που προσδιορίζει τις υποχρεώσεις της και προσαρμόζεται περιοδικά καθώς η αποκατάσταση εξελίσσεται ή γίνεται διαθέσιμη επιπρόσθετη τεχνική ή νομική πληροφόρηση.

Οι εκτιμώμενες δαπάνες που σχετίζονται με δραστηριότητες αποκατάστασης επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών εκροών που αναμένονται να επέλθουν. Όταν η επίδραση της παρόδου του χρόνου δεν είναι σημαντική, η πρόβλεψη υπολογίζεται βάσει μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Όταν η υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος προκύπτει από τις εργασίες ανάπτυξης ενός λατομείου/ορυχείου ή σχετίζεται με τον παροπλισμό των υφιστάμενων ενσώματων ακινητοποιήσεων, τότε η πρόβλεψη μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί ως μέρος του κόστους των ακινητοποιήσεων (ενσώματων ή ασώματων). Το κεφαλαιοποιημένο κόστος αποσβένεται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων και τυχόν μεταβολές στην καθαρή παρούσα αξία των αναμενόμενων υποχρεώσεων αποκατάστασης, περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά έξοδα, εκτός εάν προκύπτουν από αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις επιμέτρησης της υποχρέωσης.

1.21. Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και τα σχετικά ποσά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Τα έσοδα αποτιμούνται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ή εισπρακτέου ανταλλάγματος και αντιπροσωπεύουν τα ποσά που είναι απαιτητά από την πώληση των αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, καθαρά από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), τις επιστροφές και τις εκπτώσεις.

Τα έσοδα από τις πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και οι ωφέλειες που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών μεταβιβάζονται στον αγοραστή (συνήθως με την παράδοση και την αποδοχή από μέρους του) και η είσπραξη των αντίστοιχων ποσών είναι σχεδόν βέβαιη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών σε σχέση με το σύνολο τους.

Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων ή απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται έσοδα από τόκους με το ίδιο επιτόκιο (αρχικό πραγματικό επιτόκιο) επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξής τους έχει θεμελιωθεί.

1.22. Διανομή μερισμάτων

Τα μερίσματα προς τους μετόχους της Εταιρίας καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση την περίοδο εκείνη στην οποία η πρόταση διανομής από τη Διοίκηση εγκρίνεται από την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων.

1.23. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια δομή όπως και η εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το πρόσωπο (ή το σύνολο των προσώπων) το οποίο αποφασίζει την κατανομή των πόρων σε κάθε λειτουργικό τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση των λειτουργικών αποτελεσμάτων των τομέων.

Για λόγους διοικητικής πληροφόρησης, ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους εξής τέσσερις γεωγραφικούς τομείς: Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη, Βόρεια Αμερική, Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειος. Κάθε τομέας αποτελείται από ένα σύνολο χωρών. Για την ομαδοποίηση των θυγατρικών του Ομίλου στους γεωγραφικούς τομείς λαμβάνεται υπόψη η δραστηριότητά τους και η εγγύτητα του οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται. Ο επικεφαλής διευθυντής κάθε τομέα απευθύνεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου. Επιπλέον, η Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου είναι οργανωμένη αντίστοιχα στους γεωγραφικούς τομείς, προκειμένου να διενεργείται αποτελεσματικά ο οικονομικός έλεγχος και η παρακολούθηση της απόδοσης των τομέων.

1.24. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ταξινόμηση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις παρακάτω κατηγορίες: στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στα δάνεια και στις απαιτήσεις και στα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό απόκτησης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η διοίκηση καθορίζει την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακά στοιχείων κατά την αρχική ημερομηνία αναγνώρισής τους.

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται για εμπορικούς σκοπούς. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία εφόσον αποκτήθηκε με κύριο σκοπό την πώλησή του σε βραχύ χρονικό διάστημα. Επίσης, τα παράγωγα προϊόντα κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς, εκτός εάν έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας ταξινομούνται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον αναμένεται να πουληθούν εντός 12 μηνών, διαφορετικά ταξινομούνται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

- Δάνεια και Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις και τα δάνεια είναι μη-παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε μια ενεργή αγορά και συμπεριλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός εάν λήγουν σε περισσότερο από 12 μήνες μετά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Τότε συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

- Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτελούν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία είτε έχουν ταξινομηθεί σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν εντάσσονται σε καμία άλλη κατηγορία. Τα στοιχεία αυτά συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός εάν λήγουν σε λιγότερο από 12 μήνες ή η Διοίκηση σκοπεύει να τα πουλήσει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, την ημερομηνία δηλαδή στην οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πουλήσει το στοιχείο. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους προσαυξημένη με τα κόστη συναλλαγών. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ τα κόστη συναλλαγών εξοδοποιούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν τα δικαιώματα προσόδου των ταμειακών ροών από την επένδυση λήγουν ή έχουν μεταφερθεί και ο Όμιλος έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κατοχής τους. Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται ακολούθως στην εύλογη αξία. Δάνεια και απαιτήσεις επιμετρώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα κέρδη ή οι ζημίες που προέρχονται από μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων την περίοδο που πραγματοποιούνται.

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των νομισματικών και μη νομισματικών διαθέσιμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν τα διαθέσιμα προς πώληση, πουληθούν ή απομειωθούν, οι σωρευτικές μεταβολές της εύλογης αξίας που καταχωρήθηκαν στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα μερίσματα από διαθέσιμους προς πώληση συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον το δικαίωμα του Ομίλου να λάβει το μερίσμα κατοχυρωθεί.

1.25. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει το νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφιστούν τα αναγνωρισμένα ποσά και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να διακανονιστούν σε καθαρή βάση ή να αναγνωριστεί η απαίτηση και να πραγματοποιηθεί ο διακανονισμός ως προς την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικά εκτελεστό δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλόμενου.

1.26. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος

Ο Όμιλος αξιολογεί στο τέλος της κάθε περιόδου κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ή μία ομάδα τέτοιων στοιχείων, έχει απομειωθεί. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ή μία ομάδα τέτοιων στοιχείων, είναι απομειωμένο και οι ζημίες απομείωσης έχουν πραγματοποιηθεί, αν και μόνο αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για απομείωση ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιόγONO γεγονός») και το γεγονός αυτό (ή τα γεγονότα) έχει επίδραση στις μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, ή της ομάδας αυτών των στοιχείων, και η επίδραση μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ενδείξεις απομείωσης μπορεί να αποτελούν ότι οι οφειλέτες, ή μια ομάδα οφειλετών, αντιμετωπίζουν σοβαρή οικονομική δυσχέρεια, αδυναμία πληρωμής τόκων ή κεφαλαίου, πιθανότητα να περιέλθουν σε

καθεστώς πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης και όπου υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα, που υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια μετρήσιμη μείωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές, Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι υπάρχει ζημία απομείωσης που αφορά δάνεια και απαιτήσεις, το ποσό της ζημίας επιμετράται ως τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών πιστωτικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειώνεται και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετιστεί με ένα γεγονός μετά την αρχική αναγνώριση της απομείωσης (όπως είναι η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη), η αντιστροφή της προηγούμενης αναγνωρισθείσας ζημίας απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

β) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αξιολογεί στο τέλος κάθε περιόδου κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ή μία ομάδα τέτοιων στοιχείων, έχει απομειωθεί.

Στην περίπτωση συμμετοχικών τίτλων που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία της επένδυσης κάτω από το κόστος αποτελεί ένδειξη ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν απομειωθεί. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις η συσσωρευμένη ζημία – υπολογισμένη ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της παρούσας εύλογης αξίας, μείον τυχόν ζημίες απομείωσης στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα αποτελέσματα – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Οι ζημίες απομείωσης που αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και αφορούν σε συμμετοχικούς τίτλους δεν αντιστρέφονται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων.

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός ομολόγου διαθέσιμου προς πώληση αυξάνεται και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετιστεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση της ζημίας απομείωσης στα αποτελέσματα, η ζημία απομείωσης αντιστρέφεται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων.

1.27. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της συναλλαγής και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα παράγωγα καταχωρούνται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική.

Τα κέρδη ή η ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων, λογίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από το αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης ταμειακών ροών, το οποίο αναγνωρίζεται στην κατάσταση λουπών συνολικών εισοδημάτων και στη συνέχεια μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης όταν η όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τους σκοπούς της λογιστικής αντιστάθμισης, οι αντισταθμίσεις ταξινομούνται ως εξής:

- Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, όταν γίνεται αντιστάθμιση του κινδύνου σε μεταβολές στην εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης ή μιας μη αναγνωρισμένης εταιρικής δέσμευσης.

- Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, όταν γίνεται αντιστάθμιση του κινδύνου στη μεταβλητότητα των ταμειακών ροών σε σχέση με ένα αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ή σε σχέση με μία εξαιρετικά πιθανή μελλοντική συναλλαγή.
- Αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού.

Κατά την αρχική αναγνώριση της συναλλαγής, ο Όμιλος καταγράφει αναλυτικά τη σχέση αντιστάθμισης μεταξύ του μέσου αντιστάθμισης και του στοιχείου που αντισταθμίζεται, καθώς και τον σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης της αντιστάθμισης.

Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή της συναλλαγής, τη φύση του κινδύνου που αντισταθμίζεται και τον τρόπο που η εταιρία θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των μεταβολών στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης για τον συμψηφισμό του κινδύνου από μεταβολές της εύλογη αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή των ταμειακών ροών που αφορούν τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Οι αντισταθμίσεις αυτές αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματικές στην επίτευξη του συμψηφισμού των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών και αξιολογούνται συνεχώς για να προσδιοριστεί η επιτυχία της αποτελεσματικότητάς τους σε όλη τη διάρκεια των χρήσεων για τις οποίες έχουν ορισθεί.

Η εύλογη αξία ενός παραγώγου ως μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται είτε ως μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο ή ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση, όταν το υπόλοιπο χρονικό διάστημα μέχρι την λήξη του αντισταθμιζόμενου στοιχείου είναι μεγαλύτερο από 12 μήνες, είτε ως κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο ή βραχυπρόθεσμη υποχρέωση αν το υπόλοιπο μέχρι τη λήξη είναι λιγότερο από 12 μήνες.

Οι αντισταθμίσεις που πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης λογιστικοποιούνται ως εξής:

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας («fair value hedges»)

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που έχουν προσδιοριστεί ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, μαζί με τις μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού που μπορούν να αποδοθούν στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Το κέρδος (ή η ζημία) που σχετίζεται τόσο με το αποτελεσματικό, όσο και τη μη αποτελεσματικό μέρος των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων που αντισταθμίζουν δάνεια σταθερού επιτοκίου, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» .

Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών («cash flow hedges»)

Το αποτελεσματικό μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών («cash flow hedge») αναγνωρίζονται μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος στην καθαρή θέση και συγκεκριμένα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου».. Το κέρδος ή η ζημία που σχετίζεται με το μη αποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στον λογαριασμό «έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας».

Τα ποσά που συσσωρεύονται στα ίδια κεφάλαια αναταξινομούνται στα αποτελέσματα της περιόδου κατά την οποία το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει τα αποτελέσματα.

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήξει ή πουληθεί ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια της αντιστάθμισης λογιστικής αλλά η συναλλαγή που αντισταθμίζονταν αναμένεται ακόμα να συμβεί τότε το μη πραγματοποιηθέν σωρευτικό κέρδος ή ζημιά, που έχει διαμορφωθεί ως εκείνη τη στιγμή παραμένει στα ίδια κεφάλαια και μεταφέρεται στα αποτελέσματα όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Αν η προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται να συμβεί, το σωρευτικό κέρδος ή ζημιά που παρουσιάζονταν στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται απευθείας στα «άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης» στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού λογιστικοποιούνται παρόμοια με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών.

Όταν το αντισταθμιστικό μέσο είναι παράγωγο, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά προκύπτει από το μέσο αντιστάθμισης και σχετίζεται με το αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης, αναγνωρίζεται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά. Το κέρδος ή η ζημιά που σχετίζεται με το μη αποτελεσματικό μέρος, καταχωρείται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το αντισταθμιστικό μέσο δεν είναι παράγωγο (για παράδειγμα, σύναψη δανείου σε ξένο νόμισμα), τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγματικές διαφορές κατά την μετατροπή του δανείου, που αντισταθμίζει αυτή την επένδυση (συμπεριλαμβανομένου του μη αποτελεσματικού μέρους της αντιστάθμισης), στο νόμισμα αναφοράς καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια και συγκεκριμένα στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά.

Τα κέρδη ή οι ζημιές που συσσωρεύτηκαν στα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν η θυγατρική εταιρία του εξωτερικού πουληθεί μερικώς ή ολικώς. Τα λοιπά αποθεματικά του Ομίλου περιλαμβάνουν και κέρδη που προήλθαν από δραστηριότητες αντιστάθμισης αυτού του είδους που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν.

Παράγωγα που δεν πληρούν τους όρους της λογιστικής αντιστάθμισης

Ορισμένες συναλλαγές παραγώγων δε πληρούν τους όρους ώστε να εφαρμοστούν σε αυτές οι σχετικές διατάξεις των Δ.Π.Χ.Α. που αφορούν τον λογιστικό χειρισμό παραγώγων αντιστάθμισης κινδύνων. Τα κέρδη ή οι ζημιές από την μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, που δεν είναι μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης κινδύνου, καταχωρούνται στα «Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «Κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές» της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης στην οποία προκύπτουν.

1.28. Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

(i) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ή κατά περίπτωση το μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή το μέρος μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) διαγράφονται όταν:

- Τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών ροών έχουν λήξει ή
- Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα μία υποχρέωση προς τρίτους να πληρώσει τις συγκεκριμένες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό την μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης.
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο και παράλληλα είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ή (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όπου ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών πόρων από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά παράλληλα δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ή τον έλεγχο του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου, τότε το στοιχείο του ενεργητικού αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Αναγνωρίζεται, επίσης, μια αντίστοιχη υποχρέωση.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή η οποία έχει τη μορφή εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου στοιχείου αποτιμάται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του αρχικού υπολοίπου του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να καταβάλει.

ii) Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού: Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού παύει να αναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση απαλλάσσεται, ακυρώνεται ή έχει λήξει. Στην περίπτωση που ένα

χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού αντικαθίσταται από άλλο του ίδιου δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή όπου οι όροι μιας υπάρχουσας υποχρέωσης έχουν ουσιαστικά τροποποιηθεί, η ανταλλαγή αυτή ή η τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώρισης μιας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες τρέχουσες αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.29. Κόστος δανεισμού

Τα γενικά κόστη δανεισμού καθώς και τα κόστη δανεισμού που έχουν αναληφθεί ειδικά για την αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου, που πληροί τις προϋποθέσεις, κεφαλαιοποιούνται στο κόστος του περιουσιακού στοιχείου, μέχρις ότου το στοιχείο να είναι ουσιαστικά έτοιμο για χρήση ή για πώληση. Περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο για το οποίο απαιτείται εκτεταμένη χρονική περίοδος, προκειμένου να είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προσδιορίζεται ή την πώληση. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού εξοδοποιούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με την πραγματοποίησή τους. Τα κόστη δανεισμού αποτελούνται από τους τόκους και άλλες δαπάνες που μια οικονομική οντότητα πραγματοποιεί σε σχέση με το δανεισμό κεφαλαίων.

1.30. Εμπορικές υποχρεώσεις

Εμπορικές υποχρεώσεις είναι υποχρεώσεις πληρωμής για αγαθά ή υπηρεσίες που αποκτήθηκαν από προμηθευτές κατά τις συνήθεις δραστηριότητες του Ομίλου. Οι εμπορικές υποχρεώσεις καταχωρούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εφόσον η εξόφληση τους πραγματοποιηθεί εντός του επόμενου έτους (ή και περισσότερο αν το χρονικό αυτό διάστημα αποτελεί τον κανονικό λειτουργικό κύκλο της επιχείρησης). Εφόσον όχι, τότε παρουσιάζονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και στη συνέχεια αποτιμούνται στο αναπόσβεστο κόστος αποσβεσμένη αξία τους χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

1.31. Έκτακτα κονδύλια

Τα έκτακτα κονδύλια παρουσιάζονται διακριτά στις οικονομικές καταστάσεις, όπου αυτό είναι αναγκαίο, ώστε να δοθεί επιπλέον πληροφόρηση για την οικονομική επίδοση του Ομίλου. Πρόκειται για σημαντικά στοιχεία εσόδων ή εξόδων που εμφανίζονται διακριτά λόγω της σπουδαιότητας της φύσης τους ή του μεγέθους τους. Παραδείγματα τέτοιων έκτακτων κονδυλίων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα κέρδη ή οι ζημίες από την πώληση μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων, τα έξοδα αναδιοργάνωσης και άλλα ασυνήθιστα κέρδη ή ζημίες.

2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς την Διοίκησης, οι οποίες επηρεάζουν τις γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Η Διοίκηση σε συνεχή βάση αξιολογεί τις εκτιμήσεις και τις παραδοχές αυτές, οι οποίες κυρίως περιλαμβάνουν τις περιπτώσεις από 2.1 έως 2.17 που παρατίθενται κατωτέρω.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκίων για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές είναι η βάση για την λήψη αποφάσεων σχετικά με τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν είναι άμεσα διαθέσιμες από άλλες πηγές. Οι προκύπτουσες λογιστικές εκτιμήσεις, εξ ορισμού, σπάνια θα ταυτιστούν απόλυτα με τα αντίστοιχα

πραγματικά αποτελέσματα. Οι εκτιμήσεις και οι υποθέσεις που ενέχουν ουσιαστικό κίνδυνο να προκαλέσουν σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτήσεων και υποχρεώσεων εντός της επόμενης χρήσης παρατίθενται παρακάτω.

2.1. Απομείωση υπεραξίας και λοιπών μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υφίσταται κάποια ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική πρακτική της παραγράφου 1.6. Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζονται σύμφωνα με τους υπολογισμούς της αξίας χρήσεως (value in use). Οι βασικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον υπολογισμό παρατίθενται επιπλέον στη σημείωση 13. Οι παραπάνω υπολογισμοί απαιτούν τη χρήση εκτιμήσεων που σχετίζονται με τα μελλοντικά κέρδη και τα επιτόκια προεξόφλησης.

Τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ελέγχονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή αλλαγές σε καταστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που περιγράφεται στην παράγραφο 1.8.

2.2. Φόρος εισοδήματος

Οι εταιρίες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Προκειμένου να προσδιοριστεί η πρόβλεψη του Ομίλου για τους φόρους εισοδήματος απαιτείται σημαντική υποκειμενική κρίση. Κατά την κανονική ροή των εργασιών της επιχείρησης λαμβάνουν χώρα πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής υπολογισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Στην περίπτωση που οι τελικοί φόροι που προκύπτουν μετά από τους φορολογικούς ελέγχους είναι διαφορετικοί από τα ποσά που αρχικά είχαν καταχωρηθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενους φόρους στην χρήση που ο προσδιορισμός των φορολογικών διαφορών έλαβε χώρα.

2.3. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται λόγω αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών στο βαθμό που είναι πιθανό ότι φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα στο μέλλον για να χρησιμοποιηθούν έναντι των ζημιών αυτών. Σημαντικές εκτιμήσεις της Διοίκησης απαιτούνται για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, με βάση τον πιθανό χρόνο και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το φορολογικό προγραμματισμό της οντότητας. Επιπλέον λεπτομέρειες σχετικά με τους φόρους αναφέρονται στη σημείωση 8.

2.4. Ζωή ενσώματων ακινητοποιήσεων και υπολειμματικές αξίες

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η πραγματική ωφέλιμη ζωή των ακινητοποιήσεων αποτιμώνται σε ετήσια βάση και ενδέχεται να διαφέρουν λόγω διαφόρων παραγόντων. Συνεπώς, παράγοντες όπως η τεχνολογική καινοτομία, η διάρκεια ζωής των προϊόντων, η ζωή του λατομείου και η συντήρηση προγραμμάτων λαμβάνονται υπόψη στην επανεκτίμηση της ζωής των ακινητοποιήσεων.

2.5. Πρόβλεψη καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας για αποθέματα

Σύμφωνα με την λογιστική αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 1.10, η πρόβλεψη για την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των αποθεμάτων, αποτελεί την καλύτερη εκτίμηση της Διοίκησης, με βάση τις ιστορικές τάσεις των πωλήσεων και την θεώρησή της για την ποιότητα και τον όγκο των αποθεμάτων, στο βαθμό που τα διαθέσιμα αποθέματα κατά την ημερομηνία του ισολογισμού θα πουληθούν κάτω του κόστους.

2.6. Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Ο Όμιλος απομειώνει την αξία των εμπορικών απαιτήσεών του όταν υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι η είσπραξη έκαστης απαίτησης στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Η διοίκηση του Ομίλου περιοδικά επανεκτιμά την επάρκεια της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις με

βάσει παράγοντες όπως την πιστωτική της πολιτική, αναφορές από τη νομική υπηρεσία για πρόσφατες εξελίξεις σε υποθέσεις που αυτή χειρίζεται, καθώς και την εκτίμηση/κρίση της για την επίδραση λοιπών παραγόντων στην εισπραξιμότητα των απαιτήσεων.

2.7. Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη για αποκατάσταση περιβάλλοντος και πιο συγκεκριμένα, πρόβλεψη για μελλοντικές αποκαταστάσεις εδαφικών εκτάσεων οι οποίες έχουν προσβληθεί ως αποτέλεσμα της μέχρι την ημερομηνία αναφοράς δραστηριότητας και απορρέουν είτε από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία ή από δεσμευτικές πρακτικές του Ομίλου. Η πρόβλεψη για αποκατάσταση περιβάλλοντος επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Αντανακλά την παρούσα αξία του αναμενόμενου κόστους αποκατάστασης, χρησιμοποιώντας εκτιμώμενες ταμειακές ροές και υπολογίζεται βάσει της μέχρι την ημερομηνία αναφοράς προσβληθείσας επιφάνειας εδαφικής έκτασης και του μέσου κόστους αποκατάστασης ανά μετρική μονάδα εδάφους, σε επίπεδο περιοχής εδαφικής όχλησης. Δεδομένης της πολυπλοκότητας των υπολογισμών και του σημαντικού αριθμού παραδοχών που εμπεριέχονται σε αυτούς, η Διοίκηση κατά την ημερομηνία αναφοράς προσπαθεί να εκτιμήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την παρούσα αξία της εν λόγω υποχρέωσης.

2.8. Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση του προσωπικού υπολογίζονται βάσει αναλογιστικών μεθόδων η διενέργεια των οποίων απαιτεί από τη Διοίκηση να εκτιμήσει συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η μελλοντική αύξηση των αμοιβών των εργαζομένων, το επιτόκιο προεξόφλησης των εν λόγω υποχρεώσεων, το ποσοστό αποχώρησης των εργαζομένων κλπ. Η Διοίκηση προσπαθεί, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όπου η εν λόγω πρόβλεψη αναθεωρείται, να εκτιμά με όσο το δυνατό καλύτερο τρόπο τις παραμέτρους αυτές.

2.9. Πρόβλεψη αναδιοργάνωσης

Ο Όμιλος εκτιμά το επίπεδο της απαιτούμενης πρόβλεψης για αναδιοργάνωση με βάση την προηγούμενη εμπειρία, καθώς και με άλλους ειδικούς, σχετικούς παράγοντες.

2.10. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων απαιτεί από τη Διοίκηση τη συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μη συμβούν καθώς και της επίδρασης που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στη δραστηριότητα του Ομίλου.

2.11. Συνενώσεις επιχειρήσεων

Κατά την απόκτηση μιας εταιρίας ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, πραγματοποιείται ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας και της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των αποκτηθέντων ενσώματων και ασωμάτων περιουσιακών στοιχείων, όπου απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων. Μελλοντικά γεγονότα θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγές στις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου. Περισσότερες πληροφορίες για τη συνένωση επιχειρήσεων αναφέρονται στην παράγραφο 1.2.

2.12. Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων

Η αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων βασίζεται στις θέσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η αξία των παραγώγων μεταβάλλεται σε καθημερινή βάση και τα απολογιστικά ποσά μπορεί να διαφέρουν ουσιωδώς από την αξία τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά μέσα αναφέρονται στην παράγραφο 1.27.

2.13. Εύλογη αξία των παροχών βάσει μετοχών

Η εύλογη αξία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ποσού που θα εξοδοποιηθεί ως παροχή με βάση τίτλους μετοχών υπόκειται σε ένα βαθμό αβεβαιότητας. Ο Όμιλος πρέπει να υπολογίσει την εύλογη αξία των μέσων που διακανονίζονται σε μετρητά και έχουν χορηγηθεί

στους εργαζομένους σύμφωνα με τους όρους των προγραμμάτων δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών. Οι εύλογες αυτές αξίες υπολογίζονται με την εφαρμογή ενός μοντέλου αποτίμησης, το οποίο βασίζεται σε εκτιμήσεις, και λαμβάνει υπόψη ορισμένες εγγενώς αβέβαιες παραδοχές. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους υπολογισμούς αναφέρονται περαιτέρω στη σημείωση 22. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις παροχές βάση μετοχών δίνεται στην παράγραφο 1.16δ.

2.14. Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών

Η χρησιμοποίηση του μέσου σταθμισμένου αριθμού των μετοχών αποδίδει την πιθανότητα μεταβολής του ποσού του μετοχικού κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης, λόγω του μεγαλύτερου ή του μικρότερου αριθμού μετοχών που παραμένουν σε κυκλοφορία κάθε στιγμή. Η κρίση απαιτείται για τον προσδιορισμό του αριθμού των μετοχών και το χρόνο έκδοσής τους. Ο υπολογισμός του σταθμισμένου μέσου αριθμού μετοχών έχει επιπτώσεις στον υπολογισμό των βασικών και προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή.

2.15. Δικαιώματα προαίρεσης

Δικαιώματα προαίρεσης χορηγήθηκαν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου Antea Cement SHA, που τις επιτρέπουν να πουλούν τη συμμετοχή τους στην ANTEA Cement SHA, σε μελλοντικές ημερομηνίες. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει την εύλογη αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών, που είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών τιμών προαίρεσης, στις λουπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, με αντίστοιχη εγγραφή μείωσης των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Η παρούσα αξία, ο χρόνος των αναμενόμενων συναλλαγών και τα αντίστοιχα ποσά πρέπει να προσδιορίζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

2.16. Πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων

Δεν υπάρχουν σημαντικές παραδοχές οι οποίες να έγιναν σχετικά με το μέλλον ή άλλες πηγές αβεβαιότητας των εκτιμήσεων και που να μπορούν να προκαλέσουν σημαντικό κίνδυνο για ουσιώδης προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος.

Εξαίρεση στα ανωτέρω αποτελούν οι κίνδυνοι από τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 28.06.2015, οι Ελληνικές τράπεζες τέθηκαν σε αργία ενώ ταυτόχρονα επιβλήθηκαν έλεγχοι στις μετακινήσεις κεφαλαίων σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών. Η τραπεζική αργία έληξε στις 20.07.2015, ενώ οι έλεγχοι κεφαλαίων παραμένουν σε ισχύ.

Οι παραπάνω εξελίξεις είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην Ελληνική οικονομία με αποτέλεσμα τη περεταίρω επιβράδυνση της οικοδομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, οι κίνδυνοι από την έκθεση του Τιτάνα στην Ελλάδα είναι περιορισμένοι.

Όσον αφορά την ρευστότητα, ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά αποθέματα μετρητών (€122 εκ. στις 31.12.2015) σε καταθέσεις σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος. Επιπλέον, οι πηγές χρηματοδότησης του Ομίλου είναι διαφοροποιημένες έτσι ώστε πάνω από το 85% του δανεισμού του να προέρχεται από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και χρηματαγορές.

Η γεωγραφική διασπορά και επέκταση του Ομίλου, η οποία ξεκίνησε από το 2000 και επιτεύχθηκε μέσω επενδύσεων που ξεπερνούν συνολικά τα €3 δις, έχει διευρύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα του Τιτάνα και τον έχει ισχυροποιήσει με αποτέλεσμα να αποσυνδέει τον Όμιλο από τον κίνδυνο της Ελλάδας. Σημειώνουμε ότι στις 29.06.2015, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor's επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του Τιτάνα ως «BB» και βελτίωσε την προοπτική του από σταθερή σε θετική. Ο

Όμιλος συνεχώς αξιολογεί το οικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας για να εκτιμήσει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του στην χώρα, έτσι ώστε να προβαίνει εγκαίρως στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις των εν λόγω κινδύνων.

2.17. Δρώσα οικονομική μονάδα (going concern)

Η Διοίκηση λαμβάνοντας υπ' όψιν: α) την οικονομική κατάσταση της Εταιρίας, β) τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρία που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρίας και στην κεφαλαιακή της επάρκεια και γ) το γεγονός ότι δεν εντοπίζονται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει λειτουργεί ως «δρώσα οικονομική μονάδα» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, δηλώνει ότι εξακολουθεί να θεωρεί ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» και ότι δεν υφίστανται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει να εφαρμόζει ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Για λόγους διοικητικής πληροφόρησης, ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους εξής τέσσερις λειτουργικούς (γεωγραφικούς) τομείς: Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη, Βόρεια Αμερική, Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειος. Κάθε λειτουργικός τομέας αποτελείται από ένα σύνολο χωρών. Για την ομαδοποίηση των θυγατρικών του Ομίλου στους λειτουργικούς τομείς λαμβάνεται υπόψη η γεωγραφική τους θέση.

Ο επικεφαλής διευθυντής κάθε τομέα απευθύνεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου. Επιπλέον, η Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου είναι οργανωμένη ανά γεωγραφικό τομέα, προκειμένου να διενεργείται αποτελεσματικά ο οικονομικός έλεγχος και η παρακολούθηση της απόδοσης των τομέων.

Η διοίκηση παρακολουθεί ξεχωριστά τα λειτουργικά αποτελέσματα των επιχειρηματικών μονάδων του Ομίλου, προκειμένου να λαμβάνει αποφάσεις, να κατανέμει τους διαθέσιμους πόρους καθώς και να αξιολογεί την απόδοσή τους. Η απόδοση των λειτουργικών τομέων κρίνεται με βάση τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων.

Πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Μικτός κύκλος εργασιών	332.219	679.972	213.899	240.749	1.466.839
Πωλήσεις μεταξύ τομέων	-63.385	-222	-5.414	-	-69.021
Κύκλος εργασιών	268.834	679.750	208.485	240.749	1.397.818
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	44.839	100.842	55.782	14.959	216.422
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	-22.693	-64.672	-22.091	-21.239	-130.695
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	22.146	36.170	33.691	-6.280	85.727

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	308.218	645.434	311.464	542.593	1.807.709
Ασώματες ακινητοποιήσεις	23.381	213.854	67.878	149.471	454.584
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	13.788	11.353	6.844	76.916	108.901
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	213.548	135.635	109.994	119.104	578.281
Σύνολο Ενεργητικού	558.935	1.006.276	496.180	888.084	2.949.475

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	170.434	442.575	100.185	227.584	940.778
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.537	83.858	47.287	156.730	303.412
Σύνολο Υποχρεώσεων	185.971	526.433	147.472	384.314	1.244.190

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,12,13)	17.812	91.819	13.826	50.019	173.476
Απομείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 11)	-	12.548	-	507	13.055
Απομείωση/διαγραφή υπεραξίας (σημ. 13)	3.990	-	-	-	3.990
Απομείωση/(αντιστροφή απομείωσης) για επισφάλειες (σημ. 20)	176	-89	411	295	793
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (σημ. 15)	398	5.047	3.069	73.994	82.508
Στοιχεία ενεργητικού επιπρόσθετου προγράμματος παροχών (σημ. 17, 25)	-	4.578	-	-	4.578

Οι αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνουν προσθήκες ενσώματων ακινητοποιήσεων, επενδυτικών παγίων, ασώματων ακινητοποιήσεων, καθώς και τα αντίστοιχα στοιχεία των αποκτηθέντων θυγατρικών εταιριών.

Η δαπάνη για απομείωση εμπεριέχεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο κύκλος εργασιών περιλαμβάνει πωλήσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών. Υπάρχουν και πωλήσεις μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών τομέων. Το σύνολο του ενεργητικού και οι αγορές παγίων της κάθε εταιρίας παρουσιάζονται στη γεωγραφική περιοχή στην οποία ανήκει η εταιρία.

Οι συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα μεταξύ των τομέων γίνονται σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στη σημείωση 32.

3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα (συνέχεια)

Πληροφόρηση ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015

	Τσιμέντο	Έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή και τσιμεντόλιθοι	Λοιπές δραστηριότητες	Σύνολο
Κύκλος εργασιών	886.198	507.626	3.994	1.397.818

Η δραστηριότητα του τσιμέντου περιλαμβάνει, το τσιμέντο και συναφή με το τσιμέντο υλικά.

Οι κοινές επιχειρηματικές δραστηριότητες στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου είναι η παραγωγή και εμπορία τσιμέντου, έτοιμου σκυροδέματος, αδρανών υλικών και υπηρεσίες μεταφορών.

Ο τομέας Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης δραστηριοποιείται επιπλέον στην παραγωγή και εμπορία ετοιμών κονιαμάτων και στη ρυθμιζόμενη αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ο τομέας Β. Αμερικής περιλαμβάνει την παραγωγή και εμπορία τσιμεντόλιθων και την επεξεργασία και εμπορία ιπτάμενης τέφρας. Τέλος, οι τομείς Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου δραστηριοποιούνται και στην επεξεργασία αναλλακτικών καυσίμων.

Στις λοιπές δραστηριότητες περιλαμβάνονται οι μεταφορικές δραστηριότητες και η δραστηριότητα στη ρυθμιζόμενη αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Ελλάδα. Καμία από αυτές δεν έχει το απαιτούμενο μέγεθος ώστε να αναλύεται χωριστά.

Στα πλαίσια της δραστηριοποίησης της Εταιρίας στην Ελληνική αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας, η Εταιρία έχει λάβει την υπ. Αρ. 731/13-10-14 Άδεια Ηλεκτρικής Ενέργειας από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) και εντός του 2015 πραγματοποίησε πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας ύψους €238 χιλ. στον Λειτουργό Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΛΑΓΗΕ).

Η Εταιρία πραγματοποίησε προς την θυγατρική εταιρία της Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε. πωλήσεις τσιμέντου και αδρανών υλικών οι οποίες προσέγγισαν το 2015 το 7,21% (2014: 9,93%) του συνολικού κύκλου εργασιών της.

Σε επίπεδο Ομίλου ο κύκλος εργασιών προέρχεται από ένα σύνολο πελατών εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10%.

Πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2014

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Μικτός κύκλος εργασιών	328.106	469.107	217.398	196.840	1.211.451
Πωλήσεις μεταξύ τομέων	-43.193	-189	-9.655	-	-53.037
Κύκλος εργασιών	284.913	468.918	207.743	196.840	1.158.414
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων (*)	36.606	46.507	67.446	31.032	181.591
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	-17.898	-46.694	-22.190	-18.253	-105.035
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	18.708	-187	45.256	12.779	76.556

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	308.700	551.289	315.882	501.411	1.677.282
Ασώματες ακινητοποιήσεις	27.414	192.778	69.806	151.810	441.808
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	15.236	12.222	5.481	82.988	115.927
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	241.705	124.531	100.926	109.070	576.232
Σύνολο Ενεργητικού	593.055	880.820	492.095	845.279	2.811.249

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	205.221	404.358	98.634	190.207	898.420
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	32.032	65.935	51.302	135.965	285.234
Σύνολο Υποχρεώσεων	237.253	470.293	149.936	326.172	1.183.654

Το 2015, ο Όμιλος τροποποίησε τη λογιστική μέθοδο καταμερισμού δαπανών και εφάρμοσε τις οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τον επιμερισμό ορισμένων διοικητικών δαπανών του επιτελικού κέντρου στους Λειτουργικούς Τομείς. Εάν η μεταβολή αυτή είχε εφαρμοστεί την αντίστοιχη περίοδο του 2014, τότε τα "κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων" θα διαμορφώνονταν ως εξής:

Περίοδος από 1/1-31/12/2014

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων - Δημοσιευμένο (*)	36.606	46.507	67.446	31.032	181.591
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων - Αναπροσαρμοσμένο	44.548	42.020	65.255	29.768	181.591

(*) Από την 1η Ιανουαρίου 2015, ορισμένες εταιρίες συμμετοχών που συμπεριλαμβάνονταν στους γεωγραφικούς τομείς της Β. Αμερικής, Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου, ενσωματώνονται πλέον ως τμήματα του επιτελικού κέντρου στον γεωγραφικό τομέα της Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης, για λόγους παρακολούθησης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ανακατανομή ορισμένων κονδυλίων μεταξύ των γεωγραφικών τομέων της 31ης Δεκεμβρίου 2014.

3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα (συνέχεια)

Πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,12,13) (Αντιστροφή απομείωσης)/απομείωση ενσώματων ακίνητοποιήσεων (σημ. 11)	14.784	36.209	13.799	17.310	82.102
Απομείωση ασώματων ακίνητοποιήσεων- εξαριουμένης της υπεραξίας (σημ. 13) (Αντιστροφή απομείωσης)/απομείωση για επισφάλειες (σημ. 20)	-15	339	-	-	324
Απομείωση ασώματων ακίνητοποιήσεων- εξαριουμένης της υπεραξίας (σημ. 13) (Αντιστροφή απομείωσης)/απομείωση για επισφάλειες (σημ. 20)	-738	-	-	-	-738
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (σημ. 15)	-921	241	1.473	25	818
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (σημ. 15)	-	5.377	2.603	78.553	86.533
Στοιχεία ενεργητικού επιπρόσθετου προγράμματος παροχών (σημ. 17, 25)	-	4.732	-	-	4.732

Οι αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνουν προσθήκες ενσώματων ακίνητοποιήσεων, επενδυτικών παγίων, ασώματων ακίνητοποιήσεων, καθώς και τα αντίστοιχα στοιχεία των αποκτηθέντων θυγατρικών εταιριών. Η δαπάνη για απομείωση εμπεριέχεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Πληροφόρηση ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2014

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Τσιμέντο	Έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή και τσιμεντόλιθοι	Λοιπές δραστη- ριότητες	Σύνολο
Κύκλος εργασιών	776.816	378.515	3.083	1.158.414

Συμφωνία κέρδους

Τα έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας καθώς και τα κέρδη/ζημιές από την αποτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν επιμερίζονται στους λειτουργικούς τομείς, καθώς η διαχείρισή τους γίνεται από τον Όμιλο.

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος	
	2015	2014
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	85.727	76.556
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	1.565	-
Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων	-2.805	-1.609
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	1.767	2.148
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-67.360	-66.275
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές κοινοπραξιών	17.435	31.056
	5.815	4.945
Κέρδη προ φόρων	42.144	46.821

4. Άλλα έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Πωλήσεις ακατάλληλων υλικών	1.136	935	489	483
Έσοδα από αποζημιώσεις	398	414	-	-
Έσοδα από επιχορηγήσεις/επιδοτήσεις	-	-	137	198
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους	1.434	5.760	1.615	7.093
Έσοδα από ενοίκια	1.628	1.996	1.213	1.325
Κέρδη από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 29)	-	-	140	-
Κέρδη από αποτίμηση εύλογης αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	-	125	-	79
Έσοδα από διοικητικές υπηρεσίες σε θυγατρικές εταιρίες	-	-	12.098	-
Έκτακτα κονδύλια (*)	3.675	1.735	-	-
Λοιπά έσοδα	1.237	4.272	959	1.285
Σύνολο άλλων εσόδων εκμετάλλευσης	9.508	15.237	16.651	10.463
Προβλέψεις	-5.659	-1.101	219	506
Ζημίες από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 29)	-2.166	-1.537	-	-48
Ζημία από αποτίμηση εύλογης αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	-300	-	-286	-
Αποζημίωση προσωπικού λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία	-1.245	-2.877	-1.296	-595
Δαπάνες αναδιοργάνωσης (**)	-5.068	-1.811	-3.504	-
Λοιπά έξοδα	-1.636	-1.435	-1.591	-147
Σύνολο άλλων εξόδων εκμετάλλευσης	-16.074	-8.761	-6.458	-284

(*) Τα έκτακτα κονδύλια περιλαμβάνουν κυρίως είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης που σχετίζεται με την κατάρρευση οροφής σιλό στις εργοστασιακές εγκαταστάσεις του Ομίλου στο Pennsuso των ΗΠΑ το 2012.

(**) Στις δαπάνες αναδιοργάνωσης περιλαμβάνονται: α) πρόβλεψη απαξίωσης ποσού €3.504 χιλ. εργοστασίου προς εγκατάλειψη στην Ελλάδα και β) επιπρόσθετη δαπάνη αποζημίωσης προσωπικού ποσού €1.564 χιλ. από το πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου σε θυγατρική εταιρία του Ομίλου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

5. Έξοδα ανά κατηγορία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Δαπάνες προσωπικού και συναφή έξοδα (σημ.7)	-260.497	-218.273	-50.510	-47.480
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα	-316.546	-281.337	-48.876	-59.604
Κόστος ενέργειας	-271.143	-210.660	-63.031	-61.827
Διακύμανση αποθεμάτων των ετοιμών και ημιτελών προϊόντων	-144	10.500	-3.290	-984
Έξοδα διανομής	-144.214	-133.558	-43.288	-45.215
Αμοιβές - παροχές τρίτων	-114.262	-97.106	-21.986	-19.668
Λοιπά έξοδα	-68.024	-52.865	-8.637	-8.753
Σύνολο εξόδων ανά κατηγορία	-1.174.830	-983.299	-239.618	-243.531
<u>Συμπεριλαμβάνονται σε:</u>				
Κόστος πωλήσεων	-1.039.425	-863.906	-202.442	-208.026
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-114.169	-100.927	-37.048	-35.372
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	-21.236	-18.466	-128	-133
	-1.174.830	-983.299	-239.618	-243.531

6. Χρηματοοικονομικά έξοδα

i) Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έσοδα από τόκους και συναφή έσοδα

Λοιπά έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Σύνολο εσόδων χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
1.734	2.146	52	110
33	2	-	-
1.767	2.148	52	110

ii) Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έξοδα από τόκους και συναφή έξοδα

Χρηματοοικονομικό κόστος αναλογιστικών μελετών (σημ. 25)

Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων για αποκατάσταση λατομείων και λοιπών προβλέψεων

Τόκοι από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ζημίες από την αποτίμηση παραγώνων στην εύλογη αξία

Σύνολο εξόδων χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
-65.044	-62.139	-23.105	-40.364
-554	-614	-238	-372
-277	-1.018	-40	-478
-226	-13	-	-
-1.259	-2.491	-	-2.151
-67.360	-66.275	-23.383	-43.365

iii) Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Ζημίες από την αποτίμηση παραγώνων στην εύλογη αξία

Σύνολο κερδών από συναλλαγματικές διαφορές

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
38.097	52.765	1.477	1.679
-20.662	-21.709	-	-
17.435	31.056	1.477	1.679

7. Δαπάνες προσωπικού

(ποσά σε χιλιάδες €)

Αποδοχές προσωπικού

Εργοδοτικές εισφορές

Επιπρόσθετες αμοιβές προσωπικού που σχετίζονται με την χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 29)

Αποζημιώσεις προσωπικού, προγράμματα καθορισμένων παροχών και λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές σε εργαζομένους (σημ. 4,6,25)

Σύνολο δαπανών προσωπικού

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
235.263	196.531	41.471	38.327
22.808	20.995	8.519	8.522
1.010	747	876	631
4.779	5.302	1.534	967
263.860	223.575	52.400	48.447

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου απασχολούνται υπό το καθεστώς της πλήρους απασχόλησης και κατανέμονται σε:

Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη

Βόρεια Αμερική

Νοτιοανατολική Ευρώπη

Ανατολική Μεσόγειος

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
1.148	1.150	829	813
1.976	1.849	-	-
1.432	1.455	-	-
769	769	-	-
5.325	5.223	829	813

8. Φόρος εισοδήματος

(ποσά σε χιλιάδες €)

Τρέχων φόρος
Αναβαλλόμενος φόρος (σημ. 18)
Διαφορές φορολογικού ελέγχου και λοιποί φόροι μη εκπιπτόμενοι

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
11.635	21.214	-	-
-5.678	-11.298	3.256	-9.610
891	1.188	221	1.012
6.848	11.104	3.477	-8.598

Ο φόρος εισοδήματος, που αναλογεί στα κέρδη του Ομίλου, διαφέρει από το ποσό που θα προέκυπτε εάν εφαρμόζονταν ο ονομαστικός φορολογικός συντελεστής που ισχύει στην χώρα στην οποία έχει έδρα η Εταιρία, ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κέρδη προ φόρων
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της Μητρικής εταιρίας 29% (2014: 26%)

Προσαρμογές στο φόρο σε σχέση με:

Έσοδα μη υποκείμενα σε φόρο

Δαπάνες μη εκπιπόμενες για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος

Φόρος διανεμηθέντων μερισμάτων

Πρόβλεψη φόρου για αφορολόγητα αποθεματικά βάσει Ν.4172/2013

Λοιποί φόροι

Επανεκτίμηση αναβαλλόμενου φόρου - αλλαγή φορολογικού συντελεστή στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο

Επίδραση μη αναγνώρισης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών

Φορολογικές ελαφρύνσεις αναπτυξιακών νόμων

Επίδραση από τους διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος

Προσαρμογές πρόβλεψης προηγούμενων χρήσεων

Χρησιμοποίηση μη αναγνωρίσιμων ζημιών προηγούμενων χρήσεων

Λοιπές διαφορές

Πραγματική φορολογική επιβάρυνση

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
42.144	46.821	63.619	83.126
12.222	12.173	18.450	21.613
-3.372	-2.151	-15.983	-29.120
8.958	4.295	766	126
-	5.898	-	-
-	-1.521	-	-1.521
891	1.188	221	1.012
-8.547	4.143	92	-
1.169	6.793	-	-
-5.395	-2.088	-	-301
-3.427	-17.400	-	-
4.984	-200	386	-407
-68	-26	-	-
-567	-	-455	-
6.848	11.104	3.477	-8.598

Σύμφωνα με την παράγραφο 11 άρθρο 70 του Ν.4172/2013, τα αφορολόγητα αποθεματικά που σχηματίστηκαν με βάση τις διατάξεις του Ν.2238/1994 μπορούν να συμψηφίσουν φορολογικές ζημιές με συντελεστή 26% ή να διανεμηθούν ή να κεφαλαιοποιηθούν καταβάλλοντας φόρο 19%. Την 31.12.2014, Ο Όμιλος και η Εταιρία συμψήφισαν φορολογικές ζημιές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για τη μεταφορά εις νέο των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, στο βαθμό που είναι πιθανόν ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Ο καθορισμός του ποσού της μεταφερόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτεί την κρίση της διοίκησης ως προς την εκτίμηση της μελλοντικής κερδοφορίας καθώς και τον βαθμό ανάκτησης των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών (σημ. 2.3).

Ορισμένες εταιρίες του Ομίλου την 31.12.2015 έχουν συσσωρεύσει φορολογικές ζημιές συνολικού ύψους περίπου €499,9 εκατ. (2014: €471,0 εκατ.). Οι συγκεκριμένες εταιρίες έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €74,1 εκατ. (2014: €78,2 εκατ.) που αναλογεί σε ζημιές ύψους €206,1 εκατ. (2014: €219,3 εκατ.), σύμφωνα με το προϋπολογιστικό μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα, που βασίζεται σε εγκεκριμένους προϋπολογισμούς. Για τις υπολειπόμενες φορολογικές ζημιές δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, καθώς κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 12, δεν πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης (σημ. 18).

Εκ των ανωτέρω συνολικών φορολογικών μεταφερόμενων ζημιών, ζημιές ύψους €159,8 εκατ. λήγουν κατά τις χρήσεις 2016-2020, ενώ ζημιές ύψους €340,1 εκατ. μπορεί να μεταφερθούν έως και τις χρήσεις 2029-2035.

Η Εταιρία την 31.12.2015 αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €13,9 εκατ. (2014: €16,4 εκατ.), επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών καθώς έκρινε ότι πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης. Οι φορολογικές ζημιές της Εταιρίας δύνανται να χρησιμοποιηθούν έως και τη χρήση 2018.

9. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή προκύπτουν με διαίρεση των καθαρών κερδών που αναλογεί στους Μετόχους, διά του μέσου σταθμισμένου αριθμού των σε κυκλοφορία κοινών και προνομιούχων μετοχών κατά τη διάρκεια της χρήσης, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι κοινές και προνομιούχες μετοχές που αγοράστηκαν από την Εταιρία και οι οποίες εμφανίζονται ως ίδιες μετοχές (σημ. 22).

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί στους μετόχους της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν

Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών

Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών

Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή

Βασικά κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (σε €)

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
33.754	30.947	60.142	91.724
74.238.724	74.087.882	74.238.724	74.087.882
7.563.041	7.563.041	7.563.041	7.563.041
81.801.765	81.650.923	81.801.765	81.650.923
0,4126	0,3790	0,7352	1,1234

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (diluted earnings per share) υπολογίζονται αναπροσαρμόζοντας το σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών, με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων των μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές. Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αποτελούν τη μοναδική κατηγορία δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές, που έχει η Εταιρία. Όσον αφορά στα προαναφερθέντα δικαιώματα, γίνεται υπολογισμός του αριθμού των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν αποκτηθεί στην εύλογη αξία (οριζόμενη ως η μέση ετήσια χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών της Εταιρίας) με βάση την αξία των δικαιωμάτων συμμετοχής, που σχετίζονται με τα υφιστάμενα προγράμματα δικαιωμάτων απόκτησης μετοχών. Ο αριθμός των μετοχών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό συγκρίνεται με τον αριθμό των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν εκδοθεί σε περίπτωση άσκησης των δικαιωμάτων. Η διαφορά που προκύπτει, προστίθεται στον παρανομαστή ως έκδοση κοινών μετοχών χωρίς αντάλλαγμα. Τέλος, καμία αναπροσαρμογή δε γίνεται στα κέρδη (αριθμητής).

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί σε μετόχους της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν για υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή

Σταθμισμένος μέσος αριθμός κοινών μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών

Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή

Προσαρμοσμένα κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (σε €)

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
33.754	30.947	60.142	91.724
74.238.724	74.087.882	74.238.724	74.087.882
473.682	501.563	473.682	501.563
7.563.041	7.563.041	7.563.041	7.563.041
82.275.447	82.152.486	82.275.447	82.152.486
0,4103	0,3767	0,7310	1,1165

10. Διανομή Έκτακτων Αποθεματικών & Προτεινόμενα Μερίσματα

Στις 19 Ιουνίου 2015, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρίας ενέκρινε:

α) τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €12.695 χιλ. που αντιστοιχούσε σε ποσό €0,15 ανά μετοχή (κοινή και προνομιούχο), το οποίο προσαυξημένο αναλογικά με το μέρισμα που αντιστοιχούσε στις ίδιες μετοχές που κατείχε η Εταιρία την 31.12.2014 ανήλθε σε ποσό €0,15509 ανά μετοχή και μετά την παρακράτηση από την Εταιρία φόρου 10% για λογαριασμό του Μετόχου, το τελικό ποσό που έλαβε ο Μέτοχος ανήλθε σε €0,13958 ανά μετοχή,

β) τη διανομή έκτακτων αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων συνολικού ποσού €12.695 χιλ. που αντιστοιχούσε σε ποσό €0,15 ανά μετοχή (κοινή και προνομιούχο), το οποίο προσαυξημένο με το ποσό διανομής που αντιστοιχούσε στις ίδιες μετοχές που κατείχε η Εταιρία την 31.12.2014 ανήλθε στο τελικό ποσό €0,15509 ανά μετοχή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που έχει προγραμματιστεί για την 17.6.2016, τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €25.390 χιλ. ήτοι €0,30 ανά μετοχή.

Σύμφωνα με την περίπτωση β παράγραφος 8 του άρθρου 16 του νόμου 2190/1920, τα τελικά ποσά που θα διανεμηθούν ανά μετοχή θα προσαυξηθούν με το μέρισμα που αντιστοιχεί στις ίδιες μετοχές της Εταιρίας.

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Λατομεία	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014								
Υπόλοιπο έναρξης	115.871	254.441	201.416	900.651	32.957	11.530	51.273	1.568.139
Αγορές	3.460	23	516	4.545	479	579	70.336	79.938
Εξαγορά θυγατρικής (σημ. 30)		3.834	929	379	32	12	3	5.189
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-	-757	-323	-255	-312	-32	-39	-1.718
Πρόβλεψη αποξήλωσης	-	-	37	98	-	2	-	137
Μεταφορά από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων & παγίων με χρηματοδοτική μίσθωση	102	1.707	3.792	19.113	6.795	1.041	-32.216	334
Μεταφορά από αποθέματα (σημ. 19)	-	1.167	-	565	-	-	123	1.855
Μεταφορά από επενδυτικά πάγια (σημ. 12)	-	523	3.622	-	-	-	61	4.206
Μεταφορά από/σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	5	-	-	-	-	-	-402	-397
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-4.931	-2.697	-10.682	-64.380	-9.734	-2.875	-	-95.299
Απομείωση ενσώματων παγίων (σημ. 29)	-	-	-	-324	-	-	-	-324
Συναλλαγματικές διαφορές	12.509	24.829	10.661	57.302	1.778	226	5.808	113.113
Υπόλοιπο λήξης	127.016	283.070	209.968	917.694	31.995	10.483	94.947	1.675.173
Πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση								
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	693	305	-	-	998
Αγορές	-	-	-	334	1.203	-	-	1.537
Μεταφορά σε ιδιόκτητα πάγια	-	-	-	-334	-	-	-	-334
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-113	-21	-	-	-134
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	23	19	-	-	42
Υπόλοιπο λήξης	-	-	-	603	1.506	-	-	2.109
31 Δεκεμβρίου 2014								
Αξία κτήσης	179.803	310.467	387.085	1.680.205	199.526	55.517	94.947	2.907.550
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-37.017	-26.745	-177.117	-761.075	-166.025	-45.034	-	-1.213.013
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-15.770	-652	-	-833	-	-	-	-17.255
Αναπόσβεστη αξία	127.016	283.070	209.968	918.297	33.501	10.483	94.947	1.677.282

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Λατομεία	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015								
Υπόλοιπο έναρξης	127.016	283.070	209.968	917.694	31.995	10.483	94.947	1.675.173
Αγορές	2.885	2.465	413	4.266	236	511	149.694	160.470
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-661	-37	-298	-1.018	-511	-39	-602	-3.166
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	5.636	6.649	9.173	70.001	20.972	1.572	-111.774	2.229
Μεταφορά από αποθέματα (σημ. 19)	3.164	-	-	334	-	-	-	3.498
Μεταφορά από λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	723	-	-	-	-	-	-	723
Μεταφορά από/σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	107	-	-	-	-	-	-68	39
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-5.664	-3.335	-11.694	-71.741	-9.485	-2.325	-	-104.244
Απομείωση ενσώματων παγίων (σημ. 29)	-185	-3.999	-	-458	-	-	-8.413	-13.055
Συναλλαγματικές διαφορές	12.040	16.609	5.531	32.854	2.005	159	5.432	74.630
Υπόλοιπο λήξης	145.061	301.422	213.093	951.932	45.212	10.361	129.216	1.796.297
Πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση								
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	603	1.506	-	-	2.109
Αγορές	-	-	-	-	12.087	-	-	12.087
Μεταφορά σε ιδιόκτητα πάγια	-	-	-	-378	-1.851	-	-	-2.229
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-60	-867	-	-	-927
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	18	354	-	-	372
Υπόλοιπο λήξης	-	-	-	183	11.229	-	-	11.412
31 Δεκεμβρίου 2015								
Αξία κτήσης	187.146	338.441	407.420	1.807.523	233.314	58.702	137.620	3.170.166
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-42.085	-33.023	-194.324	-854.587	-176.873	-48.341	-	-1.349.233
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-	-3.996	-3	-821	-	-	-8.404	-13.224
Αναπόσβεστη αξία	145.061	301.422	213.093	952.115	56.441	10.361	129.216	1.807.709

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Λατομεία	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014								
Υπόλοιπο έναρξης	920	3.525	51.610	158.897	850	7.404	9.126	232.332
Αγορές	16	-	388	1.536	70	540	10.922	13.472
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-	-	-	-185	-10	-36	-	-231
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	-	-	514	2.464	-	245	-3.223	-
Μεταφορά σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	-197	-197
Πρόβλεψη αποξήλωσης	-	-	37	98	-	2	-	137
Μεταφορά από επενδυτικά πάγια (σημ. 12)	-	523	3.621	-	-	-	-	4.144
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-63	-	-2.237	-9.795	-160	-949	-	-13.204
Αντιστροφή απομείωσης ενσώματων παγίων, λόγω πώλησης (σημ. 29)	-	-	-	15	-	-	-	15
Υπόλοιπο λήξης	873	4.048	53.933	153.030	750	7.206	16.628	236.468
31 Δεκεμβρίου 2014								
Αξία κτήσης	1.656	4.048	96.710	317.004	3.489	26.348	16.628	465.883
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-783	-	-42.777	-163.485	-2.739	-19.142	-	-228.926
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-	-	-	-489	-	-	-	-489
Αναπόσβεστη αξία	873	4.048	53.933	153.030	750	7.206	16.628	236.468
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015								
Υπόλοιπο έναρξης	873	4.048	53.933	153.030	750	7.206	16.628	236.468
Αγορές	-	241	250	2.767	97	393	12.795	16.543
Πωλήσεις/διαγραφές (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-	-	-	-6	-36	-13	-	-55
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	-	-	527	9.418	-	-	-9.945	-
Μεταφορά σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	-55	-55
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-63	-	-2.270	-10.041	-155	-959	-	-13.488
Αντιστροφή απομείωσης ενσώματων παγίων (σημ. 29)	-	-	-3	3	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	810	4.289	52.437	155.171	656	6.627	19.423	239.413
31 Δεκεμβρίου 2015								
Αξία κτήσης	1.656	4.289	97.487	328.898	3.419	26.693	19.423	481.865
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-846	-	-45.047	-173.241	-2.763	-20.066	-	-241.963
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-	-	-3	-486	-	-	-	-489
Αναπόσβεστη αξία	810	4.289	52.437	155.171	656	6.627	19.423	239.413

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Πωλήσεις παγίων

Όμιλος

Στη διάρκεια του 2015, ο Όμιλος εισέπραξε €1,1 εκατ. (2014: €0,2 εκατ.) από την εκποίηση ενσώματων ακινητοποιήσεων συνολικής αναπόσβεστης αξίας €3,2 εκατ. (2014: €1,8 εκατ.), αναγνωρίζοντας ως ζημία το ποσό των €2,2 εκατ. (2014: €1,5 εκατ. ζημία) στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (σημ. 4).

Εταιρία

Στη διάρκεια του 2015, η Εταιρία εισέπραξε €356 χιλ. (2014: €183 χιλ.) από την εκποίηση ενσώματων ακινητοποιήσεων συνολικής αναπόσβεστης αξίας €55 χιλ. (2014: €231 χιλ.), αναγνωρίζοντας ως κέρδος το ποσό των €124 χιλ. (2014: €48 χιλ. ζημία) στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (σημ. 4).

Απομείωση παγίων:

Η θυγατρική του Ομίλου Titan America LLC, αποφάσισε την αναστολή των επενδυτικών της δραστηριοτήτων που αφορούν ένα εργοστάσιο τσιμέντου στα ανατολικά της Βόρειας Καρολίνας, ΗΠΑ (το έργο «Castle Hayne»). Για τη σχετική απόφαση, η εταιρία έλαβε υπόψη διάφορους παράγοντες, με σημαντικότερους τους παρακάτω:

- Τις εξελίξεις στη σχέση προσφοράς και ζήτησης στη συγκεκριμένη αγορά που θα τροφοδοτείται από το προαναφερθέν εργοστάσιο.
- Το σχετικά υψηλό κόστος κατασκευής και λειτουργίας ενός νέου εργοστασίου τσιμέντου στις ΗΠΑ (που έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια).
- Το αυξημένο προφίλ κινδύνου του εν λόγω παράκτιου έργου εξαιτίας του εντονότερου ανταγωνισμού που προκύπτει από την πλεονάζουσα παγκόσμια παραγωγή τσιμέντου, τις χαμηλές τιμές των ναύλων, και της ενίσχυσης του δολαρίου.

Ως αποτέλεσμα της απόφασης αναστολής των επενδυτικών της δραστηριοτήτων στη περιοχή Castle Hayne, η Titan America LLC κατέγραψε πρόβλεψη απομείωσης ύψους €12,4 εκατ., προκειμένου να εμφανίσει το περιουσιακό στοιχείο στην ανακτήσιμη αξία του ύψους €1,0 εκατ., στις οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2015. Η αποτίμηση της εύλογης αξίας έγινε από ανεξάρτητο εκτιμητή και η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε κατατάσσεται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας αποτίμησης εύλογης αξίας.

Εμπράγματα βάρη:

Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρίας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

12. Επενδυτικά ακίνητα

Στα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου δεν συμπεριλαμβάνονται ορισμένα από τα αντίστοιχα της Εταιρίας καθώς αυτά εκμισθώνονται σε θυγατρικές της και ως εκ τούτου συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία των ενσώματων ακινητοποιήσεων στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου. Τα επενδυτικά ακίνητα έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία όπως αυτή έχει εκτιμηθεί από ανεξάρτητους εξωτερικούς ορκωτούς εκτιμητές, μέλη του σώματος ορκωτών εκτιμητών και πιστοποιημένους κατά TEGoVA (the European Group of Valuers' Associations) & RCIS (Royal Institution of Chartered Surveyors).

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο έναρξης

Προσθήκες

Πωλήσεις

Καθαρή (ζημία)/κέρδος από την αποτίμηση στην εύλογη αξία (σημ. 4)

Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια μετὰ από αναπροσαρμογή αξίας

Μεταφορά προς ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)

Μεταφορά από αποθέματα (σημ. 19)

Συναλλαγματικές διαφορές

Υπόλοιπο λήξης

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Υπόλοιπο έναρξης	9.267	13.220	9.908	13.973
Προσθήκες	31	61	-	-
Πωλήσεις	-161	-	-161	-
Καθαρή (ζημία)/κέρδος από την αποτίμηση στην εύλογη αξία (σημ. 4)	-300	125	-286	79
Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια μετὰ από αναπροσαρμογή αξίας	-	65	-	-
Μεταφορά προς ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	-4.206	-	-4.144
Μεταφορά από αποθέματα (σημ. 19)	715	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-4	2	-	-
Υπόλοιπο λήξης	9.548	9.267	9.461	9.908

Έσοδα από ενοίκια προερχόμενα από επενδυτικά ακίνητα

Άμεσα λειτουργικά έξοδα (συμπεριλαμβανομένου επισκευών και συντηρήσεων) που δεν επέφεραν έσοδα από ενοίκια

Καθαρό κέρδος από τα επενδυτικά ακίνητα σε εύλογη αξία

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Έσοδα από ενοίκια προερχόμενα από επενδυτικά ακίνητα	212	200	57	52
Άμεσα λειτουργικά έξοδα (συμπεριλαμβανομένου επισκευών και συντηρήσεων) που δεν επέφεραν έσοδα από ενοίκια	-24	-8	-	-8
Καθαρό κέρδος από τα επενδυτικά ακίνητα σε εύλογη αξία	188	192	57	44

Για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων της Εταιρίας χρησιμοποιήθηκε κυρίως η μέθοδος των συγκριτικών στοιχείων ή τιμών αγοράς. Κατά την εκτίμηση ελήφθησαν υπόψη η τοποθεσία του ακινήτου, η επιφάνεια, το πολεοδομικό καθεστώς της περιοχής, τα δίκτυα και παροχές/υποδομές, η κατάσταση συντήρησης των ακινήτων, η εμπορευσιμότητα και τεχνικές προδιαγραφές κατασκευής όπου υπάρχουν κτίσματα καθώς και τυχόν ύπαρξη περιβαλλοντικών θεμάτων.

13. Ανώματες ακινητοποιήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Αρχική υπεραξία	Απομείωση υπεραξίας	Σύνολο υπεραξίας	Άδειες παραγωγής & εκμ/σεως	Δαπάνες ανάπτυξης	Σήματα	Πελατεια-κές σχέσεις	Λοιπά ασώματα πάγια	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014									
Υπόλοιπο έναρξης	329.236	-6.226	323.010	21.331	340	25.462	33.191	6.502	409.836
Προσθήκες	-	-	-	-	32	-	-	534	566
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-	-	-	-	-	-	-70	-70
Προσθήκες λόγω εξαγοράς υφιστάμενης κοινοπραξίας (σημ. 30)	3.138	-	3.138	-	-	-	-	-	3.138
Μεταφορά σε/από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	-	-	-	-5	-	-	402	397
Αντιστροφή απομειώσεων (σημ. 29)	-	-	-	-	-	-	-	738	738
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-449	-	-1.591	-5.972	-2.441	-10.453
Συναλλαγματικές διαφορές	31.360	-	31.360	781	1	2.636	2.500	378	37.656
Υπόλοιπο λήξης	363.734	-6.226	357.508	21.663	368	26.507	29.719	6.043	441.808

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015									
Υπόλοιπο έναρξης	363.734	-6.226	357.508	21.663	368	26.507	29.719	6.043	441.808
Προσθήκες	-	-	-	152	54	-	-	682	888
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-	-	-	-	-	-	-144	-144
Μεταφορά σε/από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	-	-	-	-107	-	-	68	-39
Απομειώσεις (σημ. 29)	-	-3.990	-3.990	-	-	-	-	-	-3.990
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-561	-	-1.741	-4.604	-1.867	-8.773
Συναλλαγματικές διαφορές	22.888	-	22.888	185	-1	1.537	416	-191	24.834
Υπόλοιπο λήξης	386.622	-10.216	376.406	21.439	314	26.303	25.531	4.591	454.584

Τα λοιπά ασώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως λογισμικά ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Εταιρία	Σήματα	Λοιπά ασώματα πάγια	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014			
Υπόλοιπο έναρξης	81	1.104	1.185
Προσθήκες	-	335	335
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-7	-7
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	197	197
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-475	-475
Αντιστροφή απομειώσεων (σημ. 29)	-	738	738
Υπόλοιπο λήξης	81	1.892	1.973
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015			
Υπόλοιπο έναρξης	81	1.892	1.973
Προσθήκες	-	101	101
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	55	55
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-275	-275
Υπόλοιπο λήξης	81	1.773	1.854

13. Ασύματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία, η οποία προκύπτει κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων που προέρχονται από εξαγορά, έχει καταμεριστεί στις ακόλουθες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (MTP) ανά γεωγραφική περιοχή.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο υπεραξίας (ανά γεωγραφική περιοχή):	2015	2014
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	12.719	16.709
Βόρειος Αμερική	200.896	180.162
Νοτιοανατολική Ευρώπη	56.673	56.621
Ανατολική Μεσόγειος	106.118	104.016
	376.406	357.508

Η πρόβλεψη απομείωσης της υπεραξίας έχει επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Βασικές παραδοχές

Η ανακτήσιμη αξία μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας χρήσεως της (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών προ-φόρων, βασισμένες σε οικονομικούς προϋπολογισμούς, οι οποίοι έχουν εγκριθεί από τη διοίκηση και καλύπτουν πενταετή περίοδο. Οι ταμειακές ροές πέραν της πενταετούς περιόδου εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.

Η αξία χρήσης για τις μονάδες που παράγουν ταμειακές ροές επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τους εξής βασικούς παράγοντες (παραδοχές):

- Ποσότητες πωλήσεων
- Τιμές πωλήσεων
- Μικτό περιθώριο κέρδους
- Ρυθμός ανάπτυξης χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της αναγωγής των ταμειακών ροών πέραν της περιόδου της πρόβλεψης και
- Επιτόκια προεξόφλησης

Ποσότητες πωλήσεων:

Οι παραδοχές των ποσοτήτων όπως εκτιμήθηκαν από τις τοπικές διοικήσεις, προέρχονται από τις προβλέψεις των πωλήσεων. Οι προβλέψεις αυτές βασίζονται σε παράγοντες όπως: οι επιδόσεις κατά το παρελθόν, οι εκτιμήσεις ανάπτυξης της τοπικής αγοράς, τα έργα υποδομής στα οποία η εταιρία θα συμμετάσχει (δημόσιες επενδύσεις), κτλ. Στις ΗΠΑ, ο ρυθμός ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων βασίζεται επίσης σε δημοσιευμένη έρευνα του κλάδου, ενώ λαμβάνονται υπόψη δημογραφικές τάσεις όπως (μεταξύ άλλων παραγόντων) η ανάπτυξη του πληθυσμού, η σύνθεση των νοικοκυριών και η παραγωγή στις πολιτείες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Επιπροσθέτως, στον μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης έχουν ληφθεί υπόψη η αναλογία τιμέντου στο σκυρόδεμα, η οποία ιστορικά διαφέρει από πολιτεία σε πολιτεία ανάλογα με τους κανόνες οικοδόμησης, η διαθεσιμότητα σε πρώτες ύλες και άλλοι παράγοντες.

Τιμές πωλήσεων:

Οι παραδοχές των τιμών πώλησης που δόθηκαν από τις τοπικές διοικήσεις αποτελούν τις καλύτερες εκτιμήσεις τους για τις τιμές πώλησης των αγαθών. Οι παράγοντες που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των προβλέψεων αυτών αφορούν τον πληθωρισμό, την εμπιστοσύνη στο προϊόν, το ρυθμό ανάπτυξης της τοπικής αγοράς, τον ανταγωνισμό και την αύξηση του κόστους παραγωγής κτλ. Ο Όμιλος εκτιμά τους παρακάτω μέσους ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης πωλήσεων για την πενταετή περίοδο.

Ρυθμός ανάπτυξης πωλήσεων

	2015	2014
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	5,5% - 27,6%	7,2% - 17,3%
Βόρειος Αμερική	6,8% - 12,2%	11,8% - 15,0%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	6,5% - 8,9%	0,8% - 7,5%
Ανατολική Μεσόγειος	7,8%	11,0%

13. Ασύματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Μικτό περιθώριο κέρδους:

Συμπεριλαμβάνει όλα τα σχετικά κόστη που συνθέτουν το κόστος πωληθέντων στα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνεται και η εξέλιξη του κόστους ενέργειας. Ο Όμιλος εκτιμά τους παρακάτω μέσους ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους για την πενταετή περίοδο:

Ρυθμός ανάπτυξης μικτού περιθωρίου κέρδους	2015	2014
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	6,2% - 59,6%	8,3% - 18,7%
Βόρειος Αμερική	12,3% - 18,8%	11,5% - 33,9%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	11,6% - 24,5%	1,8% - 16,3%
Ανατολική Μεσόγειος	28,2%	18,7%

Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:

Οι παράγοντες που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των ρυθμών ανάπτυξης στο διηνεκές είναι οι εκτιμήσεις από τις τοπικές κεντρικές τράπεζες στις χώρες που ο Όμιλος δραστηριοποιείται, καθώς ο ρυθμός αυτός σχετίζεται με τη μελλοντική ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και με την αλληλεπίδραση μεταξύ της ανάπτυξης της οικονομίας και της ανάπτυξης του κλάδου των κατασκευών.

Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	2015	2014
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	3%	3%
Βόρειος Αμερική	3% - 3,5%	3% - 4%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	2%	2%
Ανατολική Μεσόγειος	3,5%	3,5%

Επιτόκια προεξόφλησης :

Τα επιτόκια προεξόφλησης αντιπροσωπεύουν τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς για τους εξατομικευμένους κινδύνους κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, έχοντας λάβει υπόψη τη χρονική αξία του χρήματος και τους μοναδικούς κινδύνους των παγίων που δεν συυπολογίστηκαν στις εκτιμήσεις των ταμειακών ροών. Ο υπολογισμός των επιτοκίων προεξόφλησης βασίζεται στις συγκεκριμένες συνθήκες που λειτουργεί ο Όμιλος και οι λειτουργικοί τομείς του και εξάγεται από το μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίων (ΜΣΚΚ). Το μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίων συυπολογίζει τόσο τον δανεισμό, όσο και τα ίδια κεφάλαια. Το κόστος των ιδίων κεφαλαίων προκύπτει από την προσδοκώμενη απόδοση που έχουν οι επενδυτές του Ομίλου για την επένδυσή τους. Το κόστος του δανεισμού βασίζεται στο επιτόκιο των δανείων που ο Όμιλος πρέπει να εξυπηρετήσει. Ο ειδικός κίνδυνος της χώρας ενσωματώνεται με την εφαρμογή εξατομικευμένων παραγόντων ευαισθησίας "βήτα". Οι δείκτες ευαισθησίας "βήτα" αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Επιτόκια προεξόφλησης	2015	2014
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	11,6%	12,4%
Βόρειος Αμερική	7,9%	9,1%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	6,4%-15,4%	8,1% - 14,4%
Ανατολική Μεσόγειος	16,5%	18,7%

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών

Στις 31.12.2015, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών σε σχέση με μια λογική και πιθανή αλλαγή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές (ενδεικτικά αναφέρεται η αλλαγή μιας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης ή στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές). Οι αναλύσεις αυτές δε δείχνουν μια κατάσταση στην οποία η λογιστική αξία των σημαντικών Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (MTP) του Ομίλου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους, με εξαίρεση την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών της Ελλάδας, όπως αναφέρεται και παρακάτω.

Στην Ελλάδα, η ζήτηση σε δομικά υλικά και προϊόντα σκυροδέματος σημείωσε σημαντική πτώση λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών, με αποτέλεσμα να σημειωθεί μείωση στην ποσοτική ανάπτυξη σε σχέση με προγενέστερες προβλέψεις. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος κατέγραψε ζημία απομείωσης υπεραξίας ύψους €4,0 εκατ. βασισμένη στην αξία χρήσης αυτής της μονάδος δημιουργίας ταμειακών ροών που καθορίστηκε με ένα επιτόκιο προεξόφλησης 11,6% (12,4% το 2014).

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2015		2014	
			% συμμετοχής (*) Άμεση	Έμμεση	% συμμετοχής (*) Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος πλήρους ενοποίησης						
Ανώνυμη Εταιρία Τιμών Τιτάν	Ελλάδα	Παραγωγή τσιμέντου	Μητρική Εταιρία		Μητρική Εταιρία	
Αιολική Ν.Ε.	Ελλάδα	Ναυτιλιακή	100,000	-	100,000	-
Αιτωλικά Λατομεία Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	63,723	-	63,723
Αλμπασέμ Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,996	0,004	99,996	0,004
Αρκτίας Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και αδρανή	99,892	0,108	99,892	0,108
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,995	0,005	99,995	0,005
ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Πορφυρίων Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας	-	100,000	-	100,000
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	54,930	45,070	54,930	45,070
Λατομεία Κοινότητας Ταγαράδων Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	79,928	-	79,928
Λατομεία Βαχού Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Σίγμα Μπετόν Α.Ε.Τ.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εταιρία συμμετοχών	43,947	56,053	43,947	56,053
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,960	0,040	99,933	0,067
Transbeton - Δομική Α.Ε. (1)	Ελλάδα	Σκυρόδεμα	-	-	-	100,000
Double W & Co OOD	Βουλγαρία	Λιμάνι	-	99,989	-	99,989
ECO Conception EOOD (2)	Βουλγαρία	Εναλλακτικά καύσιμα	-	-	-	99,989
Granitoid AD	Βουλγαρία	Εμπορική εταιρία	-	99,760	-	99,760
Gravel & Sand PIT AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	99,989	-	99,989
Trojan Cem EOOD (8)	Βουλγαρία	Εμπορική εταιρία	-	83,599	-	83,599
Zlatna Panega Beton EOOD	Βουλγαρία	Σκυρόδεμα	-	99,989	-	99,989
Zlatna Panega Cement AD	Βουλγαρία	Παραγωγή τσιμέντου	-	99,989	-	99,989
Green Alternative Energy Assets EAD	Βουλγαρία	Εναλλακτικά καύσιμα	-	100,000	-	100,000
Cementi ANTEA SRL (3)	Ιταλία	Εμπορική εταιρία	-	80,000	-	60,000
Cementi Crotona S.R.L.	Ιταλία	Εισαγωγή και διανομή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Fintitan SRL	Ιταλία	Εισαγωγή και διανομή τσιμέντου	100,000	-	100,000	-
Separation Technologies Canada Ltd	Καναδάς	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
Aemos Cement Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Alvacim Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Gaea Green Alternative Energy Assets Limited	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Balkcem Ltd (8)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
East Cement Trade Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Feronia Holding Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Iapetos Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
KOCEM Limited	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Rea Cement Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Terret Enterprises Ltd (8)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Themis Holdings Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Titan Cement Cyprus Limited (8)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Tithys Ltd (8)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E (7)	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	82,513	-	82,513
Beni Suef Cement Co.S.A.E. (7)	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	82,513	-	82,513
GAEA -Green Alternative Energy Assets (4, 7)	Αίγυπτος	Εναλλακτικά καύσιμα	-	64,825	-	-
Titan Beton & Aggregate Egypt LLC (7)	Αίγυπτος	Αδρανή	-	83,118	-	83,118
Sharr Beteiligungs GmbH (8)	Γερμανία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2015		2014	
			% συμμετοχής (*)		% συμμετοχής (*)	
			Άμεση	Έμμεση	Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος πλήρους ενοποίησης						
Titan Cement U.K. Ltd	Μ.Βρετανία	Εισαγωγή και διανομή τσιμέντου	100,000	-	100,000	-
Titan Global Finance PLC	Μ.Βρετανία	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	100,000	-	100,000	-
Alexandria Development Co.Ltd (7)	Μ.Βρετανία	Εταιρία συμμετοχών	-	82,717	-	82,717
Titan Egyptian Inv. Ltd	Μ.Βρετανία	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Carolinas Cement Company LLC	ΗΠΑ	Εταιρία αναπτυξιακών και επενδυτικών δραστηριοτήτων	-	100,000	-	100,000
Essex Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Markfield America LLC	ΗΠΑ	Ασφαλιστική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Massey Sand and Rock Co	ΗΠΑ	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Mechanicsville Concrete LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Metro Redi-Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Miami Valley Ready Mix of Florida LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Pennsuco Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Roanoke Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
S&W Ready Mix Concrete Co. Inc.	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
S&W Ready Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Separation Technologies LLC	ΗΠΑ	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
Standard Concrete LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
ST Mid-Atlantic LLC	ΗΠΑ	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
ST Equipment & Technology LLC	ΗΠΑ	Πώληση εξοπλισμού επεξεργασίας ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
ST Equipment & Technology Trading Company LLC (4)	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	-
Summit Ready-Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Titan Florida LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Titan Mid-Atlantic Aggregates LLC	ΗΠΑ	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Titan Virginia Ready Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Titan America LLC	ΗΠΑ	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Trusa Realty LLC	ΗΠΑ	Κτηματομεσιτική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Tyson Material Transport LLC	ΗΠΑ	Εταιρία μεταφορών	-	100,000	-	100,000
Cementara Kosjeric AD (8)	Σερβία	Παραγωγή τσιμέντου	-	88,151	-	88,151
Stari Silo Company DOO (8)	Σερβία	Εμπορική εταιρία	-	88,151	-	88,151
TCK Montenegro DOO (8)	Μαυροβούνιο	Εμπορική εταιρία	-	88,151	-	88,151
GAEA Zelena Alternative Enerjia DOOEL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εναλλακτικά καύσιμα	-	100,000	-	100,000
MILLCO-PCM DOOEL (4, 8)	Π.Γ.Δ.Μ.	Εκμίσθωση μηχανημάτων και λουτού εξοπλισμού	-	88,151	-	-
Rudmak DOOEL (5, 8)	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	88,151	-	83,599
Usje Cementarnica AD (8)	Π.Γ.Δ.Μ.	Παραγωγή τσιμέντου	-	83,599	-	83,599
Vesa DOOL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Cement Plus LTD (6, 8)	Κοσσοφοπέδιο	Εμπορική εταιρία	-	57,297	-	54,339
Kosovo Construction Materials L.L.C. (8)	Κοσσοφοπέδιο	Αδρανή	-	88,151	-	88,151
Sharrcem SH.P.K. (8)	Κοσσοφοπέδιο	Παραγωγή τσιμέντου	-	88,151	-	88,151
Alba Cemento Italia, SHPK (3)	Αλβανία	Εμπορική εταιρία	-	80,000	-	60,000
Antea Cement SHA (3)	Αλβανία	Παραγωγή τσιμέντου	-	80,000	-	60,000
GAEA Enerjia Alternative e Gjelber Sh.p.k.	Αλβανία	Εναλλακτικά καύσιμα	-	100,000	-	100,000
Dancem APS	Δανία	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Aeas Netherlands B.V. (8)	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Colombus Properties B.V.	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Holtitan B.V. (8)	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Salentijn Properties1 B.V.	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Titan Cement Netherlands BV (8)	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2015		2014	
			% συμμετοχής (*)		% συμμετοχής (*)	
			Άμεση	Έμμεση	Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης						
Ecorecovery A.E. (4)	Ελλάδα	Υπηρεσίες εκπόνησης τεχνικών μελετών για εγκαταστάσεις στερεών και υγρών αποβλήτων	-	40,000	-	-
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	Τουρκία	Παραγωγή τσιμέντου	-	50,000	-	50,000
ASH Venture LLC	ΗΠΑ	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	33,000	-	33,000
Karieri AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,711	-	48,711
Karierni Materiali AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,764	-	48,764
Vris OOD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,764	-	48,764

(*) Ποσοστό ελέγχου και συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο

Σημαντικές αλλαγές στη δομή του Ομίλου

Οικονομική χρήση 2015

(1) Απορροφηθείσα εταιρία από την Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.

(2) Εκκαθαρισθείσα εταιρία οικονομικού έτους 2015

(3) Η θυγατρική εταιρία του Ομίλου Alvacim Ltd εξαγόρασε το 20% των μετοχών της θυγατρικής του Ομίλου στην Αλβανία ANTEA CEMENT SHA (ANTEA), ποσοστό που κατείχε η European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Πλέον, η συμμετοχή του Ομίλου στο μετοχικό κεφάλαιο της ANTEA ανέρχεται σε ποσοστό 80%, ενώ το υπόλοιπο 20% διατηρεί η International Finance Corporation (IFC) (σημ. 27)

(4) Ιδρυθείσες εταιρίες οικονομικού έτους 2015

(5) Αύξηση κατά 4,553 ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου στη θυγατρική εταιρία Rudmak DOOEL, λόγω αναδιοργάνωσης

(6) Αύξηση κατά 2,958 ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου στη θυγατρική εταιρία Cement Plus Ltd, λόγω αναδιοργάνωσης

(7) Θυγατρικές εταιρίες που συμμετέχουν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Alexandria Development Co.Ltd (σημ. 15.3)

(8) Θυγατρικές εταιρίες που συμμετέχουν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Titan Cement Cyprus Limited (σημ. 15.3)

Η κίνηση των συμμετοχών της Εταιρίας σε θυγατρικές της, αναλύεται ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	2015	2014
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 1η Ιανουαρίου	845.807	1.243.829
(Μείωση)/αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε θυγατρικές εταιρίες	-1.180	-392.950
Πρόβλεψη υποτίμησης συμμετοχών	-	-5.211
Λοιπά	135	139
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 31η Δεκεμβρίου	844.762	845.807

15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες

15.1 Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης τις εξής εταιρίες που εδρεύουν στη Βουλγαρία: Karieri AD με ποσοστό 48,711% (31.12.2014: 48,711%), Karierni Materiali AD με ποσοστό 48,764% (31.12.2014: 48,764%), Vris OOD με ποσοστό 48,764% (31.12.2014: 48,764%).

Όλες οι προαναφερθείσες εταιρίες δραστηριοποιούνται στο κλάδο των αδρανών και δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά.

Η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στις ΗΠΑ Separation Technologies LLC και η εταιρία Charah, Inc., με έδρα το Κεντάκυ των ΗΠΑ, ίδρυσαν το 2014 την εταιρία ASH Venture LLC, με αντικείμενο εργασίας την επεξεργασία και αγοροπωλησία ιπτάμενης τέφρας. Η Separation Technologies LLC συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της ASH Venture LLC με ποσοστό 33% (2014: 33%). Ο Όμιλος ενσωματώνει την ανωτέρω εταιρία στις οικονομικές καταστάσεις του με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Τέλος, η ελληνική θυγατρική εταιρία του Ομίλου Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε. και η εταιρία Polyeco Α.Ε. ίδρυσαν την εταιρία Ecorecovery Α.Ε. στις 21.10.2015. Η νεοσύστατη εταιρία έχει αντικείμενο εργασίας την επεξεργασία, διαχείριση και εμπορία στερεών αποβλήτων για την παραγωγή εναλλακτικών καυσίμων. Η Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε. συμμετέχει στην Ecorecovery Α.Ε. με ποσοστό 40% και ο Όμιλος την ενσωματώνει στις οικονομικές καταστάσεις του με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιριών στα κέρδη προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρίες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για το λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα συγκεντρωτικά το ποσοστό του για αυτές τις συγγενείς εταιρίες:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου

	Συγγενείς εταιρίες	
	2015	2014
Στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	47.699	49.004
Στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	7.193	6.801
Σύνολο ενεργητικού	54.892	55.805
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.277	2.294
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.519	15.039
Σύνολο υποχρεώσεων	14.796	17.333
Ίδια κεφάλαια	40.096	38.472

Συμμετοχή του Ομίλου στην λογιστική αξία των συγγενών εταιριών

	8.515	7.981
--	--------------	--------------

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου

Κύκλος εργασιών	21.913	18.068
Κέρδη μετά από φόρους	4.280	3.033
Λοιπές συνολικές ζημιές χρήσης	-38	-16
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης μετά από φόρους	4.242	3.017

Συμφωνία των συνοπτικών οικονομικών πληροφοριών

Λογιστική αξία συμμετοχής την 1η Ιανουαρίου	7.981	2.429
Κέρδος χρήσης	1.768	1.228
Λοιπές συνολικές ζημιές χρήσης	-16	-8
Συμμετοχή σε ίδρυση συγγενούς εταιρίας	400	5.133
Μερίσματα	-2.217	-1.404
Συναλλαγματικές διαφορές	599	603
Λογιστική αξία συμμετοχής την 31η Δεκεμβρίου	8.515	7.981

15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες (συνέχεια)

15.2 Συμμετοχές σε κοινοπραξίες

Στις 31.12.2015, ο Όμιλος ενσωμάτωσε στις οικονομικές καταστάσεις του με τη μέθοδο της καθαρής θέσης την Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S., με έδρα την Τουρκία, που δραστηριοποιείται στην παραγωγή τσιμέντου. Η εταιρία δεν είναι εισηγμένη σε χρηματιστηριακή αγορά. Το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου είναι 50,0% και ασκεί τον από κοινού έλεγχο της κοινοπραξίας και ως εκ τούτου εφάρμοσε τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου 2014, ο Όμιλος ενσωμάτωνε στις οικονομικές καταστάσεις του με τη μέθοδο της καθαρής θέσης την κοινοπραξία Transbeton-Δομική Α.Ε.. Την 1 Οκτωβρίου 2014, Ο Όμιλος εξαγόρασε το υπόλοιπο 50% της εταιρίας Transbeton-Δομική Α.Ε. και πλέον ενσωματώνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης (σημ. 14).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις της κοινοπραξίας Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015 και της Transbeton-Δομική Α.Ε. μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 2014:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου

	Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.		Transbeton- Δομική Α.Ε.
	2015	2014	2014
Στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	69.034	78.573	-
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	41.814	41.633	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	198	104	-
Σύνολο ενεργητικού	111.046	120.310	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	15.968	29.510	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.177	1.157	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	706	541	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	29.301	25.062	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.347	15.065	-
Σύνολο υποχρεώσεων	59.499	71.335	-
Ίδια κεφάλαια	51.547	48.975	-

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος

	1.1 - 31.12.2015	1.1 - 31.12.2014	1.1 - 30.9.2014
Κύκλος εργασιών	87.629	82.725	1.647
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	-3.877	-3.228	-73
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	4.135	6.673	1
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-13.706	-13.439	-177
Φόρος εισοδήματος	-2.066	-2.346	-
Κέρδη/(ζημίες) μετά από φόρους	8.026	9.212	-1.846
Λοιπές συνολικές ζημίες	-	-	-
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων/(ζημιών) χρήσης μετά από φόρους	8.026	9.212	-1.846

Συμφωνία των συνοπτικών οικονομικών πληροφοριών

	2015	2014	2014
Λογιστική αξία συμμετοχής την 1η Ιανουαρίου	78.552	70.540	4.283
Κέρδος/(ζημία) χρήσης	4.013	4.606	-923
Αλλαγή μεθόδου ενοποίησης	-	-	-3.360
Ενδο-ομιλικές απαλειφές	34	34	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-8.606	3.372	-
Λογιστική αξία συμμετοχής την 31η Δεκεμβρίου	73.993	78.552	-

Στις 31.12.2015, η Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. είχε εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση υποχρεώσεων ύψους €857 χιλ. (31.12.2014: €928 χιλ.).

15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες (συνέχεια)

15.3 Θυγατρικές εταιρίες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές του Ομίλου στις 31.12.2015 ανέρχονται σε €118.391 χιλ. (31.12.2014: €120.590 χιλ.), εκ των οποίων €91.710 χιλ. (31.12.2014: €93.801 χιλ.) αφορούν την Alexandria Development Co.Ltd και τις θυγατρικές εταιρίες της και €26.625 χιλ. (31.12.2014: €26.098 χιλ.) την Titan Cement Cyprus Limited και τις θυγατρικές εταιρίες της. Οι υπόλοιπες μη ελέγχουσες συμμετοχές δεν είναι σημαντικές.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις οικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό (σημείωση 14).

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου

	Alexandria Development Co.Ltd - Ενοποιημένα στοιχεία *		Titan Cement Cyprus Limited - Ενοποιημένα στοιχεία *	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	696.232	650.853	116.270	121.461
Στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	119.614	112.473	62.934	61.526
Σύνολο ενεργητικού	815.846	763.326	179.204	182.987
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	227.419	190.614	4.146	3.774
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	169.203	143.240	18.305	13.427
Σύνολο υποχρεώσεων	396.622	333.854	22.451	17.201
Ίδια κεφάλαια	419.224	429.472	156.753	165.786
Που αναλογούν σε :				
Μετόχους της Εταιρίας	327.514	335.671	130.128	139.688
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	91.710	93.801	26.625	26.098

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου

	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Κύκλος εργασιών	240.749	196.292	127.850	129.010
Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους	-16.673	6.538	21.663	31.209
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	5.951	31.938	-273	-2.166
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης μετά από φόρους	-10.722	38.476	21.390	29.043
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων που αναλογούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	-1.893	8.165	4.031	4.227
Μερίσματα που πληρώθηκαν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	4.481	452	4.675	11.571

Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου

	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων	30.540	5.188	36.064	40.308
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων	-53.768	-17.928	-5.762	-8.291
Ταμειακές Ροές Χρηματοοικονομικές Δραστηριοτήτων	23.513	17.837	-26.930	-81.206
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	285	5.097	3.372	-49.189
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	17.159	9.702	26.139	75.387
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	352	2.360	44	-59
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	17.796	17.159	29.555	26.139

* Ενοποιημένα στοιχεία πριν από τις απαλειφές με τον ευρύτερο Όμιλο

16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Υπόλοιπο έναρξης	1.469	1.636	172	172
Αγορές	4.320	-	4.320	-
Πωλήσεις	-2.350	-	-2.350	-
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας	-79	-171	139	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-41	4	-	-
Υπόλοιπο λήξης	3.319	1.469	2.281	172

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αναλύονται σε:

	2015	2014	2015	2014
Μακροπρόθεσμα	1.209	1.406	172	111
Βραχυπρόθεσμα	2.110	63	2.109	61
	3.319	1.469	2.281	172

Κατά την διάρκεια της χρήσης, η Εταιρία προέβει στην απόκτηση Τραπεζικών μετοχών μέσω της ανακεφαλαιοποίησης Πιστωτικών Ιδρυμάτων εσωτερικού αξίας €4.320 χιλ. εκ των οποίων πουλήθηκαν μετοχές αξίας €2.350 χιλ.. Τα υπόλοιπα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε αγορές κεφαλαίου και κεφάλαια εξωτερικού σε ακίνητα.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία, αποτιμώνται στην εύλογη αξία, κατά την ημερομηνία ισολογισμού (σημ. 34).

17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Εγγυήσεις	3.218	3.468	2.640	2.916
Στοιχεία ενεργητικού επιπρόσθετου προγράμματος παροχών (σημ. 25)	4.578	4.732	-	-
Γραμμάτια εισπρακτέα	630	652	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.404	7.352	423	44
	14.830	16.204	3.063	2.960

18. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί των προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με τη μέθοδο της υποχρέωσης, με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρίες του Ομίλου.

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανακτήσιμες:				
-μετά από 12 μήνες	-113.371	-106.333	-21.315	-23.873
-μέσα σε 12 μήνες	-30.432	-23.984	-8.637	-9.360
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ανακτήσιμες:				
-μετά από 12 μήνες	302.524	308.042	34.578	33.854
-μέσα σε 12 μήνες	4.259	3.843	2.892	2.744
Καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	162.980	181.568	7.518	3.365

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί των προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με τη μέθοδο της υποχρέωσης, με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρίες του Ομίλου.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων μετά από συμψηφισμούς έχει ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Υπόλοιπο έναρξης, καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	181.568	162.314	3.365	14.215
Χρέωση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (σημ. 8)	-5.678	-11.298	3.166	-9.610
Φόρος που λογίζεται στην καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	1.386	-2.143	897	-1.240
Προσαρμογή αναβαλλόμενου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος	-21.960	14.623	90	-
Συναλλαγματικές διαφορές	7.664	18.072	-	-
Υπόλοιπο λήξης, καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	162.980	181.568	7.518	3.365

Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	247.646	257.888	35.055	32.421
Ασώματες ακινητοποιήσεις	48.445	44.914	127	135
Προβλέψεις	3.204	3.339	1.800	1.800
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	9.180	5.011	31	-
Απαιτήσεις και προπληρωμές	2.134	1.575	-	72
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	110	185	416	54
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	40	-	40	-
	310.759	312.912	37.469	34.482

Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)

Ασώματες ακινητοποιήσεις	-10.530	-12.698	-	-
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-3.500	-3.551	-2.979	-2.671
Αποθέματα	-3.456	-1.001	-2.549	-168
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-10.168	-9.536	-3.794	-3.647
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-8.910	-8.333	-1.144	-769
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-74.146	-78.211	-13.913	-16.362
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-13.347	-5.705	-2.094	-5.705
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	-4.940	-	-	-
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-1.279	-49	-1.186	-1.114
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-17.493	-12.162	-2.292	-596
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-10	-98	-	-85
	-147.779	-131.344	-29.951	-31.117
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	162.980	181.568	7.518	3.365

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της χρήσης, έχει ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	1 Ιανουαρίου 2015	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	Προσαρμογή αναβαλ/νου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδ.	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2015
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ενώματες ακινητοποιήσεις	257.888	-2.294	253	-20.058	11.857	247.646
Ασώματες ακινητοποιήσεις	44.914	1.680	-	-1.902	3.753	48.445
Προβλέψεις	3.339	-349	-	-	214	3.204
Απαιτήσεις και προπληρωμές	1.575	411	-	-	148	2.134
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	185	-90	-	-	15	110
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	5.011	3.595	-	-	574	9.180
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	-	-	40	-	-	40
	312.912	2.953	293	-21.960	16.561	310.759
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ασώματες ακινητοποιήσεις	-12.698	3.510	-	-	-1.342	-10.530
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-3.551	51	-	-	-	-3.500
Αποθέματα	-1.001	-2.359	-	-	-96	-3.456
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-9.536	-1.196	1.093	-	-529	-10.168
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-8.333	-110	-	-	-467	-8.910
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-78.211	9.475	-	-	-5.410	-74.146
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-5.705	-7.642	-	-	-	-13.347
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	-4.946	-	-	6	-4.940
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-49	-1.252	-	-	22	-1.279
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-12.162	-4.243	-	-	-1.088	-17.493
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-98	81	-	-	7	-10
	-131.344	-8.631	1.093	-	-8.897	-147.779
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	181.568	-5.678	1.386	-21.960	7.664	162.980

Εταιρία	1 Ιανουαρίου 2015	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	31 Δεκεμβρίου 2015
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)				
Ενώματες ακινητοποιήσεις	32.421	2.381	253	35.055
Ασώματες ακινητοποιήσεις	135	-8	-	127
Απαιτήσεις και προπληρωμές	72	-72	-	-
Προβλέψεις	1.800	-	-	1.800
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	54	362	-	416
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-	31	-	31
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	-	-	40	40
	34.482	2.694	293	37.469
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)				
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-2.671	-308	-	-2.979
Αποθέματα	-168	-2.381	-	-2.549
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-769	-375	-	-1.144
Κρατικές επιχορηγήσεις	-1.114	-72	-	-1.186
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-596	-1.696	-	-2.292
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-3.647	-751	604	-3.794
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-85	85	-	-
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-5.705	3.611	-	-2.094
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-16.362	2.449	-	-13.913
	-31.117	562	604	-29.951
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	3.365	3.256	897	7.518

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει ένα νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα συγχώνευσης των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και εφόσον οι αναβαλλόμενοι φόροι τελούν υπό το ίδιο φορολογικό καθεστώς.

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης, έχει ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	1 Ιανουαρίου 2014	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	Προσαρμογή αναβαλ/νου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδ.	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2014
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ενώματες ακινητοποιήσεις	223.635	-2.126	-	12.725	23.654	257.888
Ασώματες ακινητοποιήσεις	38.473	5	-	1.898	4.538	44.914
Προβλέψεις	8.591	-5.280	-	-	28	3.339
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-	4.942	-	-	69	5.011
Απαιτήσεις και προπληρωμές	1.533	-71	-	-	113	1.575
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	89	85	-	-	11	185
	272.321	-2.445	-	14.623	28.413	312.912
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ασώματες ακινητοποιήσεις	-13.813	2.652	-	-	-1.537	-12.698
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-2.286	-1.265	-	-	-	-3.551
Αποθέματα	-1.269	401	-	-	-133	-1.001
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-7.205	-374	-1.531	-	-426	-9.536
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-6.023	-1.933	-	-	-377	-8.333
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-67.988	-3.783	-	-	-6.440	-78.211
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-	-5.705	-	-	-	-5.705
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-1.660	1.860	-	-	-200	-
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-704	495	-	-	160	-49
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-7.994	-2.815	-	-	-1.353	-12.162
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-36	-62	-	-	-	-98
Χρηματοοικονομικά μέσα	-1.029	1.676	-612	-	-35	-
	-110.007	-8.853	-2.143	-	-10.341	-131.344
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	162.314	-11.298	-2.143	14.623	18.072	181.568
Εταιρία	1 Ιανουαρίου 2014	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος			31 Δεκεμβρίου 2014
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ενώματες ακινητοποιήσεις	34.528	-2.107	-	32.421		
Ασώματες ακινητοποιήσεις	-	135	-	135		
Απαιτήσεις και προπληρωμές	6	66	-	72		
Προβλέψεις	6.253	-4.453	-	1.800		
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	335	-281	-	54		
	41.122	-6.640	-	34.482		
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ασώματες ακινητοποιήσεις	-14	14	-	-		
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-1.316	-1.355	-	-2.671		
Αποθέματα	-256	88	-	-168		
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-460	-309	-	-769		
Κρατικές επιχορηγήσεις	-1.135	21	-	-1.114		
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-457	-139	-	-596		
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-2.933	-86	-628	-3.647		
Χρηματοοικονομικά μέσα	-736	1.348	-612	-		
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-	-85	-	-85		
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-	-5.705	-	-5.705		
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-19.600	3.238	-	-16.362		
	-26.907	-2.970	-1.240	-31.117		
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	14.215	-9.610	-1.240	3.365		

19. Αποθέματα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Αποθέματα

Πρώτες ύλες, υλικά και ανταλλακτικά	Πρόβλεψη για απαξίωση πρώτων υλών, υλικών και ανταλλακτικών	Έτοιμα προϊόντα	Πρόβλεψη για απαξίωση ετοιμών προϊόντων
Μεταφορά σε επενδυτικά πάγια (σημ. 12)	Μεταφορά σε/από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ.11)		

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
214.446	197.826	62.603	58.104
-6.261	-2.986	-3.458	-646
86.047	85.293	12.229	15.372
-3.226	-2.504	-692	-
291.006	277.629	70.682	72.830
-715	-	-	-
-3.498	-1.855	-	-
286.793	275.774	70.682	72.830

Ανάλυση προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου

Προσθήκες χρήσης (σημ. 4, 29)	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη (σημ. 29)	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Αναταξινόμηση από λογαριασμούς αποθεμάτων	Συναλλαγματικές διαφορές
-------------------------------	--	---------------------------	---	--------------------------

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
5.490	5.382	646	985
3.943	281	3.504	-
-	-43	-	-
-	-353	-	-339
-	17	-	-
54	206	-	-
9.487	5.490	4.150	646

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των αποθεμάτων.

20. Απαιτήσεις και προπληρωμές

(ποσά σε χιλιάδες €)

Πελάτες	Επιταγές εισπρακτέες	Απαιτήσεις από συνδεδόμενα μέρη (σημ.32)	Πρόβλεψη για επισφάλειες
Σύνολο εμπορικών απαιτήσεων	Προκαταβολές σε προμηθευτές	Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	Απαιτήσεις από Φ.Π.Α. και λοιπούς φόρους
Προπληρωμές και λοιπές απαιτήσεις	Λοιπές απαιτήσεις από συνδεδόμενα μέρη (σημ.32)	Πρόβλεψη για επισφάλειες	
Σύνολο λοιπών απαιτήσεων			

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
119.711	109.170	28.931	16.411
9.608	13.073	4.700	5.540
-	-	13.776	17.606
-27.363	-26.955	-2.351	-2.700
101.956	95.288	45.056	36.857
7.535	8.074	647	465
2.389	2.008	285	158
11.308	6.550	6.078	2.202
46.909	47.692	10.122	12.571
35	18	8.591	2.682
-2.487	-2.181	-1.895	-1.766
65.689	62.161	23.828	16.312
167.645	157.449	68.884	53.169

20. Απαιτήσεις και προπληρωμές (συνέχεια)

Στις 31 Δεκεμβρίου η χρονική απεικόνιση των απαιτήσεων έχει ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	56.421	59.427	24.770	30.868
Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα				
< 30 ημέρες	11.061	13.340	3.441	3.444
30-60 ημέρες	5.539	6.918	2.537	693
60-90 ημέρες	6.196	2.780	4.185	174
90-120 ημέρες	3.907	2.209	1.947	146
>120 ημέρες	18.832	10.614	8.176	1.532
	101.956	95.288	45.056	36.857

Μέρος των ανωτέρω απαιτήσεων καλύπτεται από εγγυήσεις/εξασφαλίσεις, οι οποίες ανέρχονται για τον Όμιλο σε €27.819 χιλ. (31.12.2014: €22.743 χιλ.) και για την Εταιρία σε €10.716 χιλ. (31.12.2014: €16.638 χιλ.)(σημ. 31).

Ο λογαριασμός απαιτήσεων από πελάτες δεν είναι τοκοφόρος και συνήθως διακανονίζεται σε 30-170 ημέρες για τον Όμιλο και την Εταιρία.

Ανάλυση πρόβλεψης για επισφάλειες

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου

Προσθήκες χρήσης (σημ. 29)

Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη (σημ. 29)

Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη

Αναταξινόμηση από λοιπούς λογαριασμούς απαιτήσεων/υποχρεώσεων

Προσθήκη λόγω εξαγορών

Συναλλαγματικές διαφορές

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
	29.136	30.421	4.466	7.165
	3.062	3.652	276	403
	-2.269	-2.834	-284	-843
	-774	-4.047	-212	-2.259
	71	96	-	-
	-	1.251	-	-
	624	597	-	-
	29.850	29.136	4.246	4.466

Οι μεμονωμένες απαιτήσεις που απομειώθηκαν, αφορούν κυρίως χονδρέμπορους, οι οποίοι βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση. Εκτιμήθηκε ότι ένα μέρος των απαιτήσεων αναμένεται να ανακτηθεί.

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ταμείο

Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
	428	86	281	7
	121.305	142.860	8.345	16.964
	121.733	142.946	8.626	16.971

Οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αποτελούνται από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας. Τα πραγματικά επιτόκια καθορίζονται σύμφωνα με τα κυμαινόμενα επιτόκια και διαπραγματεύονται κατά περίπτωση.

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

(ποσά σε χιλιάδες €, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά)

Ο συνολικός αριθμός των εγκεκριμένων μετοχών είναι:

Κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €4,00

Προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €4,00

Όμιλος & Εταιρία	
2015	2014
77.063.568	77.063.568
7.568.960	7.568.960
84.632.528	84.632.528

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά)

	Κοινές μετοχές		Προνομιούχες μετοχές		Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο €'000	Σύνολο	
	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000		Αριθμός μετοχών	€'000
Μετοχές που έχουν εκδοθεί και πλήρως καταβληθεί							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2014	77.063.568	308.254	7.568.960	30.276	22.826	84.632.528	361.356
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014	77.063.568	308.254	7.568.960	30.276	22.826	84.632.528	361.356
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	77.063.568	308.254	7.568.960	30.276	22.826	84.632.528	361.356

	Κοινές μετοχές		Προνομιούχες μετοχές		Σύνολο	
	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000
Ίδιες μετοχές						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2014	3.061.415	87.563	5.919	117	3.067.334	87.680
Πώληση ιδίων μετοχών	-141.503	-4.047	-	-	-141.503	-4.047
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014	2.919.912	83.516	5.919	117	2.925.831	83.633
Πώληση ιδίων μετοχών	-159.319	-4.556	-	-	-159.319	-4.556
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	2.760.593	78.960	5.919	117	2.766.512	79.077

Η χρηματιστηριακή μέση τιμή των κοινών μετοχών της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν ήταν για το 2015 €20,40 (2014: €21,50) και η χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος την 31.12.2015 είναι €17,61 (31.12.2014: €19,17).

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς κοινών μετοχών παρέχονται στα ανώτερα στελέχη. Οι μεταβολές στον αριθμό των υφισταμένων δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς των μετοχών έχουν ως εξής:

	Πρόγραμμα 2010	Πρόγραμμα 2014
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2014	659.898	-
Δικαιώματα που παραχωρήθηκαν	-	250.190
Δικαιώματα που εξασκήθηκαν	-141.503	-
Δικαιώματα που δεν ωρίμασαν	-118.977	-
Δικαιώματα που διαγράφηκαν	-14.209	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014	385.209	250.190
Δικαιώματα που παραχωρήθηκαν	-	313.080
Δικαιώματα που εξασκήθηκαν	-159.319	-
Δικαιώματα που δεν ωρίμασαν	-61.112	-
Δικαιώματα που διαγράφηκαν	-17.545	-4.750
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	147.233	558.520

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στο τέλος του χρόνου έχουν τους ακόλουθους όρους:

	Πρόγραμμα 2010		Πρόγραμμα 2014	
	€ 4,00		€ 10,00	
	2014	2015	2014	2015
Τιμή άσκησης				
Ημερομηνία λήξης				
2015	25.629	-	-	-
2016	359.580	147.233	-	-
2020	-	-	250.190	247.540
2021	-	-	-	310.980
	385.209	147.233	250.190	558.520

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

Πρόγραμμα 2010

Στις 3 Ιουνίου 2010 η Εταιρία ενέκρινε τη θέσπιση τριετούς Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών (Πρόγραμμα 2010), η άσκηση των οποίων θα συνδέεται με τα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρίας και την πορεία της τιμής της μετοχής της. Στα πλαίσια του εν λόγω Προγράμματος, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας δικαιούνται να χορηγήσει, κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μέχρι 1.000.000 κοινών μετοχών της Εταιρίας, με τιμή διάθεσης ίση με την ονομαστική αξία της μετοχής, ήτοι €4,00 ανά μετοχή, στα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της Εταιρίας και στα διευθυντικά και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα αυτό τα χορηγούμενα δικαιώματα, έχουν μία περίοδο ωρίμανσης τριών ετών και μπορούν να ασκηθούν μετά από το τέλος της περιόδου ωρίμανσης εντός δύο ετών. Κάθε δικαίωμα πρέπει να ασκηθεί μέσα στο επόμενο έτος από αυτό του προσδιορισμού του τελικού αριθμού δικαιωμάτων που μπορούν να ασκηθούν. Στην περίπτωση που η προθεσμία παρέλθει τότε τα συγκεκριμένα δικαιώματα θα ακυρωθούν αμετάκλητα. Για όλα τα χορηγούμενα δικαιώματα αποτελεί βασική προϋπόθεση η συνεχής απασχόληση των δικαιούχων καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος χορήγησης. Ο αριθμός των μετοχών που θα χορηγείται κάθε χρόνο προσδιορίζεται ως εξής:

- 1) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρίας.
- 2) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με την απόδοση της μετοχής της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν, συγκριτικά με τρεις δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών κατά την διάρκεια της περιόδου των τριών χρόνων.
- 3) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με την απόδοση των μετοχών της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν συγκριτικά με τις αποδόσεις μετοχών δέκα προκαθορισμένων εταιριών παραγωγής τιμέντου διεθνώς κατά τη διάρκεια της περιόδου των τριών χρόνων.

Ο λογιστικός χειρισμός των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο πρόγραμμα έγινε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 “Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών”.

Κατά τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012 παραχωρήθηκαν 267.720, 301.200 και 376.290 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αντίστοιχα.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2010, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €5,36 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή του μοντέλου ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €15,90, η τυπική απόκλιση αποδόσεων τιμής μετοχής (standard deviation) 39,42%, η μερισματική απόδοση 2,68% και το σταθερό επιτόκιο EUR swap τριετίας 2,25%.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2011, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €6,86 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή του μοντέλου ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €17,88, η τυπική απόκλιση αποδόσεων τιμής μετοχής (standard deviation) 43,98%, η μερισματική απόδοση 2,74% και το σταθερό επιτόκιο EUR swap τριετίας 1,89%.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2012, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €3,05 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή του μοντέλου ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €14,72, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 37,4%, η μερισματική απόδοση 0,7% και το επιτόκιο EU Benchmark (Deutsche Bund) Government bond yield τριετίας 0,32%.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015, εκ των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2010, 2011 και 2012 έχουν διαγραφεί 13.380, 17.910 και 16.710 αντίστοιχα. Για κάθε αντίστοιχο έτος ο αριθμός των δικαιωμάτων τα οποία δεν ωρίμασαν και συνεπώς ακυρώθηκαν ανέρχεται σε 190.746, 118.977 και 61.112 αντίστοιχα.

Εκ των δικαιωμάτων που χορηγήθηκαν το 2010, ωρίμασαν και ακυρώθηκαν 8.684. Τα υπόλοιπα 54.910 δικαιώματα, τα οποία αντιπροσώπευαν ποσοστό 0,06% του συνόλου των μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, εξασκήθηκαν (2013: 50.282 / 2014: 4.628) από 75 στελέχη του Ομίλου, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν και 5 εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Το συνολικό κόστος των πωληθέντων Ιδίων Μετοχών ανήλθε σε €1.898 χιλ. (2013: €1.766 χιλ. / 2014: €132 χιλ.) Η διάθεση των αντιστοιχών μετοχών πραγματοποιήθηκε (εξωχρηματοπιστηριακή μεταβίβαση) με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι €4,00 ανά μετοχή και συνολικό τίμημα €220 χιλ.. Η ζημιά που πραγματοποιήθηκε από τη διάθεση των μετοχών αυτών στα στελέχη ανήλθε σε €1.678 χιλ. (2013: €1.565 / 2014: €113 χιλ.) και αναγνωρίστηκε στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Μητρικής Εταιρίας.

Εκ των δικαιωμάτων που χορηγήθηκαν το 2011, ωρίμασαν και ακυρώθηκαν 15.494. Τα υπόλοιπα 148.819 δικαιώματα, τα οποία αντιπροσώπευαν ποσοστό 0,17% του συνόλου των μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, εξασκήθηκαν (2014: 136.875 / 2015: 11.944) από 87 στελέχη του Ομίλου, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και 6 Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Το συνολικό κόστος των πωληθέντων Ιδίων Μετοχών ανήλθε σε € 4.257 χιλ. (2014: €3.915 χιλ. / 2015: €342 χιλ.) Η διάθεση των αντιστοιχών μετοχών πραγματοποιήθηκε (εξωχρηματοπιστηριακή μεταβίβαση) με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι €4,00 ανά μετοχή και συνολικό τίμημα €595 χιλ.. Η ζημιά που πραγματοποιήθηκε από τη διάθεση των μετοχών αυτών στα στελέχη ανήλθε σε €3.662 χιλ. (2014: €3.368 / 2015: €294 χιλ.) και αναγνωρίστηκε στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Μητρικής Εταιρίας.

Εκ των δικαιωμάτων που χορηγήθηκαν το 2012, ωρίμασαν και ακυρώθηκαν 3.860 ενώ την 31 Δεκεμβρίου 2015 147.233 δεν έχουν ακόμη εξασκηθεί. Τα υπόλοιπα 147.375 δικαιώματα, τα οποία αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,17% του συνόλου των μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, εξασκήθηκαν κατά την διάρκεια του 2015 από 69 στελέχη του Ομίλου, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και 1 εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Το συνολικό κόστος των πωληθέντων Ιδίων Μετοχών ανήλθε σε €4.214 χιλ.. Η διάθεση των αντιστοιχών μετοχών πραγματοποιήθηκε (εξωχρηματοπιστηριακή μεταβίβαση) με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι €4,00 ανά μετοχή και συνολικό τίμημα €590 χιλ.. Η ζημιά που πραγματοποιήθηκε από τη διάθεση των μετοχών αυτών στα στελέχη ανήλθε σε €3.624 χιλ. και αναγνωρίστηκε στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Μητρικής Εταιρίας.

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

Πρόγραμμα 2014

Στις 20 Ιουνίου 2014, εγκρίθηκε από την Γενική Συνέλευση της Εταιρίας η θέσπιση νέου τριετούς Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών. Στα πλαίσια αυτού, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας δικαιούται να χορηγήσει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μέχρι 1.000.000 κοινών μετοχών, με τιμή διάθεσης ίση με €10,00 ανά μετοχή. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, τα διευθυντικά και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και τα αντίστοιχα στελέχη των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και περιορισμένος αριθμός επιπλέον στελεχών που ξεχωρίζουν συστηματικά για την απόδοση και τις μεγάλες δυνατότητες εξέλιξής τους.

Η περίοδος ωρίμανσης των δικαιωμάτων τόσο εκείνων που χορηγήθηκαν κατά τα έτη 2014, 2015 όσο και αυτών που θα χορηγηθούν το 2016, είναι τριετής και τα σχετικά δικαιώματα καθίστανται ώριμα τον Δεκέμβριο των ετών 2016, 2017 και 2018 αντίστοιχα, εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας με την Εταιρία ή με συνδεδεμένη με αυτή εταιρία. Με την πάροδο του τριετούς χρόνου ωρίμανσης, ο οριστικός αριθμός δικαιωμάτων που θα δικαιούνται να ασκήσουν τελικά οι δικαιούχοι θα προσδιορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, εντός του Α' τετραμήνου των ετών 2017, 2018 και 2019 αντίστοιχα και θα εξαρτάται:

α) Κατά το ήμισυ, ανάλογα με τον μέσο όρο απόδοσης του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων (ROACE) τριετίας σε σχέση με τον στόχο της κάθε τριετίας, όπως αυτός θα έχει καθοριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από τη χορήγηση των σχετικών δικαιωμάτων.

β) Κατά το υπόλοιπο ήμισυ, ανάλογα με τη συνολική απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με τον μέσο όρο της συνολικής απόδοσης των μετοχών δέκα προκαθορισμένων εταιριών παραγωγής τσιμέντου διεθνώς.

Οι δικαιούχοι θα δικαιούνται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, εν όλω ή εν μέρει, εντός των πέντε πρώτων ημερών κάθε μήνα, καταβάλλοντας στην Εταιρία τα ανάλογα ποσά, μέχρι την ημερομηνία λήξης των δικαιωμάτων, ήτοι μέχρι τον Δεκέμβριο του τρίτου έτους μετά το έτος τελικού προσδιορισμού τους.

Ο λογιστικός χειρισμός των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο πρόγραμμα έγινε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 "Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών".

Κατά τις χρήσεις 2014 και 2015 παραχωρήθηκαν 250.190 και 313.080 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αντίστοιχα.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2014, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €7,39 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή των προαναφερόμενων μεθόδων ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €25,32, το ποσοστό απώλειας δικαιωμάτων λόγω αποχώρησης στελεχών 9,2%, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 47,2%, η μερισματική απόδοση 0,376% και το επιτόκιο EU Benchmark (Deutsche Bund) Government bond yield τριετίας 0,083%.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2015, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €4,14 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή των προαναφερόμενων μεθόδων ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €19,55, το ποσοστό απώλειας δικαιωμάτων λόγω αποχώρησης στελεχών 9,2%, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 40,61%, η μερισματική απόδοση 0,59% και το επιτόκιο EURIBOR ενός έτους 0,166%.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015, εκ των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2014 και το 2015, έχουν διαγραφεί 2.650 και 2.100 αντίστοιχα.

23. Λοιπά αποθεματικά

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικό αποθεματικό	Έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων	Αποθεματικό αναπροσαρμογών	Αποθεματικό αναλογιστικών διαφορών	Συν/κές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου	Συν/κές διαφορές μετατροπής	Σύνολο λοιπών αποθεματικών
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	90.826	-6.477	271.892	133.192	43.577	3.304	37.898	-280.913	293.299
Λοιπές συνολικές ζημιές	-	-	-	-	-116	-3.961	3.217	81.602	80.742
Διανεμηθέντα έκτακτα αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10)	-	-	-8.463	-	-	-	-	-	-8.463
Προσαρμογή αναβαλλόμενου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος	-	-	-	-	-12.067	-	-	-	-12.067
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής και μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	-	-	-735	-	-	-	-735
Πώληση μεριδίου θυγατρικής εταιρίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	1.761	600.000	3.096	-14.317	-4.155	-	-	364	586.749
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2014	92.587	593.523	266.525	118.875	26.504	-657	41.115	-198.947	939.525
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	1.096	1.658	-	43.962	46.716
Διανεμηθέντα ειδικά αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10)	-	-12.695	-	-	-	-	-	-	-12.695
Προσαρμογή αναβαλλόμενου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος	-	-	-	-	20.793	-	-	-	20.793
Εξαγορά μη ελέγχουσας συμμετοχής	20	52	-	-	5.657	-	-	-1.307	4.422
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής και μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	-	-	4.262	-	-	-	4.262
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	505	-11.653	34.550	-1.312	-7.926	-	-	117	14.281
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2015	93.112	569.227	301.075	117.563	50.386	1.001	41.115	-156.175	1.017.304
Εταιρία	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικό αποθεματικό	Έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων	Αποθεματικό αναπροσαρμογών	Αποθεματικό αναλογιστικών διαφορών	Συν/κές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου	Σύνολο λοιπών αποθεματικών	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	68.650	16.245	259.998	116.581	2.662	1.621	45.501	511.258	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	-	-1.786	2.846	1.060	
Διανεμηθέντα έκτακτα αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10)	-	-	-8.463	-	-	-	-	-8.463	
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-	-	3.097	-10.716	-	-	-	-7.619	
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2014	68.650	16.245	254.632	105.865	2.662	-165	48.347	496.236	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	-	-154	997	-	843	
Διανεμηθέντα ειδικά αποθεματικά σε μετόχους (σημ. 10)	-	-12.695	-	-	-	-	-	-12.695	
Μεταφορά από κέρδη προηγούμενων χρήσεων	1.302	-	33.727	198	-	-	-	35.227	
Μεταφορά από δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	-	-	823	-	-	-	-	823	
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-	-	-	-684	-	-	-	-684	
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2015	69.952	3.550	289.182	105.379	2.508	832	48.347	519.750	

23. Λοιπά αποθεματικά (συνέχεια)

Ορισμένες από τις εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται, σύμφωνα με την εμπορική νομοθεσία της χώρας στην οποία εδρεύουν, να σχηματίσουν Τακτικό αποθεματικό υπολογιζόμενο ως ποσοστό επί των ετησίων καθαρών τους κερδών. Το ανωτέρω αποθεματικό δε δύναται να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια λειτουργίας της Εταιρίας.

Τα Έκτακτα Αποθεματικά περιλαμβάνουν κυρίως αποθεματικά που έχουν σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων και κατ' εφαρμογή ειδικών νόμων, από την Εταιρία και από ορισμένες θυγατρικές του Ομίλου. Για τα ανωτέρω αποθεματικά έχει εξαντληθεί η φορολογική υποχρέωση ή έχουν απαλλαχθεί οριστικά από τη φορολογία και επομένως η διανομή τους δεν δημιουργεί περαιτέρω φορολογική επιβάρυνση για τον Όμιλο και την Εταιρία.

Βάση της απόφασης της Γενική Συνέλευση της 19ης Ιουνίου 2015, τα Έκτακτα Αποθεματικά αυξήθηκαν κατά €33,7 εκατ. λόγω μεταφοράς του ποσού από το "υπόλοιπο κερδών".

Τα Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων και Νόμων, σύμφωνα την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, εξαιρούνται του φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δε θα διανεμηθούν στους μετόχους.

Η διανομή του υπολοίπου των ανωτέρω αποθεματικών μπορεί να πραγματοποιηθεί ύστερα από την έγκριση των μετόχων σε τακτική συνέλευση και εφόσον έχει καταβληθεί ο αναλογών φόρος. Ο Όμιλος δεν προτίθεται να διανείμει το υπόλοιπο των συγκεκριμένων αποθεματικών και επομένως δεν έχει προβεί σε υπολογισμό φόρου εισοδήματος που θα προέκυπτε στην περίπτωση διανομής.

Το 2014 σχηματίστηκε ειδικό αποθεματικό συνολικού ποσού €600 εκατ. από κέρδη προηγούμενων χρήσεων θυγατρικών εταιριών του Ομίλου, σύμφωνα με αποφάσεις των Διοικητικών τους Συμβουλίων. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου 2015, ενέκρινε τη διανομή ποσού €12.694.687 από τα Ειδικά Αποθεματικά (σημ. 10).

Το Αποθεματικό Αναπροσαρμογών απαρτίζεται κυρίως από: α) την εύλογη αξία των ενσωμάτων και ασωμάτων ακινητοποιήσεων ποσού €48,2 εκατ. (2014: €33,8 εκατ.) που αναλογούσε στην συμμετοχή του Ομίλου στην κοινοπρακτική εταιρία στην Αίγυπτο Lafarge-Titan Egyptian Investments Ltd, μέχρι την ημερομηνία της πλήρους εξαγοράς της από τον Όμιλο και β) τη χρεωστική διαφορά που προέκυψε μεταξύ της εύλογης αξίας και της τρέχουσας αξίας από την αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών της ANTEA Cement SHA ποσού €1,4 εκατ. (2014: €8,3 εκατ.).

Το Αποθεματικό Αναλογιστικών Διαφορών απεικονίζει την επανεκτίμηση κερδών και ζημιών (αναλογιστικά κέρδη/ζημιές) που προκύπτει από τις αναλογιστικές μελέτες που εκτελεί ο Όμιλος στις θυγατρικές του για τα διάφορα προγράμματα παροχών στους εργαζομένους (σημ. 25).

Το Αποθεματικό Συναλλαγματικών Διαφορών Μετατροπής απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών του Ομίλου σε ξένο νόμισμα.

Το Αποθεματικό Συναλλαγματικών Διαφορών Αντιστάθμισης Κινδύνου απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από τη μετατροπή σε ευρώ των δανείων σε ξένο νόμισμα, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνου επενδύσεων του Ομίλου στο εξωτερικό. Επίσης, απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών για συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.

24. Δανεισμός

(ποσά σε χιλιάδες €)

Βραχυπρόθεσμος

Τραπεζικός δανεισμός

Δάνεια σε ξένο νόμισμα

Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Μακροπρόθεσμος

Τραπεζικός δανεισμός

Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα

Ομολογιακά δάνεια

Δανειακές υποχρεώσεις από συνδεόμενα μέρη

Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Σύνολο δανεισμού

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
14.564	49.182	9.324	95	
9.930	-	-	-	
1.819	340	-	-	
26.313	49.522	9.324	95	
35.902	122.262	-	-	
170.443	-	-	-	
499.181	510.545	-	-	
-	-	300.712	336.694	
11.240	1.388	-	-	
716.766	634.195	300.712	336.694	
743.079	683.717	310.036	336.789	

Λήξη μακροπρόθεσμου δανεισμού:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Από 1 έως 2 έτη

Από 2 έως 3 έτη

Από 3 έως 4 έτη

Από 4 έως 5 έτη

Περισσότερο από 5 έτη

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
247.434	20.916	94.388	-	
90.058	216.410	96.396	97.439	
296.067	44.097	109.928	117.318	
33.907	298.486	-	121.937	
38.060	52.898	-	-	
705.526	632.807	300.712	336.694	

Λήξη υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές μισθώσεις:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Από 1 έως 2 έτη

Από 2 έως 3 έτη

Από 3 έως 4 έτη

Από 4 έως 5 έτη

Περισσότερο από 5 έτη

	Όμιλος	
	2015	2014
-	-	
235	-	
-	357	
-	-	
11.005	1.031	
11.240	1.388	

Στις 30 Ιανουαρίου 2014, υπεγράφη στο Λονδίνο σύμβαση κοινοπρακτικού δανείου μελλοντικής εκκίνησης σε ευρώ και άλλα νομίσματα μεταξύ της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου Titan Global Finance PLC (TGF) και κοινοπραξίας ελληνικών και αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, με την εγγύηση της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν. Το συνολικό ύψος του ανέρχεται σε €455 εκατ. και έχει διάρκεια μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Το δάνειο έχει χρησιμοποιηθεί για την αναχρηματοδότηση πιστωτικών γραμμών και για τη χρηματοδότηση γενικών εταιρικών σκοπών του Ομίλου. Τον Δεκέμβριο του 2014, ένα μέρος της ανακυκλούμενης πιστωτικής γραμμής ακυρώθηκε ύστερα από αίτηση της TGF και μειώθηκε στα €300 εκατ..

Στις 10 Ιουλίου 2014, η TGF ολοκλήρωσε την έκδοση ομολογιών συνολικής ονομαστικής αξίας €300 εκατ., πενταετούς διάρκειας και με ετήσιο τοκομερίδιο 4,25%. Οι ομολογίες εκδόθηκαν με την εγγύηση της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν και εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από την έκδοση των ομολογιών χρησιμοποιήθηκαν για την αναχρηματοδότηση υπάρχοντος δανεισμού του Ομίλου.

24. Δανεισμός (συνέχεια)

Τα πραγματικά επιτόκια με τα οποία επιβαρύνθηκαν τα αποτελέσματα είναι τα ακόλουθα:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Δανεισμός (USD)	3,82%	3,44%	-	-
Δανεισμός (JPY)	2,70%	2,70%	-	-
Δανεισμός (EGP)	11,97%	11,42%	-	-
Δανεισμός (BGN)	3,25%	3,56%	-	-
Δανεισμός (LEK)	4,78%	4,78%	-	-
Δανεισμός (CAD)	-	3,22%	-	-
Δανεισμός (€)	6,09%	6,25%	5,31%	4,58%
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (USD)	3,08-3,55%	3,5-4,9%	-	-
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (CAD)	4,00%	4,00%	-	-

Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα (συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις):

	Όμιλος	
	Ποσά σε Ευρώ ισοδύναμα	
	2015	2014
USD	208.111	200.245
JPY	-	3.444
EGP	132.368	64.955
BGN	11.586	16.300
LEK	36.093	32.429
CAD	6	10
GBP	135	173

Ο Όμιλος έχει τις ακόλουθες μη χρησιμοποιηθείσες ανοικτές πιστωτικές διευκολύνσεις:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Κυμαινόμενο επιτόκιο:				
- Ληξιπρόθεσμα εντός ενός έτους	155.710	131.174	89.645	95.765
- Ληξιπρόθεσμα πέραν του ενός έτους	316.730	353.633	87.190	329.223

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος	
	2015	2014
(ποσά σε χιλιάδες €)		
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις - ελάχιστη πληρωμή		
Έως 1 έτος	2.184	352
Από 1 έως 5 έτη	12.368	1.555
	14.552	1.907
Μελλοντικές χρηματοοικονομικές δαπάνες από χρηματοδοτικές μισθώσεις	-1.493	-179
Παρούσα αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	13.059	1.728

Το 2014, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στις Η.Π.Α., Titan America LLC, σύναψε δύο συμβόλαια χρηματοοικονομικής μίσθωσης για την αγορά μεταφορικών μέσων συνολικού κεφαλαίου €1,6 εκατ., τετραετής και εξαετής διάρκειας και μέσου επιτοκίου 3,76%. Επιπλέον, το 2015, η ίδια θυγατρική εταιρία σύναψε οκτώ νέα συμβόλαια χρηματοοικονομικής μίσθωσης, επίσης για τον ίδιο σκοπό. Το συνολικό κεφάλαιο αυτών των μισθώσεων είναι €12,3 εκατ., έχουν εξαετή διάρκεια και μέσο επιτόκιο 3,08%.

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών

Ελλάδα

Η ελληνική εργατική νομοθεσία προβλέπει η αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης να βασίζεται στα χρόνια υπηρεσίας των εργαζομένων στην εταιρία λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοχές τους κατά την ημερομηνία αποχώρησης. Ο Όμιλος χορηγεί μεγαλύτερη αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης, από εκείνη που ορίζει ο νόμος. Οι αποζημιώσεις λόγω αποχώρησης για συνταξιοδότηση δεν χρηματοδοτούνται από ειδικά κεφάλαια, όμως οι υποχρεώσεις που προέρχονται από τέτοιου είδους δεσμεύσεις αποτιμώνται με αναλογιστικές μελέτες, που εκπονούνται από ανεξάρτητες αναλογιστικές εταιρίες. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2015. Οι βασικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν για την εκπόνηση της μελέτης αυτής ήταν ένα επιτόκιο προεξόφλησης της τάξεως του 1,9% (2014: 1,7%), ένα μέσο ποσοστό αύξησης των μισθών 2% (2014: 3%) και τέλος καμία μεταβολή των μελλοντικών συντάξεων.

ΗΠΑ

Στις θυγατρικές του Ομίλου στις ΗΠΑ υφίστανται προγράμματα καθορισμένων παροχών καθώς και λοιπά προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών. Η μέθοδος λογιστικοποίησης των τελευταίων, οι υποθέσεις για την αποτίμηση τους και η συχνότητα των αποτιμήσεων, είναι παρόμοιες με εκείνες των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

Όλα τα προγράμματα καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στην Αμερική, εκτός από ένα, έχουν σταματήσει να δέχονται νέα μέλη καθώς επίσης και να προσμετρούν από την ημερομηνία αυτή, έτη θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Τέλος υπάρχει ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών για μετά την έξοδο από την υπηρεσία (για ορισμένους εν ενεργεία καθώς και πρώην εργαζόμενους) όπου οι δικαιούχοι του προγράμματος αυτού, λαμβάνουν παροχές όπως είναι η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από την ημερομηνία της πρόωρης συνταξιοδότησης έως και την ημερομηνία που θεμελιώνεται δικαίωμα πλήρους συνταξιοδότησης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 τα προγράμματα των στοιχείων ενεργητικού των θυγατρικών του Ομίλου στις ΗΠΑ αποτελούνται από επενδύσεις κατά προσέγγιση 57% (2014: 56%) σε μετοχές που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές και 43% (2014: 44%) σε σταθερές επενδύσεις (ομόλογα Η.Π.Α. και διεθνή). Το επιτόκιο προεξόφλησης που υιοθετήθηκε για την εκπόνηση της μελέτης για τα συνταξιοδοτικά προγράμματα των θυγατρικών του Ομίλου στις ΗΠΑ ήταν 4% (2014: 3,75%).

Πρόγραμμα συνταξιοδότησης με συμμετοχή πολλών εργοδοτών

Ορισμένοι εργαζόμενοι συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών που υποστηρίζεται από το σωματείο εργαζομένων, όπου συμμετέχουν περισσότεροι του ενός εργοδότες. Το πρόγραμμα δεν υπόκειται στη διαχείριση των θυγατρικών εταιριών που έχει ο Όμιλος στις ΗΠΑ και οι εισφορές καθορίζονται σύμφωνα με τις προβλέψεις που απορρέουν από τις ισχύουσες συμβάσεις εργασίας. Το ύψος των εισφορών επηρεάζεται από την κεφαλαιακή κατάσταση του προγράμματος.

Επιπρόσθετο πρόγραμμα παροχών

Σκοπός του προγράμματος είναι η σύσταση ενός μη χρηματοδοτούμενου προγράμματος αναβαλλόμενων αμοιβών για ορισμένο αριθμό υψηλόμισθων στελεχών σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στις ΗΠΑ. Για το σκοπό αυτό οι θυγατρικές εταιρίες στις ΗΠΑ δημιούργησαν ένα επικουρικό ταμείο, ώστε να προωθήσουν την πληρωμή των συγκεκριμένων αμοιβών στους συμμετέχοντες μέσω του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα αυτό οι συμμετέχοντες μπορούν να αναβάλλουν ένα ποσοστό από 0% έως και 20% των αμοιβών τους για το ισχύον έτος. Το 2012, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στις ΗΠΑ ανέστειλε όλες τις εισφορές της. Τα προγράμματα στοιχείων ενεργητικού ήταν συνολικά €4.578 χιλ. και €4.732 χιλ. στο τέλος του 2015 και 2014 αντίστοιχα και συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (σημ. 17). Δεν υπήρχαν έξοδα για το πρόγραμμα αυτό στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014.

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών (συνέχεια)

Τα ποσά, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και αφορούν τα προγράμματα καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών και λοιπών καθορισμένων παροχών, έχουν ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	3.436	2.049	843	395
Χρηματοοικονομικό κόστος	996	937	238	372
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων	-442	-323	-	-
	3.990	2.663	1.081	767
Επιπρόσθετες καθορισμένες παροχές που πληρώθηκαν πέραν των προβλεπόμενων	789	2.639	453	200
	4.779	5.302	1.534	967
Ποσά που επιβάρυναν τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	4.225	4.688	1.296	595
Ποσά που επιβάρυναν τα έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας (σημ. 6)	554	614	238	372
Ποσά που επιβάρυναν την κατάσταση αποτελεσμάτων	4.779	5.302	1.534	967
Επανεκτίμηση (κερδών)/ζημιών που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές)	-2.751	5.485	-1.601	2.414
Ποσό που επιβάρυνε την κατάσταση συνολικού εισοδήματος	2.028	10.787	-67	3.381
Παρούσα αξία της υποχρέωσης κατά την λήξη της χρήσης	46.428	46.581	13.087	14.029
Μείον στοιχεία ενεργητικού προγραμμάτων Αμερικής	-15.410	-14.854	-	-
	31.018	31.727	13.087	14.029
Ανάλυση της υποχρέωσης που καταχωρήθηκε στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης:				
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Υπόλοιπο έναρξης	31.727	23.657	14.029	11.279
Συνολική δαπάνη	4.665	5.302	1.534	967
Επανεκτίμηση (κερδών)/ζημιών που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές)	-2.751	5.485	-1.601	2.414
Λοιπά	-	108	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	1.435	1.216	-	-
Πληρωμές παροχών κατά την διάρκεια της χρήσης	-4.058	-4.041	-875	-631
Υπόλοιπο λήξης	31.018	31.727	13.087	14.029
Μεταβολές στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού προγραμμάτων παροχών της Αμερικής				
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού στην αρχή της περιόδου	14.854	12.764		
Αναμενόμενη απόδοση	81	315		
Εισφορές εταιρίας	596	724		
Εισφορές εργαζομένων	-	159		
Έξοδα διαχείρισης	-191	-		
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	-1.653	-854		
Συναλλαγματική διαφορά	1.723	1.746		
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού στο τέλος της περιόδου	15.410	14.854		

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών (συνέχεια)

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει μία ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας για σημαντικές παραδοχές:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Παραδοχές	Όμιλος		Εταιρία	
	1,0% αύξηση	1,0% μείωση	1,0% αύξηση	1,0% μείωση
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015				
<i>Επίδραση στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών:</i>				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-3.229	3.853	-1.334	1.588
Μισθοδοσία	1.873	-1.609	1.569	-1.345
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	-152	179	-	-
<i>Επίδραση στο κόστος τρέχουσας υπηρεσίας:</i>				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-12	29	-119	146
Μισθοδοσία	131	-107	150	-124
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	8	-7	-	-
Παραδοχές	Όμιλος		Εταιρία	
	1,0% αύξηση	1,0% μείωση	1,0% αύξηση	1,0% μείωση
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014				
<i>Επίδραση στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών:</i>				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-3.514	4.230	-1.540	1.849
Μισθοδοσία	2.178	-1.857	1.804	-1.536
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	200	168	-	-
<i>Επίδραση στο κόστος τρέχουσας υπηρεσίας:</i>				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-70	82	-38	43
Μισθοδοσία	465	-144	46	-40
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	6	-5	-	-

Οι αναλύσεις ευαισθησίας έχουν καθοριστεί με βάση μια μέθοδο που δείχνει την επίδραση στο πρόγραμμα των καθορισμένων παροχών, ως αποτέλεσμα λογικών μεταβολών στις βασικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναμενόμενες μελλοντικές πληρωμές που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών έχουν ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Έως 1 έτος	2.992	2.994	1.516	1.739
Μεταξύ 1 και 5 έτη	7.037	5.855	1.585	1.035
Μεταξύ 5 και 10 έτη	11.217	10.556	4.178	3.891
Από 10 έτη και πάνω	32.562	35.493	9.263	10.887
Συνολικές αναμενόμενες πληρωμές	53.808	54.898	16.542	17.552

Τα συστατικά στοιχεία των επανεκτιμήσεων (κερδών)/ζημιών που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα για τις οικονομικές χρήσεις 2015 και 2014 παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Προϋπηρεσία	-231	1.771	316	72
Αναλογιστικές παραδοχές (χρηματοοικονομικές)	-2.710	3.448	-1.917	2.342
Αναλογιστικές παραδοχές (δημογραφικές)	-146	169	-	-
Επανεκτίμηση (κερδών)/ζημιών στα προγράμματα παροχών	-3.087	5.388	-1.601	2.414
Επανεκτίμηση κερδών των στοιχείων ενεργητικού προγραμμάτων παροχών	336	97	-	-
Επανεκτίμηση (κερδών)/ζημιών χρήσης	-2.751	5.485	-1.601	2.414

26. Προβλέψεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος		1 Ιανουαρίου 2015	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2015
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων	α	13.585	3.077	-1.340	274	-97	656	16.155
Πρόβλεψη για λοιπούς φόρους	β	802	2.153	-	-	-176	51	2.830
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	917	497	-	-	-10	17	1.421
Λουτές προβλέψεις	δ	4.754	7.066	-4.376	3	-68	31	7.410
		20.058	12.793	-5.716	277	-351	755	27.816
		1 Ιανουαρίου 2014	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2014
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων	α	10.722	2.051	-646	1.016	-162	604	13.585
Πρόβλεψη για λοιπούς φόρους	β	365	437	-	-	-	-	802
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	828	-	-	-	-	89	917
Λουτές προβλέψεις	δ	2.784	4.080	-2.137	2	-113	138	4.754
		14.699	6.568	-2.783	1.018	-275	831	20.058
		2015	2014					
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις		21.481	15.922					
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις		6.335	4.136					
		27.816	20.058					

Εταιρία		1 Ιανουαρίου 2015	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	31 Δεκεμβρίου 2015
Προβλέψεις για αποκατάσταση λατομείων	α	2.153	73	-87	37	-57	2.119
Λουτές προβλέψεις	δ	3.750	4.800	-12	3	-2.756	5.785
		5.903	4.873	-99	40	-2.813	7.904
		1 Ιανουαρίου 2014	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	31 Δεκεμβρίου 2014
Προβλέψεις για αποκατάσταση λατομείων	α	1.754	206	-282	475	-	2.153
Λουτές προβλέψεις	δ	1.771	3.506	-1.635	2	106	3.750
		3.525	3.712	-1.917	477	106	5.903
		2015	2014				
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις		2.221	2.293				
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις		5.683	3.610				
		7.904	5.903				

α. Αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία της εκτιμώμενης δαπάνης για αποκατάσταση των λατομείων μετά από την παύση της λειτουργίας τους, καθώς και άλλων παρόμοιων υποχρεώσεων. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αναμένεται να χρησιμοποιηθεί σε διάστημα από 2 έως 50 έτη.

β. Αφορά πρόβλεψη για την κάλυψη μελλοντικών διαφορών από φορολογικούς ελέγχους για λοιπούς φόρους. Η χρησιμοποίηση της αναμένεται να γίνει μέσα στα επόμενα 5 έτη.

γ. Αφορά δαπάνες που ενδέχεται να προκύψουν στο μέλλον για τακτοποίηση δικαστικών διεκδικήσεων από τρίτους έναντι των εταιριών του Ομίλου, κυρίως των θυγατρικών εταιριών του στην Αίγυπτο. Οι δικαστικές αυτές υποθέσεις αφορούν αποζημιώσεις προσωπικού, προνόμια προσωπικού που αποχώρησε σε προηγούμενα έτη, απαιτήσεις αποτίμησης μετοχών κτλ. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αναμένεται να χρησιμοποιηθεί κυρίως στους επόμενους 12 μήνες.

δ. Αφορά διάφορες προβλέψεις για κινδύνους εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν είναι ουσιώδης για τον Όμιλο. Για την Εταιρία η συγκεκριμένη κατηγορία προβλέψεων περιέχει μεταξύ άλλων, πρόβλεψη για επιπρόσθετες αμοιβές (bonus) του προσωπικού. Οι συγκεκριμένες προβλέψεις αναμένεται να χρησιμοποιηθούν σε διάστημα από 2 έως 20 έτη.

27. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κρατικές επιχορηγήσεις
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (σημ. 34)

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
5.290	5.357	4.090	4.312
1.513	24.696	146	134
6.803	30.053	4.236	4.446

Ο Όμιλος είχε χορηγήσει στους μετόχους μη ελέγχουσας συμμετοχής και συγκεκριμένα στις European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) και International Finance Corporation (IFC) το δικαίωμα να ζητήσουν την εξαγορά από τον Όμιλο του ποσοστού τους στην ANTEA Cement SHA (Antea), βάσει προκαθορισμένων όρων. Την 31η Δεκεμβρίου 2014, η εύλογη αξία του δικαιώματος προαίρεσης, που αναγνωρίστηκε ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση, ανήλθε σε €23,8 εκατ..

Την 5η Φεβρουαρίου 2015, ο Όμιλος εξαγόρασε το ποσοστό του 20%, που είχε η EBRD στην Antea. Η IFC κατέχει δικαίωμα πώλησης αντίστοιχου ποσοστού, το οποίο έχει εισέλθει σε περίοδο εξάσκησης και η εύλογη αξία του αναγνωρίζεται ως βραχυπρόθεσμη υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου. Την 31η Δεκεμβρίου 2015 η αξία του ανέρχεται σε €8,3 εκατ. (σημ. 31).

Η ανάλυση των κρατικών επιχορηγήσεων έχει ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Μακροπρόθεσμες

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
5.290	5.357	4.090	4.312
5.290	5.357	4.090	4.312

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο έναρξης
Προσθήκες
Εκκαθαρίσεις επιχορηγήσεων
Αποσβέσεις (σημ. 29)
Υπόλοιπο λήξης

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
5.357	5.064	4.312	4.696
227	891	-	-
-	-161	-	-162
-294	-437	-222	-222
5.290	5.357	4.090	4.312

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους, όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις, που προορίζονται για αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων, καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και λογίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, σύμφωνα με τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις, που αφορούν δαπάνες, αναβάλλονται και καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, όταν καταχωρείται και η επιχορηγούμενη δαπάνη, έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση του εσόδου με τη δαπάνη.

28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Προμηθευτές
Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη (σημ. 32)
Λοιπές υποχρεώσεις
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα και αγορές υπό τακτοποίηση
Υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς
Προκαταβολές πελατών
Μερίσματα πληρωτέα
Κρατικές επιχορηγήσεις (σημ. 27)
Λοιποί φόροι

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
151.077	118.989	23.223	27.941
223	154	7.873	9.239
17.747	17.200	4.228	4.547
59.745	42.986	4.719	3.956
3.350	3.430	2.378	2.455
16.947	25.799	670	2.080
3.697	276	156	119
-	-	-	-
13.019	11.628	2.454	2.088
265.805	220.462	45.701	52.425

Οι λοιπές υποχρεώσεις αποτελούνται κυρίως από μεταφορικά τσιμέντου και πρώτων υλών, καθώς επίσης από παρεπόμενες παροχές στο προσωπικό.

Οι όροι και συνθήκες των ανωτέρω χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

Οι προμηθευτές δεν είναι τοκοφόρος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζεται σε 10-180 ημέρες για τον Όμιλο και την Εταιρία.

Οι λοιπές υποχρεώσεις δεν είναι τοκοφόρος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζονται σε ένα μήνα για τον Όμιλο και την Εταιρία.

29. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Κέρδη μετά από φόρους	35.296	35.717	60.142	91.724
Προσαρμογές των κερδών σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:				
Φόρους (σημ. 8)	6.848	11.104	3.477	-8.598
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 11)	105.171	95.433	13.488	13.204
Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 13)	8.773	10.453	275	475
Αποσβέσεις κρατικών επιχορηγήσεων (σημ. 27)	-294	-437	-222	-222
Δαπάνη απομείωσης στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,13)	17.045	-414	-	-753
Καθαρές ζημίες/(κέρδη) από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 4)	2.166	1.537	-140	48
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις που χρεώθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (σημ. 20)	793	818	-220	-440
Πρόβλεψη για απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)	3.943	238	3.504	-
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων (σημ. 26α)	2.011	2.421	-34	399
Πρόβλεψη για επίδικες απαιτήσεις (σημ. 26γ)	497	-	-	-
Λοιπές προβλέψεις	5.975	1.945	2.035	1.873
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης (σημ. 25)	3.362	2.663	660	767
Μείωση/(αύξηση) αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	300	-125	286	-79
Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων	2.805	1.609	-	5.211
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	-1.565	-	-134	-
Έσοδα από μερίσματα	-	-	-55.112	-112.000
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας (σημ. 6)	-1.767	-2.148	-52	-110
Έξοδα από τόκους και συναφή έξοδα (σημ. 6)	65.270	62.152	23.105	40.364
Καθαρές ζημίες από χρηματοοικονομικά εργαλεία (σημ. 6)	21.921	24.200	-	2.151
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές (σημ. 6)	-38.097	-52.765	-628	-1.679
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών (σημ. 7)	1.010	747	876	631
Συμμετοχή στα κέρδη συνδεδεμένων εταιριών και κοινοπραξιών (σημ. 15)	-5.815	-4.945	-	-
<i>Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης:</i>				
Αύξηση αποθεμάτων	-8.402	-40.540	-1.356	-3.136
(Αύξηση)/μείωση απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς	-5.876	17.894	-15.367	-7.121
(Αύξηση)/μείωση λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	-3.128	-4.623	-	81
Αύξηση/(μείωση) τρεχουσών υποχρεώσεων	19.399	11.344	-5.226	4.704
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	237.641	174.278	29.357	27.494

Στην κατάσταση ταμειακών ροών οι εισπράξεις από την πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων υπολογίζονται ως ακολούθως:

Αναπόσβεστη αξία κατά την ημερομηνία πώλησης	3.471	1.718	216	231
Καθαρή (ζημιά)/κέρδος από την πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 4)	-2.166	-1.537	140	-48
Εισπράξεις από την πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων	1.305	181	356	183

30. Συνενώσεις επιχειρήσεων και απόκτηση μη ελέγχουσας συμμετοχής

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014

Την 1.10.2014, ο Όμιλος εξαγόρασε το υπόλοιπο 50% των μετοχών της κοινοπραξίας Transbeton-Δομική Α.Ε.. Από την ίδια ημερομηνία η ανωτέρω εταιρία ενσωματώνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης αντί της μεθόδου καθαρής θέσης.

Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της Transbeton-Δομικής Α.Ε., όπως αυτά έχουν προσωρινά αποτιμηθεί κατά την ημερομηνία απόκτησης της, παρατίθενται κατωτέρω:

(ποσά σε χιλιάδες €)	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς
<u>Ενεργητικό</u>		
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	5.192	5.192
Αποθέματα	44	44
Απαιτήσεις και προπληρωμές	675	675
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	790
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	109	109
Σύνολο ενεργητικού	6.020	6.810
<u>Υποχρεώσεις</u>		
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	87	87
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	3.207	3.207
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	97	97
Λοιπές υποχρεώσεις και φόροι πληρωτέοι	1.163	1.163
Σύνολο υποχρεώσεων	4.554	4.554
Συνολική αναγνωρίσιμη καθαρή θέση σε εύλογη αξία	1.466	
Υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά (σημ. 13)	3.138	
Συνολικό τίμημα εξαγοράς	4.604	
<u>Ταμειακές ροές για την εξαγορά</u>		
Εύλογη αξία του 50% της αρχικής συμμετοχής στην κοινοπραξία	1.754	
Τίμημα εξαγοράς για το υπόλοιπο 50% που τακτοποιήθηκε με μετρητά	2.850	
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα που αποκτήθηκαν κατά την εξαγορά θυγατρικής	-109	
	2.741	
Συνολικό τίμημα εξαγοράς	4.495	

31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εγγυήσεις σε τρίτα μέρη για λογαριασμό θυγατρικών
Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση υποχρεώσεων
Λοιπές εγγυήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
-	-	728.819	834.638
45.077	47.304	4.429	8.195
5.831	7.746	-	2.698
50.908	55.050	733.248	845.531

Επίδικες υποθέσεις στην Αίγυπτο

A. Υποθέσεις Ιδιωτικοποιήσεων

1. Το 2011, δύο πρώην εργαζόμενοι της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου στην Αίγυπτο Beni Suef Cement Company S.A. (BSCC) άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου του Καΐρου, με αίτημα την ακύρωση της ιδιωτικοποίησής της, που έγινε το 1999, με την πώληση των μετοχών της, μετά από δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, στην πλειοδότηρια γαλλική εταιρία Financiere Lafarge. Σήμερα το 99,98% περίπου της BSCC ανήκει στην εταιρία του Ομίλου TITAN Alexandria Portland Cement Company S.A. (APCC), η οποία είναι εισηγμένη στο Αιγυπτιακό Χρηματιστήριο. Στις 15 Φεβρουαρίου 2014 το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση, με την οποία απερρίφθη εξ ολοκλήρου το ανωτέρω αίτημα ακύρωσης της πώλησης των μετοχών και ιδιωτικοποίησης της BSCC. Η απόφαση προβλέπει όμως την επαναπρόσληψη εργαζομένων που είχαν αποχωρήσει από την BSCC στα πλαίσια προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου. Κατά της απόφασης ασκήθηκαν εφέσεις ενώπιον του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου τόσο από την BSCC όσο και από τους πρώην εργαζομένους – προσφεύγοντες. Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο με την από 19.1.2015 απόφασή του ανέστειλε την εκδίκαση των εφέσεων μέχρις ότου αποφανθεί το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο επί της συνταγματικότητας του νόμου 32/2014 που προβλέπει τη διαδικασία προσφυγής κατά συμβάσεων του Κράτους με επενδυτές. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC η εν λόγω προσφυγή στερείται οιασδήποτε νομικής και πραγματικής βάσης.

2. Τον Ιούνιο 2013, κοινοποιήθηκε στην εταιρία BSCC νέα προσφυγή, η οποία είχε ασκηθεί ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου του Καΐρου και η οποία είχε ως αίτημα, όπως και στην ανωτέρω υπόθεση, την ιδιωτικοποίηση της BSCC και την ακύρωση της πώλησης των μετοχών της στην εταιρία Financiere Lafarge. Στις 25 Ιουνίου 2015, το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση για εκδίκαση στο 7ο Τμήμα του, όπου δεν έχει οριστεί, μέχρι σήμερα, δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC και η εν λόγω προσφυγή στερείται οιασδήποτε νομικής και πραγματικής βάσης.

3. Το 2012, ένας πρώην εργαζόμενος της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου στην Αίγυπτο Alexandria Portland Cement Company SA (APCC) άσκησε προσφυγή ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων της Αλεξάνδρειας κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας της Αιγύπτου, του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Επενδύσεων, του Υπουργού Βιομηχανίας, του Κυβερνήτη της Αλεξάνδρειας, του Διευθυντή των Ορυχείων Salinas Project και του Διευθυντή του Τμήματος Ορυχείων και Λατομείων στην Αλεξάνδρεια, με αίτημα την ακύρωση της πώλησης των μετοχών της APCC προς τον Όμιλο Blue Circle Cement Group, που είχε πραγματοποιηθεί το έτος 1999. Η APCC δεν είχε περιληφθεί στους καθ' ύλην προσφυγή. Η συζήτηση της υπόθεσης έχει επανειλημμένα αναβληθεί και την 31.1.2015 το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση με την οποία αναστάλη η εκδίκαση της υπόθεσης μέχρις ότου αποφανθεί το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο επί της συνταγματικότητας του νόμου 32/2014 που προβλέπει τη διαδικασία προσφυγής κατά συμβάσεων του Κράτους με επενδυτές. Κατά την άποψη των δικηγόρων της APCC η αγωγή στερείται νομικής και ουσιαστικής βασιμότητας.

4. Τον Μάιο 2013, τρεις πρώην εργαζόμενοι της APCC άσκησαν νέα, παρόμοια με την ανωτέρω προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου της Αλεξάνδρειας, με αίτημα την ακύρωση της πώλησης των μετοχών της APCC στον Όμιλο Blue Circle Cement Group. Η εν λόγω προσφυγή στρέφεται κατά του Πρωθυπουργού της Αιγύπτου, του Υπουργού Επενδύσεων, του Προέδρου της Αιγυπτιακής Εταιρίας Χαρτοφυλακίου για Χημικές Βιομηχανίες, του Προέδρου του Κεντρικού Οργανισμού Ελεγκτών και κατά των νομίμων εκπροσώπων των εταιριών APCC και Blue Circle. Η συζήτηση της υπόθεσης έχει επανειλημμένα αναβληθεί και μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί απόφαση. Κατά την άποψη των δικηγόρων της APCC και η εν λόγω προσφυγή στερείται οιασδήποτε νομικής και πραγματικής βάσης.

31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις (συνέχεια)

Β. Λοιπές υποθέσεις

1. Ένας κάτοικος της περιοχής όπου βρίσκεται το εργοστάσιο της Alexandria Portland Cement Company SA (APCC) άσκησε προσφυγή ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων της Αλεξάνδρειας κατά του Κυβερνήτη της Αλεξάνδρειας, του Διοικητή της Περιφέρειας El-Agamy, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Υπουργού Περιβάλλοντος, του επικεφαλής της Αρχής Περιβαλλοντικών Θεμάτων της Αλεξάνδρειας, του επικεφαλής της Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης και της APCC, με αίτημα την ακύρωση της διοικητικής πράξης της αρμόδιας Αιγυπτιακής Αρχής, με την οποία χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας της 5ης γραμμής παραγωγής του εργοστασίου της εν λόγω εταιρίας στην Αλεξάνδρεια, διότι δήθεν εκδόθηκε κατά παράβαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Την 25.5.2014, το δικαστήριο αποφάσισε να παραπέμψει την υπόθεση λόγω έλλειψης αρμοδιότητας στο Διοικητικό Πρωτοδικείο του Καΐρου, ενώπιον του οποίου η υπόθεση έχει επανειλημμένα αναβληθεί. Στις 24.10.2015 το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση προς εκδίκαση σε άλλο τμήμα του. Κατά την άποψη των δικηγόρων της APCC η άδεια λειτουργίας του εργοστασίου έχει εκδοθεί νομίμως και σε πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς της Αιγύπτου.

2. Το 2007, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στην Αίγυπτο Beni Suf Cement Company S.A. (BSCC), απέκτησε έναντι ποσού 134,5 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών λιρών, την άδεια κατασκευής δεύτερης γραμμής παραγωγής μετά από πλειοδοτικό διαγωνισμό που προκήρυξε η Αρχή Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στη συνέχεια η Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης της Αιγύπτου αποφάσισε μονομερώς ότι το τίμημα της άδειας θα πρέπει να ανέλθει σε 251 εκατομμύρια Αιγυπτιακές λίρες. Η εταιρία από τον Οκτώβριο του 2008, έχει προσφύγει δικαστικώς εναντίον της ανωτέρω Αρχής με αίτημα να της κατακυρωθεί η άδεια έναντι ποσού 500 Αιγυπτιακών λιρών. Επικουρικώς, εφόσον το Δικαστήριο απορρίψει το ανωτέρω αίτημά της, η εταιρία ζητεί το τίμημα κατακύρωσης της άδειας να ανέλθει σε 134,5 εκατομμύρια Αιγυπτιακές λίρες, ποσό το οποίο είχε προσφέρει στο διαγωνισμό. Στις 30.8.2014 το Δικαστήριο αποφάσισε να σταλεί η υπόθεση στον εισηγητή και αναμένεται να οριστεί δικάσιμος και να ανακοινωθεί η εισήγηση. Μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC η έκβαση της ανωτέρω υπόθεσης εκτιμάται ότι θα είναι θετική.

3. Ο μη κυβερνητικός οργανισμός Nile Agriculture Organization, έχει προσφύγει στα δικαστήρια εναντίον της εταιρίας Beni Suf Cement Company S.A. (BSCC), ζητώντας αποζημίωση ύψους 300 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών λιρών, ισχυριζόμενος ότι η εταιρία έχει καταπατήσει έκταση ιδιοκτησίας του. Όμως, η διεκδικούμενη έκταση έχει από πολλών ετών παραχωρηθεί νομίμως στην BSCC από την αρμόδια Αιγυπτιακή αρχή New Urban Communities Agency (NUCA) και από το 1988 η BSCC διατηρεί άδειες εκμετάλλευσης των λατομείων που βρίσκονται σε αυτή. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC η πιθανότητα απόρριψης της ανωτέρω προσφυγής είναι μεγάλη.

Δικαιώματα προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών της Antea

Η International Finance Corporation (IFC) κατέχει το δικαίωμα εξαγοράς από τον Όμιλο του ποσοστού της στην ANTEA Cement SHA (Antea), βάσει προκαθορισμένων όρων. Την 31η Δεκεμβρίου 2015, η εύλογη αξία του, που αναγνωρίζεται ως βραχυπρόθεσμη υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου, ανέρχεται σε €8,3 εκατ. (σημ. 27).

Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι οικονομικές χρήσεις των εταιριών του Ομίλου, των οποίων δεν έχει διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 35.

Ενδεχόμενες απαιτήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση απαιτήσεων από πελάτες (σημ. 20)

Λοιπές εξασφαλίσεις απαιτήσεων πελατών (σημ. 20)

Εξασφαλίσεις για λοιπές απαιτήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
19.486	20.234	8.569	15.299
8.333	2.509	2.147	1.339
27.819	22.743	10.716	16.638
2.348	3.945	2.348	3.945
30.167	26.688	13.064	20.583

31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις (συνέχεια)

Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Οι συμβατικές δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες κατά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής θέσης οι οποίες δεν αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις, έχουν ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
1.616	153	-	-

Ανειλημμένες υποχρεώσεις αγορών

Συμβάσεις αγοράς ενέργειας (φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια κλπ.)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έως 1 έτος

Μεταξύ 1 και 5 έτη

Από 5 έτη και πάνω

Όμιλος	
2015	2014
81.481	79.188
402.808	395.940
368.486	441.392
852.774	916.519

Οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου στην Αίγυπτο έχουν συνάψει συμφωνίες αγορών συγκεκριμένων ελαχίστων ποσοτήτων αερίου για τα επόμενα έτη.

Επίσης, οι θυγατρικές του Ομίλου στις ΗΠΑ έχουν συμφωνήσει να αγοράζουν πρώτες ύλες και υλικά για τις ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας στη Φλόριντα. Το συμβόλαιο προβλέπει την αγορά αδρανών μέσα από μια πολυετή συμφωνία στις επικρατούσες αγοραίες τιμές.

Ανειλημμένες υποχρεώσεις λειτουργικής μίσθωσης - όπου ο Όμιλος είναι ο μισθωτής.

Ο Όμιλος εκμισθώνει μεταφορικά μέσα, ενσώματες ακινητοποιήσεις και άλλον εξοπλισμό στο πλαίσιο μη ακυρώσιμων εκμισθώσεων που έχουν συμφωνηθεί. Τα συμβόλαια μίσθωσης εμπεριέχουν διάφορες ρήτρες, διατάξεις καθώς και δικαιώματα ανανέωσης.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έως 1 έτος

Μεταξύ 1 και 5 έτη

Από 5 έτη και πάνω

Όμιλος		Εταιρία	
2015	2014	2015	2014
11.113	10.858	594	678
27.959	26.437	1.111	1.102
7.642	8.897	-	-
46.714	46.192	1.705	1.780

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν είναι η μητρική Εταιρία του Ομίλου. Διάφορες συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται από την Εταιρία και τις θυγατρικές της κατά τη διάρκεια του έτους. Οι πωλήσεις και αγορές από και προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις γίνονται με τους όρους που ισχύουν στην αγορά. Τα υπόλοιπα των λογαριασμών που εμφανίζονται στο τέλος της χρήσης δεν έχουν καλυφθεί με εγγυήσεις και η τακτοποίησή τους γίνεται ταμειακά. Οι συναλλαγές μεταξύ των εταιριών που ανήκουν στον Όμιλο (ενδοομιλικές) απαλείφονται κατά την ενοποίηση των οικονομικών καταστάσεων τους.

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των συναλλαγών με συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια του έτους:

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1.537	-	223
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	35	-
	-	1.537	35	223

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Αιολική Ν.Ε.	1	-	-	257
Αλμπασέμ Α.Ε.	2	-	-	350
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	20.222	5.025	7.050	755
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	5.550	-	750	-
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	3	-	1	-
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	38	-	-	-
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2	-	-	-
Fintitan S.R.L.	8.425	-	3.681	-
Cementi Crotone S.R.L.	420	-	-	-
Titan Cement U.K. Ltd	18.015	53	3	-
Usje Cementarnica AD	7.794	-	852	-
Beni Suef Cement Co.S.A.E.	1.869	-	2.758	-
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	1.036	10	1.191	-
Cementara Kosjeric DOO	973	4	312	-
Zlatna Panega Cement AD	1.110	-	1.074	-
Titan America LLC	4.621	7	1.506	-
Essex Cement Co. LLC	37.240	57	2.341	-
ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε.	-	2	-	2
Antea Cement SHA	1.550	3	284	-
Titan Global Finance PLC	-	22.301	-	307.105
SharrCem Sh.P.K	1.327	-	403	-
Λοιπές θυγατρικές	34	-	126	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1.537	-	223
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	35	-
	110.232	28.999	22.367	308.692

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1.069	-	154
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	18	-
	-	1.069	18	154

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Αιολική Ν.Ε.	2	-	-	262
Αλμπασέμ Α.Ε.	2	-	-	-
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	26.719	5.561	10.320	1.341
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	6.441	-	240	-
Transbeton - Δομική Α.Ε.	908	-	1.216	-
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	2	-	-	-
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	2.313	-	-	-
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2	-	-	-
Fintitan S.R.L.	7.407	1	4.076	-
Cementi Crotone S.R.L.	308	-	-	-
Titan Cement U.K. Ltd	15.072	34	-	-
Usje Cementarnica AD	8.089	-	479	-
Beni Suef Cement Co.S.A.E.	4.564	-	1.979	-
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	421	11	165	-
Cementara Kosjeric DOO	93	-	31	-
Zlatna Panega Cement AD	4	15	4	-
Titan America LLC	30	1	-	168
Essex Cement Co. LLC	18.677	63	1.491	-
ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε.	-	5	-	3
Antea Cement SHA	1.125	23	254	-
Titan Global Finance PLC	-	37.475	-	344.214
Λατομεία Τανάγρας Α.Ε.	4	-	-	-
SharrCem Sh.P.K	26	7	10	-
Λοιπές θυγατρικές	18	-	5	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1.069	-	154
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	18	-
	92.227	44.265	20.288	346.142

Αμοιβές Διευθυντικού Προσωπικού

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές	5.826	4.948	5.826	4.948

Το διευθυντικό προσωπικό περιλαμβάνει μέλη της εκτελεστικής επιτροπής.

Διοικητικό Συμβούλιο

	2015	2014
Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου	7	7
Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου	8	8

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος, λόγω της φύσης και της γεωγραφικής διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων του, εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου του Ομίλου διαχειρίζονται από τα τμήματα της Οικονομικής Διεύθυνσης και της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου, με στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις των διακυμάνσεων των αγορών στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητές του.

α) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος, επιπλέον των λειτουργικών του ταμειακών ροών, διατηρεί επαρκή μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία, όπως και εκτενείς πιστωτικές γραμμές με αρκετές διεθνείς τράπεζες προκειμένου να διασφαλίσει την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων. Το τμήμα της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου ελέγχει την χρηματοδότηση του Ομίλου καθώς και την διαχείριση των ρευστών περιουσιακών στοιχείων του.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ημερομηνίες λήξης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2015 & 2014, βάσει των πληρωμών που απορρέουν από τις σχετικές συμβάσεις, σε μη προεξοφλημένες τιμές.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος	Λιγότερο από 1 μήνα	1 με 6 μήνες	6 με 12 μήνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
Ποσά χρήσης 2015						
Δανεισμός	29.097	5.545	22.100	794.435	20.182	871.359
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (μακροπρόθεσμα)	-	-	-	924	-	924
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	-	1.513	-	1.513
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	163.497	63.844	4.944	-	-	232.285
	192.594	69.389	27.044	796.872	20.182	1.106.081
Ποσά χρήσης 2014						
Δανεισμός	26.419	28.465	25.464	750.807	62.083	893.239
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (μακροπρόθεσμα)	-	-	-	2.438	-	2.438
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	-	24.696	-	24.696
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (βραχυπρόθεσμα)	-	-	127	-	-	127
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	142.100	45.004	1.982	-	-	189.086
	168.519	73.469	27.573	777.941	62.083	1.109.586
Εταιρία	Λιγότερο από 1 μήνα	1 με 6 μήνες	6 με 12 μήνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
Ποσά χρήσης 2015						
Δανεισμός	16.267	1.472	8.355	325.945	-	352.039
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	9	8	129	-	146
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28.264	6.139	156	-	-	34.559
	44.531	7.620	8.519	326.074	-	386.744
Ποσά χρήσης 2014						
Δανεισμός	7.493	1.767	9.165	384.547	-	402.972
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	-	134	-	134
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	30.973	13.579	3.308	-	-	47.860
	38.466	15.346	12.473	384.681	-	450.966

Ο Δανεισμός περιλαμβάνει τα υπόλοιπα των δανείων (ανεξόφλητο κεφάλαιο) συμπεριλαμβανομένων των τόκων με σταθερό και κυμαινόμενο επιτόκιο μέχρι την λήξη τους.

Τα ποσά που περιγράφονται ως "λιγότερο από 1 μήνα" στον δανεισμό αφορούν άμεσα καταβληθείσες αδέσμευτες βραχυπρόθεσμες γραμμές κεφαλαίου κίνησης και δεδουλευμένους τόκους.

β) Κίνδυνος της αγοράς

Ο κίνδυνος της αγοράς αποτελείται από τρεις κινδύνους: τον συναλλαγματικό κίνδυνο, τον κίνδυνο τιμών, όπως για παράδειγμα τον κίνδυνο τιμών εμπορευμάτων, και τον κίνδυνο επιτοκίων.

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές/εξαγωγές) καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού.

Η διαχείριση των συναλλαγματικών κινδύνων αντιμετωπίζεται με τη χρήση φυσικών αντισταθμιστικών μέσων, με παράγωγα ανταλλαγής νομισμάτων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα. Για επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες εξωτερικού, που είναι εκτεθειμένες σε συναλλαγματικό κίνδυνο μετατροπής, χρησιμοποιείται ως φυσικό αντισταθμιστικό μέσο ο δανεισμός στο αντίστοιχο νόμισμα των περιουσιακών στοιχείων που χρηματοδοτούνται.

Μέρος του δανεισμού των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στις Η.Π.Α., Αίγυπτο και Αλβανία, γίνεται σε διαφορετικό νόμισμα (Ευρώ) από το νόμισμα λειτουργίας τους. Ο Όμιλος επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την αναχρηματοδότηση τους σε τοπικό νόμισμα.

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Το Α' εξάμηνο του 2012, η Titan Global Finance (TGF) είχε χορηγήσει δάνειο ύψους €53,5 εκατ. και διάρκειας δυόμιση ετών (λήξης Δεκεμβρίου 2014) στη θυγατρική εταιρία του Ομίλου Titan America LLC (TALLC). Παράλληλα, η TALLC προχώρησε σε σύναψη προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος μελλοντικής εκπλήρωσης, λήξης Δεκεμβρίου 2014, αντισταθμίζοντας με τη συναλλαγή αυτή τον συναλλαγματικό κίνδυνο €/ζ που συνδέεται με το παραπάνω δάνειο. Κατά την έναρξη αυτών των πράξεων αντιστάθμισης, η TALLC όρισε και τεκμηρίωσε επίσημα την αντιστάθμιση αυτή ως αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών, η οποία κρίθηκε ως αποτελεσματική, και παρουσίασε το σκοπό για τη σύναψη της σχέσης αντιστάθμισης.

Στις 11 Ιουλίου 2014, η TALLC αποπλήρωσε νωρίτερα της λήξης το δάνειο των €53,5 εκατ. προς την TGF, με συνέπεια, τον τερματισμό της υφιστάμενης σχέσης αντιστάθμισης κινδύνου, και είχε ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση ζημιών ύψους €370 χιλ. από την κατάσταση συνολικού εισοδήματος στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης 2014.

Ταυτόχρονα, προκειμένου ο Όμιλος να κλείσει την ανοιχτή θέση των ανωτέρω προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος μελλοντικής εκπλήρωσης (λήξης Δεκεμβρίου 2014), προχώρησε στη σύναψη νέων προθεσμιακών συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης αντίστροφης θέσης, τα οποία αναγνωρίστηκαν αρχικά στην εύλογη αξία τους και συνέχισαν να αποτιμώνται στην εύλογη αξία έως την ημερομηνία λήξης τους. Οι αποτιμήσεις όλων των παραπάνω θέσεων είχαν ως αποτέλεσμα καθαρό κέρδος ύψους €6 χιλ., που περιλαμβάνεται στον λογαριασμό "κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές" της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης 2014.

Μετά τη χορήγηση πενταετούς δανείου σταθερού επιτοκίου ύψους €177 εκατ. από την TGF (χρήση των εσόδων των €300 εκατ. Ομολογιών) τον Ιούλιο 2014, η TALLC προχώρησε στη σύναψη συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων (CCS) με δύο πιστωτικά ιδρύματα, μετατρέποντας ουσιαστικά το ευρώ-δάνειο σταθερού επιτοκίου σε δολαριακό δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου βασισμένο σε LIBOR εξαμήνου. Η σύναψη των παραπάνω συμφωνιών εκτελέστηκε με σκοπό την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου επί του κεφαλαίου, αλλά και επί των τόκων, που προκύπτει από την ισοτιμία €/ζ και συνδέεται με το παραπάνω δάνειο. Η εύλογη αξία των ανωτέρω συμφωνιών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 αναγνωρίστηκε ως υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με το ποσό των €764 χιλ. (31.12.2014: €2.438 χιλ.).

Η TALLC τον Αύγουστο του 2015, προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας ανταλλαγής κυμαινόμενων τιμών πετρελαίου σε σταθερή τιμή πετρελαίου σε μηνιαία βάση και μέχρι τον Δεκέμβριο του 2016. Η σύναψη της παραπάνω συμφωνίας εκτελέστηκε με σκοπό την αντιστάθμιση των μεταβαλλόμενων τιμών του πετρελαίου με τις μεταβαλλόμενες πληρωμές της Αμερικής που αφορούν αγορές του συγκεκριμένου εμπορεύματος. Η εύλογη αξία της ανωτέρω συμφωνίας στις 31 Δεκεμβρίου 2015 αναγνωρίστηκε ως υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με το ποσό των €160 χιλ..

Στην Αίγυπτο, η Γιεν χρηματοδότηση αντισταθμίστηκε έως τη λήξη της, τον Δεκέμβριο 2015, με τη χρήση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος μελλοντικής εκπλήρωσης δολαρίου-γιεν, που εκτελέστηκαν από τη θυγατρική εταιρία του Ομίλου Iapetos Ltd και είχε ως αποτέλεσμα ζημία ύψους €115 χιλ. (2014: €173 χιλ.), που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης 2015 στο λογαριασμό "κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές".

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές στα κέρδη του Ομίλου προ φόρων και στην καθαρή του θέση, σε πιθανές αλλαγές κυμαινόμενων ισοτιμιών σε: Δολάριο ΗΠΑ, Δηνάριο Σερβίας, Λίρα Αιγύπτου, Λίρα Αγγλίας, Λίρα Τουρκίας και Λεκ Αλβανίας, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

	Ξένο νόμισμα	Αύξηση/ μείωση	Επίδραση στα	Επίδραση στα ίδια
		ξένου νομίσματος	κέρδη προ	κεφάλαια
		έναντι €	φόρων	
Ποσά χρήσης 2015	USD	5%	1.084	24.633
		-5%	-981	-22.287
	RSD	5%	485	1.558
		-5%	-439	-1.410
	EGP	5%	-1.609	37.263
		-5%	1.456	-33.715
	GBP	5%	97	475
		-5%	-88	-430
	TRY	5%	274	1.357
		-5%	-248	-1.227
	ALL	5%	166	2.306
		-5%	-151	-2.086
Ποσά χρήσης 2014	USD	5%	-775	21.072
		-5%	701	-19.065
	RSD	5%	559	1.614
		-5%	-506	-1.460
	EGP	5%	1.366	35.015
		-5%	-1.236	-31.680
	GBP	5%	40	375
		-5%	-36	-339
	TRY	5%	309	1.289
		-5%	-280	-1.166
	ALL	5%	-13	2.127
		-5%	12	-1.924

Σημ.: Ο υπολογισμός της "Επίδρασης στα Κέρδη προ φόρων" βασίζεται στις μεταβολές του μέσου όρου των ισοτιμιών συναλλάγματος της χρονιάς, ενώ ο υπολογισμός της "Επίδρασης στα ίδια κεφάλαια" βασίζεται στις μεταβολές των ισοτιμιών συναλλάγματος κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Η σχέση σταθερών προς κυμαινόμενων επιτοκίων του καθαρού δανεισμού του Ομίλου διαμορφώνεται σύμφωνα με τις συνθήκες αγοράς, τη στρατηγική και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου. Περιστασιακά, υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου, προκειμένου να μετριασθεί ο σχετικός κίνδυνος και να εξισορροπηθεί ο συνδυασμός σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων του δανεισμού του Ομίλου.

Το 2011, μετά τη χορήγηση από την TGF δανείου €100 εκατ. κυμαινόμενου επιτοκίου (ενός μηνός Euribor) στη Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν (Εταιρία), η Εταιρία προχώρησε σε σύναψη συμφωνιών ανταλλαγής πληρωμών τόκων χωρίς ανταλλαγή κεφαλαίων για το ίδιο ποσό. Κατά την έναρξη της πράξης αντιστάθμισης, η Εταιρία όρισε και τεκμηρίωσε επίσημα την αντιστάθμιση ως αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών, η οποία κρίθηκε ως αποτελεσματική, και παρουσίασε το σκοπό για τη σύναψη της σχέσης αντιστάθμισης. Το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο αναγνωρίστηκε αρχικά στην εύλογη αξία του και συνέχισε να αποτιμάται στην εύλογη αξία έως την ημερομηνία λήξης του (Δεκέμβριος 2014). Με τη λήξη της υφιστάμενης σχέσης αντιστάθμισης κινδύνου έγινε αναταξινόμηση ζημιών ύψους €2.234 χιλ. από την κατάσταση συνολικού εισοδήματος στα "έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας" της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης 2014.

Η Εταιρία κατείχε από το 2009 συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων ποσού €30 εκατ., οι οποίες έληξαν τον Νοέμβριο του 2014. Οι συμβάσεις αυτές αναγνωρίστηκαν ως αντιστάθμιση της εύλογης αξίας διαφόρων δανείων της Εταιρίας. Η λήξη των ανωτέρω συμβάσεων επιβάρυνε τον λογαριασμό "έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας" με το ποσό των €11 χιλ. της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης 2014.

Μετά την έκδοση των €300 εκατ. ομολογιών, οι οποίες αναχρηματοδότησαν υφιστάμενες πιστωτικές γραμμές κυμαινόμενου επιτοκίου, και λαμβάνοντας υπόψη τις συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων (Cross Currency Swap), η σχέση σταθερών προς κυμαινόμενων επιτοκίων του δανεισμού του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχεται σε 43/57.

Οι επιπτώσεις των διακυμάνσεων των επιτοκίων στα αποτελέσματα χρήσεως και στις ταμειακές ροές των λειτουργικών δραστηριοτήτων του Ομίλου είναι περιορισμένες, όπως αυτό φαίνεται και στην ακόλουθη ανάλυση ευαισθησίας:

Ανάλυση ευαισθησίας των δανείων του Ομίλου σε μεταβολές επιτοκίων

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Μεταβλητότητα επιτοκίων (+/-)	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων (-/+)	
	EUR	1,0%	512
	USD	1,0%	2.412
Ποσά χρήσης 2015	BGN	1,0%	117
	EGP	1,0%	1.342
	ALL	1,0%	366
	EUR	1,0%	489
	USD	1,0%	2.223
Ποσά χρήσης 2014 Αναπροσαρμοσμένο	BGN	1,0%	165
	EGP	1,0%	659
	ALL	1,0%	329

σημ.: Ο παραπάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από τις καταθέσεις.

Οι τάσεις των επιτοκίων και η διάρκεια των χρηματοδοτικών αναγκών παρακολουθούνται προϋπολογιστικά και επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

γ) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρίες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Για ειδικούς πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για ζημιές από απαξίωση. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, δεν υπάρχει κανένας χρεωστικός ουσιαστικός επισφαλής πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις, τις επενδύσεις και τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων, μετριάζεται κάνοντας χρήση προ-εγκεκριμένων ορίων στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Αυτά τα προ-εγκεκριμένα όρια καθορίζονται από τις πολιτικές της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2015, η πλειονότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τα χρηματοοικονομικά παράγωγα μέσα διεξήχθησαν με χρηματοοικονομικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου ήταν σε προθεσμιακές καταθέσεις και λογαριασμούς όψεως σε υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων παρατίθεται στη σημ. 21.

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

δ) Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι η διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαίου ώστε να υποστηρίζονται οι δραστηριότητες του Ομίλου και να μεγιστοποιείται η αξία των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται συντηρητικά την διάρθρωση του κεφαλαίου του με τον δείκτη μόχλευσης, όπως προκύπτει από τη σχέση συνολικών υποχρεώσεων και συνολικών ιδίων κεφαλαίων καθώς και τη σχέση καθαρού δανεισμού και λειτουργικών κερδών.

Η πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρήσει την αναλογία μόχλευσης σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας.

Στον καθαρό δανεισμό, περιλαμβάνονται τοκοφόρα δάνεια μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

	Όμιλος		Εταιρία	
	2015	2014	2015	2014
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (σημ. 24)	716.766	634.195	300.712	336.694
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (σημ. 24)	26.313	49.522	9.324	95
Δανεισμός	743.079	683.717	310.036	336.789
Μείον: Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα (σημ. 21)	121.733	142.946	8.626	16.971
Καθαρός δανεισμός	621.346	540.771	301.410	319.818
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	216.422	181.591	43.768	30.617
Σύνολο υποχρεώσεων	1.244.190	1.183.654	388.482	416.957
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.705.285	1.627.595	860.544	823.301

34. Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Παρακάτω παρουσιάζεται μία σύγκριση, ανά κατηγορία, των λογιστικών και εύλογων αξιών χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Εταιρίας, τα οποία απεικονίζονται στη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης την 31η Δεκεμβρίου:

(ποσά σε χιλ. €)

	Όμιλος				Εταιρία			
	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία								
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία (σημ. 16)	3.319	1.469	3.319	1.469	2.281	172	2.281	172
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία (σημ. 17)	10.252	11.472	10.252	11.472	3.063	2.960	3.063	2.960
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
Μακροπρόθεσμος δανεισμός (σημ. 24)	716.766	634.195	725.075	638.826	300.712	336.694	305.087	339.969
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός (σημ. 24)	26.313	49.522	26.313	49.501	9.324	95	9.324	95
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	924	2.565	924	2.565	-	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (σημ. 27)	1.513	24.696	1.513	24.696	146	134	146	134
Δικαίωμα προαίρεσης (σημ. 31)	8.315	-	8.315	-	-	-	-	-

Σημείωση: Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων (CCS) καθώς και συμβόλαια ανταλλαγής εμπορευμάτων.

Η διοίκηση εκτίμησε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα και οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις, οι πελάτες, οι προμηθευτές, οι τραπεζικές υπεραναλήψεις και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (με εξαίρεση του δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής) προσεγγίζουν τη λογιστική αξία τους, κυρίως λόγω των βραχυπρόθεσμων λήξεών τους.

Ιεραρχία εύλογης αξίας

Ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ανά μέθοδο αποτίμησης:

Επίπεδο 1: με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: με βάση τις τεχνικές αποτίμησης για τις οποίες όλα τα δεδομένα που έχουν σημαντική επίδραση στην εύλογη αξία είναι ορατά, είτε άμεσα είτε έμμεσα, ενώ περιλαμβάνει και τεχνικές αποτίμησης με διαπραγματεύσιμες τιμές σε λιγότερο ενεργές αγορές για όμοια ή παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 3: με βάση τις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούν δεδομένα που έχουν σημαντική επίδραση στην εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε εμφανή δεδομένα της αγοράς.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει την ιεραρχία της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014.

(ποσά σε χιλ. €)

	Όμιλος		Εταιρία		Ιεραρχία εύλογης αξίας
	Εύλογη αξία		Εύλογη αξία		
	2015	2014	2015	2014	
Στοιχεία του ενεργητικού					
Επενδυτικά ακίνητα	9.548	9.267	9.461	9.908	Επίπεδο 3
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία					
Εισηγμένες μετοχές	2.110	-	2.109	-	Επίπεδο 1
Λοιπά διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	1.209	1.469	172	172	Επίπεδο 3
Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	725.075	638.826	305.087	339.969	Επίπεδο 2
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	26.313	49.501	9.324	95	Επίπεδο 2
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	924	2.565	-	-	Επίπεδο 2
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	23.843	-	-	Επίπεδο 3
Δικαίωμα προαίρεσης (σημ. 31)	8.315	-	-	-	Επίπεδο 3

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν υπήρξαν μεταφορές εντός και εκτός του επιπέδου 3 για την μέτρηση της εύλογης αξίας.

34. Επιμέτρηση εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων του επιπέδου 3 επιμετρώνται στον Όμιλο και την Εταιρία από ανεξάρτητους εξωτερικούς ορκωτούς εκτιμητές (σημ. 12).

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αποτελείται από την αξία στην οποία το μέσο θα μπορούσε να διαπραγματευτεί σε μία τρέχουσα συναλλαγή μεταξύ συναινούντων μερών, διαφορετική από μια αναγκαστική εκκαθάριση ή πώληση. Οι παρακάτω μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των εύλογων αξιών:

Επίπεδο 1

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του επιπέδου 1 αφορούν μετοχές εισηγμένων τραπεζών που απέκτησε η Εταιρία μέσω της ανακεφαλαιοποίησής τους (σημ. 16).

Επίπεδο 2

Ο μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός του επιπέδου 2 αξιολογείται από τον Όμιλο και την Εταιρία με βάση παραμέτρους όπως επιτόκια, ειδικούς παράγοντες κινδύνου της χώρας, ή τρέχουσες τιμές κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα για τον μακροπρόθεσμο δανεισμό, χρησιμοποιούνται αξίες που καθορίζονται από την αγορά, ή από τους διαμεσολαβητές για εξειδικευμένα ή παρόμοια χρηματοπιστωτικά μέσα.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα του επιπέδου 2 αποτελούνται από προθεσμιακά συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων διαφορετικών νομισμάτων και προθεσμιακά συμβόλαια ανταλλαγής τιμών πετρελαίου. Ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους και παραδοχές, οι οποίες βασίζονται στις συνθήκες αγοράς που επικρατούν σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Τα εν λόγω συμβόλαια έχουν επιμετρηθεί σε εύλογη αξία χρησιμοποιώντας: α) μελλοντικές συναλλαγματικές ισοτιμίες που διαπραγματεύονται στην ενεργή αγορά, β) προθεσμιακά επιτόκια που προέρχονται από παρατηρήσιμες καμπύλες απόδοσης και γ) προθεσμιακές τιμές πετρελαίου που προέρχονται από παρατηρήσιμες καμπύλες απόδοσης, όπως διαπραγματεύονται στην ενεργή αγορά.

Επίπεδο 3

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του επιπέδου 3 αφορούν κυρίως επενδύσεις σε επενδυτικά κεφάλαια ακινήτων του εξωτερικού, στα οποία ο Όμιλος δεν κατέχει σημαντικό ποσοστό. Η αποτίμησή τους γίνεται με βάση τις οικονομικές τους καταστάσεις, οι οποίες απεικονίζουν τα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους (σημ. 16).

Το δικαίωμα προαίρεσης του επιπέδου 3 (και οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του επιπέδου 3 του 2014) αποτελείται από το δικαίωμα προαίρεσης πώλησης (put option), που ο Όμιλος έχει χορηγήσει στη μη ελέγχουσα συμμετοχή της θυγατρικής εταιρίας του στην Αλβανία, ANTEA Cement SHA. Το δικαίωμα προαίρεσης επιμετρείται χρησιμοποιώντας ένα μοντέλο προεξόφλησης ταμειακών ροών. Η αποτίμηση απαιτεί από την διοίκηση την υιοθέτηση ορισμένων παραδοχών για τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα του μοντέλου. Μερικά από τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

	2015	2014
Ρυθμός ανάπτυξης μικτού περιθωρίου κέρδους	35,4%	29,4%
Επιτόκιο προεξόφλησης	10,6%	13,5%

Εκτός από τα ανωτέρω, οι προϋπολογιστικές ταμειακές ροές για τα πρώτα πέντε έτη είναι, επίσης, ένα σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο του μοντέλου επιμέτρησης της εύλογης αξίας. Η διοίκηση αξιολογεί τακτικά μια σειρά από ενδεχόμενες εναλλακτικές επιλογές για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα και προσδιορίζει την επίδρασή τους στην συνολική εύλογη αξία.

Η αύξηση τόσο των προϋπολογιστικών ταμειακών ροών, όσο και του ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου τους για τις επόμενες περιόδους θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της εύλογης αξίας του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης. Αντίθετα, η αύξηση του επιτοκίου προεξόφλησης, που χρησιμοποιείται στην προεξόφληση των προϋπολογιστικών ταμειακών ροών θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της εύλογης αξίας του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης.

Τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν είναι αλληλένδετα. Η εύλογη αξία του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης (put option) δεν παρουσιάζει σημαντική ευαισθησία σε λογικές αλλαγές των προϋπολογιστικών ταμειακών ροών ή του επιτοκίου προεξόφλησης, αλλά παρουσιάζει ευαισθησία σε λογικές αλλαγές του ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους, όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα:

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους:

(Ποσά σε χιλ. €)

Αύξηση κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες του ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους:

Μείωση κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες του ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους:

Επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας	
	69
	-63

35. Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

(1) Ανώνυμη Εταιρία Τιμέντων Τιτάν	2010,2014-2015	Colombus Properties B.V.	2010-2015
(2) Αιολική Ν.Ε.	-	Holtitan BV	2010-2015
(1) Αλμπασέμ Α.Ε.	2014-2015	Aeas Netherlands B.V.	2010-2015
(1) Αρκτίας Α.Ε.	2010,2014-2015	(2) Titan Cement U.K. Ltd	2015
(1) Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	2007-2010,2015	(5) Titan America LLC	2011-2015
(1) Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	2008-2010,2014-2015	Separation Technologies Canada Ltd	2014-2015
(1) Πορφυρίων Α.Ε.	2010,2014-2015	Stari Silo Copmany DOO	2008-2015
(1) Λατομεία Βαχού Α.Ε.	2010,2014-2015	Cementara Kosjeric DOO	2006-2015
(1) Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	2010,2014-2015	TCK Montenegro DOO	2007-2015
(1) Λατομεία Κοινότητας Ταγαράδων Α.Ε.	2010,2014-2015	Double W & Co OOD	2007-2015
(1) Αιτωλικά Λατομεία Α.Ε.	2014-2015	Granitoid AD	2007-2015
(1) Σίγμα Μπετόν Α.Ε.Τ.Ε.	2010,2014-2015	Gravel & Sand PIT AD	2008-2015
(1) Τιτάν Τιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.	2010,2014-2015	Zlatna Panega Beton EOOD	2008-2015
(1) Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2014-2015	Zlatna Panega Cement AD	2010-2015
(1) ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε.	2010,2014-2015	Cement Plus LTD	2014-2015
Aemos Cement Ltd	2008-2015	Rudmark DOOEL	2006-2015
Alvacim Ltd	2010-2015	Usje Cementarnica AD	2009-2015
(3) Balkcem Ltd	2008, 2010-2015	Titan Cement Netherlands BV	2010-2015
Iapetos Ltd	2007-2015	Alba Cemento Italia, SHPK	2012-2015
Rea Cement Ltd	2008-2015	Antea Cement SHA	2015
Themis Holdings Ltd	2007-2015	Sharr Beteiligungs GmbH	2011-2015
(4) Tithys Ltd	2006,2008-2015	Kosovo Construction Materials L.L.C.	2011-2015
Feronia Holding Ltd	2007-2015	SharrCem Sh.P.K	2011-2015
Vesa DOOL	2006-2015	(2) Alexandria Development Co.Ltd	-
Trojan Cem EOOD	2010-2015	Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	2010-2015
Dancem APS	2010-2015	GAEA Green Alternative Energy Assets Ltd	2007-2015
Titan Global Finance PLC	2007-2015	Beni Suef Cement Co.S.A.E.	2009-2015
Terret Enterprises Ltd	2009-2015	East Cement Trade Ltd	2006-2015
Salentijn Properties1 B.V.	2010-2015	Titan Beton & Aggregate Egypt LLC	2010-2015
Titan Cement Cyprus Limited	2007-2015	(2) Titan Egyptian Inv. Ltd	-
KOCEM Limited	2007-2015	Green Alternative Energy Assets EAD	2012-2015
(2) Fintitan S.R.L.	2011-2015	GAEA Zelena Alternative Enerjia DOOEL	2013-2015
Cementi Crotone S.R.L.	2011-2015	GAEA Enerjia Alternative e Gjelber Sh.p.k.	2014-2015
Cementi ANTEA SRL	2010-2015		

(1) Για τη χρήση του 2013 οι παραπάνω εταιρίες ελέγχθηκαν φορολογικά από τους Τακτικούς Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές αυτών σύμφωνα με το άρθρο 82, παρ. 5 του Ν.2238/1994. Ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2014 διενεργήθηκε από τους Νόμιμους Ελεγκτές βάσει των διατάξεων του Ν. 4174/2013 άρθρο 65Α παρ. 1, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4262/2014.

(2) Υπόκειται σε ειδικό φορολογικό καθεστώς.

(3) Η οικονομική χρήση 2009 έχει ελεγχθεί.

(4) Η οικονομική χρήση 2007 έχει ελεγχθεί.

(5) Οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ, ενσωματώνονται στον υπο-όμιλο Titan America LLC (σημ. 14).

36. Αναταξινομήσεις

Το ποσό των €4.272 χιλ., που αφορά δαπάνες απογύμνωσης λατομικών περιοχών στις Η.Π.Α., μεταφέρθηκε από τον λογαριασμό "ασώματες ακινητοποιήσεις" στον λογαριασμό "ενσώματες ακινητοποιήσεις" στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου την 31.12.2014, έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμη με την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης την 31.12.2015.

37. Μεταγενέστερα γεγονότα

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2015 γεγονότα που να αφορούν τον Όμιλο και την Εταιρία και τα οποία να έχουν σημαντική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

ΕΚΘΕΣΗ

Άρθρου 2, παρ. 4 του Ν. 3016/2002
Περί των συναλλαγών της Εταιρίας με τις συνδεδεμένες με αυτήν, κατά την έννοια του
αρθ. 42ε, παρ.5 του Κ.Ν. 2190/1920, επιχειρήσεις κατά τη χρήση του 2015

Κατά τη χρήση 2015 οι συναλλαγές της Εταιρίας με τις ανωτέρω επιχειρήσεις είχαν όπως παρακάτω αναλυτικά αναφέρεται:

I. ΕΙΣΡΟΕΣ

1/1 - 31/12/2015

A. Πωλήσεις

1. Πωλήσεις τσιμέντου και κλίνκερ

INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	18.702.841
TRANSBETON Α.Ε.		
BENI SUEF CEMENT CO.		
INTERTITAN ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.		5.547.675
FINTITAN SRL		8.424.544
CEMENTI CROTONE SRL		420.000
ANTEA CEMENT SHA		50.072
TITAN CEMENT U.K. LTD		17.976.102
ESSEX CEMENT CO LLC		37.203.975
CEMENTARNICA USJE A.D.		1.738.153
CEMENTARA KOSJERIC A.D.		78.587
SHARRCEM		123.001
		<u>90.264.950</u>

2. Πωλήσεις αδρανών υλικών

INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	969.525
		<u>969.525</u>

3. Πωλήσεις στερεών καυσίμων

CEMENTARNICA USJE AD	αξία σε ευρώ	4.296.611
		<u>4.296.611</u>

4. Πωλήσεις πάγιου εξοπλισμού

INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	11.234
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.		
ADOCIM CIMENTO BETON SANAYI VE TICARET SA		
SHARRCEM		14.320
CEMENTARNICA USJE A.D.		78.000
CEMENTARA KOSJERIC A.D.		
		<u>103.554</u>

5. Πωλήσεις υλικών - ανταλλακτικών

ANTEA CEMENT SHA	αξία σε ευρώ	448
SHARRCEM		6.800
ZLATNA PANEGA CEMENT A.D.		5.760
CEMENTARNICA USJE AD		
		<u>13.008</u>

ΣΥΝΟΛΟ Α. 95.647.648

B. Υπηρεσίες

1. Παροχή μηχανογραφικών υπηρεσιών

INTERTITAN ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	655
ΑΛΜΠΑΣΕΜ Α.Ε.		655
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.		2.000
ΠΟΡΦΥΡΙΩΝ Α.Ε.		656
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΒΑΧΟΥ Α.Ε.		656
ΑΙΤΩΛΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε.		656
ΑΡΚΤΙΑΣ Α.Ε.		656
TITAN ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΑΒΕΕ		655
TITAN ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ		655
ΛΑΤΟΜΙΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΑΕΒΕ		
TRANSBETON Α.Ε.		
INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		313.805
		<u>321.049</u>

2. Λοιπά έσοδα από υπηρεσίες

BENI SUEF CEMENT CO.	αξία σε ευρώ	1.868.769
ALEXANDRIA PORTLAND CEMENT Co		1.035.855
TITAN AMERICA LLC		4.620.796
ESSEX CEMENT CO LLC		36.230
TITAN CEMENT U.K. LTD		39.040
ΑΛΜΠΑΣΕΜ Α.Ε.		1.200
ΙΝΤΕΡΤΙΤΑΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.		1.200
ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		193.480
ADOCIM CIMENTO BETON SANAYI VE TICARET SA		37.667
ΤΙΤΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ		1.200
ΤΙΤΑΝ ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΑΒΕΕ		1.200
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.		1.184
ΑΙΤΩΛΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε.		4.000
CEMENTARA KOSJERIC A.D.		894.260
ANTEA CEMENT SHA		1.499.552
ΙΑΡΕΤΟΣ		7.176
ΖΛΑΤΝΑ ΡΑΝΕΓΑ CEMENT A.D.		1.104.375
SHARRCEM		1.183.218
CEMENTARNICA USJE A.D.		1.681.230
ΤΙΤΑΝ ΒΕΤΟΝ & AGGREGATES		8.161
ΑΕΜΟΣ		7.176
		<u>14.226.969</u>
ΣΥΝΟΛΟ Β.		<u>14.548.018</u>

Γ. Ενοίκια από μισθώσεις

ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	30.815
ΑΙΟΛΙΚΗ Α.Ε.		592
ΙΝΤΕΡΤΙΤΑΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.		592
ΑΛΜΠΑΣΕΜ Α.Ε.		592
ΠΟΡΦΥΡΙΩΝ Α.Ε.		592
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΒΑΧΟΥ Α.Ε.		592
ΑΡΚΤΙΑΣ Α.Ε.		592
ΑΙΤΩΛΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε.		584
ΤΙΤΑΝ ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΑΒΕΕ		592
ΤΙΤΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ		592
		<u>36.135</u>
ΣΥΝΟΛΟ Γ.		<u>36.135</u>
		<u>110.231.801</u>

ΙΙ. ΕΚΡΟΕΣ

Α. Αγορές

1. Αγορά αδρανών υλικών

ΚΤΗΜΕΤ	αξία σε ευρώ	1.678
ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		2.709.184
		<u>2.710.862</u>

2. Αγορά έτοιμου σκυροδέματος

ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	144.160
		<u>144.160</u>

3. Αγορά Ανταλλακτικών

CEMENTARA KOSJERIC	αξία σε ευρώ	4155
		<u>4.155</u>

4. Αγορά Παγίων

ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		98.654
		<u>98.654</u>

ΣΥΝΟΛΟ Α.		<u>2.957.831</u>
------------------	--	-------------------------

B. Υπηρεσίες

1. Ενοίκια από μισθώσεις

INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	35.100
		<u>35.100</u>

2. Λοιπές υπηρεσίες

TITAN GLOBAL FINANCE PLC	αξία σε ευρώ	22.301.280
INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		2.038.328
ALEXANDRIA PORTLAND CEMENT Co		9.935
ANTEA CEMENT SHA		2.880
TITAN CEMENT U.K. LTD		53.273
TITAN AMERICA LLC		63.895
		<u>24.469.591</u>

ΣΥΝΟΛΟ Β. 24.504.691

27.462.522

III. ΥΠΟΛΟΙΠΑ

Τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την 31.12.2015 έχουν ως εξής:

	<u>31/12/2015</u>	
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
CEMENTARNICA USJE AD	851.615	
FINTITAN SRL	3.681.384	
ΑΙΤΩΛΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε.	3.690	
ANTEA CEMENT SHA	283.765	
INTERMPIETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	7.050.193	755.279
SALENTIYN	100.000	
TITAN CEMENT U.K. LTD	3.312	
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.	1.354	
AEMOS	7.176	
ESSEX CEMENT CO LLC	2.341.382	
TITAN AMERICA LLC	1.505.566	
TITAN BETON & AGGREGATES	8.161	
CEMENTARA KOSJERIC A.D.	312.445	
SHARRCEM SH.P.K.	403.008	
BENI SUEF CEMENT CO.	2.757.920	
ALEXANDRIA PORTLAND CEMENT Co	1.190.862	
ZLATNA PANEGA CEMENT A.D.	1.073.536	
TITAN GLOBAL FINANCE PLC		307.105.286
ΑΙΟΛΙΚΗ Ν.Ε.		256.954
INTERΠΙΤΑΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.	749.625	
ΙΑΡΕΤΟΣ	7.176	
ΑΛΜΠΑΣΕΜ Α.Ε.		349.940
ΚΤΗΜΕΤ		2.065
	<u>22.332.173</u>	<u>308.469.524</u>

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΡΘΡΟΥ 10 Ν. 3401/2005

Οι παρακάτω Ανακοινώσεις/Γνωστοποιήσεις έχουν σταλεί στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών και βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Χ.Α., όπως επίσης και στην ιστοσελίδα της Εταιρίας μας titan-cement.com

- 5/2/2015 Εξαγορά του ποσοστού συμμετοχής της EBRD στην Αλβανική θυγατρική του Ομίλου ANTEA CEMENTSHA
- 5/3/2015 Ενημέρωση αναλυτών έτους 2014
- 5/3/2015 Δελτίου τύπου έτους 2014
- 5/3/2015 Ανακοίνωση Οικονομικού Ημερολογίου 2015
- 27/3/2015 Ορθή επανάληψη παραγράφου της ενότητας “Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Βιώσιμη Ανάπτυξη” της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου χρήσης 2014
- 7/5/2015 Ενημέρωση αναλυτών Α' τριμήνου 2015
- 7/5/2015 Δελτίο τύπου Α' τριμήνου 2015
- 12/5/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 15/5/2015 Πώληση ιδίων μετοχών στα πλαίσια Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών
- 20/5/2015 Πρόσκληση σε Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων
- 19/6/2015 Ανακοίνωση διανομής μερίσματος και έκτακτων αποθεματικών
- 22/6/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 22/6/2015 Αποφάσεις Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 19ης Ιουνίου 2015
- 30/6/2015 Γνωστοποίηση σχετικά με την πληρωμή μερίσματος χρήσης 2014 και διανομής έκτακτων αποθεματικών
- 9/7/2015 Ανακοίνωση πληρωμής των εξαμηνιαίων τοκομεριδίων των ομολογιών έκδοσης Titan Global Finance
- 13/7/2015 Ανακοίνωση πληρωμής μερίσματος χρήσης 2014 και έκτακτων αποθεματικών
- 30/7/2015 Ενημέρωση αναλυτών Α' εξαμήνου 2015
- 30/7/2015 Δελτίο Τύπου Α' εξαμήνου 2015
- 4/8/2015 Ανακοίνωση πληρωμής μερίσματος χρήσης 2014 και έκτακτων αποθεματικών και μέσω του δικτύου καταστημάτων της ALPHA BANK A.E.
- 6/8/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 5/11/2015 Ενημέρωση αναλυτών εννεαμήνου 2015
- 5/11/2015 Δελτίου τύπου εννεαμήνου 2015
- 13/11/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 16/11/2015 Πώληση ιδίων μετοχών στα πλαίσια Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών
- 17/11/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 30/11/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 2/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 4/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 8/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 10/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 11/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 15/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 18/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007
- 21/12/2015 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν 3556/2007

Η ιστοσελίδα της Εταιρίας μας είναι: titan-cement.com

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ: 224301000 (Πρώην ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ Α.Ε.: 6013/06/Β/86/90)
Χαλκίδος 22α - 111 43 Αθήνα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2015 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015

(Δημοσιευόμενα βάσει του κ.ν.2190, άρθρο 135, για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ και του ΟΜΙΛΟΥ. Ο αναγνώστης που επιζητά να αντλήσει ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της Εταιρίας και του Ομίλου, πρέπει να ανατρέξει στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που προβλέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καθώς και στην έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή. Ενδεικτικά, μπορεί να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρίας, όπου αναρτώνται τα εν λόγω στοιχεία.

Αρμόδια Υπηρεσία:	Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Διεύθυνση Εταιριών & Γ.Ε.ΜΗ.
Διεύθυνση διαδικτύου:	www.titan-cement.com
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου :	Ανδρέας Κανελλόπουλος - Πρόεδρος, Ευστράτιος Γεωργίου (Τάκης) Αράπουλου* - Αντιπρόεδρος, Δημήτριος Παπαλεξόπουλος - Διευθύνων Σύμβουλος, Ευτύχιος Βασιλάκης*, Ευθύμιος Βιδάλης, Βασίλειος Ζαρκαλής, Νέλλος Κανελλόπουλος, Τάκης Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Δώρος Κωνσταντίνου*, Δόμνα Μιράσελη-Μπερνίτσα*, Αλεξάνδρα Παπαλεξόπουλου-Μπενοπούλου, Πλούταρχος Σακελλάρης*, Πέτρος Σαμπατακάκης*, Μιχαήλ Κολακίδης, Βασίλειος Φουρλής*, *Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη
Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων :	10 Μαρτίου 2016
Ορκωτός ελεγκτής λογιστής :	Μάριος Ψάλλης (ΑΜ ΣΟΕΛ 38081)
Ελεγκτική εταιρία :	ΠραισίγουτερχαουςΚούπερς Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών :	Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	1.807.709	1.677.282	239.413	236.468
Επενδύσεις σε ακίνητα	9.548	9.267	9.461	9.908
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	454.584	441.808	1.854	1.973
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	99.353	106.660	847.997	848.878
Αποθέματα	286.793	275.774	70.682	72.830
Απαιτήσεις από πελάτες	101.955	95.288	45.056	36.856
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	67.800	62.224	25.937	16.374
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	121.733	142.946	8.626	16.971
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2.949.475	2.811.249	1.249.026	1.240.258

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Μετοχικό Κεφάλαιο (84.632.528 μετοχές των € 4,00)	338.530	338.530	338.530	338.530
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το όριο	22.826	22.826	22.826	22.826
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	1.807	1.620	1.807	1.620
Ίδιες μετοχές	-79.077	-83.633	-79.077	-83.633
Λοιπά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων	1.302.808	1.227.662	576.458	543.958
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων Μετόχων Εταιρίας (α)	1.586.894	1.507.005	860.544	823.301
Μη ελέγχουσες συμμετοχές (β)	118.391	120.590	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (γ)=(α)+(β)	1.705.285	1.627.595	860.544	823.301
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	716.766	634.195	300.712	336.694
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	224.012	264.225	27.062	24.133
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	26.313	49.522	9.324	95
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	277.099	235.712	51.384	56.035
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	1.244.190	1.183.654	388.482	416.957
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ)+(δ)	2.949.475	2.811.249	1.249.026	1.240.258

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014
Κύκλος εργασιών	1.397.818	1.158.414	273.193	263.969
Κόστος πωλήσεων	-1.039.425	-863.906	-202.442	-208.026
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων και απομειώσεων	358.393	294.508	70.751	55.943
Άλλα (έξοδα)/έσοδα εκμετάλλευσης	-6.566	6.476	10.193	10.179
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-114.169	-100.927	-37.048	-35.372
Έξοδα λειτουργικής διάθεσης	-21.236	-18.466	-128	-133
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	216.422	181.591	43.768	30.617
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων/ασώματων ακινητοποιήσεων	-130.695	-105.035	-13.541	-12.704
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	85.727	76.556	30.227	17.913
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	1.565	-	55.246	112.000
Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων	-2.805	-1.609	-	-5.211
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-48.158	-33.071	-21.854	-41.576
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	5.815	4.945	-	-
Κέρδη προ φόρων	42.144	46.821	63.619	83.126
(Μείων)/Πλέον: Φόρος εισοδήματος	-6.848	-11.104	-3.477	-8.598
Κέρδη μετά από φόρους (α)	35.296	35.717	60.142	91.724
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε :				
Μετόχους της Εταιρίας	33.754	30.947	60.142	91.724
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	1.542	4.770	-	-
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	0,41263	0,37902	0,73522	1,12337
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - προσαρμοσμένα (σε €)	0,41026	0,37670	0,73098	1,11651

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014
Κέρδη μετά από φόρους (α)	35.296	35.717	60.142	91.724
Λοιπά συνολικά εισοδήματα:				
Επίδραση ισοτιμιών από την μετατροπή οικονομικών καταστάσεων	45.298	88.142	-	-
Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	1.389	-171	139	-
Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών	-	2.605	-	2.234
Αναπροσαρμογή ενσώματων ακινητοποιήσεων	-	65	-	-
Επανεκτίμηση κερδών/(ζημιών) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	2.751	-5.492	1.601	-2.414
Φόρος εισοδήματος που αντιστοιχεί σε στοιχεία λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-1.386	2.143	-897	1.240
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (β)	48.052	87.292	843	1.060
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων μετά από φόρους (α)+(β)	83.348	123.009	60.985	92.784

Το σύνολο των συγκεντρωτικών εισοδημάτων αναλογεί σε :

Μετόχους της Εταιρίας	80.470	111.689	60.985	92.784
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.878	11.320	-	-

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης (1/1/2015 και 1/1/2014 αντίστοιχα)	1.627.595	1.538.810	823.301	737.668
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων μετά από φόρους	83.348	123.009	60.985	92.784
Διανεμηθέντα μερίσματα κοινών και προνομioύχων μετοχών	-12.695	-	-12.695	-
Διανεμηθέντα ειδικά αποθεματικά σε μετόχους	-12.695	-	-12.695	-
Διανεμηθέντα μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-9.156	-12.023	-	-
Διανεμηθέντα έκτακτα αποθεματικά σε μετόχους	-	-8.463	-	-8.463
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης	638	566	638	566
Αναλογία της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην ίδρυση θυγατρικής εταιρίας	344	-	-	-
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	1.010	746	1.010	746
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής	3.606	-427	-	-
Εξαγορά μη ελέγχουσας συμμετοχής	1.330	-	-	-
Προσαρμογή αναβαλλόμενου φόρου λόγω αλλαγής σε συντελεστές φόρου εισοδήματος	21.960	-14.623	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης (31/12/2015 και 31/12/2014 αντίστοιχα)	1.705.285	1.627.595	860.544	823.301

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων				
Κέρδη προ φόρων	42.144	46.821	63.619	83.126
Προσαρμογές των κερδών σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:				
Αποσβέσεις	113.650	105.449	13.541	13.457
Απομειώσεις ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	17.045	-414	-	-753
Προβλέψεις	16.581	8.085	5.945	2.599
Έξοδα/(έσοδα) συμμετοχών και χρεογράφων	1.240	1.609	-134	5.211
Έσοδα από μερίσματα	-	-	-55.112	-112.000
Συναλλαγματικές διαφορές (Πιστωτικοί)/χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-38.097	-52.765	-628	-1.679
Λοιπές προσαρμογές	63.503	60.004	23.053	40.254
Λοιπές προσαρμογές	19.582	21.414	1.022	2.751
Προσαρμοσμένο κέρδος χρήσης πριν από τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	235.648	190.203	51.306	32.966
Αύξηση αποθεμάτων	-8.402	-40.540	-1.356	-3.136
(Αύξηση)/μείωση απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς	-5.876	17.894	-15.367	-7.121
(Αύξηση)/μείωση λοιπών λειτουργικών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων/υποχρεώσεων	-3.128	-4.623	-	81
Αύξηση/(μείωση) τρεχουσών υποχρεώσεων (πλην τραπεζικών)	19.399	11.344	-5.226	4.704
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	237.641	174.278	29.357	27.494
Καταβληθέντοι φόροι εισοδήματος	-18.128	-20.946	-798	-180
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	219.513	153.332	28.559	27.314
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων				
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων	-172.588	-81.536	-16.543	-13.472
Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων	-888	-566	-101	-335
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και επενδυτικών παγίων	1.305	181	356	183
Μερίσματα εισπραχθέντα	2.218	1.404	55.012	112.000
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών	-	-2.741	-	-
Συμμετοχή σε ίδρυση συγγενούς εταιρίας	-400	-71	-	-
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	-	-	1.180	392.950
Καθαρές πληρωμές για την απόκτηση επενδυτικών τίτλων	-1.836	-	-1.836	-
Τόκοι εισπραχθέντες	1.767	2.148	52	110
Σύνολο (εκροών)/εισροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-170.422	-81.181	38.120	491.436
Σύνολο ταμειακών ροών μετά από τις επενδυτικές δραστηριότητες (α)+(β)	49.091	72.151	66.679	518.750
Ταμειακές Ροές Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων				
Εισπράξη από τη μη ελέγχουσα συμμετοχή λόγω ίδρυσης θυγατρικής εταιρίας	35	-	-	-
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	638	566	638	566
Εισπράξεις κρατικών επιχορηγήσεων	227	891	-	-
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	-56.318	-58.732	-22.441	-44.135
Παραγραφέντα μερίσματα υπέρ Ελληνικού Δημοσίου	-36	-67	-36	-67
Μερίσματα και αποθεματικά πληρωθέντα σε μετόχους	-25.316	-8.438	-25.316	-8.438
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-5.635	-11.267	-	-
Απόκτηση μη ελέγχουσας συμμετοχής	-10.591	-	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	396.812	1.057.652	93.421	177.900
Εξοφλήσεις δανείων	-370.366	-1.098.747	-121.862	-636.327
Σύνολο εκροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (γ)	-70.550	-118.142	-75.596	-510.504
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)	-21.459	-45.991	-8.917	8.249
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	142.946	184.257	16.971	8.780
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	246	4.680	572	-58
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	121.733	142.946	8.626	16.971

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της η Εταιρία στις 31.12.2015 ανέρχεται σε 2.766.512 συνολικής αξίας κτήσης €79.077 χιλ., ποσό το οποίο μείωσε τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρίας και του Ομίλου.
- Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσης αναζητήθηκαν για λόγους παρουσίας χωρίς επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στον κύκλο εργασιών και στα αποτελέσματα μετά από φόρους της προηγούμενης χρήσης του Ομίλου και της Εταιρίας (σημείωση 36 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).
- Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρίας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.
- Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου: Όμιλος 5.325 (2014: 5.223) , Εταιρίας